



venstre

Møtebok til Venstres landsmøte

Fornebu, 13. - 15. april 2012

Innhold:

LM-1	Godkjenning av innkalling og sakliste	Side 2
LM-2	Konstituering	Side 3
LM-3	Godkjenning av dagsorden og program	Side 5
LM-4	Leiars tale og generell politisk debatt	Side 7
LM-5	Årsmelding 2011	Side 8
LM-6	Rekneskap 2011	Side 44
LM-7	Kontingent 2013	Side 51
LM-8	Vedtekter	Side 52
LM-9	Velferd når du treng det	Side 62
LM-10	Politiske fråsegner	Side 71
LM-11	Innkomne saker	Side 159
LM-12	Tema for LM 2013	Side 160
LM-13	Val	Side 161
LM-14	Avslutning	Side 163

Oppdatert 30.03.2012

1 **Saksliste**

2
3

4 *Landsstyrets innstilling:*

5
6

7 LM-1: Godkjenning av innkalling og sakliste

8

LM-2: Konstituering

9

LM-3: Godkjenning av dagsorden og program

10

LM-4: Leiars tale og generell politisk debatt

11

LM-5: Årsmelding 2011

12

LM-6: Rekneskap 2011

13

LM-7: Kontingent 2013

14

LM-8: Vedtekter

15

LM-9: Velferd når du treng det

16

LM-10: Politiske fråsegner

17

LM-11: Innkomne saker

18

LM-12: Tema for LM 2013

19

LM-13: Val

20

LM-14: Avslutning

21

Konstituering

Landsstyrets innstilling:

1 Konstituering

Møtedirigentar

Trine Skei Grande, Eva Kvelland (leiar av dirigentkorpset), Geir Rune Nyhus, Trond Enger, Iselin Nybø, Alfred Bjørlo, Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Per Elling Braseth-Ellingsen, Mona H. Hellesnes, Hallstein Bjercke, May Valle.

Referentar

Runolv Stegane (leiar av referentkorpset), Kjartan Almenning, Thomas Havro Hansen, Audun Rødningsby og Anne Solsvik.

Fullmaktsnemnd

Berit Woie Berg (leiar), Britt Fladmark Holta, Daniel Heggelid-Rugaas.

Møtesekretærar

Terje Breivik (leiar), Steinar Haugsvær, Morten A. Hagen, Kjartan Almenning, Thomas Havro Hansen, Runolv Stegane, Thori Sundåshagen, Anja Zabelberg, Guri W. Kinneberg, Jan-Christian Kolstø, Ingvild Boe Hornburg, Geir Olsen, Audun Rødningsby, Anne Solsvik, Per Tore Woie, May Hamilton, John Hamilton.

Tellekorps

Erik Hørlück Berg (leiar), Ellen Bjørge, Hans Martin Storø og Mirjam Engelsjord.

Protokollsignatarar

Hanne Nora Nilssen og Hallstein Bjercke.

Redaksjonsnemnd for politiske fråsegner (vald av LM 2011):

Ellen C. Kvalsund (leiar), Møre og Romsdal
Hallstein Bjercke, Oslo
Heidi Foyn Thomassen, Agder
Arne Ivar Mikalsen, Nordland
Ina Roll Spinnangr, Sør-Trøndelag
Åsta Årøen, Hordaland
+ Representant for NUV

1. vara: Solveig Schytz, Akershus
2. vara: Ragnhild Helseth, Møre og Romsdal

2 Forretningsorden

1. Landsmøtet vert leia av møteleiarar som blir valde ved konstitueringa av møtet. Møteleiarane sørgjer for at dei oppsette rammene for debattane vert overhaldne, og har difor høve til å bestemme avgrensa taletid og når «strek» skal settast.
2. Landsmøtedeltakarar med talerett melder seg på talarlista ved tydeleg å vise nummerskilt, eller ved å levere inn særskilt skjema dersom dette vert brukt. Alle innlegg, bortsett frå møteleiar sine, skal skje frå talarstolen.
3. Møteleiar kan tillate inntil to replikkar til debattinnlegg med påfølgjande svarreplikk. Ein replikk kan maksimum være eitt minutt lang, og skal omhandle siste debattinnlegg. Landsmøtedeltakarar teiknar seg til replikk ved tydeleg å vise nummerskilt saman med eit farga ark. Møteleiar gjev replikk til dei som først ber om det.
4. Alle framlegg må leverast skriftleg til møteleiarane, og på eige skjema om slikt finst. Til større saker har møteleiarane høve til å be om at alle framlegg vert levert elektronisk.
5. Framlegg om å utsetje eller oversende ei sak skal handsamast umiddelbart når det vert lagt fram. Møteleiarane har utover dette høve til å bestemme voteringsorden.
6. Vedtak på landsmøtet vert fatta med simpelt fleirtal når anna ikkje er bestemt i Venstres vedtekter. Personval skal gjennomførast skriftleg om nokon av landsmøtedelegatane krev det. Andre vedtak skal fattast ved framsyning av delegatskilt. Ved stemmelikskap skal det gjerast ei ny votering. Ved andre gongs stemmelikskap vert innstillinga ståande.
7. Ved personval skal alternative framlegg til den framlagde innstillinga settast opp mot ein bestemt person i denne innstillinga. Dersom det er fleire enn to kandidatane til eitt bestemt verv, må kandidaten ha minimum 50% av røystene for å bli vald. Oppnår ingen av kandidatane 50% av røystene i første valomgang, fell den av kandidatane med færrest røyster ut. Slik held ein fram til ein av kandidatane har oppnådd dei naudsynte 50% av røystene. Ved stemmelikskap gjeld same reglar som i punkt 6.
8. Framlegg til saker eller politiske fråsegner som kjem inn etter vedtektsfesta fristar (2. mars eller for fråsegner 23. mars) må oppnå 2/3-fleirtal for å kunne realitetshandsamast.
9. Ved handsaming av politiske fråsegner gjeld følgjande:
 - a) Ved starten av møtet skal redaksjonsnemnda ha distribuert framlegg til antal fråsegner som skal handsamast, og ei innstilling på innhaldet i desse fråsegnene, basert på forslag som er levert innan fristen. Frist for å fremje alternative fråsegner er ved møtestart.
 - b) I prioriteringsdebatten vedtek Landsmøtet først talet på fråsegner som skal handsamast. Alternative framlegg til redaksjonsnemndas innstilling må deretter settast opp mot ei konkret fråsegn i innstillinga, eller på open plass. Dersom det er fleire enn to alternativ til ein "plass" vert det votert mellom alle dei ulike alternativa under eitt. Dersom ingen framlegg har over 50% av røystene vert det gjennomført ein ny votering mellom dei to framlegga som har flest røyster ved første voteringsrunde.
 - c) Alle fråsegner vert først handsama i parallellsesjonar. Landsmøtedelegatane står fritt til å velje kva sesjon ein vil delta i. Sesjonane vert leia av ein av dei landsmøtevalde ordstyrarane. Parallellsesjonane skal handsame endringsforslaga som er levert innan fristen fastsett i dagsorden, og kome fram til ei sams innstilling ovanfor plenum. Sesjonane kan løfte enkelte konfliktar inn for Landsmøtet i plenum dersom ein ikkje kjem fram til rimeleg semje.
 - d) Fråsegner som er handsama i parallellsesjonar skal vedtakast i plenum etter at sesjonane er avslutta. Berre deltakarar i dei einskilde sesjonane kan løfte fram endringsforslag til votering. I debatten kan det maksimalt vere to innlegg for og to innlegg mot kvart einskild endringsforslag, og som hovudregel to innlegg for og to innlegg mot heilskapen i fråsegna.
10. Eventuelle endringar i vedteken forretningsorden krev 2/3-fleirtal.

1 Dagsorden/program

2
3
4 *Landsstyrets innstilling:*

5 6 7 TORSDAG 12. APRIL

8
9 14:00 Lunsj
10 15:00 Sentralstyremøte
11 17:00 Kaffe
12 17:30 Landsstyremøte
13 20:30 Middag

14 15 16 FREDAG 13. APRIL

17
18 12:00 Lunsj
19
20 12:00 Ny på landsmøtet
21
22 13:00 Opning
23 **Godkjenning av innkalling og sakliste (LM-1)**
24 **Konstituering (LM-2)**
25 **Godkjenning av dagsorden og program (LM-3)**
26
27 13:45 Pause
28 *Frist for innlevering av forslag til alternative fråsegner og for endringsforslag til sak*
29 *om velferdspolitik*
30
31 14:00 **Leiars tale (LM-4)**
32 *Trine Skei Grande, leiar av Venstre*
33
34 15:00 Kaffipause med lett mat
35
36 15:15 **Generell politisk debatt (LM-4)**
37
38 18:15 **Politiske fråsegner (LM-10)**
39 *Presentasjon og prioriteringsdebatt*
40
41 19:00 *Landsmøteforhandlingane vert avslutta*
42 *Frist for innlevering av endringsforslag til fråsegner*
43
44 20:00 Middag

45 46 47 LAURDAG 14. APRIL

48
49 09:00 **Politiske fråsegner (LM-10)**
50 *Arbeid i grupper - bolk 1*
51
52 10:45 **Landsmøtetema 2011: Velferd når du treng det (LM-9)**
53 *Per A. Thorbjørnsen, leiar av Venstres velferdsutval m.fl.*
54 *Plenumsdebatt*

- 55
56 13:00 Lunsj
57
58 14:00 **Landsmøtetema 2011: Velferd når du treng det (LM-9)**
59 Vedtak
60
61 14:30 **Politiske fråsegner (LM-10)**
62 Arbeid i grupper - bolk 2
63
64 16:00 Kaffepause med lett mat
65
66 16:30 **A Liberal Future in Egypt**
67 *Ibrahim Nawar, Democratic Front Party*
68
69 17:00 **Val (LM-13)**
70
71 17:45 **Vedtakter (LM-8)**
72 **Innkomne saker (LM-11)**
73
74 18:00 Landsmøteforhandlingane vert avslutta
75
76 19:30 Festmiddag
77
78
79 **SØNDAG 15. APRIL**
80
81 09:30 **Politiske fråsegner (LM-10)**
82 Plenumsdebatt og vedtak
83
84 10:30 **Årsmelding 2011 (LM-5)**
85 **Regnskap 2011 (LM-6)**
86 **Kontingent 2013 (LM-7)**
87
88 11:15 **Internasjonal gjest**
89
90 11:45 Kaffipause / utsjekking
91
92 12:15 **Politiske fråsegner (LM-10)**
93 Plenumsdebatt og vedtak
94
95 13:00 **Tema for LM 2012 (LM-12)**
96 **Lansering av Venstres velferdskampanje**
97
98 13:30 **Avslutning (LM-14)**
99
100 14:00 Lunsj og heimreise.
101

Leiarers tale og generell politisk debatt

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Etter Trine Skei Grandes tale til landsmøtet vil det først bli gitt taletid til leiar av Norges Unge Venstre, Sveinung Rotevatn, og deretter til leiar av Norges Venstrekvinnelag, Åsta Årøen, og leiar av Liberale Studenter (vert valt 17. mars). Sidan blir det generell politisk debatt der alle delegatar kan delta med innlegg og replikkar.

Leiarers tale og den generelle politiske debatten vert overført live på www.venstre.no.

Årsmelding for Venstres Hovedorganisasjon 2011

Denne årsmeldingen gjelder for kalenderåret 2011.

1. LANDSMØTET

Venstres landsmøte 2011 ble holdt på Rica Nidelven Hotel i Trondheim 1.-3. april. Det vises til egen landsmøteprotokoll.

2. LANDSSTYRET

2.1 Landsstyrets sammensetting

Landsstyret består av sentralstyret, seks direktevalgte landsstyremedlemmer, en representant fra hvert fylkeslag, to representanter fra Norges Unge Venstre, en representant fra Norges Venstrekvinnelag og en representant fra Norges Liberale Studentforbund. Etter landsmøtet i 2010 har landsstyret hatt følgende sammensetting:

Sentralstyret:

Trine Skei Grande (leder)
 Helge Solum Larsen (1.nestleder)
 Ola Elvestuen (2. nestleder)
 Guri Melby (sentralstyremedlem)
 Mona Haugland Hellesnes (sentralstyremedlem)
 Hans Antonsen (sentralstyremedlem)
 Berit Woie Berg (sentralstyremedlem)

1.vara: Lars Peder Nordbakken 2.vara: Ellen Cathrine Kvalsund
 3.vara: Geir Rune Nyhus 4.vara: Tonje Løwer Gurholt

Direktevalgte landsstyremedlemmer:

Odd Einar Dørum
 Eva Kvelland
 Alfred Bjørlo
 Britt Fladmark Holta
 Abid Q. Raja
 Iselin Nybø

1.vara: Jonas Stein Eilertsen 2.vara: Trine Noodt 3.vara: Chr. Mikkel Dobloug
 4.vara: Aina Dahl 5.vara: Martin Løken 6.vara: Ulla Nordgarden

Møtende for fylkeslagene i 2011:

Geir Helge Sandsmark (Østfold), Siri Engesæth (Akershus), Toril Berge og Hallstein Bjercke (Oslo), Erik Ringnes og Sjur Skjævesland (Hedmark), Eivind Snorre Brenna (Oppland), Rebekka Borsch (Buskerud), Hilmar Flatabø og Marianne Reistveit (Vestfold), Torgeir Fossli (Telemark), Stein Inge Dahn, Heidi Foyn Thomassen og Jan Kenneth Stavenes (Agder), Tove Frantzen (Rogaland), Synnøve Handeland (Hordaland), Marit Barsnes Krogsæter og Eva Ramstad (Sogn og Fjordane), Helge Hamre (Møre og Romsdal), Anne Jorid Gullbrekken (Sør-Trøndelag), André N. Skjelstad, Marita Røhte og Hans Martin Storø (Nord-Trøndelag), Arne Langset, Arne Ivar Mikaelson og May Valle (Nordland), Roar Sollied (Troms) og Terje Soløy (Finnmark).

54 Møtende for Norges Unge Venstre:
 55 Haakon Riekeles, Sveinung Rotevatn, Daniel Heggelid-Rugaas, Andreas Skjæret og Hanne
 56 Kvilhaugsvik.

57
 58 Møtende for Norges Venstrekvinnelag:
 59 Ulla Nordgarden og Åsta Årøen.

60
 61 Møtende for Norges Liberale Studentforbund:
 62 Daniel Heggelid-Rugaas og Erik Nyman-Apalset.

63 64 65 **2.2 Landsstyrets møter**

66 Landsstyret har hatt 5 møter i årsmeldingsperioden:

67 68 1. møte:

69 Tid: 26. - 27. februar i Oslo

70 Saker: Innstillinger til Landsmøtet (LS-05/11), Normalvedtekter for fylkeslag (LS-06/11) og
 71 Listestilling (LS-07/11)

72 73 2. møte:

74 Tid: 31. mars i Trondheim

75 Saker: Innstillinger til det påfølgende landsmøtet og Listestilling (LS-17/11)

76 77 3. møte:

78 Tid: 18. -19. juni Klækken, Hole

79 Saker: Godkjenning av landsmøteprotokoll (LS-24/11), Valgkampen 2011 (LS-25/11) og
 80 årsmøte i VO (LS-29/11)

81 82 4. møte:

83 Tid: 7. - 9. oktober, Oslo

84 Saker: Handlingsplan 2011-2021 (LS-36/11), Møtested LM 2013 (LS-38/11) og
 85 Halvtårsregnskap (LS-40/11)

86 87 5. møte :

88 Tid: 3. - 4. desember, Oslo

89 Saker: Innstilling fra Velferdsutvalget (LS-48/11), Landbruks-og matpolitikk (LS-49/11) og
 90 Budsjett 2012 (LS-50/11)

91 92 93 **2.3 Landsstyrets politiske uttalelser**

94
 95 *Vedtatt av landsstyret 26. - 27. februar 2011*

96 97 Uttalelse 1:

98 99 **Kommuner bør få vindkraft-inntekter**

100 Det er i dag tverrpolitisk enighet om at det er behov for utbygging av vindkraft i Norge. For å
 101 få til dette mener Venstre at vertskommuner for vindkraft må få en rettmessig andel av
 102 fortjenesten når de stiller sin naturkapital til disposisjon for kraftutbygging.

103
 104 Venstre vil ha mer vindkraft. I tillegg til gode støtteordninger, må vindkraftprosjektene sikres
 105 støtte og legitimitet i de berørte lokalsamfunn. Vindkraftkommunene er i dag ikke sikret en
 106 andel av den verdiskapningen som deres vindressurser danner grunnlag for. Norge har et
 107 100 år langt regime for vannkraft med ulike ordninger som ivaretar berørte lokalsamfunns

108 interesser. Kommunene har lovbestemte rettigheter som gir dem en andel av
 109 verdiskapningen og kompenserer for de miljømessige ulempene ved en utbygging.
 110 Naturressursskatt, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft gir i dag vertskommuner for
 111 vannkraft stabile inntekter. Vannkraftutbygging har derfor i stor grad skjedd gjennom positivt
 112 samarbeid med berørte distrikter.

113

114 Venstre mener vindkraftutbygging har mange paralleller til vannkraftutbygging. Man utnytter
 115 en evigvarende energiressurs, i form av vannet som renner eller vinden som blåser.
 116 Ressursene må utnyttes der de befinner seg. I motsetning til fossile brensel, er vindkraftens
 117 og vannkraftens miljøproblemer av lokal karakter: Det er ingen utslipp til atmosfæren, men
 118 de fornybare energikildene innebærer nedbygde arealer og landskapsinngrep og kan
 119 forstyrre dyre- og fugleliv. Naturressursskatt for vannkraftanlegg ble utformet i 1996, og det
 120 stod et bredt politisk flertall bak ordningen. Venstre mener den prinsipielle argumentasjon
 121 Stortinget la til grunn for innføring av naturressursskatt på vannkraft for 12 år siden i aller
 122 høyeste grad er overførbar til vindkraft. Det er urimelig at lokal naturkapital stilles til
 123 kraftprodusentenes disposisjon uten godtgjørelse til berørte lokalsamfunn.

124

125 Venstre mener imidlertid det er viktig at skatteordningene ikke gjør vindkraft ulønnsomt. En
 126 økt skattebelastning i dagens situasjon vil være et nytt hinder for utbygging av vindkraft.
 127 Venstre mener derfor at naturressursskattens utforming er ideell. For vannkraft er
 128 naturressursskatten utformet slik at den skatten som går til de berørte kommunene trekkes
 129 fra skatten som betales til staten. Dersom man ikke går i overskudd eller overskuddet er
 130 mindre enn naturressursskatten, kan fradraget trekkes fra i senere skatteår. Derfor utgjør
 131 ikke naturressursskatten en økt skattebelastning for utbygger, men er en vridning fra statlig
 132 til kommunal beskatning. Det er rimelig at staten på denne måten avser deler av sine
 133 skatteinntekter til kommuner som med sin natur bidrar til å nå nasjonale målsetninger om økt
 134 fornybar energiproduksjon.

135

136 Venstre mener en tilsvarende ordning for vindkraftsektoren må utformes med nødvendige
 137 tilpasninger. Så lenge skatten utformes slik at den ikke medfører økte utgifter på utbygger,
 138 bør ikke en slik ordning være til hinder for mer vindkraft. Tvert imot vil utbygger bli møtt av
 139 mer velvillige kommuner, og dermed redusere et vesentlig hinder mot vindkraftutbygging i
 140 dag. Kommunene vil få langsiktige og stabile inntekter, som er lovfestede rettigheter og ikke
 141 gjenstand for forhandlinger.

142

143 Venstre mener en naturressursskatt for vindkraft vil være både god klimapolitikk og god
 144 distriktpolitikk. Utbyggere får tilgang til kommersiell utnyttelse av lokale vindressurser i et
 145 kraftmarked som i økende grad verdsetter fornybar, CO2-fri kraft.

146

147 Uttalelse 2:

148

149 **Gi turnustjenesten forutsigbarhet**

150 Endringer i turnusordningen har gjennom det siste året skapt mye uro blant
 151 medisinstudenter, og nyutdannede leger må i dag vente lenge på å få turnusplass. Venstre
 152 ønsker et turnussystem for medisinstudenter som både sikrer forutsigbarhet og kontinuitet i
 153 utdanningsløpet og som samtidig sørger for en forsvarlig legedekning i distriktene.

154

155 Den norske legeföreningen har krevd strakstiltak for å finne løsninger på den akutte krisen i
 156 turnustjenesten. Sentralstyret i legeföreningen har enstemmig foreslått å erstatte dagens
 157 turnustjeneste med en 2-årig søknadsbasert basistjeneste som første del av en
 158 spesialistutdanning for de som har bestått medisinsk embetseksamen. Da forslaget var ute
 159 på høring i høst gikk 2/3 av høringssvarene mot forslaget.

160

161 Venstre frykter at distriktene vil tape på at turnusordningen blir avvirket og erstattet med 2-
162 årige nybegynnerstillinger. Dette vil få svært uheldige konsekvenser for legedekningen i
163 distriktene, noe som igjen går ut over både pasientenes behandlingstilbud og
164 pasientsikkerheten. Mange distrikter og utkantkommuner i Norge er avhengig av dagens
165 ordning for å rekruttere leger.

166
167 Venstre mener det er viktig at vi oppfyller våre EØS-forpliktelser, men er samtidig opptatt av
168 at vi skal ha et turnussystem for medisinstudenter som sikrer forutsigbarhet og kontinuitet i
169 utdanningsløpet.

170
171 Venstre krever derfor at vi får på plass en ordning som både sikrer kontinuitet i
172 utdanningsløpet for leger og som ivaretar distriktenes behov for legedekning. Venstre
173 ønsker en helhetlig gjennomgang av turnussystemet.

174

175 Uttalelse 3:

176

177 **La lokaldemokratiet bestemme åpningstidene**

178 Venstre mener kommunene bør ha ansvar for å regulere åpningstider av butikker og
179 skjenketider for utesteder. For å styrke lokaldemokratiet vil Venstre at kommunestyret fritt
180 skal bestemme åpnings- og skjenketider.

181

182 I dag er det lovbestemt at kun butikker med et areal på under 100 kvm, eller som selger
183 hovedsakelig blomster, planter og hageartikler som kan ha åpent på søndager og etter kl 16
184 på helligdager. Det er også nasjonalt lovgivning som bestemmer at utesteder ikke kan selge
185 alkohol etter kl 3.

186

187 Venstre mener at lokale politikere er egnet til å avgjøre hva slags butikker som skal kunne
188 ha åpent når. Lokale politikere har kontakt med borgere i sitt lokalsamfunn og vil derfor
189 kunne få vite om deres behov. Kommunepolitikere har også kontakt med det lokale
190 næringslivet og ansatte i butikker.

191

192 At kun butikker med areal under 100 kvm og hagesentre kan ha åpent på søndager er en
193 vilkårlig regel som ikke imøtekommer de behov mange lokalsamfunn har. Venstre ser ikke
194 hensikten med å tvinge vanlige dagligvareforretninger til å holde stengt på søndager, når
195 mindre foretninger og bensinstasjoner kan selge de samme varene - ofte til en høyere pris. I
196 den grad utvidede åpningstider skaper problemer er lokaldemokratiet et bedre virkemiddel
197 enn nasjonal overstyring.

198

199 Uttalelse 4:

200

201 **Lofoten/Vesterålen (LoVe) bør ikke konsekvensutredes**

202 Venstre mener konsekvensutredninger er et dårlig verktøy for å vurdere sårbarheten og
203 eventuelle interessekonflikter i et havområde. Venstre mener det er gjennom bruk av
204 forvaltningsplaner at man foretar en fornuftig avveining mellom petroleumsinteresser og
205 miljø- og fiskeriinteresser.

206

207 Erfaringen på norsk sokkel tilsier at en konsekvensutredning etter petroleumsloven fører til
208 åpning for oljeaktivitet, på tross av at miljøfaglige råd har advart mot åpning. Derfor er
209 Venstre motstander av å sette i gang en åpningsprosess utenfor Lofoten, Vesterålen og
210 Senja.

211

212 Forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten skal revideres.
213 Venstre peker på at forvaltningsplanens formål er verdiskapning gjennom bærekraftig bruk,
214 og at økosystemenes struktur, virkemåte og produktivitet opprettholdes. En

215 konsekvensutredning skal vurdere et område med sikte på tildeling av utvinningstillatelser
 216 for petroleumsvirksomhet. Prosessen rundt forvaltningsplanen er en sektorovergripende
 217 prosess med involvering av ni departementer i regi av Miljøverndepartementet.
 218 Konsekvensutredningen er en sektorprosess, ledet av Olje- og energidepartementet.

219
 220 Venstre mener det faglige grunnlaget er langt bedre i en forvaltningsplan enn i en
 221 konsekvensutredning. Forvaltningsplanen er et samlet faglig grunnlag fra fagetater og -
 222 institutter på involverte sektorer - Norsk Polarinstitutt, Havforskningsinstituttet, Kystverket,
 223 Akvaplan Niva, Arctos (forskernettverk, ledes fra Universitetet i Tromsø), Artsdatabanken,
 224 Direktoratet for naturforvaltning, Fiskeridirektoratet, Forsvarets forskningsinstitutt,
 225 Fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark, Klima og forurensningsdirektoratet,
 226 Kystvakten, Mattilsynet, Meteorologisk institutt, Nasjonalt institutt for ernærings og
 227 sjømatforskning, Norges geologiske undersøkelse, Norsk institutt for luftforskning, Norsk
 228 institutt for naturforskning, Norsk institutt for vannforskning, Oljedirektoratet,
 229 Petroleumstilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens strålevern og Veterinærinstituttet. Olje- og
 230 energidepartementet avgjør saksbehandlingen i konsekvensutredningen alene.

231
 232 Og der forvaltningsplanen vurderer hele aktiviteten på havet med utgangspunkt i hva
 233 økosystemene tåler og verdiskapningen gjennom bærekraftig bruk av alle næringer,
 234 vurderer konsekvensutredningen kun konkrete tiltak for petroleumsvirksomheten med
 235 målsettingen å sikre høy verdiskapning gjennom effektiv og bærekraftig forvaltning av
 236 petroleumssressursene.

237
 238 Venstre mener konsekvensutredningen og forvaltningsplanen for Barentshavet og
 239 havområdene utenfor Lofoten begge er prosesser som fungerer som et verktøy for å samle
 240 inn kunnskap om hvor vidt det er forsvarlig å bore etter olje utenfor Lofoten, Vesterålen og
 241 Senja. Forskjellen er at konsekvensutredningen ender i et vedtak om hvorvidt det er
 242 forsvarlig å bore etter olje og gass, mens forvaltningsplanens formål er å sikre at
 243 næringsvirksomhet ikke går på bekostning av miljøverdier i havet.

244
 245 Venstre mener at oljedebatten ikke kan opplyses med konsekvensutredning basert på
 246 petroleumslovens § 3-1 slik Høyre og Fremskrittspartiet later til å tro. Loven regulerer selve
 247 åpningsprosessen for petroleumsvirksomheten. Derfor er krav om konsekvensutredning et
 248 krav om å åpne for oljeboring. Når petroleumsnæringen, Høyre og Fremskrittspartiet ønsker
 249 en konsekvensutredning nå, er det en åpningsutredning for oljeboring de etterspør.

250
 251 Venstre går imot enhver form for konsekvensutredning i Lofoten, Vesterålen og Senja, og
 252 mener et varig vern av områdene mot petroleumsvirksomhet er det eneste som kan sikre
 253 kommende generasjoner Lofotens unike natur og fiskeriressurser.

254
 255 Uttalelse 5:

256
 257 **Støtt demokratisering av Midt-Østen!**

258 Venstre støtter det folkelige opprøret i Midt-Østen og anerkjenner kravet om demokrati,
 259 menneskerettigheter og en legitim rettsstat. Disse liberale verdiene er universelle og må
 260 danne grunnlaget for folkestyre alle steder i verden.

261
 262 I Tunisia ble Ben Ali jaget på flukt etter 23 år ved makten. Fredelige demonstrasjoner og
 263 sosiale medier felte det gamle regimet på få uker. Egypts hersker siden 1981, Hosni
 264 Mubarak, måtte flykte etter at tusener av egyptere i tre uker nektet å forlate Tahrir-plassen i
 265 sentrum av Kairo. Nå telles forhåpentligvis dagene før Libyas Ghaddafi er historie, etter over
 266 fire tiår som diktator. I Bahrain har i overkant av 100 000 demonstranter tatt til gatene etter
 267 at de første protestene ble møtt med vold fra regimet, og en overgang til reelt demokrati
 268 virker innen rekkevidde. Også i resten av Midt-Østen reises kravene om frihet og demokrati.

269 Myndighetene i disse landene burde komme opprørene i forkjøpet og selv starte troverdige
270 prosesser fram mot frie valg og reelle liberale demokratistrukturer.

271

272 I verden ellers, og i Europa og Vesten i særdeleshet, er det tid for kritisk å gå gjennom egen
273 fremferd gjennom flere tiår. Altfor lenge har argumentet om stabilitet fått forrang fremfor
274 støtte til kravet om demokrati og menneskerettigheter. Norges utenriksminister Jonas Gahr
275 Støre har gitt uforbeholden støtte til Mubarak gjennom uttalelser som «Han har styrt Egypt
276 med myndig hånd frem til i dag. Nå 78 år gammel og vant siste valg i 2005 med stor
277 margin.» Venstre mener det aldri kan være akseptabelt at man på en slik måte legitimerer
278 ufrie valg og autoritære styresett som baserer seg på menneskerettighetsbrudd. Venstre
279 mener det er viktig at Norge like tydelig forsvaret demokrati og fordømmer vold i land som er
280 fiendtlig innstilt til Vesten, som Libya og Iran, som i vennligsinnede land, som Bahrain,

281

282 Venstre støtter frihetssøkende mennesker i hele Midt-Østen i denne kritiske fasen for
283 demokrati og menneskerettigheter i regionen, og mener Norge bør gå foran som et godt
284 eksempel når det gjelder å støtte sivilisert samfunn fremfor diktatorer.

285

286 Venstres landsstyre mener Norge må

287 - tilby assistanse til Egypt og Tunisia for å sikre oppbygging av nye sivile institusjoner og
288 akutt hjelp for å sikre stabilitet

289 - tilby hjelp til land som må håndtere store flyktningutfordringer og presse på for
290 felleseuropisk ansvarsfordeling i forhold til flyktninger til Europa

291 - revurdere reiseråd til Tunisia og Egypt fortløpende for snarest mulig å få turistindustrien i
292 gang igjen og på den måten støtte landenes økonomi

293 - åpne for frihandelsavtaler og åpne for utvekslingsavtaler for høyere utdanning med Tunisia,
294 Egypt og andre land som går fra diktatur til demokrati, for å styrke disse landenes økonomi

295 - legge press på at Bahrain innfører et demokrati, enten ved at kongen går av, eller at han
296 innfører et konstitusjonelt monarki med like rettigheter for alle borgere

297 - se på praktiske muligheter for å støtte sivilsamfunnsaktører i og utenfor land i Midt-Østen,
298 som arbeider for regimeendring og demokratisering i disse landene.

299 - fordømme det libyske regimets vold mot egen sivilbefolkning på det skarpeste, støtte
300 kravet om at Sikkerhetsrådet referer de ansvarlige til den Internasjonale Straffedomstolen,
301 og arbeide for at volden blir avløst av forhandlinger om Ghaddafis snarlige avgang

302 - støtte den libyske FN-ambassadørens krav om en flyforbudssone over libysk territorium
303 inntil volden opphører, støtte innføringen i Sikkerhetsrådet av strenge sanksjoner mot det
304 Libyske regimet

305 - arbeide for stans i alt våpensalg til regimer som Libya,

306 - trekke ut norske statseide selskap fra Libya dersom ikke det sittende regimet går av

307 - gjenoppta norsk næringsvirksomhet i de gryende demokratiene, så fort det er forsvarlig.

308

309

310 *Vedtatt av landsstyret 31. mars 2011:*

311

312 Uttalelse 6:

313

314 **Klimatek til Trondheim**

315 Klimatek vil være et avgjørende grep for å klare å kommersialisere klimaforskningen i Norge.
316 Trondheim, med sine store forskningsmiljøer på blant annet SINTEF og NTNU, vil være et
317 naturlig sted å lokalisere et slikt investeringsselskap.

318

319 Det er et grunnleggende liberalt verdisyn å skape et økologisk likt utgangspunkt for alle
320 generasjoner. Venstre vil gjøre Norge til et miljøpolitisk foregangsland; vi skal utvikle
321 miljøteknologi og finne løsninger som også andre kan benytte. En slik omstilling er

322 krevende, men gir nye muligheter. I en verden hvor miljøproblemene blir tydeligere, vil
323 miljøbedrifter bli morgendagens vinnere.

324

325 Norge må utvikle og ta i bruk ny klimateknologi og endre levesett slik at utslippene av
326 klimagasser reduseres kraftig samtidig som velferdsnivået opprettholdes. Norge må gå fra å
327 være en fossilnasjon til å bli en fornybar nasjon, fra fossilnæring til fornybar og framtidrettet
328 næring.

329

330 Venstre har i sitt alternative statsbudsjett for 2011 foreslått å opprette et nytt statlig
331 organ/investeringselskap Klimatek som har som formål å investere i klimateknologi,
332 klimagründere og miljøvennlig omstilling av eksisterende næringsliv. Venstre har foreslått at
333 selskapets investeringskapital må være på minimum 1 mrd kroner, hvorav staten bidrar med
334 500 mill.

335

336 Venstre vil:

- 337 • Opprette et nytt statlig investeringselskap med formål om å investere i klimateknologi.
- 338 • Selskapets investeringskapital må være på minimum 1 mrd kroner, hvorav staten bidrar
339 med 500 mill.
- 340 • Etablere hovedkontoret for det nye investeringselskapet i Trondheim.

341

342

343

344 *Vedtatt av landsstyret 18. - 19. juni 2011*

345

346 Uttalelse 7:

347

348 **Samferdselsløftet**

349 Venstre ønsker nye finansieringsløsninger og bedre planleggingsverktøy å få på plass flere
350 avganger og mindre reisetid på jernbanen mellom Hønefoss og Oslo.

351

352 Analyser fra blant annet fagrapportene som ble presentert 1. februar 2011 som
353 underlagsmateriale i forbindelse med ny Nasjonal transportplan peker på at det forventes en
354 betydelig befolkningsvekst i byområdene i årene som kommer.

355

356 Biltrafikk i byområdene bidrar til store kø-, helse- og miljøproblemer, problemer som vil
357 vokse dersom det settes i verk tiltak for å dempe veksten i bilbruken og øke andelen
358 kollektivtransport. Økt satsing på kollektivtrafikk fremstår som ett av de mest
359 samfunnsmessig lønnsomme og operative tiltakene for bedret fremkommelighet, reduserte
360 utslipp og et godt bymiljø, og vil være viktige bidrag til å nå målene for innenlandsk
361 reduksjon i klimagassutslippene slik de er nedfelt i klimaforliket.

362

363 En satsing på intercitytog med høy hastighet og på dobbeltspor er i all hovedsak et tiltak
364 som skal bedre evne og kapasitet til å løse kollektivtrafikkens utfordringer i det sentrale
365 Østlandsområdet. Dette bør også inkludere en ny strekning mellom Sandvika og Hønefoss,
366 et grep som vil redusere distansen og reisetiden mellom Oslo og Hønefoss.

367

368 Venstre vil ha på plass en egen prosjektorganisasjon for gjennomføring av InterCity-
369 prosjektet på Østlandet. Her er det de sentrale strekninger, samt en ny forbindelse til
370 Hønefoss og oppgradering av jernbanen mot Stockholm som står sentralt. Venstre er skuffet
371 over at de andre partiene på Stortinget ikke vil støtte dette.

372

373 Etablering av en tunnel til Ringerike vil medføre betydelige lettelser i utbyggingspresset vest
374 for Oslo. Det vil muliggjøre at Asker og Bærum kan beholde sin «grønne profil» og holde en
375 restriktiv linje når det gjelder videre nedbygging av dyrket mark, grønne lunger og

376 friområder. Et intercitytog til Hønefoss vil tilrettelegge for et nytt utbyggingstygndepunkt
 377 nord-vest for Oslo, og kan ha noe av samme lokaliseringsvirkning som Gardermoen hadde
 378 nord-øst for Oslo.

379
 380 Uttalelse 8:

381
 382 **Kvalitetssikring av læremidler**

383 Venstre vil stimulere til bedre læremidler gjennom et nasjonalt senter for læringsressurser.
 384 Et slikt senter vil kunne bidra til bedre kvalitet i opplæring på alle trinn i utdanningssystemet.

385
 386 Før eksisterte godkjenningsordningen for læreverk. Den ble opphevet i år 2000.
 387 Undersøkelser har vist at etter at ordningen forsvant har kvaliteten på læremidler blitt
 388 dårligere. I dag kan hvem som helst utgi læremidler, både trykte og digitale. Selv om det er
 389 store forlag med gode kvalitetsrutiner som dominerer markedet, finnes det også læremidler
 390 som ikke er gode. Venstre ønsker ikke godkjenningsordningen tilbake, men vi ønsker et
 391 nasjonalt senter som kan være med på å sikre kvaliteten, og som kan hjelpe skolene til å
 392 orientere seg i det store utvalget vi har i dag.

393
 394 Læreverkene styrer mye av undervisningen i norsk skole. All kunnskap formidles gjennom
 395 språk, og det er avgjørende at lærebøkene som brukes er gode, både faglig, språklig og
 396 pedagogisk. Et nasjonalt senter kan være en forbrukerveileder som kan fortelle på et
 397 objektivt grunnlag hva som er gode læremidler, og som kan gi råd til lærerne om hvordan
 398 læremidlene kan brukes.

399
 400 Uttalelse 9:

401
 402 **Behandling, ikke straff**

403 Nylig lanserte The Global Commission on Drug Policy en rapport som anbefalte en rekke
 404 tiltak, deriblant heroinassistert behandling som Venstre vil innføre, og Portugalmodellen som
 405 Venstre vil utrede. Komiteen presenterte også 4 prinsipper for narkotikapolitikken. Venstre
 406 mener Norges politikk må endres så den er i tråd med disse prinsippene.

407
 408 The Global Commission on Drug Policy er en komité som består av blant annet tidligere
 409 generalsekretær i FN, Kofi Annan, tidligere presidenter fra Mexico, Colombia og Brasil, en
 410 rekke andre høytstående politikere og ledende intellektuelle fra flere land. Denne komiteen
 411 har kommet frem til at de siste femti års narkotikapolitikk har vært totalt forfeilet, og må
 412 reformeres.

413
 414 De 4 prinsippene komiteen har kommet frem til at bør legges til grunn for narkotikapolitikken
 415 er:

- 416 1. Narkotikapolitikken må basere seg på empiri og vitenskapelig bevis.
- 417 2. Narkotikapolitikken må være basert på respekt for menneskerettigheter og
 418 folkehelse. Stigmatiseringen og marginaliseringen av rusbrukere kan ikke forsvares.
 419 Personer med en narkotikaavhengighet må behandles som pasienter, ikke som
 420 kriminelle.
- 421 3. Narkotikapolitikken i hvert enkelt land må ta inn over seg de globale effektene av
 422 narkotika, samtidig som den tilpasses lokale forhold.
- 423 4. Narkotikapolitikken må gjennomføres på en helhetlig måte.

424
 425 Venstre stiller seg bak disse prinsippene, og vil reformere Norges narkotikapolitikk så den er
 426 i tråd med disse.

427

428 Komiteen har også anbefalt en rekke konkrete tiltak. Et av de er heroinassistert behandling
 429 for de tyngste brukerne. Venstre mener at det er på tide at denne behandlingsformen også
 430 blir tilgjengelig i Norge.

431
 432 Komiteen har sett på hvilken rolle straff bør ha i å bekjempe narkotika. Den har funnet ut at
 433 det ikke er noe empirisk belegg for antagelsen om at straff reduserer bruken av narkotiske
 434 stoffer. Redusert straffenivå har ikke vist seg å øke bruken. De prestisjetunge medisinske
 435 tidsskriftene The Lancet og British Medical Journal har på lederplass begge anbefalt å gå
 436 vekk fra dagens forbudsregime. Portugal fremheves som et foregangsland i å finne
 437 alternativer til straff for å redusere narkotikabruken.

438
 439 Av alle studier som ser på sammenhengen mellom bruk av politiressurser og
 440 narkotikarelatert vold, finner 91 prosent at økt innsats fra politi og rettsvesen fører til økt
 441 vold.

442 På bakgrunn av disse fakta anbefaler Komiteen å innføre alternative straffesanksjoner for
 443 småskala og førstegangs narkotikalangere.

444
 445 Disse anbefalingene er i tråd med Straffelovskommisjonens råd. Venstre vil derfor
 446 gjennomgå straffenivået på narkotikaovertrедelser og utrede Portugal-modellen.

447
 448 Uttalelse 10:

449
 450 **Kontantstøtte bør bare gjelde ettåringer**

451 Venstres landsstyre mener kontantstøtten er viktig for å gi barnefamilier frihet, men at
 452 ytelsen kun bør gjelde barn mellom ett og to år.

453
 454 Kontantstøtten ble innført for å gi familier mer tid til selv å ta omsorgen for egne barn og for
 455 å gi familier reell valgfrihet når det gjelder omsorgsform. I dag kan kontantstøtte gis for barn
 456 mellom ett og tre år som ikke har fulltids plass i barnehage. Ytelsen kan maksimalt mottas i
 457 23 måneder. Full støtte er kr 3 303 per måned. Venstre vil vurdere ytelsens størrelse etter at
 458 denne er gitt en ny innretning, slik at denne sikrer reell valgfrihet.

459
 460 Venstres landsstyre har merket seg at flere analyser viser at kontantstøtten har negativ
 461 effekt for bruk av barnehage og dermed på kvinners yrkesdeltakelse.

462
 463 Brochmann-utvalget understreker i NOU 2011:7 Velferd og migrasjon at barn i
 464 innvandrerfamilier sjeldnere går i barnehage enn andre barn, og at familiene har et høyere
 465 forbruk av kontantstøtte. Dette gjelder særlig familier med bakgrunn fra Asia, Afrika og fra
 466 EU-land i Sentral- og Øst-Europa. Utvalget foreslår derfor at kontantstøtten fases ut i løpet
 467 av en treårsperiode. Også Kaldheim-utvalget (NOU 2011: 14 Bedre integrering) peker på at
 468 innvandrerkvinner med bakgrunn fra Asia og Afrika reagerer sterkere på kontantstøtten enn
 469 majoritetsbefolkningen ved at de reduserer sitt arbeidstilbud.

470
 471 Bruken av kontantstøtte har gått ned de senere årene, men Venstres landsstyre er bekymret
 472 over at kvinner med minoritetsbakgrunn er overrepresenterte blant mottakerne. Landsstyret
 473 mener dette kan bidra både til den lave yrkesaktiviteten blant kvinner i enkelte
 474 innvandrergrupper, og til at barn av foreldre med minoritetsbakgrunn i mindre grad går i
 475 barnehage. Andelen barn med innvandrerbakgrunn som går i barnehage er 54 prosent, mot
 476 73 prosent for barn i førskolealder generelt. Landsstyret vil understreke at barnehage er et
 477 viktig tilbud for barn med minoritetsbakgrunn, særlig med tanke på språkopplæring.

478
 479 Venstres landsstyre mener det er viktig å begrense økonomiske ytelser som gir insentiver til
 480 ikke å jobbe. Likevel mener landsstyret at kontantstøtten er en viktig frihet for enkelte
 481 familier som ikke ønsker å benytte seg av barnehage mens barna er svært små. Det er med

482 dagens regelverk heller ikke alle barn som har krav på barnehageplass før de nærmer seg 2
 483 år. Venstres landsstyre vil derfor beholde kontantstøtten, men mener det er fornuftig å
 484 begrense ytelsen til barn under to år. Mange kontantstøttmottakere er lavinntektsfamilier.
 485 Fjerning av kontantstøtten for disse kan være dramatisk. Endringen bør derfor også medføre
 486 samordning med barnetrygden, omfordeling av barnetrygden og ytterligere tiltak mot
 487 barnefattigdom. Sånn skjermes lavinntektsfamiliene, barnefamiliene får stor frihet, men
 488 arbeidsincentivene beholdes.

489
 490 Gratis kjernetid er et godt tiltak for barn med språklig minoritetsbakgrunn, og landsstyret
 491 ønsker at tiltaket opprettholdes og utvides. Kombinert med at kontantstøtten begrenses til
 492 bare å gjelde barn mellom ett og to år, mener Venstres landsstyre at dette er et viktig tiltak
 493 for å øke yrkesdeltakelsen blant kvinner med minoritetsbakgrunn og for å bedre skolestarten
 494 for barn med språklig minoritetsbakgrunn.

495

496 Derfor vil Venstre:

- 497 • at kontantstøtten begrenses til å gjelde for barn mellom 1 og 2 år.
- 498 • beholde og utvide kjernetid for barn med språklig minoritetsbakgrunn.
- 499 • vurdere samordning a barnetrygd og kontantstøtten.
- 500 • omfordele og målrette barnetrygden.

501

502 Uttalelse 11:

503

504 **Et forsvar tilpasset oppgavene**

505 Våren 2012 skal det legges frem en ny langtidsplan for Forsvaret. Venstre mener det er
 506 avgjørende at langtidsplanen er realistisk og gjennomførbar. Dette innebærer bl.a. at
 507 etterslepet i inneværende langtidsplan må hentes inn, og at det er nødvendig å være tydelig
 508 i de fremtidige prioriteringene i planen.

509

510 Venstre mener følgende prinsipper for pengebruk og struktur i Forsvaret må være bærende
 511 for neste langtidsplan:

512

- 513 • At ressurstilførsel i form av bevilgninger skal være i samsvar med pålagte oppgaver og
 514 trusselbildet, slik at Forsvaret får en reell mulighet til omstille seg og etterleve Stortingets
 515 intensjoner.
- 516 • At det er behov for økt rekruttering til den operative og spisse enden av Forsvaret.
- 517 • At vår geostrategiske beliggenhet krever spesiell satsing i forhold til i nordområdene.
- 518 • At mennesker er Forsvarets viktigste ressurs, og at det er helt avgjørende at vi gir våre
 519 veteraner en verdig og rettferdig oppfølging. I tillegg må det legges til rette for gode vilkår
 520 for tjenestegjørende og deres familier.
- 521 • At spørsmål om basestruktur bør avgjøres på et militærfaglig grunnlag.

522

523 Venstre vil understreke at nordisk og europeisk samarbeid – særlig innenfor rammene av
 524 NATO – kan være en løsning på deler av den forsvarspolitiske struktur- og ressursdebatten
 525 som pågår. Det er derfor naturlig at dette også vies plass i forbindelse med planarbeidet, og
 526 at det utredes hvilke kapasiteter som det kan samarbeides om i større grad enn nå for å
 527 sikre best mulig ressursutnyttelse.

528

529 Venstre ønsker at lokaliseringdebatter og ressursbruk ses i sammenheng med NATOs
 530 plassering av anlegg i Norge, slik at fornuftig sambruk finner sted.

531

532 Venstre vil understreke at det er helt nødvendig at Norge tar vår del av ansvaret i
 533 internasjonale operasjoner. Norsk nærvær i Afghanistan vil enda være nødvendig i flere år,
 534 og evt. engasjement i andre konfliktområder må derfor vurderes i forhold til eksisterende
 535 kapasiteter.

536
 537 Vår deltakelse i NATO-operasjonen i Libya må avstemmes i forhold til situasjonen i Libya og
 538 gjennom en byrdefordeling med våre alliansepartnere. Venstre er uenig i at det settes en
 539 endelig dato for tilbaketrekning av det norske kampflybidraget på nåværende tidspunkt og
 540 uten at dette er forankret i NATO.

541
 542 Venstre vil videre trekke frem følgende konkrete temaer som særlig viktige i neste
 543 langtidsplan:

544 **Lufforsvaret: Kampfly og reorganisering**

545
 546 Reorganiseringen av støttevirksomhet, operativ virksomhet og basestruktur i Lufforsvaret
 547 må både sees i forhold til valg av kampflybase og behovet for tilfredsstillende forsvarsevne –
 548 i tillegg til viktigheten av å bygge videre på eksisterende kompetansemiljøer. For eksempel
 549 må Bardufoss få et hovedansvar for helikoptervirksomheten og tilhørende støttefunksjoner i
 550 Forsvaret.
 551

552
 553 Det vil være behov for den kapasiteten som P-3 Orion representerer i overskuelig fremtid.
 554 Dette begrunnes dels i anbefaling om maritim overvåkingskapasitet og dels på
 555 nordområdenes strategiske betydning for Norge. Venstre vil derfor fortløpende vurdere
 556 ressursene til vedlikehold og nyinvesteringer for å sikre tilstrekkelig flybåren maritim
 557 overvåkingskapasitet.
 558

559 Venstre mener at:

- 560 • Ørland flystasjon bør være førstevalget som hovedbase for kampfly. Ørland er totalt sett
- 561 best egnet, og er også et godt valg i forhold til eksisterende NATO-tilstedeværelse. En
- 562 énbaseløsning vil gi betydelige innsparinger i forhold til en tobaseløsning.
- 563 • I tillegg til Ørland bør det legges opp til ytterligere detasjement i nord. I denne forbindelse
- 564 er det nærliggende å vurdere ulike alternativer, herunder Bodø, Evenes og Andøya.
- 565 • Antall kampfly må ikke overstige det som er nødvendig for vår forsvarsevne. Dersom
- 566 Venstre må prioritere vil vi heller velge færre fly for å opprettholde øvrige deler av vår
- 567 satsing på Forsvaret.
 568

569 **Hæren: Prioritering av spiss ende**

570
 571 Blant annet som en følge av Norges engasjement i Afghanistan er antallet tilgjengelige og
 572 godt trente soldater ikke tilfredsstillende for Hæren. Venstre vil i neste planperiode prioritere
 573 en satsing på den spisse enden av Hæren.
 574

575 Venstre mener at:

- 576 • Det bør gradvis bygges opp en ny kampbataljon, samtidig som man på kort sikt sikrer at
- 577 Telemark bataljon og andre operative enheter har fullt oppsatte enheter.
- 578 • Den nye kampbataljonen skal på sikt vurderes å erstatte de vernepliktsbaserte
- 579 avdelingene i Indre Troms. Kampbataljonen skal lokaliseres i Indre Troms, noe som vil
- 580 føre til en betydelig styrking av den nasjonale forsvarsevnen.
- 581 • Det er viktig å få på plass en ny avdelingsbefalsordning som sikrer de tilsattes
- 582 livskarriere.
 583

584 **HV: Mer trening**

585
 586 Hovedutfordringen for HV er mangelen på tilstrekkelig trening. I 2010 ble bare 20 pst. av
 587 styrkene trent Venstre mener dette er svært kritikkverdig. I tillegg er Venstre bekymret for at
 588 man ikke klarer å holde godt nok på de best kvalifiserte i innsatsstyrkene, blant annet som
 589 en følge av forsvarssjefens og forsvarsministerens kritikkverdige håndtering av HV016-

590 saken. Heimevernet benyttes i for stor grad til å støtte sivile arrangementer, samt
591 gjennomføring av politioppgaver.

592

593 Venstre mener at:

- 594 • Øvingsintensiteten i HV må økes.
- 595 • Det må sikres at den verdifulle kompetansen fra den nedlagte avdelingen HV016
596 videreføres på egnet måte i eksisterende eller nye strukturer i Forsvaret.

597

598 **Sjøforsvaret: Økt seiling i nord**

599

600 Det er helt avgjørende at vår nordområdesatsing, som det er bred politisk enighet om, fylles
601 med reelt innhold. Dette vil innebære at Norge vil måtte prioritere økt seilingkapasitet i
602 nordområdene fremfor andre sjøbaserte forsvarstiltak. Per i dag er ubåtvåpenet nær
603 smertegrensen hva gjelder størrelse, og en eventuell videreføring av dette våpensystemet
604 forutsetter et høyere ambisjonsnivå. Dette bør også ses i sammenheng med en eventuell
605 videre satsing på kystkorvett-våpenet, som etter Venstres syn bør vurderes med et kritisk
606 blikk. Venstre krever at prosessen knyttet til en eventuell fremtidig anskaffelse av nye ubåter
607 må være langt bedre kostnadsberegnet og kvalitetssikret enn tilsvarende prosess for nye
608 kampfly.

609

610 Venstre mener at:

- 611 • Seilingkapasiteten i nordområdene må økes, og tilføringen av ressurser må skje uten at
612 det for eksempel går på bekostning av oljevernberedskap i sør.
- 613 • Norge må bidra i kampen mot piratvirksomhet i Aden-bukta, og støtter at det – i tillegg til
614 landbaserte initiativ – sendes Orion-fly til området fremfor en fregatt.

615

616 **Veteraner: Verdig og rettfærdig ivaretagelse**

617

618 Det største offer en borger kan gjøre for landet sitt er å delta i strid på dets vegne. Våre
619 veteraner og deres pårørende har altfor lenge blitt behandlet på en uverdigg måte, selv om
620 den nye tverrsektorielle handlingsplanen for ivaretagelse av veteraner innebærer mange
621 skritt i riktig retning. Det er viktig at ansvaret for oppfølging av handlingsplanen ikke
622 pulveriseres, og at planen følges opp med tilstrekkelige budsjettmidler.

623

624 Venstre mener at:

- 625 • Kompetansen i det sivile helsevesenet knyttet til veteranivaretagelse må økes.
- 626 • NAV og Statens pensjonskasse må øke sin kompetanse på veteranskader, slik at
627 saksbehandlingen hos disse instansene går lett og smidig.
- 628 • Det må innføres lik erstatning for lik skade uavhengig av skadetidspunkt (enhetlig
629 kompensasjonsordning), og krav til bevisførsel må ta høyde for at dokumentasjon kan
630 være vanskelig å fremskaffe.
- 631 • Det må satses særskilt på oppfølging av veteraners pårørende (familier og barn).
- 632 • Veteranorganisasjonenes må sikres finansiell støtte for sitt arbeid og prosjekter knyttet til
633 oppfølging av veteraner og deres pårørende.

634

635

636 *Vedtatt av landsstyret 7. - 9.oktober 2011*

637

638 Uttalelse 12:

639

640 **Norge trenger et kunnskapsløft**

641 Venstre mener tiden er inne for et kunnskapsløft for Norge. En slik prioritering er avgjørende
642 i den videre byggingen av kunnskaps-, velferds- og lavutslippssamfunnet.

643

644 Venstres landsstyre beklager at kunnskapssektoren er den store taperen i regjeringens
 645 forslag til statsbudsjett for 2012. Med dette viser den rødgrønne regjeringen en manglende
 646 vilje til å satse på det vi skal leve av i fremtiden. Det har vært syv magre år for
 647 kunnskapssektoren. Dessverre kan det bli åtte, men etter 2013 må det bli et politisk skifte for
 648 å satse på nettopp disse områdene.

649

650 Den rødgrønne regjeringen innførte i sin første regjeringsperiode et hvileskjær for forskning
 651 og høyere utdanning. I fjor leverte forskningsminister Tora Aasland det svakeste budsjett for
 652 forskning på ti år. I sitt forslag til statsbudsjett for 2012 foreslår regjeringen blant annet:

653

- 654 • Å legge ned Fondet for forskning og nyskaping, og på denne måten skape usikkerhet for
- 655 fremtidige forskningsbevilgninger
- 656 • Å legge ned gaveforsterkningsordningen, som har vært et viktig incentiv for å bidra til
- 657 privat medfinansiering innen forskning og høyere utdanning
- 658 • Ingen nye rekrutteringsstillinger (stipendiater og post.doc) ved våre høyere
- 659 utdanningsinstitusjoner
- 660 • Ingen opptrapping i bevilgningene til klimarelatert forskning
- 661 • Ingen nye studieplasser, kun en videreføring av tidligere tildelte plasser trappet opp for
- 662 nye kull
- 663 • Ingen økning i kompetansehevingsmidlene for lærere

664

665 Venstre vil legge frem forslag for å rette opp disse manglene ved årets budsjettbehandling.

666

667 Etter Venstres mening føyer dette seg inn rekken av kunnskapsfiendtlige grep over år.
 668 Norge har hatt historiske muligheter til å satse på forskning og høyere utdanning, men
 669 regjeringen lar nok gang sjansen gå fra seg. Det er å vinke farvel til framtida.

670

671 Reaksjonene på regjeringens budsjettforslag fra kunnskapsorganisasjonene viser med all
 672 tydelighet at budsjettforslaget slett ikke bidrar med noe løft for kunnskapssektoren. Abelia
 673 påpeker blant annet at "regjeringen løper fra tidligere forsikringer om viktigheten av å satse
 674 på forskning", Akademikerne understreker at budsjettforslaget "vil skape stor usikkerhet og
 675 uro innen forskningsverdenen som er avhengig av nettopp langsiktighet og forutsigbarhet",
 676 Universitetet i Oslo kaller det et "ambisjonsløst budsjett", mens Forskerforbundet slår fast at
 677 "regjeringen er uten vilje til å satse på forskning og kompetanse".

678

679 I hver budsjettbehandling siden de rødgrønne tok over i 2005 har Venstre vært partiet som
 680 konsekvent har foreslått mest vekst i bevilgningene til forskning og høyere utdanning.
 681 Kunnskap har vært og vil fortsette å være Venstres budsjettmessige førsteprioritet.

682

683 Uttalelse 13:

684

685 **En boligpolitikk for de unge**

686 Venstre krever en ny politikk for å hjelpe ungdom i etableringsfasen. Mange
 687 førstegangsetablerere opplever at inngangsterskelen til boligmarkedet er blitt høyere.
 688 Dagens boligmarked forsterker skillene mellom unge med rike foreldre og de uten
 689 egenkapitalmuligheter. Dette skyldes en kombinasjon av flere forhold; krav om høyere
 690 egenkapital ved kjøp av bolig, mangel på utleieboliger og et fravær av offentlige virkemidler
 691 som gjør det lettere for ungdom å etablere seg i boligmarkedet.

692

693 Venstre mener at positive stimuleringsiltak er veien å gå for å bedre unges situasjon i
 694 boligmarkedet, og at myndighetsstyrte prisreguleringer er feil medisin.

695

696 Venstre mener:

697

698 **1) Det må bygges flere boliger**

699 Det viktigste tiltaket er å bygge flere boliger. Dette tiltaket vil kreve nye tomteområder i
700 sentrale strøk hvor presset er størst. Slik tilrettelegging vil ta tid, ikke minst fordi mange
701 kryssende hensyn skal ivaretas ved planleggingen. Blant disse er jordvern, miljø, klima og
702 transport av de viktigste. Venstre mener staten, kommunene og private utbyggere sammen
703 må utvikle økonomisk robuste og langsiktige utbyggingsprogrammer. Venstre mener staten
704 må ta et større ansvar for økt utbygging.

705

706 **2) Bedre offentlig boligfinansiering**

707 Dagens boligbeskatning både hva gjelder rentefradragsmuligheter og formuesfastsetting, gir
708 tilfeldige fordelingsvirkninger så vel sosialt som geografisk. Både privatøkonomiske og
709 samfunnsøkonomiske problemer som følger av dette, må begrenses.

710

711 Venstre mener at Husbanken bør omorganiseres og virkemidlene overføres til kommunene.
712 Venstre vil på den måten gi kommunene ansvar og virkemidler for en kommunal
713 boligpolitikk.

714 Dette innebærer blant annet å overføre Husbankens boligsosiale, bygnings- og
715 miljømessige virkemidler til kommunene, og å fusjonere bankdelen av Husbanken med en
716 annen offentlig bank, for eksempel Kommunalbanken AS. Videre bør det innføres en norsk
717 modell for hjemkjøp, hvor leid bolig kan nedbetales gjennom husleie og på sikt bli eid bolig.
718 Det offentlige må bidra til bygging av flere leieboliger, hvor en andel av dem blir
719 hjemkjøpsboliger. Endelig bør flere få tilgang til startlån, blant annet ved å utvide
720 nedbetalingstiden fra 20 til 30 år.

721

722 For å gjøre det lettere å spare opp nok egenkapital til å kjøpe bolig må BSU-ordningen
723 utvides. Det årlige sparebeløpet må økes fra 20 000 til 30 000 kr, og taket på hvor mye man
724 kan spare må økes til 300 000 kr.

725

726 **3) Finanstilsynet må stille krav til bankene**

727 Bankene må være bevisst sitt samfunnsansvar og bidra med faglige råd som ivaretar
728 låntakernes behov for nøkternhet i faser hvor privatøkonomien belastes med store
729 boligkostnader. For mange boligkjøpere utgjør ikke boligfinansieringen alene årsaken til
730 økonomisk "uføre". Med store forbrukslån på toppen av høye boligkostnader blir den
731 samlede lånemengden i mange tilfeller u håndterlig. Slepphendte banker fyrer opp under
732 økningen i boligprisene. Venstre forventer at bankene i fellesskap sørger for å holde
733 utlånsgaloppen under bedre kontroll. Det er Finanstilsynets oppgave å finne gode
734 virkemidler som gjør at bankene holder mer igjen.

735

736 **4) En skattepolitikk for lavere boligpriser**

737 Dokumentavgiften er en vilkårlig skatt uten god begrunnelse. Den ilegges noen eierformer,
738 f.eks selveierboliger, mens andre eierformer som borettslag slipper unna. Dokumentavgiften
739 går spesielt ut over førstegangskjøpere siden de ikke har opparbeidet stor egenkapital og
740 derfor må lånefinansiere den. Venstre vil derfor fjerne dokumentavgiften.

741

742

743 *Vedtatt av landsstyret 3. - 4. desember 2011*

744

745 Uttalelse 14:

746

747 **Økt lærertetthet må prioriteres lokalt, ikke lovfestes nasjonalt**

748 Venstre mener det er viktig både å sikre nok ressurser til skolen og å gi lærerne et best
749 mulig grunnlag for en skolehverdag som innebærer at hver elev får den oppfølging som er
750 nødvendig. En nasjonal lovbestemmelse om lærertetthet i grunnskolen vil imidlertid være

751 umulig å gjennomføre uten at vi først har sikret tilstrekkelig mange lærere i Norge. I tillegg
 752 kan en slik lovbestemmelse frarøve kommunene fleksibilitet og ansvar som skoleeiere.

753

754 Venstre vil advare mot den stadige lovfesting av oppgaver innenfor kommunenes
 755 ansvarsområde. Selv om det tilsynelatende kan være gode intensjoner bak å lovfeste et
 756 bestemt tiltak, kan summen av alt som lovfestes føre til at kommunenes handlingsrom
 757 innsnevres betydelig. Det er en uheldig utvikling for lokaldemokratiet, og det er uheldig når
 758 det gjelder kommunenes mulighet til å finne særegne løsninger for sine borgere.

759

760 Innenfor skoleområdet har det i de senere år blitt lovfestet en rekke tiltak, blant annet
 761 ordningen med gratis frukt og grønt og leksehjelp med ufaglærte på barnetrinnet. Mange
 762 kommuner og lokale folkevalgte, ikke minst fra Venstre, har som skoleeiere vært kritiske til
 763 disse lovfestingene, og har uttrykt ønske om større grad av lokal frihet for å kunne skape et
 764 best mulig skoletilbud og heller prioriterer flere og bedre lærere enn frukt og leksehjelp.

765

766 Regjeringen har nylig sendt på høring et forslag om å innføre en nasjonal lovbestemmelse
 767 om lærertetthet i grunnskolen. Venstre deler intensjonen om å sikre skolene tilstrekkelige
 768 ressurser for å styrke lærertettheten, og har den største forståelse for at dette er ønsket av
 769 mange elever, foreldre og lærere. I en undersøkelse Utdanningsforbundet gjennomførte
 770 blant sine medlemmer i august 2011, svarte hele 40 prosent av lærerne fra grunnskolen og
 771 videregående at klassestørrelsen gjør at de i liten grad har mulighet til å følge opp hver
 772 enkelt elev og drive tilpasset opplæring.

773

774 Norge står imidlertid overfor store utfordringer når det gjelder å sikre tilstrekkelig antall
 775 lærere i årene som kommer. Dersom ingenting gjøres vil Norge ha en underdekning på 13
 776 600 lærere innen 2020, i følge en beregning fra SSB i 2007. Venstre frykter at tallene kan bli
 777 enda høyere dersom det ikke tas offensive grep for å sikre mange nok lærere i årene som
 778 kommer. Uten at man først sikrer at vi har mange nok lærere vil en nasjonal lovbestemmelse
 779 om lærertetthet fort bli et slag i løse luften. En lovfesting som ikke følges opp i praksis er
 780 ikke verdt papiret den er skrevet på.

781

782 Venstre mener derfor at det ikke er aktuelt å innføre en nasjonal bestemmelse om
 783 lærertetthet nå – særlig fordi en slik bestemmelse etter alt å dømme bare kan nås gjennom
 784 tilsetting av et høyt antall lærere uten godkjent utdanning.

785

786 På kort sikt mener Venstre at det er et lokalpolitisk ansvar å kartlegge situasjonen på den
 787 enkelte skole, og arbeide for å øke lærertettheten i kommunen gjennom de årlige
 788 budsjettprosessene. Dette er et ansvar Venstres folkevalgte vil gå i bresjen for. På nasjonalt
 789 nivå bør man snarest innføre en forsterket rekrutteringsinnsats, slik Venstre en rekke ganger
 790 har fremmet forslag om i Stortinget. Det må utdannes flere nye lærere, innføres seniortiltak
 791 for at flest mulig eksisterende lærere vil stå lengst mulig i jobb og det må rekrutteres nye
 792 lærere fra andre yrker ved hjelp av særskilte stipendordninger.

793

794 På lang sikt er Venstre åpen for å forskriftsfeste en ressursnorm for skolene på
 795 kommunenivå. Dette innebærer at det tallfestes en gjennomsnittlig lærertetthet i den enkelte
 796 kommune, men at lokale folkevalgte i rollen som skoleeier selv kan definere lærertetthet på
 797 den enkelte skole. Dette vil ivareta både ønsket om styrket lærertetthet og økte ressurser til
 798 skolene, samtidig som det ikke innsnevrer lokaldemokratiets rammer. Venstre forutsetter at
 799 en slik bestemmelse fullfinansieres fra statens side.

800

801 Venstre mener at det ikke er et mål i seg selv å lovfeste flest mulig tiltak – snarere det
 802 motsatte. Lokale folkevalgtes ombudsrolle er den beste garantisten for å sikre gode tilbud for
 803 borgerne i den enkelte kommune. Venstre er en varm tilhenger av at flere oppgaver
 804 overføres til kommunene, men vil samtidig sikre at kommunene har en stor grad av

805 fleksibilitet når det gjelder å løse og gjennomføre disse oppgavene. Økt lovfesting av
806 kommunale oppgaver er i bunn og grunn ikke noe annet enn en form for ansvarsfraskrivelse
807 fra statens side.

808

809 Uttalelse 15:

810

811 **Kapitalløft for nyskapende gründere og vekstbedrifter**

812 Venstre mener at tiden nå er overmoden for å tenke nytt med sikte på å gi norske gründere
813 og nyskapende vekstbedrifter et kapitalløft som styrker landets fremtidsrettede verdiskaping
814 og som legger et mer solid grunnlag for morgendagens arbeidsplasser.

815

816 Både morgendagens arbeidsplasser og vår fremtidige velferd er i stor grad avhengig av
817 nyskapende gründere og vekstbedrifter. På denne bakgrunn er det grunn til bekymring at
818 utviklingen i Norge siden 2008 har vist en nedadgående tendens på flere viktige områder.
819 Tilbakegangen gjør seg tydelig gjeldende på viktige indikatorer som antall personer som
820 deltar i oppstart av nye virksomheter, antallet hurtigvoksende småbedrifter (gaseller), samt i
821 antallet vekstbedrifter med over 20 ansatte og over 20 % omsetningsvekst de siste to årene.
822 For begge de to siste indikatorene er nivået i Norge mer enn halvert fra 2008 til 2011.

823

824 Fra før vet vi at et av de svakeste leddene i den norske næringsutviklingskjeden er knyttet til
825 mangel på oppstarts- og investeringskapital for gründere og innovative vekstbedrifter i tidlig
826 fase. De problemene vi allerede har på dette området i dag vil ventelig bli ytterligere
827 forsterket av den nye alvorlige gjelds- og finanskrisen som nå sprer seg med utgangspunkt i
828 Europa. I slike perioder er det god grunn til å forvente at det nettopp er de nye satsingene
829 som vil lide mest av kreditt- og kapitaltørke.

830

831 Regjeringens svar, på spørsmål fra Venstre i Stortinget, er å bevilge mer penger til de
832 eksisterende offentlige virkemidlene, som til nå har vist seg å gi dårlige svar på den
833 kapitalutfordringen vi står overfor. Venstre mener at dette ikke er tilstrekkelig gode svar på
834 den utfordringen vi nå står overfor, og at vi nå må tenke nytt.

835

836 Derfor vil Venstre ha en kapitalreform som styrker kapitaltilbudet for gründere og
837 nyskapende vekstbedrifter i Norge. Hovedelementet i en slik reform er å utvikle et større og
838 bredere venturekapitalmarked i Norge, etter modell av vellykkede satsinger i andre land, og
839 hvor statens primære rolle er å forsterke det private venturekapital-markedet og overlate alle
840 investeringsbeslutninger, kunnskapsbistand og all prosjektoppfølgning til private aktører
841 innenfor en kommersiell og markedsbasert ramme.

842

843 For å styrke kapitaltilførselen for alle gründere vil Venstre også innføre en KapitalFunn-
844 ordning, hvor det gis skattefradrag for private investeringer i oppstart- og tidlig fase av nye
845 virksomheter.

846

847 Uttalelse 16:

848

849 **Likestilling – også i privat næringsliv**

850 Selv om det er gjort store fremskritt når det gjelder likestilling i Norge, er vi ikke i mål.
851 Fortsatt er det forskjeller mellom menn og kvinner når det gjelder makt over egen hverdag,
852 lønn og innflytelse i samfunnet. Barne- og likestillingsminister Audun Lysbakken mottok
853 nylig Likestillingsutvalgets første delutredning. Venstre er glad for initiativer som gir grunnlag
854 for å debattere likestillingspolitikk, men er skuffet over det ensidige fokuset på offentlig
855 sektor. Vi trenger en likestillingspolitikk som også henvender seg til det private næringsliv.

856

857 Utvalgets utredning foreslår å opprette et likestillingsdirektorat, samtidig som likestillings- og
858 diskrimineringsombudet opprettholdes og et kontaktutvalg og forum for likestilling i

859 arbeidslivet etableres. Venstre mener ikke at opprettelse av nye byråkratiske stillinger vil
 860 føre til mer likestilling i Norge. Vi må fri oss fra en gammeldags tankegang om at kvinner
 861 arbeider i offentlig sektor og menn i privat sektor, og heller tenke konkrete tiltak som
 862 stimulerer til reell likestilling både i offentlig og privat sektor.

863
 864 Om kvinner og menn skal ha like muligheter for å påvirke samfunnsutviklingen og likestilles
 865 på alle områder, må også næringslivet ha et ansvar for likestilling. Å være gründer
 866 innebærer at du står uten det sosiale sikkerhetsnettet du har som fast ansatt. Når nyere tall
 867 viser at andelen kvinnelige gründere har sunket med 7,2 prosent siden 2007, er det god
 868 likestillingspolitikk å gi selvstendig næringsdrivende de samme sosiale rettigheter som fast
 869 ansatte. Venstre mener også at sosialt entreprenørskap er viktig i likestillingsarbeidet. Mer
 870 entreprenørskap innenfor det offentlige, sosiale feltet vil føre til at flere kvinner vil våge å
 871 starte som selvstendig næringsdrivende.

872 Likestillingen henger etter, særlig i offentlig sektor. Det er flere kvinner som er ansatt i
 873 midlertidige stillinger i det offentlige, det er lav kvinneandel i stillinger innenfor akademia og
 874 vi er ikke i mål når det gjelder likelønn i offentlig sektor. Det er en utfordring for offentlig
 875 sektor å rekruttere høyt utdannede arbeidstakere til yrker som tradisjonelt har vært lavtlønte
 876 og dominert av kvinner. Venstre mener det er fornuftig å innføre en kompetansepott som
 877 kan føre til et lønnsloft for lærere, sykepleiere, byråkrater og andre personer med høy
 878 utdanning i offentlig sektor. En slik pott vil ha en effekt på lønn og sikre at offentlig sektor
 879 rekrutterer viktig kompetanse. Venstre mener det er et paradoks at det er innenfor
 880 statusyrkene i offentlig sektor at fleksibiliteten når det gjelder arbeidstid er størst. Leger har
 881 for eksempel mer fleksibel arbeidstid og har mye lengre vakter enn det personer kan ha i
 882 yrker med lavere lønn. Venstre mener regelverket for fleksible arbeidstidsordninger for
 883 offentlig og privat sektor – og for ulike yrker – må nærme seg hverandre. Dette vil også bidra
 884 til reduksjon i ufrivillig deltid som er en utfordring for mange kvinner.

885
 886 Norge har et av de mest kjønnsdelte arbeidsmarked i den vestlige verden. Dette bidrar til å
 887 opprettholde lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Derfor må det rettes større
 888 oppmerksomhet mot dette i rådgivningen i grunnskolen.

889
 890

891 For å bedre likestillingen i Norge vil Venstre:

- 892 • styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter, spesielt i forhold til
- 893 omsorgspenger og sykepenger.
- 894 • innføre en kompetansepott for høyt utdannede arbeidstakere i lavstatusyrker i offentlig
- 895 sektor.
- 896 • oppmuntre individuelle lønnsavtaler.
- 897 • innføre nasjonal minstelønn.
- 898 • endre arbeidsmiljøloven og åpne for mer fleksible arbeidstidsordninger, slik at folk kan få
- 899 mer innflytelse over sin arbeidssituasjon, både med hensyn til lengde og sted.
- 900 • gjennomgå regelverket, og fremme nødvendige endringer for yrkesskadeforsikringsloven
- 901 med sikte på å motvirke skillet mellom menn og kvinner når det gjelder erstatning for
- 902 arbeidsskader.

903

904 Uttalelse 17:

905

906 **Venstre vil ha reformer i landbrukspolitikken**

907 **Norsk landbruk og norsk landbrukspolitik har behov for en nyorientering.**

908

909 Rammebetingelsene for norsk landbruk ble utformet for flere tiår siden, med
 910 kanaliseringspolitikken på 50-tallet og opptrappingsvedtaket på 70-tallet. Dette rammeverket
 911 har etter Venstres syn behov for en kraftig modernisering. Det er ikke egnet til å nå dagens
 912 fastsatte mål for bosetting, sysselsetting, matsikkerhet og inntektsnivå, og heller ikke til å nå

913 Venstres mål om dyrevelferd og et mer miljøvennlig landbruk. Antallet bruk i drift og antall
 914 aktive bønder synker raskt, og den samme utvikling vil fortsette også med årets
 915 jordbruksavtale.

916
 917 Venstres landbrukspolitikk tar utgangspunkt i bonden som selvstendig næringsdrivende.
 918 Framtidens landbrukspolitikk må derfor utformes slik at hver enkelt bonde får et større
 919 handlingsrom, økt frihet og med en rimelig grad av økonomisk trygghet i bunn. Venstres
 920 landsstyre vil derfor ha en framtidsrettet landbrukspolitikk som tar utgangspunkt i gode
 921 tilskuddsordninger kombinert med forenklinger.

922

923 Jordbruksavtalen må endres

924 Venstres landsstyre vil ha en gjennomgang av hele jordbruksavtaleinstituttet, men den
 925 hensikt å endre og forenkle forhandlingene til utelukkende å handle om virkemidler som har
 926 direkte innvirkning på bøndernes inntektsmulighet. De øvrige områder som i dag omfattes av
 927 jordbruksavtalen bør være ordinære budsjettposter som Stortinget fastsetter. Dette vil være
 928 mer demokratisk enn dagens ordning, ta forhandlingene ut av møterommene og gi
 929 Stortinget et tydeligere ansvar.

930

931 Modernisering av regelverket

932 Venstre ønsker en full gjennomgang av landbrukets omfattende regelverk med sikte på en
 933 kraftig modernisering, færre skjemaer, enklere retningslinjer og gradvis endring av
 934 markedsreguleringer. Unødvendig byråkrati og regelverk som vanskeliggjør bondens
 935 hverdag skal fjernes. Konkret vil Venstre fjerne odelsretten, oppheve delingsforbudet i
 936 jordloven og en kraftig oppmyking i priskontroll og boplikt knyttet til landbrukseiendom. Også
 937 enkeltstående bønder må få mulighet til å organisere driften som aksjeselskap og ellers
 938 organisere virksomheten som hvilken som helst annen selvstendig næringsdrivende eller
 939 småbedrift.

940

941 Slipp de unge fram

942 Venstre mener det må foretas en modernisering av melkeproduksjonen. Mange reguleringer
 943 av samdrifter bør oppheves, siden samdrifter åpenbart vil være en løsning mange bønder
 944 ønsker i framtiden, ikke minst unge bønder.

945 For å legge til rette for flere unge motiverte bønder vil Venstre innføre en ordning med
 946 oppstartskvoter i melkeproduksjon til redusert pris. Venstre mener en naturlig motytelse vil
 947 være at kvotene ikke får selges videre før etter et antall år.

948

949 Styrk jordvernet

950 Venstre vil styrke jordvernet. Jordvern er en forutsetning for at våre etterkommere skal få
 951 muligheten til å produsere egen mat på egen jord. Klimaforandringene kan endre
 952 forutsetningene for matproduksjon over hele kloden, og øker behovet for et styrket jordvern.
 953 Det dyrkede arealet utgjør i Norge kun 3 % av landarealet. Bare 1/3 av disse arealene har
 954 potensial for matkornproduksjon, og de ligger i hovedsak nær byer og tettsteder. Statistikk
 955 viser at det har foregått en urovekkende høy nettbbygging og omdisponering av slike arealer.
 956 Venstre vil derfor styrke jordvernet for å sikre vern mot irreversible endringer av spesielt
 957 verdifull produktiv landbruksjord. Venstre vil at jord som omdisponeres til utbyggingsformål i
 958 størst mulig grad skal erstattes med nytt oppdyrka areal med samme produksjonsverdi.

959

960 Landbruk og WTO

961 Venstre mener det er nødvendig med en snarlig WTO-avtale for å sikre en rettferdig
 962 regulering av handel og produksjon av matvarer. Norge må aktivt arbeide for å realisere en
 963 slik avtale. Et importvern er et nødvendig virkemiddel også i fremtiden, men selv uten en ny
 964 WTO-avtale vil norsk landbruk tjene på å tilpasse seg andre former for støtte enn
 965 produksjonsstøtte og eksportstøtte, heller enn å måtte gjøre store endringer i ettertid. Etter
 966 en slik omlegging finnes det en rekke støtteordninger Norge kan beholde. Eksempler er

967 støtte øremerket til kulturlandskap, distriktsbosetning, biologisk mangfold og økologisk drift.
 968 Venstre vil ha en landbrukspolitikk som hindrer gjengroing av kulturlandskapet.

969

970 Klimaendringene har skapt stor usikkerhet knyttet til framtidens matproduksjon. Vi har en
 971 forpliktelse overfor oss selv og verden til å benytte oss av vår natur for å skaffe mat på en
 972 bærekraftig måte.

973

974

975 **3. SENTRALSTYRET**

976

977 **3.1 Sentralstyrets sammensetting**

978 Sentralstyret består av ledertrio og fire sentralstyremedlemmer. Første vara møter fast.

979 I tillegg møter Norges Unge Venstre og Norges Venstrekvinnelag med en representant hver.

980 Etter landsmøtet i 2010 har sentralstyret hatt følgende sammensetting:

981

982 Trine Skei Grande (leder)

983 Helge Solum Larsen (1.nestleder)

984 Ola Elvestuen (2. nestleder)

985 Guri Melby (sentralstyremedlem)

986 Mona Haugland Hellesnes (sentralstyremedlem)

987 Hans Antonsen (sentralstyremedlem)

988 Berit Woie Berg (sentralstyremedlem)

989

990 1.vara: Lars Peder Nordbakken 2.vara: Ellen Cathrine Kvalsund

991 3.vara: Geir Rune Nyhus 4.vara: Tonje Løwer Gurholt

992

993 De tre første varamedlemmene har møtt på ett eller flere møter i meldingsperioden.

994 Sveinung Rotevatn og Håkon Riekeles har møtt for Norges Unge Venstre.

995 Åsta Årøen har møtt for Norges Venstrekvinnelag.

996

997

998 **3.2 Sentralstyrets møter**

999 Sentralstyret har hatt 12 møter i årsmeldingsperioden.

1000

1001 Sentralstyret har hatt løpende ansvar for å utarbeide ny handlingsplan for 2011-2021.

1002 Planen har vært til behandling i tre møter, siste gang i SS 75/11, 7. novemeber.

1003

1004 Politisk har sentralstyret iverksatt flere politiske prosesser, utarbeidet notater og diskutert
 1005 saker som har blitt sendt videre til enten stortingsgruppa eller landsstyret.

1006

1007 Vktige sentralstyresaker i meldingsperioden har vært listestillingsarbeid (fram til fristen
 1008 31.03.), landbruks- og matpolitikk, valgkamplan, digital kommunikasjon, kampanjer og
 1009 kandidatsamlinger/LPN.

1010

1011

1012 **3.3 Sentralstyrets politiske uttalelser**

1013

1014 *Vedtatt av sentralstyret 17.januar:*

1015

1016 Uttalelse 1:

1017 **Veien videre for Sør-Sudan**

1018 Søndag 9. januar startet den ukelange folkeavstemningen i Sør-Sudan om områdets

1019 fremtidige status. Uansett utfall må resultatet respekteres av partene, landene i regionen og

1020 det internasjonale samfunn, såfremt det er folkets vilje gjennom et fritt valg. Forhandlingene

1021 må usansett fortsette etter valget, slik at man kan finne felles løsninger på utfordringene i
1022 regionen. Venstre tror Sør-Sudans fremtid ligger i et integrert afrikansk samarbeid.

1023

1024 Sudan har høy utenlandsgjeld. Det finnes ingen klart etablerte prinsipper for hvordan gjeld
1025 fordeles når et land deles. Det er også tvil om Nord- og Sør-Sudan kvalifiserer til ulike typer
1026 gjeldsslette, fordi dette er avhengig av ulike tekniske beregninger. Det er viktig at slike
1027 spørsmål avklares raskt og på måter som begge parter opplever som rettferdig.

1028

1029 I forlengelsen av slike forhandlinger bør man også ha et konstant fokus på demokrati,
1030 menneskerettigheter og oppbygging av stabile stater i begge områder. Venstre mener at
1031 Sudan bare kan utvikle seg gjennom tett regionalt samarbeid i Afrika og demokratisk styre.
1032 Norge, som har spilt en viktig rolle i fredsforhandlingene, må være til stede og oppmuntre
1033 partene til å finne felles løsninger på sine utfordringer.

1034

1035 Sør-Sudan trenger mye bistand til oppbyggingen av et godt statsapparat og dekning av
1036 grunnleggende tjenester. Med mange, dårlig koordinerte giverland er det imidlertid risiko for
1037 at bistanden blir dårlig utnyttet, nasjonale myndigheter mister styringen og ansvaret
1038 pulveriseres. Det er derfor viktig at Paris-agendaen for bistandsharmonisering, koordinering
1039 og nasjonalt eierskap følges i etterkant av folkeavstemningen.

1040

1041 Derfor vil Venstre:

- 1042 • respektere ethvert utfall av folkeavstemningen i Sør-Sudan
- 1043 • gå inn for at Norge anerkjenner Sør-Sudan ved en eventuell deling
- 1044 • arbeide for at Den afrikanske union (AU) åpner for medlemskap for Sør-Sudan, og at AU
1045 gis et hovedansvar for å støtte Nord- og Sør-Sudan etter en evt. sør-sudanesisk
1046 selvstendighetserklæring
- 1047 • bidra med bistand til utvikling i begge stater, men særlig i Sør-Sudan
- 1048 • at Norge arbeider for at giverland følger prinsippene i Paris-agendaen om harmonisering,
1049 koordinering og nasjonalt eierskap i det kommende oppbyggingsarbeidet
- 1050 • at Norge bidrar til at det etableres en rettferdig mekanisme for fordeling av Sudans gjeld
1051 mellom de to statene, og størst mulig gjeldsslette.

1052

1053 *Vedtatt av sentralstyret 9. mai:*

1054

1055 Uttalelse 2:

1056

1057 **Norge bør slutte seg til EUs strategi for bedre integrasjon av romfolket**

1058 Venstre ber regjeringen om å støtte opp under det politiske initiativet EU har tatt for å bedre
1059 romfolkets levekår og sikre deres rettigheter.

1060

1061 Av alle etniske minoriteter i Europa er romfolket den gruppen som i størst grad blir
1062 diskriminert. Det siste året har det fra flere land blitt rapportert om et økende antall overgrep
1063 mot romfolket som totalt sett utgjør ca. 11 millioner mennesker i de europeiske landene.

1064

1065 For å få slutt på rasistisk motivert vold og etnisk diskriminering, har EU rettet betydelig
1066 oppmerksomhet mot politikken overfor romfolket. Debatten dreier seg om tiltak som kan
1067 bidra til bedre økonomisk og kulturell integrasjon.

1068

1069 Europakommisjonen la 5. april frem forslag til nasjonale strategier i arbeidet "An EU
1070 Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020", og Europaparlamentet
1071 vedtok nylig med stort flertall innstillingen. Dokumentet skal veilede medlemslandene i deres
1072 arbeid med å fastsette nasjonale strategier for integrasjonsarbeidet. Satsningsområder er
1073 arbeid, helse, utdanning og romfolkets bosituasjon. Som skritt på veien til større integrasjon
1074 nevnes blant annet mer effektiv bruk av regionale fondsmidler og satsing på kvinnene med

1075 tanke på utdanning og aktiv deltakelse i samfunnet. I tillegg har EU fokus på å ivareta
1076 romfolkets grunnleggende borgerrettigheter. Medlemslandene skal utarbeide nasjonale
1077 planer innen 2011. EUs byrå for grunnleggende rettigheter skal overvåke utviklingen på
1078 området.

1079
1080 I Norge lever i dag omtrent 10 000 mennesker som tilhører romfolket. Venstre mener at
1081 også Norge bør stille opp og lage en nasjonal plan for bedre integrasjon av
1082 befolkningsgruppen. Den norske stat har selv en forhistorie med overgrep mot romfolket, og
1083 gjennom ratifisering av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale
1084 minoriteter har norske myndigheter forpliktet seg til å motvirke diskriminering og legge til
1085 rette for opprettholdelse av deres kultur, språk og identitet. Til tross for dette har regjeringen
1086 ikke kommet med særlig mange tiltak på området. I 2007 anbefalte Ministerkomiteen i
1087 Europarådet derfor i en uttalelse at Norge bør bedre situasjonen til rom og romanifolket.
1088

1089 Det er på høy tid at regjeringen nå følger EUs eksempel og tar grep for å bedre romfolkets
1090 levekår. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har samordningsansvaret for statlig politikk
1091 som berører de nasjonale minoritetene i Norge.
1092

1093 Venstre krever at regjeringen gjennom Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

- 1094 • igangsetter arbeidet med å få bedre datagrunnlag om romfolkets bo- og levekår i Norge
- 1095 • undersøker hvordan Norge kan slutte seg til EUs strategi for bedre integrasjon av
1096 romfolket og utarbeider en nasjonal handlingsplan
- 1097 • organiserer et nærmere samarbeid mellom stat og kommuner om nasjonale minoriteter.
1098

1099 Uttalelse 3 :
1100

1101 **La flere studere i utlandet**

1102 Det er viktig for utvikling av norsk samfunn og kultur, næringsliv, offentlig forvaltning og ikke
1103 minst studentene selv at flere studenter får muligheten til å ta hele eller deler av studiene
1104 sine i utlandet.
1105

1106 Dagens system diskriminerer studenter som vil studere i land med ikke-europeiske språk
1107 eller i USA. Venstre mener det er kritikkverdig at dagens system setter sperrer for at Norge
1108 får gode kontakter med viktige nåværende og fremtidige handelspartnere, som USA, Kina
1109 og India.
1110

1111 Med økningen i ungdomskullene og regjeringens manglende satsing på høyere utdanning er
1112 det nødvendig at flere studenter kan ta studiene i utlandet. Det er også samfunnsøkonomisk
1113 lønnsomt for Norge at studenter tar profesjonsstudier i utlandet, slik at man bruker
1114 veletablerte og gode fagmiljøer utenlands, i stedet for å bruke store ressurser på å bygge
1115 opp et dårligere tilbud i Norge.
1116

1117 Venstre mener at man må starte tidligere med bedre språkopplæring. Det er en forutsetning
1118 for å kunne studere i utlandet og øke sine kulturelle impulser at man har et godt grunnlag i
1119 engelsk og minst et annet fremmedspråk fra grunnopplæringen. Det har vært en drastisk
1120 nedgang av studerende i tysk- og franskspråklige land etter at disse fagene ble valgfrie og
1121 fikk lavere status i skolen. Venstre vil heller stimulere til mer praktisk rettet
1122 språkundervisning, slik at flere får muligheten til å bli kjent med andres land språk, samfunn
1123 og kultur.
1124

1125 Vi må differensiere lån og stipendordninger i forhold til prisnivå i landene studentene tar grad
1126 i. I dag er studielånet likt for alle land, uansett hvordan prisnivået ligger. Det betyr at det
1127 lønner seg uforholdsmessig mye å studere i et land med lavt prisnivå i stedet for et

1128 høykostland. Venstre vil gjøre det slik at alle har likest mulig muligheter til studentvelferd
1129 uavhengig av hvor de studerer.

1130

1131 Om en tar helgradsstudie i utlandet i dag får en tilbud om et semester språkkurs i
1132 forberedelse på de senere studiene. For å lære et språk godt nok til å drive med selvstendig
1133 akademisk arbeid og følge studier, pensum og forelesninger er dette som regel alt for kort. I
1134 tillegg blir stipendstøtten til språksemesteret omgjort til lån om ikke studenten umiddelbart
1135 begynner på graden sin. Venstre mener at kunnskapen i språksemesteret har en egenverdi,
1136 og en skal ikke behøve å begynne rett på graden for å få støtte av Lånekassen.

1137

1138 Venstre vil:

- 1139 • Innføre obligatorisk fremmedspråk fra 5. trinn, for å styrke språkkompetansen til norske
- 1140 elever, og gjøre det lettere å velge andre enn de tradisjonelle språkfag.
- 1141 • Gi lik støtte til førsteåret på bachelorgrader i USA og ikke-europeiske land (freshman
- 1142 year) som til førsteåret i andre land.
- 1143 • Øke stipendandelen til skolepenger i andre land.
- 1144 • Gjøre ordningen med språksemester før studier på ikke-europeiske språk mer fleksibelt,
- 1145 både i lengde og i når man må begynne på fullt studium etter endt kurs.
- 1146 • Forenkle godkjenningen av utenlandsk utdanning i Norge
- 1147 • Kreve harmonisering av norsk høyere utdanning i det europeiske utdanningsmarkedet,
- 1148 med tanke på skolepenger, utvekslingsprogrammer og godkjenning av profesjonsstudier.

1149

1150 Uttalelse 4 :

1151

1152 **Ingen offentlig støtte til omskjæring**

1153 Venstres sentralstyre mener at inngrep av kosmetiske, religiøse eller andre ikke-medisinske
1154 grunner skal bekostes av den eller de det gjelder, og ikke av det offentlige.

1155

1156 Forslaget fra Helse- og omsorgsdepartementet om å tilby rituell omskjæring av gutter uten
1157 kostnad innenfor det offentlige helsevesenet, er unødvendig av medisinske grunner. Det
1158 skal være et prinsipp at for at det offentlige skal dekke kostnadene ved et inngrep, skal
1159 inngrepet ha en medisinsk begrunnelse.

1160

1161 Det er en betydelig forskjell på rituell omskjæring av guttebarn og kjønnslemlestelse av
1162 jenter, som også ofte blir omtalt som omskjæring. Det siste er en barbarisk skikk uten
1163 religiøse årsaker, men med en direkte kvinnefiendtlig begrunnelse, og som gir store fysiske
1164 lidelser for jentene som blir utsatt for overgrepet. Rituell omskjæring av gutter er utvilsomt
1165 religiøst begrunnet, og mulig å foreta uten fysiske lidelser.

1166

1167 Men rituell omskjæring må foretas av kvalifisert og godkjent helsepersonell, og Venstre
1168 støtter en lovregulering av at bare leger kan utføre slike inngrep.

1169

1170 *Vedtatt av sentralstyret 17. juni:*

1171

1172 Uttalelse 5:

1173

1174 **Krever Vest-Sahara-redegjørelse fra Støre**

1175 Venstre mener det er åpenbart at Vest-Sahara er okkupert og i ferd med å bli annektert.
1176 Venstre krever nå en ny redegjørelse om Vest-Sahara i Stortinget.

1177

1178 Framtiden i våre hender la 17. juni fram rapporten *Feilslått frarådning og glemte ord*, en
1179 gjennomgang av Vest-Sahara-uttalelser fra Regjeringen i perioden 2002 til 2011. Rapporten
1180 peker på at mens utenriksminister Jonas Gahr Støre tydelig fraråder norske
1181 næringsaktiviteter i Vest-Sahara når han snakker til Stortinget, gjør Utenriksdepartementet

1182 noe annet i kontakt med næringslivet. Venstre mener dette er dobbeltkommunikasjon fra
1183 Utenriksdepartementet.

1184
1185 Ifølge FNs komité for avkoloniseringsaker er Vest-Sahara den eneste gjenværende
1186 kolonien på det afrikanske kontinent. Nå er det på høy tid at Norge anerkjenner Vest-Sahara
1187 som en selvstendig stat.

1188
1189 4. mai 2010 reiste Venstre en interpellasjon om Vest-Sahara i Stortinget. Da lovet Gahr
1190 Støre å komme tilbake med en redegjørelse, men redegjørelsen som ble sendt til Stortinget
1191 8. juni i fjor samsvarer svært dårlig med opplysningene som kommer fram i rapporten fra
1192 FIVH.

1193
1194 Venstre mener næringslivet må holde seg unna investeringer og virksomhet i Vest-Sahara,
1195 og har fått full støtte for dette i Stortinget tidligere. Venstre krever nå en ny redegjørelse om
1196 Vest-Sahara fra Gahr Støre.

1197

1198 *Vedtatt av sentralstyret 7. november:*

1199

1200 Uttalelse 6:

1201

1202 **Regjeringen må protestere mot strupingen av UNESCO**

1203 Venstres sentralstyre ber regjeringen protestere mot de amerikanske myndighetenes
1204 struping av UNESCO, FNs organisasjon for utdanning og kultur. UNESCO tok nylig opp de
1205 palestinske selvstyremyndighetene som nytt medlem, noe som har ført til at USA truer med
1206 å stanse sine økonomiske bidrag til organisasjonen. Den norske regjeringen stemte
1207 prisverdig nok for det palestinske medlemskapet, og nå må utenriksminister Gahr Støre
1208 jobbe for at UNESCO ikke rammes økonomisk av vedtaket.

1209

1210 Internasjonalt samarbeid rundt utdanning og kultur er fredsarbeid, og det er derfor positivt at
1211 palestinerne deltar. Det liberale prinsippet om folkesuverenitet tilsier også at palestinerne må
1212 gis rom for å hevde sin stemme i det internasjonale samfunn.

1213

1214 *Vedtatt av sentralstyret 2. desember:*

1215

1216 Uttalelse 7:

1217

1218 **Vi trenger en stabiliserende avgift for finanssektoren**

1219 Venstres landsstyre mener regjeringen må støtte Frankrikes og Tysklands forsøk på å
1220 innføre en stabiliserende avgift på finansielle transaksjoner.

1221

1222 Gjeldskrisen som nå hindrer vekst i Europa skyldes ikke bare uvøren finanspolitikk, men
1223 også mangelfull finansregulering som har gjort at kunstig høye priser har kunnet bygge seg
1224 opp basert på høy utlånsvekst. Samtidig har lån på tvers av landegrenser, mange av dem
1225 kortsiktige, finansiert langvarige handelsunderskudd i noen av de kriserammede
1226 økonomiene.

1227

1228 Venstres landsstyre mener en skatt på finansielle transaksjoner, slik som foreslått av
1229 Frankrike og Tyskland, vil bidra positivt til å stabilisere de internasjonale finansmarkedene.
1230 En skatt på finansielle transaksjoner vil begrense spekulasjon gjennom kortsiktig handel
1231 med valuta og verdipapirer. Det er også en måte å få det finansielle systemet til å bidra til
1232 kostnader det implisitt eller eksplisitt påfører staten.

1233

1234 I dag subsidieres finanssektoren i praksis av skattebetalerne. Store, systemviktige banker vil
1235 ikke gå konkurs, men vil reddes av myndighetene i en krisesituasjon, fordi de økonomiske

1236 følgene av en kollaps vil være alt for store. Dette gjør at deres tilgang på finansiering blir
 1237 billigere. I Norge konkluderte Finanskriseutvalget tidligere i år med at en aktivitetsskatt for
 1238 finansnæringen burde utredes, og at bankene bør betale en stabilitetsavgift fordi
 1239 sannsynligheten for statlig inngripen gir dem en særfordel i markedet.

1240
 1241 Et argument mot denne skatten har vært at den svekker konkurranseevnen i forhold til andre
 1242 store finanssentra. Slike argumenter undervurderer både nytten finansaktørene har ved å
 1243 være nær markedet de opererer i og de økonomiske fordelene som følger av økt stabilitet.

1244
 1245 Frankrike og Tyskland foreslår nå en slik stabiliserende avgift som skal gjelde for eurosone, men på sikt mener Venstres landsstyre regjeringen bør jobbe for at en slik avgift gjøres
 1246 global, og benyttes til globale felleformål.

1247
 1248
 1249 Uttalelse 8:

1250
 1251 **Venstre vil ha et kapitalløft for nyskapende gründere og vekstbedrifter**

1252 Venstre mener at tiden nå er overmoden for å tenke nytt med sikte på å gi norske gründere
 1253 og nyskapende vekstbedrifter et kapitalløft som styrker landets fremtidsrettede verdiskaping
 1254 og som legger et mer solid grunnlag for morgendagens arbeidsplasser.

1255
 1256 Både morgendagens arbeidsplasser og vår fremtidige velferd er i stor grad avhengig av
 1257 nyskapende gründere og vekstbedrifter. På denne bakgrunn er det grunn til bekymring at
 1258 utviklingen i Norge siden 2008 har vist en nedadgående tendens på flere viktige områder.
 1259 Tilbakegangen gjør seg tydelig gjeldende på viktige indikatorer som antall personer som
 1260 deltar i oppstart av nye virksomheter, antallet hurtigvoksende småbedrifter (gaseller), samt i
 1261 antallet vekstbedrifter med over 20 ansatte og over 20 % omsetningsvekst de siste to årene.
 1262 For begge de to siste indikatorene er nivået i Norge mer enn halvert fra 2008 til 2011.

1263
 1264 Fra før vet vi at et av de svakeste leddene i den norske næringsutviklingskjeden er knyttet til
 1265 mangel på oppstarts- og investeringskapital for gründere og innovative vekstbedrifter i tidlig
 1266 fase. De problemene vi allerede har på dette området i dag vil ventelig bli ytterligere
 1267 forsterket av den nye alvorlige gjelds- og finanskrisen som nå sprer seg med utgangspunkt i
 1268 Europa. I slike perioder er det god grunn til å forvente at det nettopp er de nye satsingene
 1269 som vil lide mest av kreditt- og kapitaltørke.

1270
 1271 Regjeringens svar, på spørsmål fra Venstre i Stortinget, er å bevilge mer penger til de
 1272 eksisterende offentlige virkemidlene, som til nå har vist seg å gi dårlige svar på den
 1273 kapitalutfordringen vi står overfor. Venstre mener at dette ikke er tilstrekkelig gode svar på
 1274 den utfordringen vi nå står overfor, og at vi nå må tenke nytt.

1275
 1276 Derfor vil Venstre:

- 1277 • Nedsette et offentlig utvalg for å utrede en kapitalreform som sannsynliggjør en
 1278 betydelig styrking av kapitaltilbudet for gründere og nyskapende vekstbedrifter i Norge.
- 1279 • Som ledd i en slik utredning vil Venstre at det legges stor vekt på å utrede en
 1280 Venturekapital-reform som tar sikte på å utvikle et større og bredere
 1281 venturekapitalmarked i Norge, etter modell av vellykkede satsinger i andre land, og hvor
 1282 statens primære rolle er å forsterke det private venturekapital-markedet og overlate alle
 1283 investeringsbeslutninger, kunnskapsbistand og all prosjektoppfølgning til private aktører
 1284 innenfor en kommersiell og markedsbasert ramme. En venturekapital-reform vil kunne
 1285 ha særlig stor betydning for innovative prosjekter med et stort verdiskapende potensial.
- 1286 • Som et breddetiltak for å styrke kapitaltilførselen for alle gründere vil Venstre også ha
 1287 utredet en KapitalFunn-ordning, hvor det gis skattefradrag for private investeringer i
 1288 oppstart- og tidlig fase av nye virksomheter.

1289

1290

1291 **4. SEKRETARIATET**

1292 Venstres Hovedorganisasjon har i 2011 hatt følgende ansatte:

1293

- 1294 • Generalsekretær Terje Breivik i 100% stilling.
- 1295 • Informasjonssjef Steinar Haugsvær i 100% stilling.
- 1296 • Kontorsjef Morten A. Hagen i 100% stilling.
- 1297 • Organisasjonsrådgiver Kjartan Almenning i 100% stilling.
- 1298 • Informasjonsrådgiver Thomas Havro Hansen i 100% stilling.
- 1299 • Administrasjonssekretær Thori Sundåshagen i 100% stilling.
- 1300 • Resepsjonist Anja Zabelberg i 100% stilling.
- 1301 • Web-programmerer Bård Holtbakk i 10 % stilling.
- 1302 • Organisasjons- og kampanjerådgiver Anne Solsvik i 100% stilling til 11.04.2011
- 1303 • Kampanjerådgiver Camilla Hille i 50% stilling 12.04-15.05.2011
- 1304 • Organisasjonssjef Runolv Stegane, tilbake fra permisjon 01.12.2011 i 50% stilling

1305

1306

1307 **5. MEDLEMSUTVIKLING**1308 Venstre hadde 9523 betalende medlemmer i 2011, 891 flere enn i 2010. Medlemmene
1309 fordelte seg slik på fylkene:

1310

Fylke	2010	2011
Østfold	292	312
Akershus	786	836
Oslo	1407	1503
Hedmark	244	267
Oppland	301	349
Buskerud	333	389
Vestfold	343	380
Telemark	294	336
Aust-Agder	240	288
Vest-Agder	273	294
Rogaland	645	685
Hordaland	839	954
Sogn og Fjordane	369	441
Møre og Romsdal	600	646
Sør-Trøndelag	511	606
Nord-Trøndelag	461	469
Nordland	360	384
Troms	234	247
Finnmark	103	124
Utenlands		13
TOTALT	8632	9523

1311

1312

1313 **6. OPPSLUTNING**

1314 Gjennomsnittet for 2011 var 4,8 prosent:

1315

År/mnd	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Snitt
2004	2,9	2,8	3,3	3,1	3,5	2,6	2	2,9	2,7	2,7	2,9	2,4	2,8
2005	3,1	2,8	2,5	3	2,7	2,9	2,75	3,2	4,8	5,4	4,9	4,8	3,6

2006	4,5	4,1	4,2	4,5	4,4	4,8	5,7	4,4	4,4	5,3	5,1	4,4	4,7
2007	5	5	5,3	5	5,1	4,9	5,4	4,7	6,3	7	6,1	6,3	5,5
2008	6,5	6,6	6,3	6,8	6,2	5,8	5,4	6	5,8	5,6	5,8	5,5	6
2009	4,8	6	5,1	4,8	5,2	5,6	4,8	5,1	3,9	4	4,2	3,9	4,8
2010	4,1	3,9	4,1	3,8	4,1	3,8	4,3	4,6	4,5	4,1	4,4	4,2	4,2
2011	4,3	4,6	4,5	5,4	5,2	4,3	4,4	4,1	5,6	5	5,2	5	4,8

1316
1317

1318 7. REGNSKAP/ØKONOMI

1319 Det vises til årsregnskap for 2011 med revisjonsberetning (LM-6).

1320

1321

1322 8. KOMMUNIKASJON

1323 Venstres kommunikasjonsarbeid kan i 2011 kort sammenfattes til å omfatte forbereding til
1324 valgkamp, mediearbeid og medieskolering, internett (venstre.no og liberal.no),
1325 medlemsbladet Liberal, erstatning av intranettet Venstre Pluss og sosiale nettmedium.

1326

1327 8.1. Valgkamp

1328 Valgkampsatsingen kan oppsummeres slik: Annonsekampanje med hovedvekt på
1329 nettannonser, brosjyreproduksjon (inkludert lokale maler for program og brosjyrer),
1330 oppdatering av venstre.no, tilpassing av lokale nettsider, utvikling og drift av nettstedet
1331 liberal.no og oppfølging av sosiale medier (som YouTube, Twitter og Facebook).

1332

1333 Flere ting kan sies om valgkampforberedelser, men særlig tre punkt er verdt å nevne:

- 1334 a) Systematisk reiseplan for partiledelsen i forkan av og under valgkampen.
1335 b) Helhetlig kommunikasjon i brosjyrer og program basert på nasjonale maler for Venstres
1336 lokale lag.
1337 c) Solide lokale økonomiske bidrag til annonsekampanjen.

1338

1339 I Venstres interne kandidatundersøkelse (blant 733 respondenter, med 306 svar)
1340 (svarprosent 41) ble følgende trukket fram:

- 1341 a) Lokale årsaker til godt valgresultat (svar som går igjen):
1342 - Tydelig toppkandidat. Solid innsats. Gode lister.
1343 - Tydelige lokale saker og synlighet i media.
1344 - Aktiv valgkamp. Folk på stand. Brosjyredistribusjon. Nettsider.

1345

- 1346 b) Sentrale årsaker til godt valgresultat (svar som går igjen):
1347 - Trine. En rekke positive kommentarer om partileders profil, deltagelse i TV-debatter og
1348 lokale besøk.
1349 - Slagord. Hovedsaker. Brosjyresystem. Nettsidesystem. Lokal annonsekampanje.
1350 - Skolering. Lokalpolitisk nettverk.

1351

1352 8.2. Kjerne, hovedprofil og brosjyrer

1353 Sentralstyret opprettet under sitt møte i august 2010 en arbeidsgruppe for å konkretisere
1354 Venstres kjerne og en forbedret framstilling av partiets hovedprofil. I anledning arbeidet er
1355 det gjennomført en medlemsundersøkelse. Sentralstyret og landsstyret sto bak
1356 hovedkonklusjonene for dette arbeidet. I kandidatundersøkelsen (ref. punkt 8.1.) oppgir 79
1357 prosent av respondentene at de liker slagordet Folk først "svært godt" eller "godt".

1358

1359 Nytt slagord: Folk først. Mennesker er viktigere enn systemer. Samfunnet utvikles gjennom å
1360 satse på menneskene. Derfor setter Venstre folk først.

1361

1362 Hovedsakene: En skole for kunnskap og like muligheter. Et klimavennlig samfunn. Et
1363 kreativt og verdiskapende Norge. Varm velferd når du trenger det.

1364

1365 Venstre har også utarbeidet dokumentet "Venstres visuelle profil". (Ref.

1366 http://www.venstre.no/files/organisasjon/organisasjon/Venstres_visuelle_profil.pdf)

1367 I valgkampene 2005, 2007 og 2009 har Venstre gradvis utviklet en viktig støttefunksjon til
1368 lokallagenes arbeid med lokale brosjyrer og materiell. Dette arbeidet legger beslag på stadig
1369 økte ressurser. Det er først og fremst positivt, da det resulterer i et parti som i økende grad
1370 fremstår som konsistent nasjonalt og lokalt både politisk og visuelt.

1371

1372 I 2011 forventet vi at dette arbeidet ville nå et omfang som innebar at nytenkning var
1373 nødvendig. Derfor etablerte vi et samarbeid med et selskap som leverte et system som
1374 gjorde det lettere for lokallag å utarbeide egne trykksaker og løpesedler basert på maler
1375 utarbeidet av Venstre sentralt. Venstre sentralt har bare sett ytterst få brosjyrer eller
1376 lignende som ikke er i tråd med Venstres visuelle.

1377

1378 **8.3. Mediearbeid og medieskolering**

1379 Mediearbeidet har konsentrert seg rundt tre hovedoppgaver: Politiske utspill nasjonalt,
1380 bidrag og tips til det lokale mediearbeidet og skolering. En hovedmålsetting har vært å øke
1381 trykket på politiske utspill lokalt og regionalt fram mot valget. Statistikken viser et nivå i 2011
1382 som er i nærheten av 2009, men med færre sentrale partiprofiler. Antaller TV-debatter i
1383 valgkampen er på samme nivå som i 2009. Pressemeldinger og politiske utspill fra
1384 meldingsåret er å finne i arkivet på Venstres nettportal [venstre.no](http://www.venstre.no).

1385

1386 Skolering har vært et prioritert arbeid i hele 2011, spesielt i forbindelse med de regionale
1387 politikersamlingene Lokalpolitisk nettverk. Infoteamet har hatt faste bolker på hvert LPN, og i
1388 tillegg har det vært arrangert en rekke kurs lokalt (ofte i forbindelse med venstre-skolen).
1389 Venstre sentralt har også hatt et fast system med å gi det lokale og regionale apparatet
1390 idéer til politiske utspill.

1391

1392 **8.4. Meldlemsbladet Liberal**

1393 Medlemsbladet Liberal kom i 2011 ut i 4 utgaver. Ansvarleg redaktør var Terje Breivik, og
1394 redaktør for avisen var Kjartan Almønning. Hvert nummer dedikeres til et aktuelt tema som
1395 vies en stor andel av spalteplassen. Disse temaene bygger gjerne på pågående prosesser i
1396 partiet. Opplaget av Liberal var ved årsskiftet ca. 10.000. Avisen går ut til betalende
1397 medlemmer av Venstre, Unge Venstre, Venstrekvinnelaget og Liberale Studenter, samt til
1398 en rekke redaksjoner, journalister og bibliotek.

1399

1400 **8.5. Internett**

1401 Venstres primære informasjonskanal er nettsiden www.venstre.no. Her blir alt av
1402 pressemeldinger, presseutspill, uttalelser fra partiets organer, programmer og offentlige
1403 dokumenter, samt informasjon om arrangementer og møter lagt ut. Venstre arbeider
1404 systematisk for at partiet skal ha oppdaterte nettsider. I tillegg drifter Venstre diskusjons- og
1405 dialogplattformen www.liberal.no. Dette er Venstres egen sosiale medieplattform.

1406

1407 Begge plattformer fikk en designmessig oppgradering i forkant av valgkampen. I
1408 valgkampene 2005, 2007 og 2009 har Venstre hatt en egen valgkampportal: Der har
1409 innholdet vært tydelig spisset inn mot valgkampen. Dette prinsippet forlot Venstre i 2011.
1410 Partiet beholdt en oppgradert versjon av [venstre.no](http://www.venstre.no) som hovedside også i valgkampen,
1411 samt nettstedet [liberal.no](http://www.liberal.no) som partiets digitale møteplass for medlemmer og velgere.

1412

1413 Hovedarbeidet i 2011 har vært å få lokallagene til å forberede seg på valgkampen, bl.a.
1414 gjennom å øke oppdateringsfrekvensen på de lokale nettsidene. Dette har vært en vesentlig
1415 del av skoleringsopplegget i meldingsåret.

1416
1417
1418
1419
1420
1421
1422
1423
1424
1425
1426
1427
1428
1429
1430
1431
1432
1433
1434
1435
1436
1437
1438
1439
1440
1441
1442
1443
1444
1445
1446
1447
1448
1449
1450
1451
1452
1453
1454
1455
1456
1457
1458
1459
1460
1461
1462
1463
1464
1465
1466
1467
1468
1469

8.6. Venstre Pluss

Venstre startet i 2011 avviklingen av Venstre Pluss, et system for dokumentlagring og e-post. Venstre Pluss har over tid fungert som et godt system for Venstre, men det er likevel ikke til å komme forbi at terskelen for å bruke Venstre Pluss har vært stor for nye medlemmer.

Med dette som bakgrunn har systemet vært gjenstand for en vurdering og utredning som ble lagt fram for sentralstyret. Sentralstyret besluttet å erstatte Venstre Pluss med et nytt system Google Apps, og ble gjennomført i overgangen desember 2011 – januar 2012. Venstre har også langsiktige ambisjoner om å integrere Venstres digitale kommunikasjonskanaler bedre.

8.7. Sosiale medier

Venstre har en solid tilstedeværelse på ulike sosiale nettfora, særlig Facebook og Twitter. Venstre har også video- og bildekanaler på henholdsvis Youtube og Flickr. Bildearkivet på Flickr er til presseformål, intern bruk i partiet og bildedistribusjon til tredjepart. Videoklippene på Youtube er mer til ekstern bruk, og hentes blant annet inn i enkeltsider på www.venstre.no og www.liberal.no.

Det har vært få vurderinger av partienes arbeid på sosiale medier, men BI-lektor Staude og valganalytiker Marthinsen har gjort en analyse der de konkluderer med følgende: "Ap er best, Sp svakest. Men Venstre imponerer og Høyre skuffer mest." (Ref. <http://sveintoremarthinsen.blogspot.com/2012/01/partier-i-sosiale-medier-en.html>).

9. SKOLERING

9.1 venstre-skolen

venstre-skolen trinn 1 tilbys nye medlemmer i partiet, og arrangeres i hovedsak av lokallagene. Kurset gjennomføres over 4 timer på kveldstid, og har fokus på historie, ideologi, samt innføring i politikk og organisasjonskunnskap. venstre-skolen trinn 2 tilbys medlemmer som vil bli mer aktive i partiet, og arrangeres oftest av fylkeslag, større lokallag eller flere lokallag sammen. Kurset gir blant annet en mer dyptgående innføring i politikk, pressearbeid, og tale- og debatteknikk.

I februar arrangerte VHO en samling for heltidspolitikere, herunder ordførere, fylkesråder og kommunalråder som stilte til valg, sammen med toppkandidatene i de prioriterte kommunene foran valget på høsten. På samlingen ble et kommunikasjonsbyrå og en større avisredaksjon brukt for å drille kandidatene.

venstre-skolen trinn 3 og trinn 4 har i 2010 vært under utvikling som Lokalpolitisk nettverk (se eget punkt) og Elitepolitikernesamlingen. Erfaringene fra disse kursrekkene vil danne grunnlaget for nye, ferdige kurstrinn.

9.2 Lokalpolitisk Nettverk

I samarbeid med fylkeslagene gjennomførte VHO tre runder med Lokalpolitisk nettverk. Nettverket har flere funksjoner. Den primære funksjonen er skolering, men like viktig er nettverksfunksjonen mellom lokallag, fylkeslag og sentralledet. Målet er tryggere lokalpolitikere, kandidater og folkevalgte, å sikre en bevisst strategi bak lokallagenes arbeid, og å lære av hverandre.

2 av LPN-rundene ble arrangert før valget, i mars og juni, med fokus på skolering for lokale kandidater, lokallagsledere og valgkampansvarlige foran valget til kommunestyre og

1470 fylkeesting. Den tredje runden ble arrangert i oktober, og tok for seg arbeidet som folkevalgt
1471 for Venstre.

1472

1473 Fylkene er delt inn i 10 regioner. Til sammen 31 arrangementer ble avholdt i Oslo, Drøbak,
1474 Mastemyr, Ski, Hamar, Gjøvik, Kongsberg, Drammen, Kristiansand, Vennesla, Stavanger,
1475 Bergen, Sandane, Hareid, Molde, Kristiansund, Trondheim, Bodø og Tromsø.

1476

1477 Samlingene i 2011 hadde i snitt ca 320 deltakere. Over 600 forskjellige Venstre-folk har vært
1478 gjennom skoleringsopplegget, som gjør det til den største skolingssatsingen i Venstre i
1479 nyere tid.

1480

1481

1482 **10. SAMARBEID MED FYLKES- OG LOKALLAG**

1483 Venstres Hovedorganisasjon har i meldingsåret hatt god kontakt med lokal- og fylkeslag
1484 gjennom utsendinger, møter, kurs, e-post og ved møte- og reiseaktivitet.

1485

1486 Gjennom valgkampskoleringssopplegget Lokalpolitisk nettverk ble lokal- og fylkeslagenes
1487 fremste politikere og tillitsvalgte samlet til skoling tre ganger (se eget punkt).

1488

1489 Som en del av organisasjonsutviklingen ble det gjennomført to nasjonale kampanjer.
1490 Kunnskapskampanjen ble avholdt på våren, og rundt 400 besøk ble foretatt på lokale
1491 kunnskapsinstitusjoner. Dette gav mange nyttige tilbakemeldinger på hvor skoen trykker, og
1492 ble brukt som del av politikutviklingen både lokalt og nasjonalt. På høsten ble det lansert en
1493 kampanje om lokaldemokrati og åpenhet. Denne var ikke var avsluttet i meldingsåret.

1494

1495 VHO samordnet og organiserte sentralt besøk på de fleste fylkesårsmøtene. I tillegg har en
1496 prioritert å imøtekomme ønsker om sentralt besøk ved politiske og organisatoriske møter i
1497 regi av lokal- og fylkeslag.

1498

1499

1500 **11. SAMARBEID MED VENSTRES FOLKEVALGTE**

1501 Lokalvalget i 2011 gav Venstre 639 folkevalgte på kommunenivå og 41 i fylkeestingene. VHO
1502 forsøker fortløpende å styrke samarbeidet mellom hovedorganisasjonen og de folkevalgte.
1503 Ikke minst har Lokalpolitisk nettverk vært et viktig og nyttig verktøy for å forbedre
1504 kommunikasjonen mellom nivåene ytterligere.

1505

1506 VHO og politisk ledelse har både før og etter valget besøkt svært mange lokallag. Etter
1507 valget har bl.a. partilederen møtt samtlige av Venstres gjenvalgte og nyvalgte ordførere.

1508

1509 8.- 9. oktober inviterte VHO til den årlige landskonferansen med i omlag 150 deltakere. I
1510 tillegg til ulike innledninger fikk deltakerne tilbud om skoling i rollen som
1511 kommunestyrepresentanter, markering av partiet både i opposisjon og posisjon. Og det ble
1512 foretatt en gjennomgang av Venstres miljøpolitikk, skolepolitikk, næringspolitikk og
1513 velferdspolitik.

1514

1515 Organisasjonssjef Runolv Stegane (i permisjon) utarbeidet Valgrundskriv med veiledning for
1516 konstituering i kommunestyrene og fylkeestingene. Rundskrivet ble sendt ut i
1517 organisasjonen på valgdagen.

1518

1519

1520 **11.1 Representasjon i hovedstyret i KS**

1521 Gunn Berit Gjerde har representert Venstre i hovedstyret i KS. 1. Vara: Ingvild Tautra
1522 Vevatne og 2.vara: Hans-Carl Tveit.

1523
1524 Gunn Berit Gjerde var gjennom hovedstyret i KS medlem i Europapolitisk Forum og valgt til
1525 Europarådets Kongress og Standing Committee. Gjerde har også vært medlem i gruppa som
1526 gjennomfører konsultasjoner med staten på vegne av kommunene.
1527

1528

1529 **12. SAMARBEID MED SIDEORGANISASJONENE**

1530

1531 **12.1. Norges Unge Venstre (NUV)**

1532 VHO har også i 2011 hatt et nært og tett samarbeid med Norges Unge Venstre. Unge
1533 Venstre deltar på stort sett alle nivåer i Venstre og tar initiativ til mye ny politikk. I
1534 sentralstyret har Unge Venstre møtt ved Sveinung Rotevatn og Haakon Riekeles, og i
1535 landsstyret ved Sveinung Rotevatn, Haakon Riekeles, Andreas Skjæret, Hanne Kvilhaugsvik
1536 og Daniel Heggelid-Rugaas.

1537 Mye av Unge Venstres virksomhet i 2011 var rettet mot Kommune- og Fylkestingvalget i
1538 september. Unge Venstre hadde "en friere skole" som kampanje i valgkampen. Over 100
1539 medlemmer var innom debattskoleringen i forkant av valgkampen. Skoledebattene ble ikke
1540 gjennomført pga 22/7, i stedet ble det gjennomført valgtorg. Omtrent 200 deltok på valgtorg
1541 for Unge Venstre. Sommersamlingen ble redusert med to dager og gjennomført i en
1542 strammere ramme enn vanlig på grunn av 22/7.

1543 Resultatet av skolevalget ble svært bra. Venstre fikk 6,8%, noe som ville gitt 13 mandater
1544 hadde det vært Stortingsvalg. Resultatet er en fremgang på 0,8 prosentpoeng siden valget i
1545 2009. Alle Unge Venstres fylkeslag oppnådde en valgoppslutning på over 4,0 prosent og
1546 ligger over sperregrensen. Størst prosentvis vekst var i Vestfold 7,7 % (+3,6), Sogn og
1547 Fjordane 8,1 % (+3,6), og Telemark 6,6 % (+3,5)

1548 Unge Venstre arrangerer årlig en skoleringsrekke på fire trinn. Det har blitt arrangert Unge
1549 Venstre-skolen (trinn 1 og 2) over hele landet, og toppkursene UV3 og UV4 ble arrangert
1550 med godt resultat i henholdsvis Oslo og på Stortinget.

1551 Unge Venstres sommersamling ble arrangert 29. juli til 2. august på Hove leir utenfor
1552 Arendal. Arrangementet samlet ca. 170 unge liberalere, herunder 10 internasjonale gjester.
1553 Blant årets innledere kan nevnes Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, Helge Solum Larsen m.
1554 fl.

1555 Unge Venstres landsmøte fant sted på Hamar 14.-16. oktober. Venstres leder hilste
1556 landsmøtet. Sveinung Rotevatn ble gjenvalgt som Unge Venstre-leder. Landsmøtet vedtok
1557 resolusjoner om styrking av demokratiet, regjeringssamarbeid, restriktiv oljepolitikk, og
1558 større valgfrihet i skolen. Landsmøtet behandlet også internasjonal plattform.

1559 Sekretariatet i Unge Venstre har i 2011 bestått av generalsekretær Anders Bergsaker.
1560 Leder, Sveinung Rotevatn, har vært 100 prosent frikjøpt.

1561 Unge Venstre har også i 2011 arbeidet mye med internasjonale prosjekter.
1562 Demokratiprojekt i Hviterussland ble videreført med et høyt ambisjonsnivå, og Unge
1563 Venstre arrangerte et høyt antall turer til våre samarbeidsland.

1564 Unge Venstre er en aktiv aktør i sine paraplyorganisasjoner på nordisk (NLRU), europeisk
1565 (LYMEC) og internasjonalt (IFLRY) nivå. Unge Venstre har fremmet politiske uttalelser til de
1566 fleste møtene.

1567 Ved utgangen av 2011 hadde Unge Venstre 1652 betalende medlemmer. Dette er en
1568 medlemsvekst på 634 i forhold til 2010 (+62 prosent). Unge Venstres største fylkeslag er
1569 Oslo, Hordaland og Akershus. Alle fylkeslagene opplevde vekst i 2011, særlig gjelder dette

1570 Oslo, Vestfold, Finnmark og Møre og Romsdal.

1571 Økonomisk har 2011 vært preget av et stramt budsjett som følge av Venstres valgnederlag i
1572 2009. Etter valget ble det satt i verk en rekke tiltak for å justere driftsnivået ytterligere ned til
1573 det reduserte inntektsnivået for de neste fire årene. Økonomistyringen har i 2011 vært god,
1574 og arbeidet fortsetter med å stabilisere og trygge den økonomiske situasjonen.

1575

1576 **12.2 Norges Venstrekvinnelag (NVK)**

1577 Åsta Årøen, Hordaland har vært Venstrekvinnelagets leder i meldingsperioden. Andre i
1578 styret: Ulla Nordgarden, Buskerud (nestleder) Torild Skogsholm, Oslo (nestleder)
1579 Styremedlemmer: Liv Irene Haug, Oslo, Ellen Bjørge, Møre og Romsdal/Oslo, Sanna
1580 Sarromaa, Oppland og Marit Brochmann, Nordland. Det har vært gjennomført 13
1581 styremøter.

1582 Lørdag 29.januar arrangerte NVK seminaret "Et varmere Norge" om sosialt entreprenørskap
1583 på Litteraturhuset. Innlederne, Katinka Greve Leiner, Direktør for sosiale entreprenører i
1584 Ferd og Johannes Heggland fra Kirkens Bymisjon engasjerte de 50 frammøtte. Torild
1585 Skogsholm ledet debatten etterpå der Odd Einar Dørum, Toril Berge og representanter fra
1586 NAV og KREM delte engasjerte innlegg med forsamlingen. I forbindelse med
1587 kommunalkonferansen 7.oktober ble det arrangert et seminar med tittelen «Varm velferd når
1588 du trenger det» med Arne Skuterud, fagsjef i Norsk Psykologforening og Inger Noer,
1589 Venstremedlem og fastlege.

1590 NVK har deltatt og holdt innlegg ved flere lokalpolitiske nettverkssamlinger og
1591 fylkesårsmøter. NVK har møtt i sentralstyret og landsstyret i Venstre, i programkomiteen og
1592 Venstres velferdsutvalg ved leder eller andre i styret. I internasjonalt utvalg har Åsta Årøen
1593 og Marit Brochmann møtt. På Venstres landsmøte hadde NVK også i 2011 ansvaret for
1594 introduksjonssamling for nye landsmøtedelegater.

1595 NVK har fylkeslag i Agder, Hordaland, Oslo og Akershus, Nordland, Buskerud, Østfold,
1596 Møre og Romsdal. Rogaland er i ferd med å danne lag. Det er størst aktivitet i Hordaland,
1597 Nordland, Oslo og Akershus. 189 personer har betalt kontingent for 2011. NVK hatt en
1598 medlemsøkning på om lag 35 % i 2011.

1599 Det har vært sendt ut brev til alle registrerte medlemmer og andre kvinner i Venstre i løpet
1600 av året. For det meste har kommunikasjonen gått elektronisk. Vi ser også at seminarer og
1601 aktiviteter er en effektiv måte å nye eller inaktive medlemmer. Det har vært noe problemer
1602 med å få vår nettside til å fungere tilfredsstillende, men dette har blitt bedre i løpet av
1603 høsten. I tillegg har NVK egen side på Facebook.

1604

1605 **12.3 Noregs Liberale Studentforbund (NLSF)**

1606 Norges Liberale Studentforbund hadde i 2011 lokallag ved de seks største
1607 utdanningsinstitusjonene. Brorparten av aktiviteten i organisasjonen skjedde lokalt, som den
1608 skal. NLSF hadde en stabil økonomi, selv om rammene ikke gir rom for større
1609 arrangementer eller kampanjer.

1610 Ved de fleste institusjonene har våre lokallag stilt til valg alene eller i samarbeid med andre,
1611 der det er listevalg til studentorganene. Dette gir stort utbytte i form av politikk og verv. I
1612 2011 hadde to av organisasjonens tillitsvalde heltidsbetalte studenttillitsverv, i tillegg til at
1613 flere hadde verv på deltid. Disse posisjonene er fordelaktige for å vinne terreng for Venstres
1614 politiske løsninger på universiteter og høyskoler. Den høyeste oppslutningen var 19 prosent
1615 ved UiS.

1616 Liberale Studenter har hatt tett og god kontakt med Venstre i flere politiske prosesser i året
1617 som har gått. Organisasjonen har møtt på landsmøtet og på samtlige av Venstres
1618 landsstyremøter. I tillegg møter NLSF fast i Venstres stortingsgruppe.

1619

1620 **12.4 Venstres Opplysnings- og Studieforbund (VO)**

1621 Venstres Opplysnings og Studieforbund (VO) er et studieforbund organisert som stiftelse
1622 (næringskode 85.593), med egne vedtekter og økonomi. Medlemsorganisasjoner i VO er
1623 Venstre, Norges Unge Venstre, Norges Venstrekvinnelag og Norges Liberale
1624 Studentforbund. Venstres Opplysnings- og Studieforbund har siden mai 2002 vært lokalisert
1625 til Steinkjer i Nord-Trøndelag. Daglig leder i meldingsåret har vært Astrid Megard Sollid.
1626

1627 Den nye voksenopplæringslova trådte i kraft den 1. januar i 2010. Det var forventet at det
1628 nye regelverket ville medføre en høyere sluttmeldingsfrekvens fra lokal- og fylkeslag, fordi
1629 kravet om fem deltakere var falt bort. VO's mål for registrert aktivitet har siden vært 10 000
1630 studietimer. I 2011 ble det sluttmeldt 371 tiltak med tilsammen 8836 studietimer, mot 281
1631 tiltak og 7073 timer i 2010. 2103 registrerte deltakere har drevet med Venstre-politikk, av
1632 disse er 42% kvinner og 58 % menn. 78% av virksomheten ble gjennomført på
1633 lokallagsnivå, som møteaktiviteter uten lærer.
1634

1635 I meldingsåret videreførte VO arbeidet med å skaffe oppdaterte samfunnsfagbøker til
1636 landene på Vest-Balkan. Første og andre fase av VO's store og viktige prosjekt "Fundament
1637 for utvikling av demokratiet på Balkan" har blitt realisert i Kosovo, Makedonia, Albania og
1638 Montenegro med 2 samfunnsfagbøker på gymnasnivå og 3 samfunnsfagbøker på
1639 universitetsnivå. Spesialoversetter i VO, Ermir Pulaha, har sammen med prosjektleder Astrid
1640 Megard Sollid, tilrettelagt og tilpasset innholdet i bøkene for Balkan, og oversatt bøkene fra
1641 norsk til albansk. Bøkene har videre blitt oversatt til serbisk, montenegrinsk, makedonsk,
1642 bosnisk og tyrkisk. I meldingsåret har VO jobbet med prosjektet "Samfunnsfagbok for
1643 ungdomsskolen i Montenegro". Samfunnsfagbøker på ungdomsskolenivå er siste fase i
1644 prosjektet "Fundament for utvikling av demokratiet på Balkan", som i all hovedsak er
1645 finansiert av Den norske regjering gjennom UD. Det gjenstår å kurse samfunnsfaglærere
1646 over hele Montenegro i bokens innhold og didaktikk, et prosjekt som vil strekke seg til 2013.
1647
1648

1649 **13. KOMMUNE – OG FYLKESTINGSVALGET**

1650

1651 Venstre gjorde sitt beste valg siden 1971 og fikk en samlet oppslutning på 6,3 prosent ved
1652 kommunevalget og 5,7 prosents oppslutning ved fylkestingsvalget. I tillegg til valg til
1653 kommunestyre og fylkesting var det også direktevalg til 16 bydelsutvalg i Oslo. Her fikk
1654 Venstre samlet 9,4 prosents oppslutning.
1655

1656 Venstre er for første gang siden 1969 større enn både KrF og SV(SF).
1657 Venstre stilte egen liste i 310 av landets 429 kommuner (mot 299 av 430 i 2007). Det
1658 tilsvarer en dekningsgrad på 94,59 prosent. Altså var det bare 5,41 prosent av velgerne som
1659 ikke hadde mulighet til å stemme på Venstre i kommunevalget. I tillegg stilte Venstre-
1660 representanter på fellesliste med andre partier i 12 kommuner.
1661

1662 **Kraftig økning i antall representanter**

1663 Venstre har etter valget **639 kommunestyreprerentanter**. Det er 79 flere enn etter valget
1664 i 2007. Venstre fikk 90 flere kommunestyreprerentanter i de kommunene vi stilte liste,
1665 men mistet 11 i kommuner hvor vi tidligere stilte liste, men hvor vi ikke gjorde det denne
1666 gang.
1667

1668 Venstre fikk (prosentvis) **framgang i 195 kommuner**, tilbakegang i 126 og samme
 1669 prosentvise resultat i 3 kommuner. Venstre har en oppslutning på **over 10 prosent i 70**
 1670 **kommuner**. Av disse er det 57 med en oppslutning på mellom 10 og 19,9 prosent, 7 med en
 1671 oppslutning på mellom 20 og 29,9 prosent, 5 med en oppslutning på mellom 30 og 39,9
 1672 prosent og en (Eid, Sogn og Fjordane) med en oppslutning på over 40 prosent.

1673

1674 Venstre ble det **største partiet i seks kommuner**: Eid (Sogn og Fjordane), Bø (Telemark),
 1675 Granvin (Hordaland), Ulvik (Hordaland), Hurdal (Akershus) og Flatanger (Nord-Trøndelag).
 1676 Venstre ble for første gang siden før 1945 **tredje største parti i Oslo** (i lokalvalg).

1677

1678 **Ordførere og varaordførere etter valget i 2011:**

1679 Ordførere: 9

1680 Varaordførere: 36 og fylkesvaraordførere (2) i perioden 2011-2015.

1681

1682 **Ved fylkestingsvalget** fikk Venstre 5,7 prosent av stemmene.

1683 Fylkesvaraordførere: 2. Antall fylkestingsrepresentanter: 41 (+4)

1684

1685

1686 14. UTVALGS- OG KOMITEARBEID

1687 Venstre har i meldingsåret hatt følgende utvalg/komiteer i arbeid:

1688

1689 14.1 Internasjonalt utvalg

1690 Venstres internasjonale utvalg ble oppnevnt for en toårsperiode høsten 2010, med følgende
 1691 mandat:

1692

1693 Mandat:

1694 a. IU skal bidra til at Venstre markerer seg på utanrikspolitiske spørsmål gjennom forslag til
 1695 politiske fråsegner, skuleringstiltak og opne møter.

1696 b. IU har ansvar for å ta initiativ ovanfor sentralstyret til å setja i gang nye
 1697 demokratiseringsprosjekt og gje sentralstyret tips om aktuelle leiarkandidatar for slike
 1698 prosjekt.

1699 c. Tiltak/møter som medfører kostnader, skal avklarast og godkjennast av
 1700 generalsekretæren.

1701

1702 Ved utgangen av 2011 besto utvalget av Helge Solum Larsen (leder), Ingeborg Kjos
 1703 (nestleder), Naomi Røkkum, Øyvind Eggen, Gøril Havro, Harald Hove, Joachim Nahem
 1704 og Rebekka Borsch, samt én representant fra NUV og én representant fra NVK. Thomas
 1705 Havro Hansen fungerer som utvalgets sekretær.

1706

1707 Utvalget møtes jevnlig og leverer forslag til politiske uttalelser til alle landsstyremøter og de
 1708 fleste sentralstyremøter i Venstre. I tillegg har utvalget utarbeidet et eget arbeidsdokument
 1709 og har som sitt hovedmål å "øke kunnskap om internasjonale spørsmål i Venstre og
 1710 bevisstheten i hele organisasjonen om internasjonalt ideologisk fellesskap og kontaktnett".

1711

1712 14.2 Velferdsutval

1713 Til å førebu handsaminga av landsmøtetema for landsmøtet 2012 valde Landsmøtet 2011
 1714 følgende personar i Venstres velferdsutval:

1715

1716 Per A. Thorbjørnsen (leder), Toril Berge, Olav Kasland, Jan Kenneth Stavenes, Guri Melby,
 1717 Maria S. Fjellstad, Odd Einar Dørum. Åsta Årøen (NVK) og Erling Hillestad (NUV) har
 1718 representert sideorganisasjonene.

1719

1720 Mandatet til utvalet har vore:

1721

- 1722 a. Med utgangspunkt i gjeldande stortingsvalprogram, vedtekne fråsegner og
 1723 representantforslag frå Stortingsgruppa, koma med forslag til vidare- og nyutvikling av
 1724 Venstres velferdspolitikk. Komiteen skal særleg konsentrera seg om følgjande
 1725 velferdsoppgåver/-felt:
- 1726 1. Spesialisthelsetenesta; innhald, arbeidsfordeling og organisering.
 - 1727 2. Samarbeidet og arbeidsdelinga mellom spesialisthelsetenesta og
 1728 primærhelsetenesta, og oppfølging av samhandlingsreforma.
 - 1729 3. Fattigdomsproblematikken; særleg den som rammar barn.
 - 1730 4. Grenseoppgangen mellom privat og offentleg ansvar.
- 1731 b. Ved behov knyta til seg ekstern kompetanse og/eller etablera referanse-
 1732 /undergrupper innanfor eit nærare spesifisert arbeidsfelt.
- 1733 c. Sikra at temaet pregar Landsmøtet og teiknar ein klar profil av at dette er ei
 1734 hovudsak for Venstre. Skildra Venstres ærend på dette feltet profilmessig og strategisk.
 1735 Handsaminga i landsmøtet skal munna ut i eit vedtak; til dømes som ei kortfatta fråsegn.
- 1736 d. Koma med eit førsteutkast klar for organisasjonsbehandling seinast 18. november
 1737 2011. På dette tidspunktet skal det også ligge føre framlegg til opplegg for
 1738 organisasjonsbehandling og handsaming på Landsmøtet.”

1739 Utvalet valde å ikkje leggja arbeid i mandatets punkt a, nr. 3 (fattigdom og barn). Det betyr at
 1740 dei heller ikkje drøfta eller føreslo nye tiltak innan barnevernet. Grunngevinga var dels
 1741 kapasitetsmessige og dels fordi Venstre alt har fyldig politikk på desse områda.
 1742

1743 Utvalet sende ut utkast til helsepolitisk dokument ”En bedre helsepolitikk for den enkelte” på
 1744 høyring i organisasjonen innan fristen.
 1745

1746 14.3 Verdiskapingsutvalg

1747 Landsstyret satte i juni 2010 ned en komité til å forberede hovedsaken for Landsmøtet 2011:
 1748 ”Verdiskaping for framtidig velferd”. Komiteen skulle videreutvikle næringspolitikk for et
 1749 verdiskapende, dynamisk og bærekraftig næringsliv. Utvalgets medlemmer var: Lars Peder
 1750 Nordbakken (leder), Heidi Foyen Thomassen, Monica Rolfsen, Hans Antonsen, Reinert
 1751 Leirvik, Daniel Heggelid Rugaas (NUV) og Ulla Nordgarden (NVK). Thomas Tangen og May
 1752 Britt Vihovde ble supplert som medlemmer.
 1753

1754 Utvalgets mandat var:

- 1755 a. Samla saman det Venstre har gjort på området, og saman med eksisterande politikk,
 1756 laga ei enkel brosjyre. Brosjyren skal vera klar seinast 10. august.
- 1757 b. Ha det overordna ansvaret for kampanjen ”1000 bedrifter på 20 dagar”. Relevante
 1758 innspel skal gå inn i det endelege dokumentet komiteen tilrår.
- 1759 c. Vurdera og eventuelt initiere temabolkar undervegs i prosessen, for sentral- og/eller
 1760 landsstyret.
- 1761 d. Sikra at temaet teiknar ein klar profil på Landsmøtet. Handsaminga i landsmøtet skal
 1762 munna ut i eit vedtak; til dømes som eit kortfatta handlingsprogram.
- 1763 e. Koma med endeleg tilråding, både for dokument og opplegg for landsmøtet seinast 26.
 1764 november 2010.
 1765

1766 Sluttdokumentet ble behandlet på landsmøtet 2011.
 1767

1768 14.4 Energiutvalg

1769 Venstres landstyre vedtok høsten 2010 å sette ned et energiutvalg. Sentralstyret oppnevnte
 1770 utvalget og gav mandat 17.01.2011. Utvalget består av:
 1771 Ulla Nordgarden (leder), Terje Breivik og Bernt Stilluf-Karlsen med Audun Rødningsby som
 1772 sekretær. Utvalget skal utarbeide et notat om energibransjen som samfunnsaktør, eierskap
 1773 og en mer aktiv eierpolitikk overfor kraftselskap lokalt, regionalt og nasjonalt.
 1774

1775

1776 **14.5 Valgnevnd**

1777 Landsmøtet 2011 valgte følgende medlemmer til valgkomite for 2012-2013:

1778

- 1779 Line M. Rustad - leiar (Hedmark)
 1780 Iver Nordseth – nestleiar (Møre og Romsdal)
 1781 Helene F. Fladmark (Aust-Agder)
 1782 Torleif Dalseide (Buskerud)
 1783 Rita Sletner (Østfold)
 1784 Arne B. Waag (Nordland)
 1785 Anne-Lise Bergenheim (Oslo)
 1786 + Representant for NUV (Sveinung Rotevatn)
 1787 + Representant for NVK (Torild Skogsholm)
 1788 Vara:
 1789 1. Kari Ø. Toft (Hordaland)
 1790 2. Ole Andreas Lilloe-Olsen (Akershus)
 1791 3. Bjørg S. Lien (Oppland)
 1792 4. Trond Prytz (Nord-Trøndelag)

1793

1794 Komiteen starta opp sitt arbeid høsten 2011.

1795

1796 **14.6 Programkomiteen**1797 Landsstyret satte i oktober 2011 ned en komité for å forberede utkast til
1798 stortingsvalgprogram for 2013-2017. Programkomiteen fikk følgende mandat:

1799

1800 *Programkomiteens oppgave er å utarbeide utkast til nytt stortingsvalgprogram for perioden*
1801 *2013-2017, og bidra til en åpen og inviterende prosess for programbehandlingen.*1802 *1. Programkomiteen startar arbeidet innan 1. desember 2011.*1803 *2. Innan 1. september 2012 skal programkomiteen legge fram sitt 1. utkast.*1804 *3. Frist for å kome med endringsforslag til 1. utkast er 1. november 2012.*1805 *4. Innan 10. desember 2012 skal programkomiteen legge fram sitt 2. utkast*1806 *5. Frist for å kome med endringsforslag til 2. utkast er 1. mars 2013.*

1807

1808 Sammensetning:

1809 Helge Solum Larsen (leder), Guri Melby (nestleder), Toril Berge, Thor Bjarne Bore, Rebekka
 1810 Borsch, Stian Mauritz Celius, Ketil Kjenseth, Eva Kvelland, Rolf Nesheim, Kjell Veivåg,
 1811 Sveinung Rotevatn (NUV), Åsta Årøen (NVK), Daniel Heggelid-Rugaas (NVK).
 1812 Varamedlemmer: Thor Bjarne Bore, Torild Skogsholm, Per Magnus F. Sandmark, Tove
 1813 Nørum Rokstad, Marit K. Vea.

1814

1815 Komiteen hadde i meldingsåret ett møte, avholdt i forbindelse med landsstyremøtet i
1816 desember.

1817

1818

1819 **15. INTERNASJONAL AKTIVITET**

1820 Venstre er medlem i The European Liberal and Democratic Reform Party (ELDR), den
 1821 europeiske paraplyorganisasjonen for liberale partier, og Liberal International (LI), den
 1822 verdensomfattende paraplyorganisasjon for liberale partier. I tillegg har vi godt samarbeid
 1823 med den liberale gruppen i Europaparlamentet, ALDE, gjennom praktikantordning,
 1824 besøksprogram og uformell kontakt.

1825

1826 Utdrag av internasjonale møte Venstre har deltatt på i 2010:

- 1827 • Besøk hos Folkpartiet i Stockholm 19.-21.1. med stortingsgruppe og sekretariat.
- 1828 • Ola Elvestuen besøkte landsmøtet til FDP i Tyskland 13.-14.5.

- 1829 • ELDR-council i Dresden 20.-21.5. Trine Skei Grande, Helge Solum Larsen, Ola
- 1830 Elvestuen og Terje Breivik deltok.
- 1831 • Trine Skei Grande besøkte landsmøtet i Folkpartiet i Sverige 15.-16.10.
- 1832 • ELDR-kongressen 2011 i Palermo 23.-25.11. Gøril Bjerkhol Havro og Thomas Havro
- 1833 Hansen deltok.
- 1834

Årsberetning for Venstres Hovedorganisasjon 2011

Venstres Hovedorganisasjon presenterer her regnskapet for aktiviteten i 2011.

Årsregnskapet viser et underskudd på kr 432.849. Partiet har pr 31.12.2011 en egenkapital (valgkampfond og fri egenkapital) på i alt kr. 7.026.588.

Inntektene ble høyere enn budsjettet, mens utgiftene til sammen ble som budsjettet. Dermed fikk vi et underskudd på drøye kr. 878.000 mindre enn budsjettet i valgåret.

På inntektssiden kom det inn i alt kr. 876.000 mer enn budsjettet i medlemskontingenter, materiellsalg og renteinntekter.

På utgiftssiden har vi i forhold til budsjettet totalt sett hatt et mindreforbruk på ca. kr. 2.000.

På de fleste poster har vi hatt et mindreforbruk i forhold til budsjettet, men på posten Materiell og lager ble det et merforbruk på ca. 1.060.000. Dette må imidlertid ses i sammenheng med inntektsposten for materiellsalg som ga merinntekter i forhold til budsjett på ca kr. 671.000. Videre kunne man ha postert noe av materiellkjøpskostnadene på posten for valgkampkostnader. Materiellet selges til innkjøpspris, slik at vi ikke har noen fortjeneste på salget. Derimot dekker vi kostnadene for lager, pakking og emballasje samt porto for utsending av materiell som selges fra nettbutikken.

For ytterligere beskrivelse av organisatoriske og økonomiske forhold henvises det til notene til resultat- og balanseregnskapsoppstillingen, samt til årsmeldingen for Venstres Hovedorganisasjon for 2011.

Forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Virksomheten er lokalisert i kontorbygg i Møllergata 16 i Oslo sentrum og forurensrer ikke det ytre miljø. Venstres Hovedorganisasjon er en inkluderende arbeidslivsvirksomhet (IA-bedrift). Likestillingen er ivaretatt både i sentralstyret og blant de direktevalgte i landsstyret. Det er 3 menn og 4 kvinner i sentralstyret og 3 menn og 3 kvinner blant de direktevalgte medlemmene i landsstyret.

Oslo, 14. mars 2012

Trine Skei Grande /s/
Leder

Ola Elvestuen /s/
Nestleder

Terje Breivik /s/
Generalsekretær

Årsregnskap Venstres Hovedorganisasjon 2011

Resultatregnskap

	Noter	Regnskap 2011	Budsjett 2011	Regnskap 2010
Driftsinntekter og -kostnader				
Driftsinntekter :				
Offentlig støtte	1	11 534 124	11 534 000	11 187 340
Medlemskontingenter	2	1 400 186	1 225 000	1 270 365
Materiellsalg	3	1 171 383	500 000	36 026
Valgkamp innsamling	4	33 909	50 000	17 460
Sum driftsinntekter		14 139 602	13 309 000	12 511 191
Driftskostnader :				
Lønnsrelaterte kostnader	5	-4 785 067	-4 975 000	-4 495 232
Revisjon & eksterne tjenester	6	-213 407	-227 000	-235 991
Lokaler	7	-397 011	-407 000	-376 905
Kontorkostnader	8	-275 724	-300 000	-242 041
Data, IT, telefoni	9	-611 252	-715 000	-595 219
Info & markedsføring	10	-573 850	-721 000	-660 538
Materiell & lager	11	-1 375 323	-316 000	-264 836
Valgkampkostnader	12	-1 668 514	-1 900 000	0
Landsmøtet	13	-458 664	-543 000	-502 658
Landsstyret	14	-517 877	-440 000	-425 530
Sentralstyret	15	-128 945	-225 000	-229 925
Andre utvalg, møter og reiser	16	-1 995 293	-2 216 000	-1 301 809
Internasjonal aktivitet	17	-150 368	-175 000	-166 207
Støtte	18	-1 633 325	-1 567 000	-1 267 920
Andre driftskostnader		0	-60 000	-16 963
Sum driftskostnader		-14 784 620	-14 787 000	-10 781 774
Driftsresultat før finansposter		-645 018	-1 478 000	1 729 417
Finansposter				
Finansinntekter	19	244 812		197 614
Finansutgifter		-32 643		-24 739
Resultat av finansposter		212 169	167 000	172 875
Årsresultat		-432 849	-1 311 000	1 902 292
<i>Avsetning valgkampfond</i>		0	900 000	-1 700 000
<i>Overf. egenkapital</i>		432 849	411 000	-202 292
Sum overføringer		432 849	1 311 000	-1 902 292

BALANSE PR. 31.12.2011

EIENDELER		2011	2010
Anleggsmidler			
Aksjer	20	1 501	1 501
Depositum	21	14 780	14 613
Sum anleggsmidler		16 281	16 114
Omløpsmidler			
Materiellbeholdning	22	264 283	301 113
Kundefordringer	23	1 293 798	1 201 083
Andre kortsiktige fordringer		1 000	10 500
Forskuddsbetalte utgifter		218 563	157 108
Bankinnskudd og kontanter	24	6 983 952	7 364 183
Sum omløpsmidler		8 761 596	9 033 987
SUM EIENDELER		8 777 877	9 050 101
EGENKAPITAL OG GJELD		2011	2010
Egenkapital			
Fri egenkapital		2 026 588	2 454 960
Valgkampfond		5 000 000	5 000 000
Sum egenkapital	25	7 026 588	7 454 960
Gjeld			
Kortsiktig gjeld:			
Leverandørgjeld	26	697 457	557 161
Forskuddstrekk		229 805	196 451
Skyldig arbeidsgiveravgift		117 736	120 294
Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift		604 160	527 218
Annen kortsiktig gjeld	27	102 131	194 017
Sum kortsiktig gjeld		1 751 289	1 595 141
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8 777 877	9 050 101

1

2

3 Oslo, 14. mars 2012

4

5

6

7

8 Trine Skei Grande /s/

9 Leder

Ola Elvestuen /s/

2. Nestleder

Terje Breivik /s/

Generalsekretær

10

1 Noter til regnskapet

1. Offentlig støtte

Posten består av statsstøtte på kr. 11.534.124. Statsstøtten til politiske partier er et resultat av årlige forhandlinger i forbindelse med statsbudsjettet og er basert på en grunnstøtte samt stemmestøtte for avgitte stemmer ved sist avholdte Stortingsvalg.

2. Medlemskontingenter

Det ble i 2011 innbetalt i alt kr. 2.976.321 i kontingenter fra Venstres medlemmer. Av dette utgjorde fylkeslagenes andel kr. 956.630, mens lokallagenes andel utgjorde kr. 592.695. I tillegg var det 79 medlemmer som betalte kontingenten to ganger hvilket utgjorde kr. 26.810. (Disse pengene er satt av som gjeld til disse medlemmene.) Venstres hovedorganisasjon fikk dermed netto kr. 1.400.186 i kontingentinntekter til sentrallet. Det henvises til årsmeldingen for oppsett over medlemsfordeling pr. fylke.

3. Materiellsalg

Posten består av salg av profil- og valgkampmateriell fra nettbutikken vi har hos Logistikkhuset PLD AS. Materiellet selges til innkjøpspris, og det ble solgt materiell for i alt kr. 1.171.383 fordelt på 567 bestillinger i løpet av 2011. (Se forøvrig note 11. Materiell og lager)

4. Valgkamp innsamling

Det ble innbetalt inn i alt kr. 57.059 til Venstre nasjonalt i løpet av 2011. Pengene kom fra 59 enkeltpersoner. Ingen av gavene var på beløpsgrensen kr. 30.000 eller mer. Av de innsamlede midlene var kr. 23.150 øremerket til 4 fylkeslag og 11 lokallag. Dermed fikk vi netto inn kr. 33.909.

5. Lønnskostnader

Venstres Hovedorganisasjon har i 2011 hatt følgende ansatte:

- Generalsekretær Terje Breivik i 100% stilling.
- Informasjonssjef Steinar Haugsvær i 100% stilling.
- Kontorsjef Morten A. Hagen i 100% stilling.
- Organisasjonsrådgiver Kjartan Almenning i 100% stilling.
- Informasjonsrådgiver Thomas Havro Hansen i 100% stilling.
- Administrasjonssekretær Thori Sundåshagen i 100% stilling.
- Resepsjonist Anja Zabelberg i 100% stilling.
- Web-programmerer Bård Holtbakk i 10 % stilling.
- Organisasjons- og kampanjerådgiver Anne Solsvik i 100% stilling til 11.04.2011
- Kampanjerådgiver Camilla Hille i 50% stilling 12.04-15.05.2011
- Organisasjonssjef Runolv Stegane, tilbake fra permisjon 01.12.2011 i 50% stilling

Generalsekretæren har mottatt lønn og godtgjørelse på totalt kr 842.584. Utover dette mottar partilederen et honorar på kr 142.725 pr. år, mens nestlederne mottar et honorar på kr. 72.787 pr. år.

Posten lønnsrelaterte kostnader består av:

Lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift	4.460.584,-
Obligatorisk tjenestepensjon	139.403,-
Personalforsikringer	24.727,-
Div. sosiale utgifter	160.353,-
Totalt:	4.785.067,-

6. Revisjon og eksterne tjenester

Posten består av revisjonskostnader på kr. 34.125, kontingenter i andre organisasjoner: HSH, Visma Advantage og Rallarmuseet på kr. 14.935 og kostnader knyttet til trykking, pakking og utsending av medlemskontingentkrav inkl. purringer og klargjøring for eFakturering av kontingentkrav, og for adresseoppdateringstjeneste fra Posten/Bring på til sammen kr. 164.268.

7. Lokaler

Posten består av lokalleie, strøm, kontorforsikring og renhold på i alt kr. 397.011.

8. Kontorkostnader

Posten består av kopiering/utskrifter og leie av kopimaskiner/skrivere på kr 86.726 og porto og leie av frankeringsmaskin på kr. 142.600. I tillegg utgjør inventar/utstyr, kontorrekvisita, budbiltjenester og aviser til kontoret de resterende kr. 46.398 i denne posten.

9. Data, IT, telefoni

Posten består av e-postsystem og serverleie for www.venstre.no og www.liberal.no, på kr. 250.809, telefoni/mobiltelefoni på kr. 186.695. I tillegg utgjør datamaskiner, programvare og -lisenser, sms-system/utsendelser og telefonkonferanser de resterende kr. 173.748 i denne posten.

10. Info og markedsføring

Posten består i hovedsak av produksjon av medlemsavisen Liberal på kr. 434.339, videreutvikling av nettsidene på kr. 38.980 og Web-tv på kr. 61.875.

Forøvrig består posten av trykksaker, pressekonferanser, katalogoppføring og kjøp av meningsmålinger på kr. 38.656.

11. Materiell og lager

Posten består av kjøp av profilmateriell på kr. 873.413 for salg gjennom nettbutikken og beholdningsendring på varelageret på kr. 36.830. Videre består posten av lagerleie, samt porto og ekspedering av bestillinger på profilmateriell og etablering av elektronisk nettbetalingsløsning for nettbutikken på til sammen kr. 465.080.

12. Valgkampkostnader

I denne posten inngår valgkampannonser på internettsider på kr. 1.807.570. Av disse kostnadene bidro 14 fylkeslag og 5 storbylag med kr. 510.920 i et spleiselag slik at internettannonsekampanjen kunne gjennomføres.

Posten består for øvrig av valgkambrosjyrer/trykksaker på kr. 140.308 og et nettbasert brosjyredigeringsverktøy for produksjon av lokale brosjyrer på kr. 30.625.

I tillegg utgjør valgkampåpning, valgwake, lokal valgkampskolering, valgkampriser og andre valgkamprelaterte aktiviteter de resterende kr. 200.931 på denne posten.

13. Landsmøtet

Posten består av reise-, oppholds og arrangementskostnader på totalt kr. 2.154.829. VHO fikk dekket inn kr. 1.696.165 i form av egenbetalinger for opphold og arrangementskostnader for deltagerne fra fylkeslagene og sideorganisasjonene.

14. Landsstyret

Posten består av møteroms-, oppholds- og reisekostnader til 4 landsstyremøter samt en sommersamling for landsstyret på Sørlandet i juli på i alt kr. 865.297. Av dette dekket fra fylkeslagene og sideorganisasjonene egenbetaling for sine deltagere på kr. 347.420.

15. Sentralstyret

Posten består av kostnader til reiser og møter i sentralstyret og ledertrio som til sammen ble kr. 128.945.

16. Andre utvalg, møter og reiser

Posten består av kostnader til Landskonferansen på kr. 128.573, Lokalpolitisk Nettverk (LPN) inkl. tilskudd til fylkeslagene på kr. 1.327.320, sentral reisevirksomhet på kr. 127.053, kurs og skoling inkl. venstreskolen på kr. 107.132, møter og reiser i internasjonalt utvalg, valgkomiteen, velferdsutvalget, IKT-utvalget, og programkomiteen på kr. 160.267, egne og andres møter og arrangementer på kr. 128.622 og blomster/gaver på kr. 16.326.

17. Internasjonal aktivitet

Posten består av kontingenter til Liberal International (LI) på kr. 25.773 og European Liberal Democrat and Reform Party (ELDR) på kr. 57.353 samt deltagelse på møter i regi av disse organisasjonene på kr. 67.241.

18. Støtte

Norges Unge Venstre:	1.153.412,-
Norges Venstrekvinnelag:	100.000,-
Liberale Studenter:	35.000,-
Støtte til andre:	5.889,-
Nominasjonsmøter i fylkeslagene (8 fylkeslag):	276.789,-
Listestilling:	62.235,-

19. Finansinntekter

Finansinntektene består av renteinntekter for innskudd på Venstres bankkonti kr. 244.012 og utbytte på aksjer i Vårt Land på kr. 800.

20. Aksjer

Aksjeporteføljen ved årsskiftet er:

30 aksjer i selskapet Bernergruppen (Dagbladet) pålydende kr. 50 med en bokført verdi på kr. 1.500.
10 aksjer i selskapet Mentor Medier (Vårt Land) pålydende kr. 10 med en bokført verdi på kr. 1.

21. Depositum

Depositumskonto for husleie for generalsekretær på kr. 14.780.

22. Materiellbeholdning

Verdien på profilmateriellet som ligger i nettbutikken anslås til kr. 264.283.

23. Kundefordringer

Posten består i hovedsak av "interne kunder", dvs. Venstres lokallag og fylkeslag for deltagelse på landsmøter, landsstyremøter, lokalpolitisk nettverk og landskonferansen 2011.

Saldo "interne" kunder:	kr. 1.254.658
Saldo "eksterne" kunder:	kr. 39.140

24. Bankinnskudd og kontanter

Posten består av kontanter på kr. 1.270 og bankinnskudd fordelt på 7 forskjellige bankkonti (kr. 7.359.644).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

25. Egenkapital

Inngående balanse egenkapital:	kr: 7.454.960
- Årets resultat	kr: 432.849
= utgående balanse egenkapital:	kr: 7.026.588

Egenkapitalen fordeler seg på valgkampfond på kr. 5.000.000), klimafond på kr. 11.979 og fri egenkapital på kr. 2.014.609.

26. Leverandørgjeld

Posten er delt inn i hhv. "interne leverandører", dvs. Venstres lokallag og fylkeslag som har penger tilgode (opptjent kontingent for 2. halvår 2011) og gjeld til "eksterne leverandører":

Saldo "interne" leverandører:	kr. 579.792
Saldo "eksterne" leverandører:	kr. 117.665

27. Annen kortsiktig gjeld

Posten består av påløpte kostnader, avsetning for forpliktelser, og annen kortsiktig gjeld på i alt kr. 102.131.

1 **Kontingent 2013**

2

3

4 *Landsstyrets innstilling:*

5

6

7 Den sentrale kontingenten blir uforandra i 2013.

8 Det vil seie kr 150,- for vanlege medlemmer og kr 50,- for studentar.

9

Venstres vedtekter

Det kom 8 framlegg til endringar i vedtektene innan fristen.

Forslag nr 1.

Forslagsstiller: Erlend K. Schjelderup, St. Hanshaugen Venstre

Sted: § 1 Formål

Type: Endring

Dagens tekst: Venstre har til formål å samle kvinner og menn med et sosialt liberalt grunnsyn til innsats for...

Ny tekst: Venstre har til formål å samle **personer** med et sosialt liberalt grunnsyn til innsats for...

Begrunnelse:

"Kvinner og menn" kan i alle fall i teorien kan virke noe diskriminerende for grupper med en seksualidentitet utenfor normen (f.eks. transseksuelle og transkjønnede), mens det ikke er noen spesiell fordel med den eksisterende ordlyden.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget avvises.

Forslag nr 2.

Forslagsstiller: Norges Unge Venstre

Sted: § 3 Organisasjon

Type: Strykning

Tekst: Begge kjønn skal som en hovedregel være representert med minst 40 prosent i Venstres styrer, utvalg og komitéer.

Begrunnelse:

Venstres tillitsvalde bør vere dei individa som gjer seg fortent til tillit frå Venstres organ. Kva kjønn eller andre grupper desse individa måtte tilhøyre bør i utgangspunktet vere likegyldig, og det tar seg dårleg ut for eit liberalt parti – som set det enkelte mennesket i sentrum – å bruke sine eigne vedtekter til å institusjonalisere gruppetenkjing.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget avvises.

Forslag nr 3.

Forslagsstiller: Norges Unge Venstre

Sted: § 3 Organisasjon

Type: Endring (subsidiært til forslag 2)

Dagens tekst: Begge kjønn skal som en hovedregel være representert med minst 40 prosent i Venstres styrer, utvalg og komitéer.

Ny tekst: **Det bør være en god kjønnsbalanse** i alle Venstres styrer, utvalg og

55 komiteer.

56

57 **Begrunnelse:**

58 Se forslag nr. 2

59

60 **Landsstyrets innstilling:**

61 Forslaget avvises.

62

63

64

65

66 **Forslag nr 4.**

67 Forslagsstiller: Norges Unge Venstre, Norges Venstrekvinnelag og Norges Liberale

68 Studentforbund

69 Sted: § 9 Landsmøtet

70 Type: Endring

71 Dagens tekst: Dernest har de tilknyttede organisasjonene Norges Unge Venstre, Norges

72 Venstrekvinnelag og Norges Liberale Studentforbund 15 delegater fordelt

73 etter medlemstall, dog slik at hver organisasjon har minst 2 delegater.

74 Ny tekst: Dernest har de tilknyttede organisasjonene Norges Unge Venstre, Norges

75 Venstrekvinnelag og Norges Liberale Studentforbund **20** delegater fordelt

76 etter medlemstall, dog slik at hver organisasjon har minst 2 delegater.

77

78 **Begrunnelse:**

79 Medan Venstres fylkeslag har dynamisk representasjon på landsmøtet, er

80 sideorganisasjonane sin totale representasjon statisk. Dei siste åra har den gledelege

81 medlems- og oppslutningsveksten for Venstre ført til at landsmøtet har vokst kraftig i storleik.

82 Dette har som konsekvens at sideorganisasjonane sin relative representasjon har blitt

83 redusert. Vi meiner det er på tide med ei moderat oppjustering av delegasjonsstorleiken, i

84 takt med veksten i både Venstre og sideorganisasjonane.

85

86 **Landsstyrets innstilling:**

87 Forslaget avvises.

88

89

90

91

92 **Forslag nr 5.**

93 Forslagsstiller: Norges Unge Venstre, Norges Venstrekvinnelag og Norges Liberale

94 Studentforbund

95 Sted: § 9 Landsmøtet

96 Type: Endring (subsidiært til forslag 4)

97 Dagens tekst: Dernest har de tilknyttede organisasjonene Norges Unge Venstre, Norges

98 Venstrekvinnelag og Norges Liberale Studentforbund 15 delegater fordelt

99 etter medlemstall, dog slik at hver organisasjon har minst 2 delegater.

100 Ny tekst: Dernest har de tilknyttede organisasjonene Norges Unge Venstre, Norges

101 Venstrekvinnelag og Norges Liberale Studentforbund representasjon

102 tilsvarende 10 prosent av landsmøtets størrelse, fordelt etter medlemstall,

103 dog slik at hver organisasjon har minst 2 delegater.

104

105 **Begrunnelse:**

106 Se forslag nr. 4.

107

108 **Landsstyrets innstilling:**

109 Forslaget avvises.
 110
 111

112
 113

Forslag nr 6.

114 Forslagsstiller: Sveinung Rotevatn
 115 Sted: § 9 Landsmøtet, punktet Valg.
 116 Type: Endring
 117 Dagens tekst: ...tolv direktevalgte varamedlemmer til landsstyret
 118 Ny tekst: ...**åtte** direktevalgte varamedlemmer til landsstyret
 119
 120

Landsstyrets innstilling:

121 Forslaget avvises.
 122
 123
 124

125
 126

Forslag nr 7.

127 Forslagsstiller: Sveinung Rotevatn
 128 Sted: § 9 Landsmøtet, punktet Valgkomité.
 129 Type: Endring
 130 Dagens tekst: ... bestående av leder, åtte medlemmer og fire varamedlemmer
 131 Ny tekst: ... bestående av leder, **seks** medlemmer og **to** varamedlemmer
 132
 133

Landsstyrets innstilling:

134 Forslaget avvises.
 135
 136
 137

138
 139

Forslag nr 8.

140 Forslagsstiller: Sekretariatet
 141 Sted: § 9 Landsmøtet, punktet Redaksjonskomité.
 142 Type: Endring
 143 Dagens tekst: Hvert ordinære landsmøte velger, etter innstilling fra landsstyret, leder, fire
 144 medlemmer og to varamedlemmer til en redaksjonskomite som på det
 145 etterfølgende landsmøtet gjennomgår, redigerer og innstiller overfor
 146 landsmøtet innkomne forslag til politiske uttalelser og de forslag landsmøtet
 147 oversender til komiteen.
 148 Ny tekst: Hvert ordinære landsmøte velger, etter innstilling fra landsstyret, leder, fire
 149 medlemmer og to varamedlemmer til en redaksjonskomite som **før og under**
 150 det etterfølgende landsmøtet gjennomgår, redigerer og innstiller overfor
 151 landsmøtet innkomne forslag til politiske uttalelser og de forslag landsmøtet
 152 oversender til komiteen.
 153
 154

Begrunnelse:

155 En i store trekk redaksjonell endring som "tillater" redaksjonskomiteen å starte arbeidet før
 156 møtet.
 157

158

Landsstyrets innstilling:

159 Forslaget vedtas.
 160
 161

162 VENSTRES VEDTEKTER

163 *Vedtatt av Venstres landsmøte 6.-8. mars 1981 og revidert siste gang på Venstres landsmøte 2011.*

166 § 1. FORMÅL

167 Venstre har til formål å samle kvinner og menn med et sosialt liberalt grunnsyn til innsats for
168 fred og internasjonalt samarbeid, og for sosial, kulturell og økonomisk framgang i vårt land
169 og i verden som helhet, samt gjennom opplysning å øke forståelsen og interessen for
170 samfunnsspørsmål og å virke for å få Venstrefolk valgt inn i landets representative organer.
171

173 § 2. MEDLEMSKAP

174 Personer over 15 år som ikke er medlem i noe annet parti, og som deler Venstres grunnsyn,
175 kan bli medlem av Venstre.

176 Medlemskap oppnås fra det tidspunkt man melder seg inn. Medlemsrettigheter oppnås når
177 kontingent er betalt.

178 Medlemskap, og de rettigheter medlemskap gir, oppnås bare i ett lokallag, og medlemmet
179 kan bare være med å behandle og stemme over samme sak i ett lokallag. Det enkelte
180 medlem kan selv velge hvilket lokallag man vil være medlem i.

181 Rettigheter som medlem utøves personlig.

187 § 3. ORGANISASJON

188 Venstre består av partiets medlemmer organisert gjennom lokallag, fylkeslag og partiets
189 nasjonale organisasjon.

190 Venstres nasjonale partiorganer er sentralstyret, landsstyret og landsmøtet.

191 Venstre har følgende tilknyttede selvstendige og likestilte organisasjoner hvis representasjon
192 i Venstres organer fordeles i disse vedtekter:

193 Norges Unge Venstre (NUV), Norges Venstrekvinnelag (NVK) og Norges Liberale
194 Studentforbund (NLSF).

195 Venstre er tilknyttet det selvstendige studieforbundet Venstres Opplysnings- og
196 Studieforbund (VO).

197 Andre grupperinger som ønsker å bruke tittelen "Venstre" skal ha et klart mandat fra partiet
198 og skal være klart tidsavgrenset.

199 Folkevalgt for Venstre blir man bare ved å stille til valg på Venstres valgliste og på Venstres
200 program. Har man stilt til valg på Venstres program så er dette den kontrakten man har med
201 velgerne.

202 Venstres partiorganer kan ikke instruere folkevalgte som er innvalgt for Venstre utover det
203 program de er valgt på. Dersom det er punkter i et partiprogram en folkevalgt ikke kan følge,
204 så er den folkevalgte forpliktet til å informere vedtaksorganet om dette.

205 Venstre folkevalgte representanter plikter å skape gode politiske prosesser og lytte til innspill
206 fra eget parti.

215 Venstre folkevalgte representanter danner i hvert av de folkevalgte organer
216 (kommunestyrene, fylkestingene og Stortinget) egne grupper med styrer og
217 gruppereglementer.

218
219 Begge kjønn skal som en hovedregel være representert med minst 40 prosent i Venstres
220 styrer, utvalg og komitéer.

221 Voteringsregler

222 Møtelederen foreslår hvordan voteringene skal foregå, men personvalg skal foretas skriftlig
223 dersom minst én person krever det. Vedtak i andre saker enn de som gjelder
224 vedtektsendringer gjøres med flertallsvedtak.

225
226 Dersom stemmetallene for og mot i en sak er like, faller forslaget.

227 Ved valg av leder og nestledere kreves over halvparten av de avgitte stemmene. Oppnås
228 ikke dette ved første gangs votering, skal det foretas bundet omvalg mellom de to som har
229 fått flest stemmer.

230 Dersom resultatet ved andre personvalg blir like stemmetall, skal det foretas loddtrekning.
231 Stemmesedler ved valg skal inneholde det samme antall navn som det antall personer som
232 skal velges.

233

234

235 **§ 4. LOKALLAGENE**

236

237 I hver kommune skal det være et lokallag med egne vedtekter som skal godkjennes av
238 fylkesstyret før de trer i kraft. Venstres partiorganer på lokalt nivå er årsmøtet, medlemsmøte
239 og lokallagsstyret. Vedtektene må inneholde disse bestemmelser:

240

241 Lokallagsårsmøtet skal holdes innen utgangen av januar hvert år.

242

243 Lokallaget ledes mellom årsmøtene av et lokallagsstyre.

244 Lokallagsstyret består av leder og minst to medlemmer valgt av lokallagsårsmøtet.

245 Styret består dessuten av en representant valgt av Unge Venstres lokallag og en

246 representant valgt av Venstrekvinnelagets lokallag.

247 Lederen for Venstres kommunestyregruppe tiltrer styret uten stemmerett.

248

249 Lokallagsstyret plikter å følge opp vedtektene og har ansvar for lokallagets økonomi,
250 nettsider, politikkskaping, informasjonsvirksomhet, skolering, medlemsverving og
251 utadrettede virksomhet. Lokallagsstyret har videre ansvar for at det utarbeides lokalt
252 valgprogram og at det stilles valgliste for Venstre ved kommunevalget.

253

254 I kommunestyrevalg sørger styret for at arbeidet med eget valgprogram og egen valgliste
255 blir forberedt og gjennomført i god tid før valget.

256

257 Foran stortings- og fylkestingsvalg skal forslag til valgprogram behandles av et
258 medlemsmøte før det behandles på fylkesårsmøtet.

259

260 Venstres lokallag følger samme geografiske inndeling som landets kommuner, og får sin
261 representasjon i Venstres fylkeslag sine organer deretter.

262

263 To eller flere lokallag i samme fylke kan slå seg sammen til en organisasjon slik at de i
264 forhold til Venstres hovedorganisasjon og fylkeslaget, har samme rolle som et lokallag, dog
265 slik at hver av de opprinnelige lokallagene beholder sin representasjon i Venstres organer
266 som de hadde fått hver for seg. Slike regionlag må i vedtektene ivareta de organisatoriske
267 løsninger som er nødvendige i forhold til oppgavene knyttet til nominasjon og innlevering av
268 lister til kommunevalg, og til valg av delegater til nominasjonsmøter for fylkestingsvalg og

269 stortingsvalg. Bare medlemmer som har stemmerett i den enkelte kommune kan være med
270 å sette sammen valglisten for denne kommunen.

271
272 Det kan også opprettes lokallag som har til formål å organisere medlemmer fra flere
273 kommuner. Et eksisterende lokallag kan endre sine vedtekter slik at det tar sikte på å være
274 lokallag også for en eller flere andre kommuner der det ikke på forhånd er et lokallag.

275
276 Ved sammenslåing av to eller flere eksisterende lokallag til et lokallag eller ved at et lokallag
277 omfatter mer enn en kommune krever en slik prosess 2/3-flertall i samtlige berørte lag.
278 Oppløsingen av sammenslåtte lag skjer ved simpelt flertall.

279
280

281 § 5. FYLKESLAGENE

282

283 I hvert fylke skal det være et fylkeslag med egne vedtekter som skal godkjennes av
284 sentralstyret før de trer i kraft. Venstres partiorganer på fylkesnivå er fylkesårsmøtet og
285 fylkesstyret. Vedtektene må inneholde disse bestemmelser:

286

287 Fylkesårsmøtet skal holdes innen utgangen av februar hvert år.

288

289 Fylkesstyret leder fylkeslagets arbeid mellom fylkesårsmøtene.

290 Fylkesstyret består av fylkesleder og minst fire fylkesstyremedlemmer valgt av
291 fylkesårsmøtet.

292 I tillegg har styret et medlem valgt av Unge Venstre og eventuelt et medlem valgt av
293 Venstrekvinnelaget.

294 Lederen for Venstres fylkestingsgruppe tiltrer styret uten stemmerett.

295

296 Fylkesstyret plikter å følge opp vedtektene og har ansvar for fylkeslagets økonomi, nettsider,
297 politikkskaping, informasjonsvirksomhet, skoloring, medlemsverving og utadrettede
298 virksomhet.

299

300 Fylkesstyret har videre ansvar for å stifte nye lokallag samt å følge opp de eksisterende
301 lokallagenes arbeid. Videre skal fylkesstyret bidra til at det utarbeides lokale
302 valgprogrammer og at det stilles valglistene for Venstre i alle kommuner i fylket.

303

304 Fylkesstyret skal i mellomvalgår før hhv. stortings- og fylkestingsvalg sette i gang en åpen
305 nominasjonsprosess og sørge for at nominasjonsmøtet blir holdt innen utgangen av februar
306 (i valgåret). Nærmere regler om nominasjonsprosesser utarbeides av landsstyret.

307

308 I fylkestingsvalgår sørger styret for at det i god tid blir utarbeidet et forslag til eget
309 valgprogram for Venstre i fylket som vedtas på fylkesårsmøtet, eller etter vedtektene for det
310 enkelte fylkeslag av et annet representativt fylkesmøte.

311

312 I stortingsvalgår sørger fylkesstyret for at fylkesårsmøtet behandler programkomiteens siste
313 avgitte utkast til stortingsvalgprogram.

314

315 Venstres fylkeslag følger samme geografiske inndeling som landets fylkeskommuner, og får
316 sin representasjon i Venstres nasjonale organer deretter.

317

318 To eller flere fylkeslag kan slå seg sammen til en organisasjon slik at de i forhold til Venstres
319 hovedorganisasjon, og i forhold til lokallagene, har samme rolle som et fylkeslag, dog slik at
320 hver av de opprinnelige fylkeslagene beholder sin representasjon i Venstres organer som de
321 hadde fått hver for seg. Slike regionlag må i vedtektene ivareta de organisatoriske løsninger
322 som er nødvendige i forhold til oppgavene knyttet til nominasjon og innlevering av lister til

323 fylkestingsvalg og stortingsvalg. Bare medlemmer som har stemmerett i det enkelte fylke
 324 kan være med å sette sammen listen for det respektive fylket.

325

326 Ved sammenslåing av to eller flere fylkeslag til et regionlag krever en slik prosess 2/3-flertall
 327 i samtlige berørte fylker. Oppløsingen av et eventuelt regionlag skjer ved simpelt flertall.

328

329

330 § 6. SEKRETARIATET

331

332 Venstre har et sekretariat med en generalsekretær og med det personale landsstyret til
 333 enhver tid gjør vedtak om. Generalsekretær ansettes av landsstyret, på det første
 334 landsstyremøtet etter landsmøtet i det første året etter et avholdt stortingsvalg, i
 335 åremålsstilling med virketid på fire år.

336

337 Generalsekretæren har tale- og forslagsrett på lands-, landsstyre- og sentralstyremøter.

338

339 Generalsekretær har fullmakt til å foreta ansettelse og til å utøve personalpolitikk etter
 340 retningslinjer gitt av sentralstyret. Generalsekretær kan forøvrig gjøre vedtak etter
 341 delegasjon.

342

343 Ansatte i Venstres organisasjon kan ikke ha tillitsverv på samme nivå, eller ha tillitsverv som
 344 innebærer representasjon på samme nivå som ansettelsesforholdet utgår fra.

345

346

347 § 7. SENTRALSTYRET

348

349 Sentralstyret leder Venstres arbeid mellom landsstyremøtene i samsvar med vedtektene og
 350 de vedtak som gjøres av landsmøtet og landsstyret. Sentralstyret møtes så ofte lederen
 351 finner det formålstjenlig eller når minst fire medlemmer krever det. Sentralstyret er
 352 beslutningsdyktig når minst fem medlemmer, deriblant lederen eller en av nestlederne, er til
 353 stede. Lederen kaller sentralstyret sammen og leder møtene.

354

355 Sentralstyret består av lederen, to nestledere, fire medlemmer og fire varamedlemmer (som
 356 også er de fire første direktevalgte landsstyremedlemmer) valgt av landsmøtet. I tillegg
 357 suppleres sentralstyret med lederne (eller deres stedfortredere) fra Norges Unge Venstre og
 358 Norges Venstrekvinnelag.

359 Lederen i Venstres stortingsgruppe tiltrer sentralstyret uten stemmerett. 1. varamedlem til
 360 sentralstyret deltar på alle sentralstyremøter, uten stemmerett med mindre et fast
 361 sentralstyremedlem har meldt forfall.

362

363 Sentralstyret oppnevner én av sine medlemmer som ansvarlig for partiets internasjonale
 364 utvalg.

365

366 Sentralstyret godkjenner fylkeslagenes og regionlagenes vedtekter og behandler eventuelle
 367 søknader om dispensasjon fra vedtektene.

368

369 Sentralstyret kan foreta budsjettendringer (innenfor vedtatt budsjett) begrenset til 10 prosent
 370 av budsjettet. Melding om budsjettendringer gis fortløpende til landsstyret.

371

372

373 § 8. LANDSSTYRET

374

375 Landsstyret leder Venstres arbeid mellom landsmøtene i samsvar med vedtektene og de
 376 vedtak som blir fattet av landsmøtet. Landsstyret møtes minst to ganger mellom hvert

377 ordinære landsmøte og ellers så ofte som lederen eller fire sentralstyremedlemmer, eller
 378 minst sju landsstyrestyremedlemmer skriftlig krever det. Landsstyret er beslutningsdyktige
 379 når minst to tredeler av medlemmene, deriblant lederen eller en av nestlederne, er til stede.
 380 Lederen kaller landsstyret sammen og leder møtene.
 381 Landsstyremøtene er i utgangspunktet åpne.

382
 383 Landsstyret består av det landsmøtevalgte sentralstyret, åtte direktevalgte
 384 landsstyremedlemmer, fylkeslederne med fylkesnestledere som varamedlemmer, et medlem
 385 valgt av Norges Venstrekvinnelag, et medlem valgt av Norges Liberale Studentforbund og to
 386 medlemmer valgt av Norges Unge Venstre.

387
 388 Venstres statsråder og stortingsrepresentanter tiltrer landsstyret uten stemmerett.

389
 390 Landsstyret skal drøfte retningslinjene for det organisasjonsmessige og politiske arbeidet og
 391 skal hvert år legge frem forslag til mål, strategier og handlingsplaner. Landsstyret kan for
 392 særskilte oppgaver oppnevne egne utvalg. På det siste landsstyremøtet hvert år skal
 393 budsjett behandles.

394
 395 Landsstyret fastsetter tid og sted for landsmøtet og har ansvar for å gi nødvendige
 396 innstillinger overfor landsmøtet.

397
 398 Landsstyret ansetter generalsekretær og bestemmer rammene for sekretariatets størrelse.
 399 Landsstyret fungerer som årsmøte i Venstres Opplysnings- og Studieforbund (VO).
 400 Landsstyret kan delegere oppgaver og beslutningsmyndighet til sentralstyret.

401
 402 I god tid før stortingsvalg oppnevner landsstyret en programkomite med leder og minst seks
 403 medlemmer. Programkomiteens 1. utkast til stortingsvalgprogram sendes til høring i
 404 organisasjonen senest 1. september året før stortingsvalget. Høringsfrist settes til 1.
 405 november. Deretter utarbeides det et 2. utkast som skal være klart innen 10. desember. Det
 406 gjennomføres ny høring med behandling på fylkesårsmøtene innen utgangen av februar.
 407 Landsstyret gir deretter innstilling overfor landsmøtet.

408
 409 Landsstyret kan innføre mulighet for medlemmer til å stille direkte spørsmål i landsstyrets
 410 møter (ved personlig frammøte eller via Internett). Landsstyret vedtar nærmere
 411 bestemmelser om dette.

412 413 414 **§ 9. LANDSMØTET**

415
 416 Landsmøtet er Venstres øverste organ.

417
 418 Ordinært landsmøte holdes innen utgangen av april hvert år. Tid og sted fastsettes av
 419 landsstyret.

420
 421 Ekstraordinært landsmøte holdes når landsstyret vedtar det eller når minst halvparten av
 422 fylkesstyrene skriftlig krever det. Tid og sted fastsettes av landsstyret. Møtet innkalles med
 423 minst 14 dagers varsel.

424 Fylkeslagene skal da straks sammenkalle til ekstraordinært fylkesårsmøte for valg av
 425 delegater og behandling av de saker som er ført opp på saklisten for det ekstraordinære
 426 landsmøtet. Ekstraordinært landsmøte kan bare behandle den eller de saker som er angitt i
 427 innkallingen til møtet.

428
 429 Ordinært landsmøte kalles sammen med minst to måneders varsel. Forslag til politiske
 430 uttalelser må være innsendt minst tre uker før landsmøtet.

431 Alle andre forslag skal være innsendt minst seks uker før landsmøtet. Forslag til vedtak som
 432 kommer senere enn disse fristene kan behandles av landsmøtet bare dersom landsmøtet
 433 vedtar dette med 2/3 flertall.

434
 435 Sakliste og saksdokumenter skal sendes senest fire uker før landsmøtet til de lag og
 436 organisasjoner som har representasjonsrett på landsmøtet.

437
 438 Landsmøtet består av landsstyrets medlemmer og av delegater valgt av fylkesårsmøtene i
 439 Venstre etter følgende regler:

440
 441 Etter stemmetall i det enkelte fylkeslag avgitt ved siste fylkestingsvalg:
 442 1 delegat pr. påbegynt 1.200 stemmer inntil 8.000 stemmer og deretter en delegat pr.
 443 påbegynte 2.000 stemmer.

444
 445 Etter antall betalende medlemmer i det enkelte fylkeslag pr. 31. desember i året før
 446 landsmøtet:
 447 1 delegat pr. påbegynte 120 medlemmer.

448
 449 Derneft har de tilknyttede organisasjonene Norges Unge Venstre, Norges
 450 Venstrekvinnelag og Norges Liberale Studentforbund 15 delegater fordelt etter
 451 medlemstall, dog slik at hver organisasjon har minst 2 delegater.

452
 453 Det er en forutsetning for representasjonsretten at den tilknyttede organisasjon har avholdt
 454 årsmøte samme år som landsmøtet eller året forut, og at de har underorganisasjoner i minst
 455 4 fylker eller minst 4 utdanningsinstitusjoner i landet. Derneft må den enkelte organisasjon
 456 ha minst 100 medlemmer totalt.

457
 458 Venstres statsråder og stortingsrepresentanter har tale- og forslagsrett på landsmøtene.

459
 460 Landsmøtet er i utgangspunktet et åpent møte.

461
 462
 463 Konstituering
 464 Landsmøtet åpnes av partilederen som leder konstitueringen av møtet hvor følgende velges:
 465 - Møteledere
 466 - Fullmaktsnemnd med leder og to medlemmer som avgir innstilling om godkjenning av
 467 delegatenes fullmakter til landsmøtet.
 468 - Møtesekretærer og -referenter.
 469 - Tellekorps.
 470 - To personer til å underskrive protokollen.
 471 Protokollen skal være underskrevet og tilgjengelig senest én måned etter landsmøtet.
 472 Endelig godkjenning av protokollen skjer i det første landsstyremøtet etter landsmøtet.

473
 474
 475 Valg.
 476 Landsmøtet skal foreta valg av:

477
 478 Sentralstyre og direktevalgte landsstyremedlemmer.
 479 Det første og det tredje ordinære landsmøte i stortingsperioden velger:
 480 • Partileder
 481 • første og andre nestleder
 482 • fire medlemmer til sentralstyret
 483 • åtte direktevalgte landsstyremedlemmer, hvorav halvparten velges i nummerert
 484 rekkefølge. Disse fire er samtidig varamedlemmer til sentralstyret.

- 485 • tolv direktevalgte varamedlemmer til landsstyret.

486

487 Første varamedlem til sentralstyret tiltrer automatisk alle møter, uten stemmerett.

488

489 Revisor. Det første og tredje ordinære landsmøte i stortingsperioden velger en statsautorisert revisor til å stå for revisjon av Venstres regnskaper.

491

492 Valgkomite. Det andre og det fjerde ordinære landsmøte i stortingsperioden velger en valgkomite etter forslag fra landsstyret, bestående av leder, åtte medlemmer og fire varamedlemmer, som på det etterfølgende landsmøtet legger frem forslag til valg av sentralstyre og direktevalgte landsstyremedlemmer samt revisor.

496

497 Redaksjonskomite. Hvert ordinære landsmøte velger, etter innstilling fra landsstyret, leder, fire medlemmer og to varamedlemmer til en redaksjonskomite som på det etterfølgende landsmøtet gjennomgår, redigerer og innstiller overfor landsmøtet innkomne forslag til politiske uttalelser og de forslag landsmøtet oversender til komiteen.

501

502 Andre arbeidsoppgaver.

503 Alle ordinære landsmøter skal:

- 504 • Behandle landsstyrets årsmelding og regnskap.
- 505 • Behandle landsstyrets forslag til mål, strategier og hovedretningslinjer for partiets virksomhet.
- 507 • Fastsette den sentrale medlemskontingenten for det påfølgende kalenderår.
- 508 • Behandle og stemme over andre saker som er fremmet i samsvar med vedtektene.
- 509 • Fastsette hovedsak for det påfølgende landsmøtet og legge rammer for fremdriften av forberedelsesarbeidet for denne saken.
- 511 • I stortingsvalgår skal landsmøtet behandle og vedta stortingsvalgprogram.

512

513

514 § 10. URAVSTEMMING

515

516 Politiske eller organisasjonsmessige saker som ikke gjelder vedtektene, budsjett, regnskap, valg av tillitsvalgte eller ansettelse i sekretariatet, kan forelegges medlemmene til rådgivende uravstemming når landsstyret eller landsmøtet gjør vedtak om det, når fem fylkesmøter ber om det eller dersom minst 400 medlemmer skriftlig forlanger det.

519 Stemmeberettigede er alle som er registrert som medlemmer i Venstre senest tre måneder før avstemningen skal finne sted og som har betalt kontingent. Landsstyret gir nærmere regler om gjennomføring av uravstemming.

523

524

525 § 11. VEDTEKTENE

526

527 Disse vedtektene endres av landsmøtet med 2/3 flertall. Forslag til vedtektsendringer legges på forhånd frem for landsstyret, de tilknyttede organisasjonene og fylkeslagene.

529 Vedtektsendringer trer i kraft straks landsmøtet er hevet.

530

531

Velferd når du treng det

Landsmøtet 2011 vedtok følgjande:

1. Hovudsak for Landsmøtet 2012 vert "Velferd når du treng det".
2. Sentralstyret for fullmakt til å førebu og planlegga prosessen og handsaminga av temaet.

Sentralstyret vedtok i mai 2011 følgjande:

1. Det vert sett ned ein komité til å førebu hovudsak for Landsmøtet 2012 "Velferd når du trenger det". Medlemmer vert:
 - Per Thorbjørnsen, leiar
 - Maria Serafia Fjeldstad
 - Odd Einar Dørum
 - Toril Berge
 - Olav Kasland
 - Guri Melby
 - Jan Kenneth Stavenes
 - 1 representant frå sideorganisasjonane
 Leiartrio får mandat til å på høveleg vis supplere ein person med samfunnsøkonomisk bakgrunn.
2. Komiteen skal:
 - a. Med utgangspunkt i gjeldande stortingsvalprogram, vedtekne fråsegner og representantforslag frå Stortingsgruppa, koma med forslag til vidare- og nyutvikling av Venstres velferdspolitik. Komiteen skal særleg konsentrera seg om følgjande velferdsoppgåver/-felt:
 1. Spesialisthelsetenesta; innhald, arbeidsfordeling og organisering.
 2. Samarbeidet og arbeidsdelinga mellom spesialisthelsetenesta og primærhelsetenesta, og oppfølging av samhandlingsreforma.
 3. Fattigdomsproblematikken; særleg den som rammar barn.
 4. Grenseoppgangen mellom privat og offentleg ansvar.
 - b. Ved behov knyta til seg ekstern kompetanse og/eller etablera referanse-/undergrupper innanfor eit nærare spesifisert arbeidsfelt.
 - c. Sikra at temaet pregar Landsmøtet og teiknar ein klar profil av at dette er ei hovudsak for Venstre. Skildra Venstres ærend på dette feltet profilmessig og strategisk. Handsaminga i landsmøtet skal munna ut i eit vedtak; til dømes som ei kortfatta fråsegn.
 - d. Koma med eit førsteutkast klar for organisasjonsbehandling seinast 18. november 2011. På dette tidspunktet skal det også ligge føre framlegg til opplegg for organisasjonsbehandling og handsaming på Landsmøtet.

Åsta Årøen (NVK) og Erling Hillestad (NUV) representerte sideorganisasjonane.

Sluttrapporten frå utvalet vart sendt på høyring i organisasjonen 21. desember 2011, med høyringsfrist etter fylkesårsmøtene. På bakgrunn av tilbakemeldingane frå organisasjonen arbeider utvalet med ei kortare fråsegn til handsaming på landsmøtet.

1 *Forslag til vedtak fra velferdsutvalget:*
 2
 3

4 **En bedre helsepolitikk for den enkelte**

6 **En liberal tilnærming**

7 Venstres helsepolitikk kombinerer personlig frihet med ansvar for fellesskapet og hverandre.
 8 Venstre ønsker et sterkt velferdssamfunn som bidrar til frihet og trygghet for alle. Uavhengig
 9 av geografi og betalingsevne er ambisjonen at alle som trenger hjelp skal få et likeverdig
 10 behandlingstilbud.

11
 12 Et liberalt parti tufter politikken sin på overbevisningen om at mennesker som blir vist tillit tar
 13 ansvar. Venstre mener det har en selvstendig verdi at mennesker får ta valg knyttet til egen
 14 helse og livsstil. Fritt sykehusvalg, brukerstyrt personlig assistent, samt velferdsteknologi
 15 som gir verdighet og uavhengighet, er eksempler på dette. Et offentlig helsetilbud kan aldri
 16 kompensere for eller erstatte ansvaret hver og en har, men Venstre vil legge rette for at folk
 17 skal ta gode valg for egen helse.

18
 19 Å flytte ansvaret for offentlige tjenester så nært borgerne som mulig, er alltid et mål for
 20 Venstre. Derfor vil Venstre gjøre kommunen i stand til å ta på seg deler av
 21 spesialisthelsetjenesten. Det vil sikre bedre kvalitet og mer effektiv bruk av ressursene. I
 22 tillegg vil det være langt enklere for den enkelte borger å se sammenhengene og
 23 nødvendigheten av ulike prioriteringer, og slik dempe de totale forventningene.

24
 25 Skal kommunene kunne ta på seg større oppgaver innen helsesektoren, må de bli større og
 26 sterkere. Venstre ønsker derfor en kommunereform som sikrer at kommunene kan overta
 27 deler av spesialisthelsetjenesten, som for eksempel smertebehandling og rehabilitering.

29 **Spesialisthelsetjenesten**

30 Venstre mener det er viktig å styrke primærhelsetjenesten og har en tro på at bedre
 31 samhandling mellom sykehus og primærtjenesten vil kunne føre til mindre behov for
 32 undersøkelser, innleggelses og re-innleggelses i sykehus, bedre rehabilitering og økt
 33 verdighet for pasientene.

34
 35 Dagens sykehusstruktur samsvarer ikke nødvendigvis med behov og mulighetene vi har,
 36 verken nå eller i fremtiden. Den medisinskteknologiske utviklingen og spesialiseringen
 37 innenfor medisinen, samt våre forventninger om best mulig behandlingsresultat og minst
 38 mulig risiko, fører til at mange behandlingsformer bør være samlet på færre enheter enn i
 39 dag. Dette er en utvikling vi må ta innover oss.

40
 41 Venstre er for nødvendige omstillingsprosesser i sykehusstrukturen, men vektlegger
 42 åpenhet, ærlighet, faglighet og politisk styring. Venstre mener det er viktig med en offentlig
 43 debatt om de store omstillingene som er påkrevd i sykehusene. Problemene ved
 44 omstillingen ved Oslo sykehusene illustrerer behovet for en offentlig debatt og klare
 45 ansvarslinjer. Slik det er nå, pulveriseres ansvaret mellom helseforetakene og regjeringen.
 46 Venstre ønsker mer politisk styring, mer samarbeid og langt klarere ansvarslinjer innenfor
 47 helseforetaksmodellen.

48
 49 Venstre vil pålegge regjeringen å legge frem en stortingsmelding med jevne mellomrom som
 50 tydeliggjør regjeringens politikk for helseforetakene og ulike omstillingsprosesser der. Det
 51 må videre utarbeides retningslinjer for funksjoner og innhold for lokalsykehus, regionsykehus
 52 og universitetssykehus i en nasjonal sykehusplan som vedtas av Stortinget. Venstre vil ha
 53 en sykehusplan som skisserer geografisk beliggenhet og som redegjør for nasjonale,
 54 regionale og lokale funksjoner ved de enkelte sykehusene. Planen må ha fokus på både det

1 lokale og det sentraliserte tjenestetilbudet for å sikre en god funksjonsfordeling og tilgang på
2 akutttilbud. Venstre mener en langsiktig sykehusplan kan føre til at beslutninger forankres
3 bedre lokalt. Selv om en slik plan vil måtte revideres regelmessig, vil man kunne oppnå
4 forutsigbarhet og reelt kunne veie ulike hensyn opp mot hverandre i en åpen prioritering.

5
6 Venstre mener lokalsykehusene har en nødvendig og viktig rolle i det totale helsetilbudet til
7 befolkningen, og de er viktige for å ha god beredskap landet over. Det er gode argumenter
8 for å beholde de fleste lokalsykehusene. Venstre vil vektlegge kvalitet i behandlingen,
9 fremfor opprettholdelse av mange geografisk spredde spesialiserte tilbud. Venstre mener
10 dette sikres ved noen få spesialiserte sykehus og mange, gode lokalsykehus. Venstre er
11 positiv til lokale løsninger der man tilbyr desentraliserte spesialisthelsetjenestetilbud, og vil
12 støtte slike initiativ.

13
14 Ny forskrift for ambulansetjenesten har sikret høy kvalitet på tjenesten. En mindre heldig
15 effekt er at forskriften har forverret mulighetene for frivillige til å supplere
16 bemanningsbehovet. Dette har medført at flere regioner sliter med å bemanne
17 ambulansetjenestene. Venstre vil derfor å endre forskriftene. En endring
18 skal definere et klart skille mellom ordinære ambulanser, og ambulanser som kan benyttes til
19 enklere oppdrag, som for eksempel rene transportoppgaver.

20
21 Kartet over dagens helikopterbasen viser et hull over nordre del av Nordland og Sør-Troms,
22 vestre Telemark og Buskerud. Venstre vil etablere helikopterbasen slik at disse hullene
23 tettes.

24 **Kvalitet i helse**

25 Helsevesenet skal være til for pasientene, og det fremste formålet er å verne om
26 pasientenes liv og helse. For Venstre er det av høyeste prioritet at feil i helsevesenet kan
27 avdekkes raskt, og at kvaliteten på helsetjenesten heves slik at liv ikke går unødvendig tapt.
28 Å heve kvaliteten i helsevesenet gjøres ikke gjennom enkle politiske tiltak, men ved
29 systematisk arbeid ved den enkelte institusjon, samarbeid mellom ulike enheter på sykehus,
30 samhandling mellom primær- og spesialisthelsetjenesten, og i møtet mellom den enkelte
31 helsearbeider og pasient.

32
33
34 En dyktig ledelse med tillit nedover i organisasjonen, og støtte blant politiske myndigheter er
35 en forutsetning for å bedre kvaliteten. Forskning i spesialisthelsetjenesten er også
36 nødvendig for å sikre et kvalitativt godt og oppdatert tilbud til norske pasienter. Større grad
37 av forskningsbaserte retningslinjer er nødvendig for å sikre kvaliteten i helsetjenesten.
38 Venstre er opptatt av å styrke forskningen ved helseforetakene slik at man også kan bringe
39 erfaringene fra klinisk praksis tilbake til grunnforskningen.

40
41 Venstre vil advare mot en utvikling der kvalitetsarbeid i økende grad handler om ekstra
42 papirarbeid for de ansatte som jobber der, og ekstra kontrollrutiner som i liten grad har
43 dokumentert effekt for pasientens helse. Ofte kan kontrollrutiner og sjekklister føre til
44 ansvarsfragmentering, og fjerne fokuset fra kommunikasjon mellom helsepersonell og
45 pasient.

46
47 Tidligere førte legemiddelbransjens konferansepraksis til at leger og spesialistsykepleiere
48 fikk opplæring på legemidler fra bransjen selv. Denne praksisen har blitt redusert på grunn
49 av strengere regler. Venstre mener dette er en riktig utvikling, men det offentlige har ikke
50 overtatt opplæringsansvaret i tilstrekkelig grad. Venstre vil derfor at Helsedirektoratet i større
51 grad enn i dag må ta ansvar for faglig oppdatering av leger.

52 **Ventetid**

1 Lang ventetid gir både unødvendig lidelse for den enkelte og økonomisk tap for samfunnet.
 2 Venstre mener det må ses på tiltak som kan kutte ventetiden innenfor spesialistbehandling.
 3 En tydelig ansvarsfordeling der større deler av behandlingen overlates primærhelsetjenesten
 4 er et slikt tiltak. Poliklinisk virksomhet på kveldstid er også et viktig tiltak. I tillegg må man
 5 diskutere hvilke oppgaver det offentlige helsevesenet skal prioritere, og finansiere.

7 Det er avgjørende for et godt behandlingsresultat at kreftpasienter kommer til behandling i
 8 rett tid. Ulike kreftformer utvikler seg i ulik hastighet, og krever ulik behandling. Derfor må
 9 behandlingsgarantier være tilpasset diagnosene. 20-virkedagersgarantien er ikke fulgt opp
 10 og er heller ikke hensiktsmessig i alle tilfeller. Noen ganger må behandlingen igangsettes
 11 vesentlig raskere enn innen 20 dager, mens behandling i andre tilfeller kan vente noe
 12 lengre. Venstre vil derfor erstatte 20-dagersgarantien med reelle kreftformspesifikke
 13 garantier.

15 Samhandlingsreformen

16 Venstre er enig i samhandlingsreformens intensjoner: Å styrke primærhelsetjenesten og slik
 17 sett gi et bredere og bedre helsetilbud i borgernes nærmiljø. Venstre mener betydelig flere
 18 oppgaver kan og bør desentraliseres, for eksempel rehabilitering, barnevern, folkehelse og
 19 rusomsorg. En forutsetning for at kommunene skal utføre disse oppgavene optimalt er at
 20 kommunene styrkes på bekostning av staten.

22 Både for å ha slagkraft og for å ha attraktive arbeidsmiljø for eget personale, må
 23 kommunene bli større. For blant annet å gi bedre helsetilbud så nært der vi bor som mulig,
 24 ønsker Venstre en kommunereform etter følgende oppskrift: Stortinget fastsetter et måltall
 25 for hvor mange kommuner Norge skal ha. Kommunene får selv bestemme de nye
 26 kommunegrensene. De nye kommunegrensene bør følge naturlig sammenhengende bo- og
 27 arbeidsmarkedsregioner. Av hensyn til Noregs spesielle geografi kan det ikke settes en
 28 absolutt minimumsgrense for antall innbyggere i kommunene. Det må lages spesielle
 29 ordninger for øykommuner og andre kommuner der geografi gjør kommunesammenslåing
 30 mindre aktuelt.

32 Samhandlingsreformen er, når den en dag er innført i sin fulle bredde, svært omfattende.
 33 Reformen skal føre til fornyet satsning på forbygging, kommunene får økt ansvar, nye
 34 kommunale funksjoner skal bygges opp og veksten i spesialisthelsetjenesten reduseres.
 35 Skal kommunene ta imot pasienter på en god måte må det bygges opp kompetanse og
 36 kapasitet. Lokalmedisinske sentra er én måte å løse dette på.

38 Venstre stiller seg spørrende til om finansieringen av samhandlingsreformen er tilstrekkelig.
 39 Både kommunal medfinansiering knyttet til somatiske diagnoser og antallet utskrivingsklare
 40 pasienter er basert på historiske tall. Selv om samhandlingsreformen blir gjennomført uten
 41 tilstrekkelig forankring og planlegging, vil kommunene tjene på en aktiv tilnærming. Venstres
 42 lokalpolitikere bør derfor være pådrivere for få etablert et lokalmedisinsk senter så raskt som
 43 mulig, enten i kommunal eller interkommunal regi.

45 Før en utvider reformen og gir kommunene ansvar for flere oppgaver, bør det gjennomføres
 46 ulike pilotprosjekter, for eksempel innen rus og psykisk helse. Venstre mener også det er
 47 behov for økt innsats på forskning som kan bidra til at vi alle kan klare oss lengre i våre hjem
 48 før vi blir avhengig av medisinsk støtteapparat. Sverige har for eksempel en
 49 forskningsmodell, "Swedish Brain Power", der alle instanser – forskningsmiljøene,
 50 sykehjemmene, hjemmehjelpstjenestene og pasientenes egne hjem – er tatt inn i
 51 forskningen. Venstre mener den svenske modellen med fordel kan og bør kopieres.

1 Rehabilitering og habilitering

2 Venstre mener at rehabiliterings- og habiliteringstiltak bør være en integrert del av
3 pasientforløpet. Rehabilitering må også rette seg mot psykiske helse. Skal vi oppnå dette,
4 må samhandlingsreformen føre til et nødvendig løft på disse områdene.

5
6 Venstre mener derfor det er helt nødvendig med en forpliktende økonomisk og organisatorisk
7 opptrappingsplan som inneholder konkrete nasjonale og lokale innsatser for å sikre økt
8 omfang, kvalitet, fagutvikling, brukermedvirkning og forskning.

9
10 Venstre mener fysioterapeuter og ergoterapeuter har et viktig oppdrag i kommunens
11 primærhelsetjeneste, både for lindrende, rehabiliterende og forebyggende behandling. I
12 dag er det imidlertid i stor grad tilfeldig hvem som får fysioterapibehandlingen til redusert pris
13 via refusjon fra folketrygden. Venstre mener det er en skjevhet i systemet som ikke sikrer
14 prioritering med hensyn til behov. Venstre ønsker derfor en gjennomgang av dagens
15 refusjonsordninger for å sikre et rettferdig system, kortere ventetid og lik betaling.

16 Psykisk helse

17
18 Opptrappingsplanen for psykisk helse fra 1998 til 2008 var en viktig reform for å gi
19 mennesker med alvorlig psykisk lidelse bedre livskvalitet. Da den økonomiske
20 opptrappingen ble avsluttet var det imidlertid fortsatt mange som ikke hadde et
21 tilfredsstillende kommunalt botilbud. Det bør fortsatt brukere i institusjoner knyttet til
22 spesialisthelsetjenesten. Opptrappingsplanen ble ingen endelig plan. Det burde den vært.
23 Venstre er bekymret over at psykisk helse blir nedprioritert og vil peke på at særlig
24 asylsøkere har en stor risiko for psykiske plager. Venstre ønsker derfor at
25 opptrappingsplanen videreføres.

26 Helsebyråkrati

27
28 I dag ser vi en byråkratisering i både behandlende institusjoner og i selve byråkratiet, som
29 departement, foretak, direktorater og kommune. Nå er hver femte ansatt i de statlige
30 helseforetakene en byråkrat (SSB 2009). Økningen i byråkrati representerer en
31 umyndiggjøring av helsepersonell. I 2000 oppga leger å bruke 54% av tiden på pasientrettet
32 arbeid, i 2010 var tallet 46%.

33
34 Venstre vil redusere byråkratiseringen av helsevesenet. En bedre samordning mellom de
35 regionale helseforetakene vil kunne føre til store besparelser og mindre byråkrati. Ifølge en
36 arbeidsgruppe fra regionale helseforetak vil bedre samordning kunne gi en netto innsparing
37 på 1 mrd NOK. En bedre samordning vil også kunne føre til at pasientene får raskere og
38 bedre behandling. Venstre mener også at det kan være fornuftig å konkurranseutsette
39 støttefunksjoner. Helsepersonell bør i så stor utstrekning som mulig behandle pasienter.
40 Logistiske, praktiske og administrative oppgaver (støttefunksjoner) bør utføres av annet
41 personell.

42
43 Venstre er bekymret over økte forskriftsmessige krav til hva fastlegene skal bruke tiden sin
44 til. Venstre frykter at slike krav vil byråkratisere fastlegenes arbeidsdag ytterligere. Venstre
45 mener det er viktig at fastleger prioriterer å behandle pasienter som oppsøker lege framfor å
46 drive oppsøkende virksomhet. Det offentlige helsetilbudet bør derfor fortsatt bygge på den
47 enkeltes ansvar for egen helse.

48
49 For å yte bedre service, mer fleksibilitet, en mer helhetlig og tilpasset behandling og bedre
50 pasientflyt, må det innføres nasjonale standarder for et IKT-system tilpasset sykehus. Det er
51 også av stor betydning at man får på plass en etablert standard for elektronisk pasientjournal
52 på tvers av institusjoner og behandlere. Dette krever et stort, nasjonalt prosjekt.

53

1 Forebyggende helsearbeid

2 Mye av det helsefremmende arbeidet gjøres i dag av frivillige og ideelle organisasjoner.
3 Særlig for barn og unge spiller ulike fritids- og idrettsorganisasjoner viktige roller med tanke
4 på forebygging og etablering av helsemessig gode vaner. Venstre vil derfor kontinuerlig
5 arbeide for å sikre gode rammevilkår for frivillig sektor.

6
7 Venstre mener helsestasjonene og helsesøstre er den delen av helsetjenesten som er
8 best egnet til å jobbe systematisk med forebygging. Helsesøstertjenesten har en unik
9 mulighet til å kunne intervensere tidlig og forhindre negativ utvikling når det gjelder kosthold,
10 mosjon eller psykososiale forhold.

11
12 Venstre vil derfor gjennomføre en nasjonal opptrapping for helsestasjonene over fire år.
13 Dette vil gi 1000 nye helsesøstre, som vil sikre en helhetlig styrking av det forebyggende
14 arbeidet blant barn og unge. Venstre mener også at en god barselomsorg er viktig
15 forebyggende arbeid. Venstre vil derfor sikre god oppfølging av alle nyfødte og deres
16 foreldre.

17 Velferdsteknologi

18 Velferdsteknologi er tekniske hjelpemidler som styrker den enkeltes evne til å klare seg i
19 hverdagen til tross for sykdom eller nedsatt funksjon. Slike hjelpemidler kan være trygghets-
20 og sikkerhetsteknologi, kompensasjons- og velværeteknologi, teknologi for sosial kontakt og
21 teknologi for behandling og pleie. De kommunale omsorgstjenestene har i dag en
22 driftskostnad på 78 milliarder kroner årlig. Tjenestene er i dag preget av høy personalfaktor
23 og få hjelpemidler. I tillegg til mer ressurser er det et stort potensial for nye løsninger for å
24 møte fremtidens omsorgsbehov.

25
26
27 Venstre har en positiv tilnærming til bruk av ny velferdsteknologi. Venstre mener slik
28 teknologi, anvendt riktig, kan bidra til økt selvstendighet for borgerne, sosial deltakelse,
29 kontakt med hjelpeapparatet og hverdagsrehabilitering.

30
31 Vi har få bedrifter i Norge som utvikler slik teknologi, og disse finnes hovedsakelig i IKT-
32 bransjen. Samtidig er etterspørselen og innkjøpene små og oppdelte, og hver kommune har
33 ansvar for sitt eget omsorgstilbud. Venstre mener det må settes av midler til
34 utviklingsprosjekter og at det må legges til rette for informasjonsutvikling mellom kommuner,
35 bedrifter og universitets- og forskningsmiljøer.

36
37 Det er imidlertid det offentlige som må være premissleverandør i dette arbeidet. Det må
38 derfor snarest etableres et Nasjonalt Velferdsteknologisk senter.

39 Offentlige, ideelle eller private løsninger

40 Venstre ønsker gode, offentlig finansierte velferdstjenester. For Venstre er god kvalitet på
41 tjenestene viktigere enn hvem som utfører dem; det offentlige selv, private eller ideelle
42 aktører. For å sikre et offentlig tilbud med topp kvalitet, er det likevel avgjørende at det har et
43 omfang og en ressurstilgang som ikke gjør at de som har råd å kjøpe seg helsetjenester har
44 fortrinn, hverken kvalitets- eller tidsmessig.

45
46
47 Når prinsippet om lik tilgang på helsetjenester for alle er ivaretatt, er private og frivillige
48 tilbydere et entydig positivt og nødvendig supplement.

49
50 Familien og ulike sosiale nettverk har, og vil også i fremtiden, være et uvurderlig og
51 nødvendig supplement til det offentlige helse- og omsorgstilbudet. Venstre vil utvide dagens
52 ordninger med permisjoner og omsorgslønn for pårørende som tar seg av
53 familiemedlemmer. De ulike støtteordningene for tilpasset alternativ boform må styrkes, slik
54 at flere kan bo hjemme så lenge som mulig.

Venstres helsepolitiske tiltak:

1. Ha sterkere politisk styring av spesialisthelsetjenesten (sykehusene). Stortinget skal derfor jevnlig vedta en nasjonal sykehusplan. Planen skal tydeliggjøre regjeringens politikk for helseforetakene og ulike omstillingsprosesser. Planen bør også omhandle en klarere grenseoppgang mellom ulike helseinstitusjoner, som for eksempel definisjon på hva lokalsykehusene skal inneholde og hvor de skal ligge.
2. Sikre at lokalsykehusbegrepet ikke blir utvannet, og stille krav om at de som minimum skal ha følgende funksjoner: Akuttberedskap innen indremedisin, generell kirurgi og enklere ortopedi, fødetjenester, og anestesi tilstrekkelig for kirurgi, akutt indremedisin og fødselshjelp. I tillegg må det være røntgen og laboratorietjenester som minimum dekker behovet for akuttbehandling.
3. Avbyråkratisere helsevesenet slik at de ansatte primært bruker tiden på tjenesteproduksjon, blant annet gjennom å innføre fornuftige forenklings- og moderniseringstiltak; som samordning og effektivisering av støttetjenester.
4. Igangsette et arbeid med nasjonale standarder for IKT-systemer tilpasset sykehus som også kommuniserer med primærhelsetjenesten, og prioritere personvern hensyn i forbindelse med nye løsninger.
5. Utarbeide kreftformspesifikke maksgrenser for kreftbehandling, og gi garanti for at disse følges opp.
6. Videreføre og styrke ordningen med pasientansvarlig lege ved innleggelser og ved gjentakende poliklinisk undersøkelser og behandling.
7. Etablere nye baser for ambulanshelikopter slik at hele landet får dekning og endre forskriften for ambulansetjenestene slik at en både sikrer høy kvalitet og gjør det lettere å rekruttere frivillig ambulansepersonell.
8. Vurdere tiltak for å kutte ventetiden i spesialisthelsetjenesten, herunder kveldsåpne poliklinikker og mulige økonomiske incentiver for å kutte ventetiden.
9. Styrke forskningen i helseforetakene, ikke minst for å sikre at erfaringene fra klinisk praksis kan nyttegjøres bedre i grunnforskningen og i primærhelsetjenesten.
10. Gi Helsedirektoratet større ansvar for faglig oppdatering av leger, både ved sykehusene og i allmennpraksis.
11. Stimulere til at flere medisinske tjenester kan tilbys hjemme eller i nærmiljøet. Venstre vil innføre incitamentordninger for å flytte spesialisthelsetjenester nærmere borgerne, som for eksempel samlokalisering av distriktsmedisinske og lokalmedisinske sentra.
12. Være en pådriver for å etablere lokalmedisinske sentra. Disse vil sikre bedre kvalitet for pasientene gjennom å gjøre det enklere å få nødvendig behandling nærmere hjemmet. Lokalmedisinske sentra skal være fullfinansierte av staten, både når det gjelder investeringer og drift.
13. Sette av midler kommunene kan søke på for å rette opp skjevheter som oppstår i kjølvannet av samhandlingsreformen. Dersom finansieringen av

1 samhandlingsreformen byr på problemer for kommunene, må den økonomiske
2 modellen i reformen revideres og forbedres.

- 3
- 4 14. Gjennomføre ulike pilotprosjekter, for eksempel innen rus og psykisk helsevern, før
5 kommunene får tilført nye oppgaver i en fremtidig utvidelse av
6 samhandlingsreformen.
- 7
- 8 15. Satse på kompetansebygging, samhandling og gode rutiner for kvalitetssikring av
9 medisinerer for kronisk syke og eldre.
- 10
- 11 16. Opprette lavterskel psykologtilbud i kommunehelsetjenesten med statlig tilskudd. Her
12 skal det være mulig å få rask hjelp uten henvisning. Tilbudet kan gjerne være
13 tilknyttet lokalmedisinsk senter.
- 14
- 15 17. Øke innsatsen på forskning som kan bidra til at vi kan klare oss lenger i våre hjem,
16 før vi må gi avkall på autonomi og bli avhengig av medisinsk støtteapparat. Den
17 svenske modellen "Swedish Brain Power" kan med fordel kopieres og tilpasses
18 norske forhold.
- 19
- 20 18. Sikre palliativ behandling - smertelindring og omsorg i livets siste fase – i alle deler
21 av landet. Det bør være et mål om at alle som ønsker det skal kunne få muligheten til
22 å dø i egne valgte omgivelser. Omsorgstilbud i livets siste fase må bedres. Personer
23 med terminale lidelser må tilbys rådgivning så de selv kan ta stilling til hvilken
24 livsforlengende og palliativ behandling de ønsker.
- 25
- 26 19. Vedta en forpliktende opptappingsplan for rehabilitering og habilitering. For Venstre
27 er det en forutsetning at rehabiliterings- og habiliteringstiltak skal være en integrert
28 del av pasientforløpet, og at rehabilitering også skal rette seg mot psykiske
29 helseplager, samt de som sliter med rusproblemer.
- 30
- 31 20. Styrke tolketjenester i helsevesenet.
- 32
- 33 21. Tydeliggjøre rettighetene knyttet til helsehjelp for personer uten lovlig opphold.
- 34
- 35 22. Gjennomføre en nasjonal opptappingsplan for forebygging, herunder å se på
36 finansieringsmodeller som styrker det forebyggende arbeidet i kommunen.
37 Forebyggende arbeid for risikogrupper skal være et prioritert område. I samme
38 periode vil Venstre at det opprettes 1 000 nye helsesøsterstillinger.
- 39
- 40 23. Bruke avgiftspolitikken for å stimulere til et sunnere kosthold, utbygging av gangveier og
41 økt bruk av sykkel.
- 42
- 43 24. Videreføre opptappingsplanen for psykisk helse og utarbeide en oversikt over
44 ventelister over pasienter med psykiske lidelser.
- 45
- 46 25. Sette av midler til utviklingsprosjekter av velferdsteknologi, legge langt bedre til rette
47 for informasjonsutveksling mellom kommuner, bedrifter og forskningsmiljøer og
48 snarest etablere et nasjonalt velferdsteknologisk senter.
- 49
- 50 26. Bedre rammevilkårene for frivillige organisasjoner som tilbyr helse- og
51 velferdstjenester. Lengre avtaleperioder, forutsigbarhet, revurdering av
52 anbudsinnholdet, og en helhetlig evaluering av hvordan dagens anbudskonkurranse
53 fungerer i praksis er sentrale tiltak.
- 54

- 1 27. Gjennomføre en kommunereform som fører til færre, større og sterkere kommuner
- 2 som kan ta over flere statlige oppgaver, blant annet innenfor helse- og
- 3 velferdsområdet. Denne reformen skal ha innbyggernes beste for øye, ikke primært
- 4 at staten skal spare penger og fritas for ansvar.
- 5

1 Politiske fråsegner

2
3
4 Det er meldt 71 framlegg til politiske fråsegner innan fristen. Redaksjonsnemnda har innstilt
5 på å handsame **7 fråsegner** i møtet. Nemnda har også kome med framlegg om kva for
6 fråsegner som skal handsamast i den enkelte parallellsesjon.
7

8 I forretningsorden er det lagt opp til **to bolkar** med parallellsesjonar på laurdag, kl. 09:00-
9 10:45 og kl. 14:30-16:00. Det vert **tre ulike parallellsesjonar** som kvar handsamar to
10 fråsegner (med atterhald om at redaksjonsnemnda sitt forslag får tilslutning). Det er i
11 utgangspunktet lagt opp til at delegatane deltek på den same parallellsesjonen i begge
12 bolkane, slik at sesjonen sjølv kan prioritere tida ein brukar på kvar av fråsegnene.
13

14 Parallellsesjon 1 (laurdag 09:00-10:45 og 14:30-16:00)

- 15
16 A. En styrket språkopplæring
17 *(Basert på element frå forslag nr. 9, 11 og 16)*
18
19 B. Gi barn klageadgang etter Barnekonvensjonen
20 *(Basert på forslag nr. 63)*
21

22 Parallellsesjon 2 (laurdag 09:00-10:45 og 14:30-16:00)

- 23
24 C. Venstre vil ha et kraftig kollektivt samferdselsløft
25 *(Basert på element frå forslag nr.5, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 33 og 37)*
26
27 D. Stopp Trond Giskes IKT-sentralisering!
28 *(Basert på forslag nr. 39)*
29

30 Parallellsesjon 3 (laurdag 09:00-10:45 og 14:30-16:00)

- 31
32 E. Mer demokrati
33 *(Basert på element frå forslag nr. 54, 60 og 65)*
34
35 F. Gi kulturlivet frihet
36 *(Basert på forslag nr. 8)*
37

38 Direkte i plenum (søndag 09:30-10:30)

- 39
40 G. Generell politisk fråsegn
41 *(Vert lagt fram ved møtestart. Framlegg frå Sentralstyret basert på element frå*
42 *forslag nr. 2, 3 og 4)*
43
44

45 Forslag meldt innan fristen

46 Generelt

- 47
48 Nr. 1 Generell politisk fråsegn
49 Nr. 2 Ny kurs
50 Nr. 3 Norge trenger en liberal regjering
51 Nr. 4 Ny regjering, ny kurs
52 Nr. 5 Mennesker i sentrum – Bærekraftig politikk for byer og tettsteder
53

- 1 Skole o.l.
- 2 Nr. 6 Ny giv i høgare utdanning
- 3 Nr. 7 En skole i takt med tiden
- 4 Nr. 8 Gi kulturlivet frihet
- 5 Nr. 9 En styrket språkopplæring
- 6 Nr. 10 Tilpasset opplæring også for de teoretisk sterke
- 7 Nr. 11 Nei til Halvorsen si rasing av (ny)norsk!
- 8 Nr. 12 Like barnehagekriterier for hele landet
- 9 Nr. 13 Like vilkår for like kompetansesentre
- 10 Nr. 14 Gjør kunnskap allment tilgjengelig: opprett www.universitetsbiblioteket.no
- 11 Nr. 15 Pensjonspoeng for høyere utdanning nå!
- 12 Nr. 16 Styrk fremmedspråkopplæringa
- 13
- 14 Miljø o.l.
- 15 Nr. 17 Nei til oljesubsidier
- 16 Nr. 18 Plusshus bygger fremtiden
- 17 Nr. 19 Venstre er med på lyntoget
- 18 Nr. 20 Norge som Europas grønne batteri
- 19 Nr. 21 Panting uten grenser
- 20 Nr. 22 Intercity-planene må realiseres
- 21 Nr. 23 Kollektivtilbudet i byene må styrkes
- 22 Nr. 24 Gods fra trailer til bane og sjø
- 23 Nr. 25 Kollektivtrafikkens betydning må løftes
- 24 Nr. 26 Sats videre på sporet
- 25 Nr. 27 Bygg landet med lyntog i flerbrukskonsept for langdistanse-,
26 regional/InterCity- og godstrafikk
- 27 Nr. 28 Venstre skal få Norge på skinner!
- 28 Nr. 29 Et nasjonalt samferdselsløft for verdiskaping, bosetting og konkurransekraft
- 29 Nr. 30 Kommunene skal ha inntekter fra oppdrett og vindkraftsvirksomhet
- 30 Nr. 31 Oljeselskapene må betale for beredskapen
- 31 Nr. 32 Staten må ta eieransvar i Sulitjelma
- 32 Nr. 33 Venstre vil ha et kraftig kollektivt samferdselsløft
- 33 Nr. 34 Fra rød til grønn økonomi
- 34 Nr. 35 Venstre krever Oljefondet ut av Monsanto
- 35 Nr. 36 Investeringene må følge veksten
- 36 Nr. 37 Gjenopprett belønningsordningen for kollektivtrafikk
- 37
- 38 Småbedrifter o.l.
- 39 Nr. 38 Slipp småbedriftene løs
- 40 Nr. 39 Stopp Trond Giskes IKT-sentralisering
- 41 Nr. 40 Gi kysten fisken tilbake
- 42 Nr. 41 Fiskeri og havbruk
- 43
- 44 Velferd o.l.
- 45 Nr. 42 Pensjonsreform for fremtiden
- 46 Nr. 43 Studenter må få bedre reproduktive rettigheter
- 47 Nr. 44 Norge trenger en boligskattereform
- 48 Nr. 45 Endret sykehusstilørighet mangler demokratisk forankring
- 49 Nr. 46 Tilgangen på sukker og transfett må reduseres for å bedre folkehelsen
- 50 Nr. 47 Økonomisk støtte ved sykdom må være en del av folketrygden, ikke
51 arbeidsmarkedsloven
- 52 Nr. 48 Sprøyteromsforskriften må endres
- 53 Nr. 49 Venstre ønsker en human narkotikapolitikk
- 54 Nr. 50 Krigen mot narkotika har feilet

- 1 Nr. 51 Fosterforeldre – frilansere uten rettigheter!
2 Nr. 52 Til kamp mot svart økonomi
3 Nr. 53 Legers reservasjonsrett
4
5 Stat, demokrati, menneskerettigheter o.l.
6 Nr. 54 Mer demokrati nå
7 Nr. 55 Muligheter for transpersoner
8 Nr. 56 En sterkere rettsstat, et sterkere demokrati
9 Nr. 57 Fordeling av statens rammetilskudd til kommunene
10 Nr. 58 Nei til overvåkingssamfunnet
11 Nr. 59 Demokrati krever mangfoldig medieeierskap
12 Nr. 60 Penger bør ikke ha stemmerett
13 Nr. 61 Ja til folkestyre – nei til byråkratistyre og embetsvelde
14 Nr. 62 Politidistriktene taper lokal forankring
15 Nr. 63 Norge må ratifisere FNs klageordning for brudd på Barnekonvensjonen
16 Nr. 64 Stortinget må granske torturfrakt gjennom norsk territorium
17 Nr. 65 Opprett valgtilsyn i Bergen
18 Nr. 66 Skill stat og kirke
19 Nr. 67 Styrk antikorrupsjonsarbeidet i Norge
20
21 Internasjonalt
22 Nr. 68 En åpen, verdibasert og konsekvent utenrikspolitikk
23 Nr. 69 Fra bistand til utvikling
24 Nr. 70 Norge må gå i front for internasjonalt helsefond
25 Nr. 71 Det Norske Mikrofinansinitiativ
26
27

1 Forslag A frå redaksjonsnemnda
2 (basert på element frå forslag nr. 9, 11 og 16)

3

4 En styrket språkopplæring

5

6 **Norge er et lite land – også i språksammenheng. Det er ingen motsetning mellom å**
7 **være stolte av og ta vare på det norske språket og å være best mulig rustet til**
8 **internasjonal samhandling. Både næringslivet og samfunnet for øvrig er avhengig av**
9 **at flere har en bred sammensatt språkkompetanse. Venstre vil derfor styrke**
10 **språkopplæring i skolen.**

11

12 Ferdigheter i norskfaget er grunnleggende for mestring i andre fag, særlig andre språkfag.
13 Venstre mener derfor skolen må legge stor vekt på leseopplæring i de første årene av
14 grunnskolen. Sidemålsopplæring skal fremdeles være en del av norskfaget og Venstre vil
15 beholde egen karakter i sidemål. Venstre vil at sidemål i større grad integreres i andre
16 skolefag enn norskfaget, slik at elevene blir eksponert for begge målformer gjennom hele
17 skolegangen. **Dissens:** Ina Roll Spinnanger vil stryke de to siste setningene.

18

19 Venstre mener elevene må få tilbud om undervisning i langt flere språk enn i dag.
20 Globaliseringen, internasjonal handel og internasjonalt samarbeid gjør at norske elever må
21 få flere valgmuligheter, også til undervisning i ikke-europeiske språk. Flerspråklige elever må
22 få mulighet til opplæring i morsmålet, noe som bidrar til en god språkforståelse. Det vil også
23 bidra til å mangfoldiggjøre språktilfanget i Norge og øker kulturforståelsen.

24

25 I tillegg til å øke mangfoldet av fremmedspråk, vil Venstre innføre obligatorisk 2.
26 fremmedspråk som fag fra og med 5. klasse i grunnskolen. En slik innføring krever at faget
27 innrettes praktisk og at lærerkompetansen styrkes; både i lærerutdanningen og for dagens
28 lærere, og at skolene må legge vekt på å rekruttere kompetente lærere i ulike
29 fremmedspråk. Dette kan også kombineres med større deltakelse i europeiske og
30 internasjonale utvekslingsprogrammer, spesielt i ungdomsskolen.

31

32 Alle barn har rett til et språk. Barn som i dag har et kommunikasjonshandikap gis et
33 varierende tilbud fra kommune til kommune. Venstre ønsker å styrke retten til
34 språkopplæring til denne gruppen, bl.a. gjennom opplæring i og bruk av "tegn til tale".

35

36 Venstre vil:

- 37 • Gi elever undervisningstilbud i flere språk enn i dag.
- 38 • Styrke retten til språkopplæring for barn med kommunikasjonshandikap.
- 39 • Styrke den språkfaglige kompetansen i skolen, både gjennom nyrekruttering og
40 etterutdanning av språklærere.
- 41 • At det utarbeides et tilbud i alle kommuner for de ungdomsskoleelevene som vil ta
42 språkfag på videregående skole.
- 43 • Stimulere til samarbeid mellom skoler for å øke tilgangen til språkfaglig kompetanse.
- 44 • Opprettholde obligatorisk sidemålsundervisning. **Dissens:** Ina Roll Spinnanger vil stryke
45 dette strekpunktet.

46

47

1 *Forslag B frå redaksjonsnemnda*
2 *(basert på forslag nr. 63)*

3

4 **Gi barn klageadgang etter Barnekonvensjonen**

5

6 **I desember 2011 vedtok FNs generalforsamling en ordning som gjør det mulig å klage**
7 **på brudd på Barnekonvensjonen. Venstre vil at Norge tilslutter seg denne ordningen.**

8

9

10 FNs Menneskerettighetsråd vedtok et forslag til tilleggsprotokoll om klagerett til
11 Barnekonvensjonen 17. juni 2011. Etter vedtaket i FNs generalforsamling er nå
12 tilleggsprotokollen åpnet for signering og ratifikasjon av medlemslandene.

13

14 Vedtaket i FNs generalforsamling betyr at Barnekonvensjonen, som den siste av de viktige
15 menneskerettighetskonvensjonene, får en klagemekanisme som gjør det mulig å følge opp
16 brudd på barns rettigheter etter konvensjonen. Dette kan for eksempel gjelde barns rett til
17 tilstrekkelig mat og vann, skolegang, og beskyttelse mot vold og overgrep.

18

19 Det har vakt oppsikt at Norge ikke har vært aktiv i forhandlingene om å få på plass
20 klagemekanismen. Norge har så langt inntatt en skeptisk holdning med hensyn til å forplikte
21 Norge til en slik ordning. Norge har avstått myndighet til overnasjonale organer på flere
22 områder, men vegrer seg når det gjelder barns rettigheter. Venstre mener det er pinlig og
23 uholdbart. Internasjonale regler og overvåkningsmekanismer er et grunnleggende element i
24 en internasjonal rettsorden som Norge må støtte opp under.

25

26 Regjeringen hevder at Norge ligger i front når det gjelder ivaretagelse av barns rettigheter,
27 også juridisk. Venstre mener Norges vegring har en svært uheldig og ødeleggende
28 signaleffekt overfor land hvor barn virkelig trenger en slik mekanisme. Det er også uheldig
29 for barn i Norge at regjeringen trener en ordning som vil gi barn styrket vern. Dersom barn
30 i Norge får klagerett for brudd på Barnekonvensjonen, vil også asylbarns rettigheter styrkes.
31 Venstre frykter at regjeringen ikke ønsker at barn uten lovlig opphold som har levd lenge i
32 Norge skal få sin sak prøvet internasjonalt om lovligheten i forhold til barnekonvensjonen.

33

34 Venstre vil:

- 35 • At Norge signerer og ratifiserer FNs klageordning for brudd på Barnekonvensjonen.

36

37

1 *Forslag C frå redaksjonsnemnda*

2 *(basert på element frå forslag nr. 5, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 33 og 37)*

4 **Venstre vil ha et kraftig kollektivt samferdselsløft**

5
6 **Norge har store samferdselsutfordringer. Spesielt gjelder dette investering i og**
7 **utbygging av kollektivtransport rundt de store byene, investeringer i jernbane,**
8 **sykkelveier og nødvendig utbygging av vei og sjøtransport i distriktene.**
9 **Norge har også et etterslep på jernbanevedlikehold på 200 milliarder kroner og på**
10 **veivedlikehold på rundt 100 milliarder kroner. I tillegg vil en eventuell full utbygging**
11 **av lyntog ligge på rundt 1000 milliarder kroner.**

12
13 Venstre vil tenke nytt rundt finansiering, planprosesser og organisering for å få mest mulig
14 samferdsel ut av hver krone. Siden 2007 til og med 2011 har antall ansatte i Statens
15 Vegvesen økt med 1473. Det betyr at det nesten hver dag har blitt ansatt en ny byråkrat -
16 uten at det er blitt mer veibygging. Venstre ser det som et tegn på at dagens situasjon ikke
17 fungerer optimalt. Venstre ønsker økt konkurranse og mer langsiktige, forutsigbare
18 finansieringsmodeller. Venstre vil lyse ut større deler eller hele prosjekter når de legges ut
19 på anbud. Å lyse ut noen hundre meter eller noen få kilometer vei om gangen fører til få
20 interesserte entreprenører og høye kostnader. Med Venstres modell vil man få tilbud fra
21 flere, også utenlandske entreprenører. Dette gir mer samferdsel for pengene. Venstre vil
22 også innføre flerårige investeringsbudsjetter på samferdselsområdet, der enkeltprosjekter
23 blir sikret nødvendig finansiering over hele investerings og driftsperioden. Dette vil føre til
24 større forutsigbarhet for utbygger av infrastruktur enn dagens modell med årlige
25 budsjettprosesser.

26
27 Venstre har foreslått statlig garanterte obligasjoner som finansieringsmodell for utbygging av
28 Intercitytrianglet på Østlandet. Venstre mener en slik alternativ finansieringsmodell med
29 fordel også kan brukes på flere andre store samferdsels- og kollektivtransportprosjekter, i
30 tillegg til tradisjonelle OPS-prosjekter og andre stabile finansieringskilder som bruk av
31 bompenger og rushtidsavgift.

32
33 Innenfor et stortilt samferdselsløft vil Venstre særlig prioritere å:

- 34 • Bygge dobbeltspor på Intercitystrekningene Oslo-Halden, Oslo-Lillehammer, Oslo-Skien,
- 35 Oslo-Kongsvinger og Oslo-Ringerike. En slik satsing forutsetter en ny jernbanetunnel
- 36 under Oslo sentrum. Deretter bør en sammenkobling av Sørlandsbanen og
- 37 Vestfoldbanen prioriteres.
- 38 • Styrke og utvide belønningsordningen for kollektivtransport og sykkel til byer som kan
- 39 dokumentere resultater av sin kollektivsatsing og satsing på sykkel som transportmiddel.
- 40 Det er åpenbart at staten må ta en større del av finansieringsansvaret for en stortilt
- 41 utbygging av kollektivtransportnettet i og rundt de store byene og vekstsentraene. Staten
- 42 må finansiere minst 50 % av utbyggingen av bybane og skinnegående
- 43 transportløsninger i de største byene.
- 44 • Styrke satsing på sjøtransport i de områder av landet hvor bane ikke er et reelt alternativ,
- 45 gjennom en helhetlig plan hvor investering i jernbane, havner, godstransport og egnede
- 46 tilførselsveier sees i sammenheng slik at man reduserer omfanget av godstrafikk på vei.
- 47 • Oppruste riks- og fylkesveier i områder av landet hvor det foregår stor verdiskaping og
- 48 eksport og hvor transport langs bane og/eller sjø foreløpig ikke er et alternativ.

1 *Forslag D frå redaksjonsnemnda*
2 *(basert på forslag nr. 39)*

3

4 **Stopp Trond Giskes IKT-sentralisering!**

5

6 **Venstre krev at næringsminister Trond Giske og den raudgrøne regjeringa ikkje legg**
7 **nye store statlege datasatsingar til Oslo-området, men gjennom statlege IT-behov og**
8 **statleg kapital bidreg til at IKT-industri blir ei framtidsnæring i distrikta og andre**
9 **regionar.**

10

11 IKT-industri og grøn datalagring er blant dei store vekstnæringane internasjonalt, og alle
12 våre nordiske naboland er i ferd med å bygge ut store datasenter som gir
13 milliardinvesteringar og mange nye arbeidsplassar.

14

15 Prosjektet Lefdal Gruve i Nordfjord, som er eit samarbeid mellom bl.a. IBM, Sogn og
16 Fjordane Energi og lokale investorar, er eit døme på at lokale alternativ i distrikta kan vere
17 globalt konkurransedyktige. Dette fordi det ligg i eit område av landet som har blant verdas
18 beste naturgitte føresetnader for å gjere IKT og grøn datalagring til ei stor framtidsnæring,
19 med bl.a. rikeleg tilgang til rein og kortreist kraft, kompetente IT-miljø, billig og miljøvenleg
20 kjøling og rikeleg tilgang til trygge og godt eigna areal, mellom anna i gruver og fjellrom.
21 Slike døme finnes fleire andre stader i landet.

22

23 Det er difor urovekkande å sjå den passive haldninga den raudgrøne regjeringa har synt så
24 langt til å gjere grøn IKT og datalagring til ei distriktsnæring.

25

26 Nyleg vart det kjent at det heileigde statlege investeringsselskapet Entra, med statsråd
27 Giske som eigneeigar og generalforsamling, ønskjer å bygge eit gigantisk datasenter med
28 statleg kapital og statlege kundar rett utanfor Oslo. Datasenteret vil krevje store mengder
29 energi som ikkje finst tilgjengeleg i Oslo-området i dag, og difor må fraktast inn frå t.d.
30 Vestlandet gjennom ny utbygging av linjenett frå Vestlandet til Austlandet.

31

32 Venstre meiner denne type oppbygging av ny kraftkrevjande industri i Oslo-gryta er
33 fullstendig feilslått nærings- og miljøpolitikk, og eit nytt døme på at Arbeiderpartiet er
34 sentraliseringsparti nr 1 i Noreg. Venstre viser blant anna til det tidlegare luftslottet IT-
35 Fornebu, basert på same type feilslått sentraliseringsideologi.

36 Venstre vil ha ei regjering som er tydelege på at statlege IKT-behov og statleg kapital ikkje
37 blir brukt til å sentralisere framtidens grønne IT-industri, men derimot til å realisere ny IKT-
38 industri i distrikta.

39

40

1 *Forslag E frå redaksjonsnemnda*
 2 *(basert på element frå forslag nr. 54, 60 og 65)*

3

4 **Mer demokrati**

5

6 **Ideene bak den liberale demokratiske staten var at folket velger en forsamling som**
 7 **skal forvalte folkets interesser etter beste evne. For at dette skal fungere optimalt er**
 8 **det viktig at makta er forankret hos borgerne og at borgerne føler eierskap til de**
 9 **representantene en velger. Venstre ønsker mer demokrati og mer åpenhet ved blant**
 10 **annet å gi flere stemmerett, ha åpnere nominasjonsprosesser og begrense**
 11 **mulighetene til å kjøpe seg makt.**

12

13 Venstre har lang tradisjon for å støtte utvidelser av stemmeretten, inkludert stemmerett fra
 14 16 år. Ved høstens valg deltok 20 kommuner i en prøveordning med stemmerett fra 16 år.
 15 Dette har vært utelukkende positivt. Venstre tar ungdom og demokrati på alvor og vil derfor
 16 at stemmerettsalderen senkes til 16 år ved alle valg.

17

18 Nominasjonsprosesser bør være åpne og inkluderende. En forsvinnende liten del av
 19 befolkningen er medlemmer av politiske partier. Et mindretall av disse igjen er aktivt involvert
 20 i å velge partienes listekandidater. Partiene i Norge bør bidra til nye, mer åpne
 21 nominasjonsprosesser og Venstre ønsker blant annet å gjennomføre åpne
 22 prøvenominasjoner.

23

24 På grunn av det såkalte styringstillegget i valgordningen, får de største partiene flere
 25 stortingsmandater enn deres stemmetall skulle tilsi. Venstre mener dette er udemokratisk,
 26 og vil derfor endre første delingstall ved valgoppgjøret fra 1,4 til 1.

27

28 I dag er det ikke umulig å stryke listekandidater ved valg. Dette gjør det vanskelig å påvirke
 29 hvilke kandidater som velges for å representere velgerne. Venstre vil tillate stryking i tillegg
 30 til kumulering ved alle valg og gjøre det lettere å kumulere opp kandidater ved fylkesting- og
 31 stortingsvalg. Muligheten for partiene til å forhåndskumulere kandidater bør dessuten
 32 begrenses.

33

34 Venstre mener gjennomføringen av valg i Norge trenger et uavhengig tilsyn. Det er uheldig
 35 at Kommunal- og regionaldepartementet, som er ansvarlig for gjennomføringen av valg, ikke
 36 har en vaktbikkje som kan påpeke eventuelle problemer som oppstår i de demokratiske
 37 prosessene. Derfor bør det opprettes et valgtilsyn som kan påta seg denne uavhengige
 38 oppgaven og både kontrollere departementet og gjennomføringen av valgene i kommuner
 39 og fylkeskommuner.

40

41 Med dagens lovverk er det ingen grenser på hvor mye økonomisk valgkamp- eller partistøtte
 42 enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner kan gi. Venstre ønsker en lovendring som
 43 innebærer at organisasjoner, bedrifter og enkeltpersoner maksimalt kan gi 30 000 kr årlig i
 44 valgkamp- og partistøtte. Dette kan være et verktøy som vil hindre at organisasjoner,
 45 bedrifter og enkeltpersoner kjøper seg makt.

46

47 Venstre vil:

- 48 • senke stemmerettsalderen til 16 år for alle valg
- 49 • at partiene skal gå inn for mer åpne nominasjonsprosesser
- 50 • opprette et valgtilsyn i Norge
- 51 • innføre maksimumsgrense for partistøtte

52

53

1 *Forslag F frå redaksjonsnemnda*
 2 *(basert på forslag nr. 8)*

3

4 **Gi kulturlivet frihet**

5

6 **Venstre er opptatt av et fritt og mangfoldig kulturliv. Det sikres gjennom å gi aktørene**
 7 **frihet og handlingsrom, et mangfold av finansieringskilder og å organisere politikken**
 8 **på en mest hensiktsmessig måte.**

9

10 Gjennom regjeringens politikk på kulturfeltet har kulturpolitikken blitt en arena for å nå andre
 11 samfunnspolitiske mål, ikke for å sikre den selvstendige egenverdien til frivilligheten,
 12 kulturlivet og idrettsbevegelsen. Siden 2008 har Kulturdepartementet satt krav om
 13 holdningsmessige programmer og innholdsproduksjonen til kulturinstitusjonene med statlig
 14 medfinansiering. Venstre mener kulturinstitusjonene er bedre egnet enn Trond Giske og
 15 Anniken Huitfeldt til å styre egne kunstneriske produksjoner og valg, og vil befeste retten til å
 16 velge annerledes i kulturproduksjonene.

17

18 Et fritt og mangfoldig kulturliv er også avhengig av et mangfold av finansieringskilder. Norge
 19 er preget av høy offentlig støtte til kulturlivet, idretten og det frivillige Norge. Dette er en villet
 20 politikk, også fra Venstres side, men det er betenkelig når det offentlige nesten har monopol
 21 på finansiering og dermed styring av kulturfeltet. Derfor vil Venstre dreie støtten fra direkte
 22 bevilgninger til gaveforsterkningsordninger for å øke innslaget av andre
 23 finansieringspartnere i norsk kulturliv. Venstre vil også gå gjennom hele ordningen med
 24 Norsk Tippings spillmonopol og fordeling av tippemidler, med sikte på økt uavhengighet for
 25 og styrking av frivillige organisasjoner og norsk kulturliv.

26

27 Gjennom avdemokratiseringen av Norsk kulturråd har Regjeringen økt styringen over
 28 kulturfeltet. Venstre vil sikre kulturrådets frihet ved å dele kulturrådet i et direktorat og et råd.
 29 Det er også viktig for Venstre å se kulturvernfeltet samlet, og vil samle dette under
 30 kulturpolitikken, i stedet for den delingen vi i dag ser mellom Miljøverndepartementet og
 31 Kulturdepartementet. Venstre mener også at universitetsmuseene i større grad må sees i
 32 sammenheng med øvrige museer og en samlet kulturminnevernpolitikk.

33

34 Kontrollregimene for mottakere av offentlig støtte, særlig til frivillig arbeid, er kraftig
 35 opptrappet de siste årene. Venstre er bekymret for den økte administrasjonen og
 36 byråkratiseringen av frivillig sektor, særlig på barne- og ungdomsfeltet.

37

38 Venstre vil

- 39 • sørge for at kunstnerisk frihet ivaretas ved offentlige bevilgninger til kulturinstitusjoner og
- 40 kulturproduksjoner
- 41 • dreie støtten til kulturlivet fra direkte støtte over statsbudsjettet til egne ordninger
- 42 gjennom Norsk kulturråd og gaveforsterkningsordninger
- 43 • dele Norsk kulturråd i et direktorat og et råd
- 44 • samle alle institusjoner og virkemidler innen kulturvernområdet i Kulturdepartementet
- 45 • forenkle støtteordninger og momskompensasjonsordningen for frivillig aktivitet, kultur og
- 46 idrettsliv
- 47 • likestille idrettsorganisasjoner som ikke er medlem av Idrettsforbundet med øvrige når
- 48 det gjelder offentlig støtte
- 49 • gjennomgå støtteordningene til nasjonale og regionale idrettsanlegg og
- 50 kulturinstitusjoner, med sikte på å bedre dialogen mellom staten og øvrige
- 51 tilskuddspartnere, og samtidig sikre større forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne.

52

53

1 *Forslag G frå redaksjonsnemnda*

2 *Forslag 1 frå sentralstyret*

3

4 **Generell politisk fråsegn**

5

6 Vert lagt fram i møtet.

7

8

1 *Forslag 2 frå Rogaland Venstre*

2

3 **Ny kurs**

4

5 **Det sosialliberale partiet Venstre er opptatt av at mennesker settes foran systemer. Vi**
 6 **mener Norge trenger en regjering med en ny og liberal kurs der enkeltmennesket**
 7 **settes i sentrum.**

8

9 Venstre mener at en av vår tids største utfordringer er klimautfordringene. Vi trenger en
 10 regjering som fører en klar og offensiv miljøpolitikk, som er i stand til å lede samfunnet vårt
 11 over i lavutslippssamfunnet og som vil bevare naturen, miljøet og ressursene våre for en
 12 bærekraftig fremtid.

13

14 Venstre mener landet trenger en regjering som vil føre en human asyl- og
 15 innvandringspolitikk. Mennesker som kommer til Norge enten fordi de har et
 16 beskyttelsesbehov eller fordi de ønsker et bedre liv for seg og sine skal behandles med
 17 respekt og det må være selvsagt at de kan jobbe her i landet og forsørge seg og sin familie.
 18 Dette må også gjelde for de som venter på vedtak vedrørende oppholdstillatelse. Samtidig
 19 ønsker Venstre sikre samme rettigheter til norsk opplæring til innvandrerne uansett
 20 oppholdsgrunnlag. Gode norsk kunnskaper er nøkkelen til å klare seg bra i Norge.

21

22 Venstre mener det er viktig at det føres en ansvarlig økonomisk politikk, spesielt med tanke
 23 på bruken av oljepenger og ser på handlingsregelen som et selvfølgelig utgangspunkt. Nye
 24 overskudd må brukes til kloke investeringer i miljøvennlig infrastruktur og kompetanse for
 25 framtiden.

26

27 For å møte fremtidens utfordringer er det nødvendig med en storstilt satsing på forskning og
 28 utdanning. Dette er den eneste måten vi kan møte morgendagens utfordringer på og den
 29 eneste måten vi som nasjon, og våre innbyggere, kan være konkurransedyktig i fremtiden i
 30 vår globaliserte verden.

31

32 Venstre vil ha oppmerksomhet på de som faller utenfor. Velferdsordninger må treffe de som
 33 trenger det mest, og ikke smøres tynt utover dem som har mest fra før. Velferdsstaten må
 34 være et redskap som sikrer like muligheter og et godt sosialt sikkerhetsnett til de som
 35 trenger fellesskapets hjelp.

36

37 Klima, kunnskap, nyskapning og sosialt ansvar må være de sentrale prosjektene for en ny
 38 regjering. Det er her den sittende Ap-dominerte regjeringen har sviktet. Når
 39 regjeringspartiene taper flertallet i 2013, vil Norge få en ny regjering med utgangspunkt i
 40 dagens opposisjon. Venstre kan sitte i regjering med partier som støtter våre visjoner og
 41 løsninger for landet. Som opposisjonsparti vil Venstre opptre konstruktivt og søke samarbeid
 42 i saker hvor man har mulighet for å få gjennomslag for våre liberale løsninger.

43

44

1 *Forslag 3 frå Bergen Venstre*
2

3 **Norge trenger en liberal regjering**

4
5 **Venstre ønsker en ny regjering etter valget i 2013. Norge trenger liberal politikk der**
6 **frihet for enkeltmennesket står i sentrum; der klimautfordringene tas på alvor; der vi**
7 **satser sterkt på forskning, utdanning, kunnskap og kompetanse. Venstre må søke**
8 **makt for å gjøre Norge mer liberalt.**
9

10 For liberalere er enkeltmennesket viktigere enn systemer. Velferd i offentlig regi skal gå til de
11 som trenger det mest. Velferdsstaten må være et redskap som sikrer like muligheter og et
12 godt sosialt sikkerhetsnett til de som trenger fellesskapets hjelp.
13

14 Dette står i kontrast til kollektivismen og strukturkonservatismen som føres av dagens
15 regjering, der særinteresser vinner over langsiktig bærekraft. Etter to perioder med en
16 Arbeiderparti-dominert regjering er det på tide med et regjeringsskifte.
17

18 Venstre vil føre en politikk basert på det liberale demokratiets fellesverdier. Synet på et
19 progressivt Norge med rom for verdiskapning, private initiativ og enkeltmenneskets frie
20 utfoldelse utenfor statens styring tilsier at Venstre må søke makt i en borgerlig regjering.
21

22 Den største trusselen mot en fremtidsrettet miljøpolitikk og en anstendig innvandringspolitikk
23 er en mindretallsregjering som gir Ap, Høyre og Frp muligheten til å overkjøre de mindre
24 partiene i Stortinget. En mindretallsregjering vil gjøre det vanskelig å hindre dette selv med
25 forpliktende budsjett samarbeid. Derfor foretrekker Venstre å være en del av en
26 flertallsregjering.
27

28 Venstre kan ikke sitte i eller støtte en regjering som går mot partiets grunnleggende verdier.
29 Det er en forutsetning at en regjering Venstre deltar i fører en mer miljøvennlig politikk enn
30 den sittende regjeringen.
31

32 En ny, borgerlig regjering må også føre en human asylpolitikk i tråd med Norges
33 internasjonale forpliktelser. Innvandrings- og integreringspolitikken må ta utgangspunkt i
34 enkeltmennesket, ikke gruppetenking basert på etnisitet eller religion.
35

36 Videre må norske politikere i årene fremover ha mot til å gjennomføre nødvendige reformer
37 som sikrer en videreføring av velferdsstaten. Venstre ser det som vår oppgave å se til at
38 disse omstillingene ikke går ut over de svakeste i samfunnet.
39

40 Behovet for en ny regjering etter valget i 2013 gjør at Venstre vil være åpne for
41 regjeringsforhandlinger med alle de nåværende opposisjonspartiene. Resultatet av valget og
42 forhandlingene vil avgjøre om Venstre skal delta i regjering.
43

44 Venstre vil:

- 45 • etter valget i 2013 gå i regjeringsforhandlinger med de øvrige opposisjonspartiene på
- 46 Stortinget
- 47 • sette en ambisiøs miljøpolitikk, en anstendig innvandringspolitikk og en varm
- 48 velferdspolitik som krav til en ny regjering
- 49
- 50

1 *Forslag 4 frå M. Naci Akkök (Vestre Aker), Julie Andersland (Bergen), Isaak Elias Bashevkin*
 2 *(Grünerløkka), Anne Christine S. Bjørnstad (Grorud), Terje Bjøro (Vestre Aker), Odd Bovim*
 3 *(Flora), Anna Kolberg Buverud (Nordstrand), Stein Inge Dahn (Mandal), Gunn Vivian Eide*
 4 *(Bergen), Guro Fjellanger (Gamle Oslo), Karianne Wiger Gammelsrud (Grorud), Alf Helge*
 5 *Greaker (Bergen), Alvhild Hedstein (Sagene), Terje Johansen (Frogn), Eva Kvelland*
 6 *(Kristiansand), Pål Koren Pedersen (Arendal), Bernhard Rudjord (Ullern), Erlend Sand*
 7 *(Bergen), Jon Julius Sandal (Grorud), Astrid Seeberg (Vestre Aker), Grete-Line Simonsen*
 8 *(Bergen), Anders Skoglund (Bergen), Ståle Sørensen (Drammen), Heidi Foyn Thomassen*
 9 *(Kristiansand), Per A. Thorbjørnsen (Stavanger), Linn Beate Kaald Thoresen (Ullensaker),*
 10 *Petter N. Toldnæs (Lillesand), Trond Wathne Tveiten (Bergen), Jan M. Vevatne (Asker),*
 11 *Jonas Tautra Vevatne (Asker), Eirik Rudi Wærner (Østensjø), Gry Åland (Vestvågøy),*
 12 *Gøran Rasmussen Åland (Vestvågøy), Trond Åm (Trondheim)*
 13

14 **Ny regjering, ny kurs**

15
 16 **Norge trenger en ny regjering. En regjering som prioriterer miljø, kunnskap og**
 17 **næringsliv, og som i velferdspolitikken prioriterer dem som trenger det mest. En ny**
 18 **regjering som fører en anstendig og human innvandrings- og asylpolitikk og som**
 19 **setter folk før systemer.**
 20

21 Venstre er Norges sosialliberale parti. Vår politikk kombinerer personlig frihet med ansvar for
 22 fellesskapet og hverandre. Vi skiller oss fra venstresiden ved at vi tror at mennesker som gis
 23 frihet er best i stand til å ta vare på seg selv og sine medmennesker. Vi skiller oss fra
 24 høyresiden ved at vi ønsker sterke fellesskapsløsninger som bekjemper sosial urettferdighet
 25 i samfunnet. For Venstre er det alltid politikken som avgjør om vi kan delta i en regjering
 26 eller ikke.
 27

28 Det er en forutsetning at en regjering Venstre deltar i, fører en ansvarlig økonomisk politikk
 29 og en langt mer miljøvennlig politikk enn den sittende regjeringen, blant annet ved å kutte
 30 utslipp av klimagasser i Norge. Det er også nødvendig å stimulere til et næringsliv basert på
 31 miljøets premisser, og investere i infrastruktur for hele landet. En ny regjering må føre en
 32 human asylpolitikk i tråd med Norges internasjonale forpliktelser.
 33

34 Venstre skal være samarbeidsorientert og konstruktiv i møte med andre partier.
 35 Styrkeforholdet mellom partiene etter valget vil avgjøre hvilke regjeringssamarbeid som er
 36 mulige, og Venstre vil danne regjering med de partiene som gir oss mest gjennomslag for en
 37 grønn og sosialliberal politikk på viktige områder. Derfor er vårt alternativ en regjering
 38 bestående av Venstre, KrF og Høyre. Det er sammen med de to partiene at de politiske
 39 målene og virkemidlene samsvarer i stor nok grad til at det kan være grunnlag for Venstre å
 40 gå inn i en regjering etter valget i 2013.
 41

42 Venstre vil arbeide for gjennomslag for egen politikk og stille seg konstruktivt i aktiv
 43 opposisjon til ethvert regjeringsalternativ partiet selv ikke er en del av. Den garantien
 44 Venstre gir, er garantien for vår egen politikk. Norge trenger en ny kurs. Venstre vil stake
 45 den ut.
 46
 47

1 *Forslag 5 frå Alfred Bjøro (Eid), Stein Inge Dahn (Mandal), Siri Engesæth (Bærum) og Trond*
2 *Åm (Trondheim)*

4 **Mennesker i sentrum – Bærekraftig politikk for byer og tettsteder**

6 **Venstre vil ta grep for å stoppe utarminga av landets bysentra.**

8 Mangfoldet av byer og tettsteder er en viktig kvalitet ved den norske samfunnsstrukturen.
9 Ved at handel, servicevirksomhet og kulturtilbud er konsentrert i levende og urbane by- og
10 tetsedsmiljø, oppnås betydelige samfunns- og miljøgevinster.

12 Handels- og servicetilbudet til det private næringslivet er en viktig del av slike helhetlige
13 miljøer. Derfor er Venstre sterkt bekymret for en utvikling hvor stadig mer av
14 næringsvirksomheten flyttes ut til bilbaserte handelssentra utenfor byene og de tradisjonelle
15 tettstedene.

17 Venstre vil ta grep for å snu denne utviklingen. Venstres mål er å få flere mennesker i
18 sentrum.

- 20 • Venstre vil arbeide for at handelssentra utenfor byene får tilsvarende eller mer strenge
21 restriksjoner som de som gjelder for biltrafikk til byene, i form av bompenger og
22 parkeringsavgift.
- 24 • Venstre vil styrke kulturtilbudet i byer og tettsteder.
- 26 • Venstre vil regulere mer areal i byene til mennesker. Vi vil ha flere gågater og færre
27 parkeringsplasser på gatenivå. Venstre vil prioritere og legge bedre til rette for ferdsel til
28 fots. Mange gående er en viktig forutsetning for attraktive bymiljø, og for et levende
29 handels- og servicetilbud i sentrum.
- 31 • Venstre vil gjøre det tryggere å ferdes i byer og tettsteder, ved å redusere fartsgrensen
32 og etablere flere fartsdempende tiltak.
- 34 • Venstre vil styrke og prioritere kollektivtrafikken. Vi er åpne for å ta i bruk rushtidsavgift
35 for å regulere biltrafikk og for å sørge for bedre økonomisk grunnlag for kollektivtrafikken.
- 37 • Venstre vil satse sterkt på sykkel som transportmiddel. Det vil vi gjøre ved å sørge for
38 sammenhengende sykkelvegnett i alle byer og tettsteder. Vi vil prioritere
39 transportsyklistene gjennom trafikkregulering. Vi ønsker å legge til rette for
40 bysykkelordninger.
- 42 • Belønningsordning for byer over 40.000 innbyggere som kan dokumentere resultater fra
43 sin kollektivsatsing og satsing på sykkel som transportmiddel skal videreføres, utvides og
44 styrkes.
- 46 • Venstre vil gjøre det mer attraktivt for flere befolkningsgrupper å bo i byene og i
47 tettstedene.
- 49 • Venstre vil fjerne eller endre minimumskrav til parkeringsplasser for nybygg i sentrale
50 strøk, og heller vurdere å innføre maksimumskrav.
- 52 • Venstre vil verdsette og ta vare på kulturarven som autentisk historisk bygningsmiljø i
53 byer og tettsteder representerer.

1 *Forslag 6 frå Noregs Unge Venstre*

3 **Ny giv i høgare utdanning**

5 **Med store ungdomskull i vente står universiteta og høgskulane overfor store**
 6 **utfordringar. Alle er samde om at utdanning er viktig, men det manglar vilje til å**
 7 **investera i sektoren. Venstre meiner det er svært positivt at fleire vil ta høgare**
 8 **utdanning og vil ha eit fellesløft for å få til finansieringa og studieplassane som**
 9 **trengs. Det er på tide med ny giv i høgare utdanning!**

11 Universiteta og høgskulane treng styrka finansiering for å kunne opprette fleire
 12 studieplassar. Det viktigaste grepet for å sikra betre rammevilkår er å auke grunnløyvingane.
 13 Venstre vil opne ramma for forskingskomponenten (resultatbasert omfordeling) og revurdere
 14 dagens publiseringspoeng. Systemet må ikkje leggje opp til publisering for komponenten si
 15 skuld. Vidare vil Venstre endre undervisingskomponenten (resultatbasert finansiering) frå 60
 16 til 80 % ved opptak og frå 40 til 20 % på etterskot for å sikre naudsynte ressursar og større
 17 føreseielegheit.

19 Undervisingskomponenten gjer det naudsynt å sjå på studentane sine moglegheiter for å
 20 fullføre på normert tid. Dagens studiefinansiering er så låg at dei fleste studentane i dag har
 21 deltidsjobb eller mottar stønad heimefrå. Når studentar må nytte mykje tid til å jobba, går det
 22 ut over tid til studiar og til å bidra til studiemiljøet. Venstre meiner det er heilt naudsynt å
 23 oppruste studiestønad. Lånesummen må aukast og utbetalinga må vere over 11
 24 månader. Venstre er også klare på at utdanning skal vera gratis og vil ikkje gå inn for
 25 skulepengar.

27 Vi har ikkje universitet og høgskular for å produsere studiepoeng, men for å gi flest mogleg
 28 eit godt utdanningstilbod. Dagens system premierer forskning av høg kvalitet, medan
 29 utdanning ikkje har like høg status i alle miljø. Venstre vil utvide og satse vidare på ordninga
 30 med Senter for fremragende utdanning, sånn at framifrå undervisingsmiljø blir løfta fram. For
 31 å forbetre kvaliteten i utdanninga, må institusjonane synleggjere student- og
 32 programevalueringar. Venstre vil også opne for å prøve ut ei ny ordning med
 33 fagfellellevurdering av undervisning.

35 For å få plass til fleire studentar, vil Venstre ha eit fellesløft for studieplassar. Det må
 36 utarbeidast ein opptappingsplan for studieplassar som synleggjer kor det er behov og
 37 moglegheiter for fleire studieplassar. I ein slik prosess er det naturleg å sjå på
 38 dimensjonering og arbeidsdeling. Dette må følgjast opp med at staten og institusjonane går
 39 saman om eit fellesløft for studieplassar. Når fleire ønskjer høgare utdanning og det nærmar
 40 seg eit generasjonsskifte i sektoren, er det tydeleg at det også trengs fleire stipendiatplassar
 41 og rekrutteringstiltak i sektoren.

43 Saman med ei opptapping av studieplassar, vil Venstre leggja om på søkingsordninga i
 44 Samordna opptak. Undersøkingar viser at norske studentar i gjennomsnitt er eldre enn i
 45 mange samanliknbare land. Dagens sentrale poengrekning kan vere noko av grunnen. I den
 46 ordinære kvota får ein mellom anna tilleggspoeng for realfag og alder. I dag er det kunstig
 47 høge poenggrenser for mange studiar, noko som gjer at mange bruker lang tid på å forbetre
 48 karakterar. Venstre vil endre den sentrale poengrekninga til å vere karakterpoeng.
 49 Institusjonane må få utforme egne vektingar og tilleggspoeng. Dette må vere oversiktleg og
 50 førseseieleg.

52 Venstre vil:

- 53 • auka grunnløyvingane, opna ramma for forskingskomponenten og endre
- 54 undervisingskomponenten til 80-20

- 1 • ha betre studiefinansiering med auka lånesum og utbetaling i 11 månader
- 2 • ha synlege evalueringar og prøveordning med fagfellevurdering av undervising
- 3 • endre poengrekninga i Samordna opptak og gi institusjonane fridom
- 4
- 5

1 *Forslag 7 fra Østfold Venstre*

3 **En skole i takt med tiden**

5 **Samfunnet endrer seg raskt. Det krever også endringer i skolepolitikken, for å sikre**
6 **en skole i takt med tiden.**

8 Den mest åpenbare endringen i samfunnet er muligheten til bruk av digitale virkemidler.
9 Venstre mener at en målrettet bruk av digitale læringsressurser kan bidra til bedre læring,
10 men at vi enda ikke har sett potensialet i og mulighetene digitale virkemidler åpner for
11 skolen. Om Norge griper disse mulighetene kan vi være i front på nye måter å fremme
12 læring i samfunnet.

14 En mer globalisert verden med nye stormakter og handelspartnere påvirker også norsk
15 utdanningspolitikk. En styrkning av fremmedspråkopplæringen og forenkling av regelverket
16 for skolegang utenlands er nødvendig for å møte dagens virkelighet. Dagens system gjør
17 det vanskelig å studere i land som USA, Brasil, Russland, India, Kina og Japan. Det svekker
18 norske muligheter til deltakelse i en global verden. Også læreplanene i fag må ta opp i seg
19 at Norge ikke er en isolert del av verden, men ivareta et globalt perspektiv i samtlige fag.

21 Strømlinjeformingen av videregående opplæring som Arbeiderpartiet stod for i Reform 94
22 ble videreført i Kunnskapsløftet uten at det har gitt nevneverdig løft for fag- og
23 yrkesopplæringen i videregående opplæring. Venstre har foreslått å styrke de økonomiske
24 incentivene for at flere skal få lærlingplass, men det er ikke nok for en bedre fag- og
25 yrkesopplæring. Det er på tide å snakke om innholdet og organiseringen av denne.

27 Venstre vil

- 28 • etablere en støtteordning for nyskaping innen digitale læringsressurser og digital
- 29 pedagogikk og didaktikk
- 30 • forenkle mulighetene til å ta hele eller deler av opplæringen i utlandet, gjennom å gi
- 31 muligheter til lengre språkkurs i forkant av utdanningene, støtte til "freshman-years" og
- 32 økt vekt på fremmespråksundervisning i grunnopplæringen
- 33 • utvide lektor2-ordningen til å gjelde andre fagområder enn realfag, og prioritere
- 34 yrkesopplæringen i utvidelse av ordningen
- 35 • evaluere fag- og yrkesopplæringen, inkludert allmenngjøringen av 2+2-modellen,
- 36 forholdet mellom opplæring i skole og opplæring i bedrift og innretting av fellesfagene i
- 37 opplæringen
- 38 • etablere flere fagskoletilbud for å sikre behovet for etter- og videreutdanning innen fag-
- 39 og yrkesopplæringen
- 40 • gjøre y-veien som lovfestet rett til opptak til høyere utdanning innen helse- og sosialfag,
- 41 på samme måte som det i dag er innen ingeniørutdanningene

1 *Forslag 8 fra Østfold Venstre*

3 **Gi kulturlivet frihet**

5 **Venstre er opptatt av et fritt og mangfoldig kulturliv. Det sikres gjennom å aktørene**
 6 **frihet og handlingsrom, sikre et mangfold av finansieringskilder og å organisere**
 7 **politikken på en mest hensiktsmessig måte.**

9 Gjennom Arbeiderpartiets politikk på kulturfeltet har kulturpolitikken blitt en arena for å nå
 10 andre samfunnspolitiske mål, ikke for å sikre den selvstendige egenverdien til frivilligheten,
 11 kulturlivet og idrettsbevegelsen. Siden 2008 har Kulturdepartementet satt krav om
 12 holdningsmessige programmer og innholdsproduksjonen til kulturinstitusjonene med statlig
 13 medfinansiering. Venstre mener kulturinstitusjonene er bedre egnet enn Trond Giske og
 14 Anniken Huitfeldt til å styre deres kunstneriske produksjoner og valg, og vil befeste deres
 15 rett til å velge annerledes enn Arbeiderpartiet i kulturproduksjonene.

17 Et fritt og mangfoldig kulturliv er også avhengig av et mangfold av finansieringskilder. Norge
 18 er preget av høy offentlig støtte til kulturlivet, idretten og det frivillige Norge. Dette er en villet
 19 politikk, også fra Venstres side, men det er betenkelig når det offentlige nesten har monopol
 20 på finansiering og dermed styring av kulturfeltet. Derfor vil Venstre dreie støtten fra direkte
 21 bevilgninger til gaveforsterkningsordninger for å øke innslaget av andre
 22 finansieringspartnere i norsk kulturliv.

24 Gjennom avdemokratiseringen av Norsk kulturråd har Regjeringen økt styringen over
 25 kulturfeltet. Venstre vil sikre kulturrådets frihet ved å dele kulturrådet i et direktorat og et råd.
 26 Det er også viktig for Venstre å se kulturvernfeltet samlet, og vil samle dette under
 27 kulturpolitikken, i stedet for den delingen vi i dag ser mellom Miljøverndepartementet og
 28 Kulturdepartementet.

30 Kontrollregimene for mottakere av offentlig støtte, særlig til frivillig arbeid, er kraftig
 31 opptrappet de siste årene. Venstre er bekymret for den økte administrasjonen og
 32 byråkratiseringen av frivillig sektor, særlig på barne- og ungdomsfeltet.

34 Venstre vil

- 35 • sørge for at kunstnerisk frihet ivaretas ved offentlige bevilgninger til kulturinstitusjoner og
- 36 kulturproduksjoner
- 37 • dreie støtten til kulturlivet fra direkte støtte over statsbudsjettet til egne ordninger
- 38 gjennom Norsk kulturråd og gaveforsterkningsordninger
- 39 • dele Norsk kulturråd i et direktorat og et råd
- 40 • samle alle institusjoner og virkemidler innen kulturvernområdet i kulturdepartementet
- 41 • forenkle støtteordninger og momskompensasjonsordningen for frivillig aktivitet, kultur og
- 42 idrettsliv
- 43 • likestille idrettsorganisasjoner som ikke er medlem av Idrettsforbundet med øvrige når
- 44 det gjelder offentlig støtte
- 45 • gjennomgå støtteordningene til nasjonale og regionale idrettsanlegg og
- 46 kulturinstitusjoner, med sikte på å bedre dialogen mellom staten og øvrige
- 47 tilskuddspartnere, og samtidig sikre større forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne

1 *Forslag 9 frå Oslo Venstre*

3 **En styrket språkopplæring**

5 **En helhetlig språkopplæring i grunnskolen er en grunnleggende forutsetning for**
6 **norsk skolepolitikk.**

8 Norskfaget

9 Norskfaget i skolen fungerer både som et språkfag og som et kulturhistorisk fag. Ferdigheter
10 i norskfaget er grunnleggende for mestring i andre fag. Venstre mener skolen må legge
11 større vekt på leseopplæring i de første årene av grunnskolen. Skolene må sikre at så
12 mange elever som mulig får så stor som mulig kompetanseoppnåelse i norsk.

14 Sidemålsopplæring skal fremdeles være en viktig del av norskfaget. Venstre vil at både
15 bokmål og nynorsk i større grad integreres i andre skolefag enn norsk, slik at elevene blir
16 eksponert for begge målformer gjennom hele skolegangen, og i alle fag. Skriftlige
17 innleveringer som vurderes både for faglig og skriftlig innhold bør i større grad benyttes som
18 vurderingsform også i andre fag enn norsk. Skolen må arbeide målrettet med å skape
19 forståelse for hvorfor Norge har to målformer.

21 Flere fremmedsspråk

22 Ordningen med 2. fremmedspråk har vært en del av ungdomstrinnet siden 1974, og i dag
23 skal elever i 8. til 10. klasse enten ha fremmedspråk, eller fordypning i engelsk, norsk eller
24 samisk. Skolene har plikt til å tilby minst ett av språkene tysk, fransk, spansk eller russisk,
25 og har i tillegg mulighet til å tilby andre språk.

27 Bondevik II-regjeringen satte i 2005 gang strategien Språk åpner dører, som tok
28 utgangspunkt i EUs handlingsplan for språk, der man så på språkopplæring som en livslang
29 utfordring der grunnopplæringen bare er begynnelsen. Målene i strategien var blant annet
30 større mangfold og bredde i fremmedspråkopplæringen.

32 Lite tyder på at disse målene er nådd: Over 75 prosent av alle landets over 60 000 8.-
33 klassinger har enten tysk, fransk eller spansk. Spansk er det mest populære
34 fremmedspråket, etterfulgt av tysk og fransk. 14,8 prosent av elevene har fordypning i
35 engelsk, mens 4,3 prosent av 8. klassingene har fordypning i norsk i skoleåret 2011-2012.
36 Guttene er overrepresentert blant de som har fordypning i engelsk og norsk i stedet for et 2.
37 fremmedspråk.

39 Venstre mener elevene må ha tilbud om langt flere fremmedspråk enn i dag. Både
40 næringslivet og samfunnet for øvrig er avhengig av at arbeidstakere og borgere har en bred
41 sammensatt språkkompetanse. Globaliseringen, internasjonal handel og internasjonalt
42 samarbeid gjør at norske elever må ha flere valgmuligheter, også ikke-europeiske språk
43 som for eksempel mandarin, urdu, japansk og arabisk.

45 Sterkere engelskfag

46 Ved siden av norsk er engelsk det absolutt viktigste språket, også i Norge, og Venstre vil at
47 engelsk skal innføres i skolen så tidlig som mulig. I følge tall fra SSB fra 2009, er engelsk
48 skriftlig et av de fagene hvor forskjellen mellom standpunkt karakterene til gutter og jenter er
49 størst. Samtidig viser resultatene fra undersøkelsen Kompetanse i grunnskolen fra 2007 at
50 kun halvparten av engelsklærerne i skolen har fordypning i faget. Venstre vil styrke
51 engelskfaget, og at elever som har krav på fritak fra undervisning i 2. fremmedspråk skal få
52 forsterket engelskundervisning.

54 2. fremmedspråk fra mellomtrinnet

1 I tillegg til å øke mangfoldet av fremmedspråk, vil Venstre innføre obligatorisk 2.
2 fremmedspråk som fag fra og med 5. klasse i grunnskolen. Kunnskapsdepartementet har
3 satt i gang et toårig forsøk med fremmedspråk på 6. og 7. trinn i grunnskolen og da
4 Kvalitetsutvalget foreslo å innføre obligatorisk 2. fremmedspråk på mellomtrinnet fikk dette
5 støtte fra et flertall av høringsinstansene.
6

7 En slik innføring krever at faget innrettes praktisk og at lærerkompetansen styrkes; både i
8 lærerutdanningen og for dagens lærere, og at skolene må legge vekt på å rekruttere
9 kompetente lærere i ulike fremmedspråk. Tiltaket kan også kombineres med større
10 deltakelse i europeiske og internasjonale utvekslingsprogrammer, spesielt i ungdomsskolen.
11

12 Norge er preget av et rikt språklig mangfold. Fremmedspråklige elever må få muligheter til
13 opplæring i morsmålet som bidrar til god språkforståelse. Det vil også bidra til å
14 mangfoldiggjøre språktilfanget i Norge og øker kulturforståelsen.
15

16 Alle barn har rett til et språk. Barn som i dag har et kommunikasjonshandikap gis et
17 varierende tilbud i kommunen. Venstre ønsker å styrke retten til språkopplæring til denne
18 gruppen.
19

20 Venstre vil:

- 21 • gi elever et større tilbud av fremmedspråk enn i dag
- 22 • styrke engelskfaget, samt gi styrket undervisningstilbud til elever med fritak fra 2.
23 fremmedspråk.
- 24 • Innføre obligatorisk 2. fremmedspråk.
- 25 • Styrke retten til språkopplæring for barn med kommunikasjonshandikap.
26
27

1 Forslag 10 frå Oppland Venstre

3 Tilpasset opplæring også for de teoretisk sterke

5 ”Med rom for alle og blikk for den enkelte” har vært et ofte brukt slagord for den
6 norske skolen og setningen gir over 215 000 treff på google. Felleskolens store
7 dilemma i dag er å forene hensyn til enhet og forskjellighet, til fellesskap og
8 mangfold. Skolen skal med andre ord ideelt sett samtidig både inkludere og
9 differensiere.

11 Fokuset i den norske skolen har vært rettet i stor grad mot inkludering og mot de som sliter.
12 Den politiske bekymringen i videregående opplæring har lenge vært rettet mot
13 gjennomføring, og ressursene har vært rettet mot de som har lærings- og/eller
14 atferdsproblemer. At lærings- og atferdsproblemer og drop-out tas på alvor, er selvfølgelig
15 meget viktig både i et samfunns- og individperspektiv, men skolen har en forpliktelse også
16 overfor de som heller sliter med mangelen på faglige utfordringer. Alle elever har, ifølge
17 opplæringsloven, krav på tilpasset opplæring ut ifra sine ferdigheter og forutsetninger – også
18 de teoretisk sterke.

20 Den internasjonale PISA-undersøkelsen har vist at norske 15-åringer er blitt flinkere siden
21 de oppsiktsvekkende resultatene fra begynnelsen og midten av 2000-tallet, men andelen av
22 de aller flinkeste har faktisk gått ned. Norge har med andre ord klart å løfte opp noen av de
23 svakeste og på den måten trukket opp snittet, men dette ser dessverre ut til å ha gått på
24 bekostning av de teoretisk sterke. Venstre mener at dette ikke burde være et nullsumspill
25 der den ene gruppens seier er den andres tap. En utvikling av Norge til en kunnskapsnasjon
26 krever at alle evner gis muligheter og tas i bruk. Alle har, og bør ha, noe å strekke seg etter.

28 Det er per i dag 193 000 elever i norske ungdomsskoler. Etter skolereformen
29 Kunnskapsløftet i 2006 ble det åpnet for at teoretisk sterke ungdomsskoleelever kunne ta
30 språk- og realfag på videregående. Men få har glede av ordningen – dette skoleåret kun 956
31 elever. Hvem som får tilbudet, er dessverre svært skjevt fordelt i landet. 70 prosent av de
32 heldige elevene bor i Oslo eller Akershus. I fylkene Buskerud, Sogn og Fjordane og Møre og
33 Romsdal er det ingen som får strekke seg etter høyere mål. I Østfold er det bare seks – og
34 alle sammen er fra Sarpsborg. I Oppland har 34 elever tilbudet. Venstre tror at disse tallene
35 er mye lavere enn det faktiske potensialet som ligger hos norske elever.

37 Venstre mener at det er svært uheldig at hvor i landet man blir født og hvilken skolekrets
38 man hører til, bestemmer hvilke utfordringer og muligheter elevene får. Venstre er i en liberal
39 tradisjon opptatt av mulighetens likhet.

41 Venstre vil:

- 42 • At det utarbeides et tilbud i alle kommuner for de ungdomsskoleelevene som vil ta fag på
- 43 videregående skole
- 44 • At det utarbeides flere systematiske tilbud for de teoretisk sterke elevene i alle
- 45 kommuner og på alle klassetrinn innenfor felleskolens rammer

1 *Forslag 11 frå Sogn og Fjordane Venstre*

2

3 **Nei til Halvorsen si rasering av (ny)norsk!**

4

5 **Venstre vil ikkje at undervisninga i sidemål skal svekkjast ved at ein reduserer krava**
6 **til skriftleg bruk av dette. Vi fryktar at ei fjerning av eigen karakter i sidemål, slik**
7 **kunnskapsminister Kristin Halvorsen tek til orde for, vil føre til ei svekking av**
8 **norskfaget generelt og nynorsk spesielt.**

9

10 Med det karakterpresset elevane i dag står ovanfor vil ei fjerning av sidemålskarakteren føre
11 til ei nedprioritering av nynorsk. Den langsiktige fylgja vil bli ei svekking av nynorsk som igjen
12 vil kunne vere eit steg på vegen til at nynorsk vert flytta til historiefaget.

13

14 Nynorsk er ein del av vår nasjonale litteratur og kulturarv, og skal etter vårt syn vere ein del
15 av innhaldet i norskfaget.

16

17 Venstre ser på framlegget som eit utslag av fleirtalsdiktatur, som i dette tilfellet vil ramme
18 mindretalet som i dag nyttar nynorsk.

19

20 Halvorsen sitt argument om at skuleelevar har vanskar med å tileigne seg nynorsk meiner vi
21 skulle tilseie ei styrking, og ikkje ei fjerning av nynorskundervisninga. Å ta vekk dei delane av
22 ulike fag som elevar til ei kvar tid har utfordring med å tileigne seg, vil vere eit feilsteg for
23 opplæring generelt og i dette tilfellet nynorsk og allmenndanninga spesielt.

24

25

1 *Forslag 12 frå Nord-Trøndelag Venstre*

2

3 **Like barnehagekriterier for hele landet**

4

5 **Igjen har staten overført ansvaret for tiltak fra staten til kommunene, uten at**
6 **tilstrekkelig med midler følger endringen.**

7

8 Venstre er enig i at kommunen skal gis mest mulig frie midler fra staten slik at de ulike
9 kommunene kan prioritere tiltak ut ifra lokale behov. Skal det fungere må kommunene få
10 overført tilstrekkelig med midler for å kunne overta nye oppgaver på en god måte og ikke få
11 reduserte midler i forhold til en ordning med øremerking.

12

13 Denne gangen er det barnehagesektoren det gjelder. Fram til 2011 ble det utbetalt midler
14 som var øremerket barnehagene, midler som nå utbetales kommunene i samsvar med nye
15 finansieringskriterier som en del av rammeoverføringen. Spesielt reagerer Nord-Trøndelag
16 Venstre på at staten har lagt inn et eget kriterium ut ifra befolkningens utdanningsnivå.

17

18 I Nord-Trøndelag er det kun Levanger som ikke taper på dette, mens for eksempel Verdal
19 kommune får 3,2 mill mindre i statlige midler ut ifra dette kriteriet.

20

21 Kommunene er pålagt full barnehagedekning. Det gjelder plass til alle barn uansett
22 foreldrenes utdanning. Skal kvaliteten på barnehagene opprettholdes må derfor allerede
23 sterkt pressede kommuner, overføre midler fra andre sektorer i kommunen til barnehagene.
24 Dette er ikke realistisk når de fleste kommunene opplever knapphet innenfor de fleste
25 sektorer. Resultatet vil bli et dårligere pedagogisk tilbud og reduksjon av voksentettheten.

26

27 Venstre krever at Kommunal- og regionaldepartementet må se på den uheldige effekten
28 utdanningskriteriet har fått og endre dette allerede fra 2013.

29

30

1 *Forslag 13 frå Kristiansand Venstre*

3 **Like vilkår for like kompetansesentre**

5 **De regionale kompetansesentrene for rytmisk musikk bidrar til utvikling av bransjen**
 6 **og musikkmiljøene og skaper møteplasser for erfaringsutveksling og**
 7 **nettverksbygging. Kompetansesentrene fungerer også som talerør og er et viktig**
 8 **bindeledd mellom aktører i musikkbransjen, samt mellom musikkbransjen og andre**
 9 **instanser. En hovedmålsetting er en profesjonalisering av bransjen, slik at flere skal**
 10 **kunne skape seg et levebrød av å drive med musikk. Samtidig arbeider sentrene også**
 11 **mot den store bredden, for å sikre rekruttering, nyskaping og mangfold.**

13 Kompetansesentre av denne typen finnes i dag i Kristiansand, Bergen, Stavanger,
 14 Trondheim, Tromsø og Drammen. Sentrene mottar kommunale driftstilskudd, samt
 15 fylkeskommunale drifts- og/eller prosjekttilskudd. I tillegg kommer øvrige prosjekttilskudd fra
 16 private og offentlige samarbeidpartnere. Det medfører stor ustabilitet og usikkerhet i
 17 finansieringen av en bransje som må jobbe langsiktig for å oppnå gode resultater. Et
 18 eksempel er suksessen SØRF i Kristiansand, som ved forrige budsjettbehandling fikk kutt i
 19 midlene fra kommunen. Musikkbransjen på Sørlandet har gjennomgått en enorm utvikling de
 20 siste 5 årene. Arrangementstilbudet, musikkrelaterte arbeidsplasser, kompetansen og
 21 profesjonaliseringen har økt, og landsdelens artister gjør seg bemerket nasjonalt og
 22 internasjonalt. Sentralt i denne utviklingen står SØRF - kompetansesenter for rytmisk
 23 musikk. Likevel kuttet det konservative flertallet i Kristiansand Bystyre i støtten til SØRF i
 24 2012.

26 Regionale kompetansesentre av SØRFs type finnes også i de fleste andre regioner. Brak i
 27 Bergen er det eneste senteret som mottar statsstøtte. De har dermed i flere år drevet under
 28 helt andre forutsetninger enn de andre sentrene. Venstres landsmøte mener de øvrige
 29 kompetansesentrene også bør få fast årlig statstilskudd til drift, slik at de får de samme
 30 forutsetningene for arbeid i sine regioner som Brak har i regionen Hordaland og Sogn og
 31 Fjordane. Det må fastsettes spesifikke vilkår for tildeling, der blant annet antall driftsår,
 32 geografisk og faglig virkeområde, målgruppe og lokal forankring, kan være viktige
 33 indikatorer. I et statlig driftstilskudd må det også ligge en forutsetning om at det utløser en
 34 andel lokal og regional støtte.

36 Venstre mener at statlig driftstilskudd til nevnte type kompetansesentre for rytmisk musikk er
 37 en god og effektiv investering for å utvikle næringspotensialet, kompetansen, nettverkene,
 38 infrastrukturen, nyskapingen og det musikalske mangfoldet på det rytmiske musikkfeltet i
 39 regionene. For å styrke og sikre videreføring av kompetansesentrenes viktige arbeid i hele
 40 landet, mener Venstre at sentrene må gis tilfredsstillende, forutsigbare og like driftsvilkår.

1 *Forslag 14 fra Bergen Venstre*

2
3 **Gjør kunnskap allment tilgjengelig: opprett**
4 **www.universitetsbiblioteket.no**

5
6 **I dag har over én million nordmenn universitets- eller høyskoleutdannelse, og 250 000**
7 **av disse har lang høyere utdannelse. Norge har brukt store ressurser på å utdanne**
8 **disse til å bruke et verktøy bare et fåtall får tilgang til senere i livet: faglitteratur og**
9 **forskningsbibliotekenes databaser. Venstre mener det er på tide å opprette**
10 **www.universitetsbiblioteket.no, og gjøre dette tilgjengelig for alle som kan nyttiggjøre**
11 **seg den enorme kunnskapen som ligger i forskningslitteraturen.**

12
13 Forskere ved de store utdannelsesinstitusjonene har en helt annen tilgang til nødvendig
14 materiale enn forskere og fagspesialister ved mindre institusjoner, private foretak og annen
15 offentlig sektor. For eksempel har UiB i dag 6 000 trykte og 14 500 elektroniske tidsskrifter,
16 med tilgang til mer enn 40 millioner artikler, samt over 100 000 e-bøker. Det finnes mange
17 som gjennom sitt arbeid eller sine fritidsinteresser vil kunne ha nytte av en slik tilgang. Det er
18 stadig økende krav til kunnskapsbaserte avgjørelser innen politikk og offentlig sektor, og
19 mange grupper i dagens kunnskapssamfunn trenger dokumentasjon i sitt daglige virke.
20 Store grupper med høyt utdannede mennesker utestenges i dag fra ressurser som ville ha
21 vært til uvurderlig hjelp om de skulle ønske å fortsette forskningsaktivitet eller
22 kunnskapsinnhenting etter endt utdanning. Gode eksempler på dette er statlige tilsyn,
23 sykehus, lektorer, og rådgivere i offentlig forvaltning. Staten betaler omfattende summer for
24 elektroniske ressurser via lærestedenes budsjett som hverken kommer et større antall
25 norske borgere til gode, eller deres egne tidligere studenter.

26
27 Større bedrifter som bedriver forskningsbasert og generell kunnskapsbasert virksomhet
28 driver i dag utstrakt bestilling av artikler fra de store forskningsbibliotekene. Vi ser også at et
29 økt antall privatpersoner ønsker å benytte seg av bibliotekressursene til
30 forskningsuniversitetene, blant annet en stor gruppe seniorer, noe vi ser som gledelig.
31 Tilgang til kunnskap for selvutvikling er et viktig gode. Denne tilgangen må sikres alle, ikke
32 bare de som bor og arbeider i kort geografisk avstand til forskningsbibliotekene.

33
34 Venstre ønsker også å åpne Lovdata slik at Rettstidende blir allment tilgjengelig. For
35 Venstre er det et viktig demokratisk prinsipp at allmennheten har fri tilgang til
36 rettsavgjørelser.

37
38 CRISStin har forhandlet fram avtaler på vegne av norske institusjoner, men vi trenger
39 forhandlinger på vegne av norske innbyggere før vi kan beregne hva dette vil koste. Venstre
40 ber derfor regjeringen iverksette forhandlinger med forlagene med det formål å etablere
41 nasjonale lisenser som er tilgjengelige på alle norske IP-adresser, og vi ber regjeringen
42 utrede mulige løsninger for å sikre allmenn kunnskapstilgang også etter endt utdanning.

43
44 Venstre mener:

- 45 • Utdanning gir redskap for kunnskapsinnhenting, og læring slutter ikke ved endt
- 46 utdanning.
- 47 • Norge har store uutnyttede ressurser i en høyt utdannet befolkning som er uten tilgang til
- 48 den enorme kunnskapsproduksjonen som skjer over hele verden.
- 49 • Norske skattebetalere betaler for en kunnskapsproduksjon de selv ikke får tilgang til.
- 50 • Det ligger store besparelser i en enhetlig administrasjon av forskningslitteratur.
- 51 • Venstre foreslår derfor at Lovdata åpnes slik at Rettstidende og rettsavgjørelser blir
- 52 allment tilgjengelige, at allmennheten sikres tilgang til forskningslitteratur, og at
- 53 forskningsbibliotekene får en felles portal for dette via www.universitetsbiblioteket.no.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49

Noen mulige løsninger er (tas ikke med i selve uttalelsen):

- Tilgang via forskningsbibliotekene, men med en liberal politikk rundt oppretting av brukerkontoer. En relativt lett gjennomførbar ordning er at tidligere studenter har tilgang til ressursene via sine gamle brukerkontoer. Dette vil begrense tilgangen for brukere som ikke har studert ved en av de større institusjonene, men å bli tatt opp på et studium for deretter å ikke ta studiepoeng kan i praksis være en mulighet. Denne løsningen er dog ingen god løsning; det blir vanskelig for det offentlige å foreslå en ordning som går ut på at studenter ikke skal ta studiepoeng. En ordning med videreføring av brukerkontoer er derimot gjennomførbart.
- Departementet forhandler fram en abonnementsordning på vegne av alle statlige forskningsinstitusjoner. Dette vil gi lik tilgang for utdannelsesinstitusjoner uansett størrelse, og kan også gi sykehus og annen statlig virksomhet tilgang til ressurser de har bruk for.
- Departementet forhandler fram en abonnementsordning som gir private forskningsinstitusjoner mulighet til å melde seg på for en nominell sum. Det er stort sett kostnadsnivået som hindrer disse institusjonene i å inngå abonnementsavtaler i dag.
- Departementet forhandler fram en abonnementsordning som gir offentlige biblioteker tilgang til ressursene. Dette vil gi en svært god allmenn tilgang. Et alternativ er å gjennomføre en ordning der alle som ønsker det kan få opprettet brukerkontoer ved forskningsbibliotekene. En ordning som involverer de offentlige bibliotekene ville likevel være å foretrekke, da det er disse institusjonene som har ansvar for det generelle bibliotektilbudet.
- Departementet forhandler fram en abonnementsordning som gir tilgang via Altinn eller MinSide.
- Departementet forhandler fram en abonnementsordning som gir tilgang fra alle norske IP-adresser. Det er tross alt skattebetalerne som betaler for disse ressursene.

Annen argumentasjon for uttalelsen:

I løpet av de siste ti år har mengden elektroniske ressurser tilgjengelig via internett økt kraftig ved norske forskningsbiblioteker.

Elektroniske tidsskrifter er per i dag underlagt de samme rutiner og regler som trykte tidsskrifter, noe som medfører at hver institusjon abonnerer på sine tidsskrifter. Dette er naturlig hva angår trykte tidsskrifter, da man får utlevert et begrenset antall eksemplarer. Elektroniske tidsskrifter kan derimot deles mellom et uendelig antall brukere, så sant abonnentavtalen åpner for dette. Dette er likevel en ordning som ikke praktiseres, noe som gir forskere ved de store utdannelsesinstitusjonene en helt annen tilgang til nødvendig materiale enn forskere ved mindre institusjoner og private foretak.

I tillegg til e-tidsskrifter anskaffer forskningsbibliotekene et stadig større antall e-bøker. UiB har i dag over 100.000 elektroniske bøker i sin samling. Da Universitetsbiblioteket i Bergen har hele forlagskataloger tilgjengelig i biblioteksystemet Bibsys, kan brukerne påvirke bibliotekets innkjøp ved å låne/kjøpe bøker biblioteket ikke har kjøpt på forhånd; ett lån gir en utgift på en relativt lav sum for biblioteket, to lån koster adskillig mer, men fører til innkjøp av boken. Dette skreddersyr tilbudet til brukers behov på en langt mer effektiv måte enn før.

1 *Forslag 15 frå Vefsn Venstre*
2

3 **Pensjonspoeng for høyere utdanning nå!** 4

5 100.000 nye studenter begynner hvert år sin utdanningsvei på landets universiteter og
6 høyskoler. Deres utdanning har betydning for vekst, velferd og kulturell utvikling i fremtidens
7 Norge. Mens lærlinger tjener opp pensjonspoeng fra første dag i læretiden, tjener studenter
8 opp studiegjeld. Det er et paradoks at barn fra fylte 13 år kan tjene opp pensjonspoeng fra
9 første opptjente krone, mens et heltidsstudium i pensjonsreformen verdsettes til kroner null.

10

11 Heltidsstudenten er på vei å dø ut! Pensjonsreformen er kunnskapsfiendtlig.

12 94 prosent av studentene jobber i sin fritid. For mange studenter betyr dette forsinkelser i

13 studieforløpet. Studentene blir stadig eldre når de avslutter studiene. Mens

14 høyeregradsstudenter i gjennomsnitt var 28,8 år ved avsluttet utdanning i 1997, har alderen

15 økt til 31,1 år i 2007, doktorgrad 38 år (2009). Dette betyr at mulighetene til å oppnå full

16 pensjonsopptjening innen fylte 67 år er ikke-eksisterende for mange. For å oppnå full

17 pensjonsopptjening må en være yrkesaktiv i 43 år. Pensjonsordningen legger opp til at

18 langtidsutdannede ikke rekker tilstrekkelig opptjeningstid i arbeidslivet for å sikre seg fulle

19 pensjonsrettigheter.
20

21 Norsk Studentorganisasjon (NSO) som representerer 200.000 studenter fra høyskoler og

22 universiteter, Norske barne-og ungdomsorganisasjoner (LNU), som samler 400.000

23 ungdommer i 140 medlemsorganisasjoner, har krevd rettigheter for opptjening av

24 pensjonspoeng under gradsstudier på lik linje med vernepliktige og lærlinger uten å bli hørt.

25 Studenters levekår må settes på den politiske dagsorden! Det er på tide å justere

26 pensjonsreformen!
27
28

1 Forslag 16 frå Vågan Venstre

3 Styrk fremmedspråkopplæringa

5 HVA:

6 Det norske skoleverket – grunnskolen og den videregående skolen – skal jobbe for økt
7 satsing på fremmedspråk*.

9 HVORFOR:

- 10 • Flyt av arbeidskraft og kompetanse også over landegrensar er et kjennetegn ved
11 arbeidslivet i dag. Selv om en svært høy andel av samla norsk produksjon eksporteres,
12 melder NHO både på fylkesnivå og nasjonalt at manglende språkkompetanse er til
13 hinder for eksisterende handel med utlandet og utvikling av norsk eksportnæring.
- 14 • Turisme er allerede ei viktig næring i flere regioner, og fra flere hold blir det påpekt at
15 næringa har vekstpotensial. Utvidelse av eksisterende utdanningstilbud innafor reiseliv
16 er under planlegging, likeså utviklingssentra for reiseliv. Vi kan ikke satse på reiseliv uten
17 samtidig å satse på språk.
- 18 • Norge er et lite land – også i språksammenheng. Det er ingen motsetning mellom å være
19 stolte av og ta vare på det norske språket og å være best mulig rusta til internasjonal
20 samhandling. Språkkompetanse er avgjørende hvis vi ønsker at flere norske borgere
21 skal benytte seg av de mange internasjonale utdannings- og jobbmulighetene.
- 22 • For elever som velger studieforberedende utdanningsprogram i den videregående
23 skolen er ordninga slik: Hvis de har hatt et fremmedspråk i tillegg til engelsk alle tre år i
24 grunnskolen, skal de ha fremmedspråkopplæring i to år i den videregående skolen. Har
25 de ikke hatt fremmedspråkopplæring i grunnskolen (ut over engelsk), må de ha
26 fremmedspråk i tre år i den videregående skolen. Dette binder opp tid og blir slik til
27 hinder for å velge andre programfag etter elevens ønske. Flest mulig elever bør
28 oppfordres til å velge fremmedspråk i grunnskolen (i tillegg til engelsk). For å oppnå mest
29 mulig funksjonell språkkompetanse bør elevene oppfordres til å gå vidare til nivå II i det
30 samme språkfaget i den videregående skolen (fortsette med samme språk, ikke begynne
31 på et nytt).

33 HVORDAN:

34 Slik situasjonen er i dag, sliter både grunnskoler og videregående skoler også i de større
35 byene i Norge med å opprettholde bredde i fremmedspråktilbudet. Samtidig som
36 språkstudiene bygges ned innafor høgskoler og universitet har vi et generasjonsskifte av
37 språklærere i vente i grunn- og videregående skole.

- 39 • Den høyt kompetente faglæreren er nøkkelpersonen her. Vi trenger en plan for
40 rekruttering og etterutdanning av språklærere.
- 41 • Samarbeid mellom skoler: der enkeltskoler mangler lærere med relevant kompetanse,
42 der elevgruppene ellers blir svært små eller for å kunne tilby ei vifte av fremmedspråk.
43 Enkelte steder har fremmedspråkundervisning skjedd i samarbeid mellom grunnskolen
44 og den videregående skolen (for eksempel ved å samle elever fra grunnskolen og
45 videregående skole til nivå I-språkgrupper). Slike ordningar bør videreføres.
- 46 • Ulike IKT-verktøy åpner for nye læringsarenaer som ofte ikke er dyre løsningar. Dette
47 gjør geografisk avstand og tids- og økonomisk ressurs til håndterbare utfordringer. I
48 tillegg gjør bruk av IKT-verktøy internasjonalisering til mer enn et festtaleord (f.eks
49 gjennom bruk av eTwinning, Facebook og andre medier).
- 50 • Uansett fag er tett samarbeid mellom grunnskolen og videregående skole avgjørende for
51 å realisere det 13-årige skoleløpet. På dette feltet har vi et stort forbedringspotensial i
52 norsk skole. Fremmedspråkundervisning på nybegynnernivå (ikke engelsk) følger
53 samme læreplan for elever i grunnskolen og i den videregående skolen. For å gi elever
54 som går vidare med sitt fremmedspråk til nivå II (eller nivå III) i den videregående skolen

1 best mulige rammer for læring, bør samarbeidet mellom grunnskolen og den
2 videregående skolen styrkes. Det er skoleeiers og skoleledelsens ansvar å påse at dette
3 skjer.

4
5 **) I noen sammenhenger er det mer hensiktsmessig å definere engelsk som et andrespråk
6 (det språket norske elever lærer lengst i tillegg til norsk), og språk som fransk, russisk og
7 kinesisk som 2.fremmedspråk. I skoleverket fins det en læreplan for engelsk og en for
8 2.fremmedspråk og den kan anvendes for å undervise i all verdens språk. Vårt poeng er at
9 bedre kompetanse i engelsk og øvrige fremmede språk er like viktig i de sammenhengene vi
10 løfter fram; derfor er det ikke hensiktsmessig å skille mellom engelsk og andre
11 fremmedspråk her.*

12
13

1 *Forslag 17 frå Noregs Unge Venstre*
2

3 **Nei til oljesubsidier**

4

5 **Ein ny rapport i frå Global Subsidies Initiative slår fast at subsidiane til den norske**
6 **olje- og gassnæringa er omfattande og lite naudsynte. Næringa vert subsidiert med**
7 **om lag 25 milliardar kroner kvart år. Venstre meiner at dette er med på å binde**
8 **samfunnet til fossil energi og gje konkurransefortrinn til ei næring som slett ikkje**
9 **treng det. Difor vil vi kutte i subsidiane til fossil energi, og heller fokusere på å leggje**
10 **til rette for grøn og fornybar teknologiutvikling i Noreg.**

11
12 Gjennom mellom anna direkte støtte til leiteboring og unike skattefrådrag håvar oljenæringa
13 inn enorme beløp som er mange gonger større enn den samla støtta til fornybar energi i
14 Noreg. Dette trass i at oljeindustrien allereie går med enorme overskot. Venstre meiner at
15 tilskotsordningar og avskrivningsreglar heller burde kome satsing på fornybar energi til gode.
16

17 Skal Noreg nå sine internasjonale klimaforpliktelsar lyt det satsast på mellom anna vind- og
18 vasskraft, og det er denne næringa som no treng offentleg drahjelp opp av startgropa. Difor
19 vil Venstre avskaffe subsidieordningane til oljenæringa og heller bruke pengane på grøn
20 energi. Dette kan gjerast t.d ved å auke forskingsinnsatsen mot umodne teknologiar innan
21 fornybar energy.
22

23 Venstre vil:

- 24 • avskaffe subsidieordningane til oljenæringa og heller bruke pengane på grøn energi.
 - 25 • auke forskingsinnsatsen mot umodne teknologiar innan fornybar energi
- 26
27

1 *Forslag 18 frå Norges Liberale Studentforbund, Isaak Elias Bashevkin (Grünerløkka), Tobias*
 2 *Bashevkin (Vestre Aker), Øyvind Norby Bjørge (Nordre Aker), Mathias Ulrik Seip Bratz-*
 3 *Queseth (Bergen), Knut Nicholas Figenschou (Trondheim), Daniel Heggelid-Rugaas (St.*
 4 *Hanshaugen), Runar Mæland (Bergen), Sofie Eun Opdal (Ullern), Per Magnus Finnanger*
 5 *Sandsmark (Halden), Hans Jørgen Strøm (Alta), Joakim Sveli (Moss)*
 6

7 **Plusshus bygger fremtiden**

8
 9 **Samfunnet vårt er bygget opp rundt fossile og ikke-fornybare energikilder.**
 10 **Etterspørselen etter energi stiger stadig, og etter hvert som oljeepoken dabber av, vil**
 11 **vi stå overfor betydelige utfordringer og omstillingsprosesser, for å kunne**
 12 **oppretholde dagens levestandard. Dette vil komme ukomfortabelt brått på i løpet av**
 13 **de kommende tiår, og den stadig økende oljeprisen og hyppige instabiliteten i**
 14 **økonomien er konsekvenser av at energiepokeskiftet allerede er i gang. Det offentlige**
 15 **kan og bør forberede samfunnet på denne uunngåelige situasjonen, ved å oppfordre**
 16 **og tilrettelegge for byggevirksomhet med positivt energiregnskap.**
 17

18 Rundt 40% av energiforbruket i Norge forbrukes i bygninger. Dermed vil fremtidens
 19 utfordringer minke, dersom energiforbruket i både eksisterende og nye bygninger reduseres.
 20 Den rådende faglige tilnærmingen er at fokuset på lavenergi har oppnådd mye, men at det
 21 er plussenergi og nullutslipp som gjelder fremover. Byggebransjen tilegner seg stadig mer
 22 kunnskap om hvordan man kan bygge med energioverskudd, samtidig som teknologiske
 23 fremskritt innen jord- og sjøvannsenergi sikrer et effektivt og stabilt tilskudd til de typiske
 24 fornybare energikildene sol-, vind- og vannkraft. Da er det paradoksalt at det er en
 25 forsvinnende liten andel av bygningene som bygges i dag, som bygges med plusshus-
 26 standard.
 27

28 Kriteriene for plusshus-standard er et tilstrekkelig lavt energiforbruk og utvinning av lokale
 29 fornybare energikilder, slik at energiproduksjonen dekker bygningens samlede energiforbruk
 30 gjennom dets livsløp – fra bygging, normal drift og bruk, til rehabilitering og riving. I tillegg
 31 kan enkelte bygninger i perioder produsere et energioverskudd, som med dagens
 32 infrastruktur kan tilføres kraftnettet. På sikt vil Norge kunne produsere mer energi enn det
 33 forbraker, og tjene penger på fornybar energiekspor til Norden og Europa.
 34

35 De typiske argumentene imot henger seg opp i det varierende og utilregnelige klimaet vi har
 36 i Norge, og at de fornybare energikildene ikke er stabile og pålitelige nok. Disse
 37 argumentene har organisasjonen ZERO for lengst avkreftet i sin plusshus-rapport fra
 38 september 2009, hvor det konkluderes med at det er fullt mulig å bygge bygninger med
 39 plusshus-standard i Norge.
 40

41 Et premieeksempel på miljø-, klima- og energipositiv byutvikling er Vulkan-området i Oslo,
 42 hvor fornybar geotermisk energi utvinnes fra et anlegg under idrettshallen sentralt på
 43 området. Energimengden som produseres er tilstrekkelig til å forsyne store deler av de
 44 øvrige bygningsvolumene på Vulkan-området – inkludert hotell, mathall, skole, idrettshall og
 45 flere serveringssteder.
 46

47 Hovedutfordringen og nøkkelen til omstilling ligger i å gjøre det økonomisk lønnsomt å
 48 bygge med plusshus-standard, som koster 5-10% mer enn med passivhus-standard. Først
 49 da vil utbygging i tilstrekkelig omfang forekomme. For mindre private byggeprosjekter, der
 50 utbygger selv skal eie bygningen, er det tilstrekkelig å gjøre det mulig og selge
 51 overskuddsenergi med fortjeneste – slik f.eks. Danmark allerede har gjort med stort hell – og
 52 dermed tjene inn merkostnaden i løpet av et tiårs-perspektiv. Da er det et problem at
 53 regelverket og byråkratiet i energipolitikken er såpass komplisert og utdatert at man ikke kan
 54 tjene penger på plusshus med energioverskudd, selv om de teknisk og infrastrukturellt sett

1 er leveringsdyktige. Overskuddsenergien går tapt, og hele poenget med plusshus forblir
2 urealisert.

3

4 For større private byggeprosjekter, der utbygger ikke vil oppleve besparelsene og inntektene
5 av fremtidig energioverskuddssalg, må incentivet i større grad være basert på offentlig
6 tilskudd fra Enova. Da er det et problem at Enova kun gir støtte til bygninger som bygges
7 etter miljøvennlige standarder (f.eks. passivhus), men ikke eksplisitt til plusshus.

8

9 Det er verken teknologi eller klimaforhold som holder igjen utviklingen, men derimot det
10 offentlige byråkratiet som ikke har gjennomført de nødvendige regelendringene. Med enkle
11 grep, gjennom en tydeligere og sterkere energi- og miljøpolitikk, kan det offentlige
12 tilrettelegge og oppfordre til fortgang i den uunngåelige omstillingen til fornybar
13 energiproduksjon. Energi- og kapitaloverskuddet vi har i denne energiepoken, må investeres
14 nå, mens vi fortsatt har tilstrekkelige ressurser og energistabilitet til å gjennomføre skiftet.
15 Plusshus-standarder må innføres nå, for å bygge og trygge fremtidens levestandard.

16

17 Venstre vil at:

- 18 • Enova skal gi økonomisk støtte til bygninger som bygges og rehabiliteres til plusshus-
19 standard.
- 20 • Det skal innføres et eget energimerke for plusshus.
- 21 • Det skal være enkelt og kostnadsfritt å selge overskuddsenergi fra eget mikrokraftverk til
22 kraftnettet.
- 23 • Det skal produseres flere kraftverk (f.eks. bygninger med plusshus-standard), som
24 utnytter fornybare energikilder.
- 25 • Det skal bygges ut et driftssikkert kontinentalt kraftnett.
- 26 • Vulkanområdet skal brukes som forbildeprosjekt – og være regelen, ikke unntaket – i
27 fremtidig byggevirksomhet.
- 28 • Bosetningsmønsteret og våre bygde omgivelser – bygninger, byer, infrastruktur etc. –
29 skal formes, bygges og tilrettelegges for en mest mulig energieffektiv bruk i fremtiden –
30 dvs. urbanisering av storbyregioner, og punkturbanisering av distriktsregioner, langs
31 lønnsomme kollektive transporttraséer, fortrinnsvis på jernbane.

32

33

1 *Forslag 19 frå Oppland Venstre, Møre og Romsdal Venstre, Sør-Trøndelag Venstre*

3 **Venstre er med på lyntoget**

5 **I november konkluderte høyhastighetsutredningen utført av konsultantselskapet**
 6 **Rambøll at det såkalte alternativ "B", opprusting av eksisterende jernbanestrekning,**
 7 **ikke kan redusere reisetida på en togreise fra Trondheim til Oslo til fire timer, noe som**
 8 **var forutsetningen for at Venstre i 2009 gikk inn for en slik opprusting i stedet for**
 9 **høyhastighetstog. Utredningen viste at strekningen over Dovre kan fås ned i 5 timer**
 10 **og 20 minutter, men konkluderer med at dette ikke vil være konkurransedyktig med**
 11 **flytrafikk på den samme strekningen, noe som var utgangspunktet for Venstres syn i**
 12 **saken.**

14 Jernbaneverkets utredning som ble lagt fram 25. januar, konkluderer med at det er fullt mulig
 15 å bygge lyntog i Norge. Utredningen slår fast at man kan bygge lyntog mellom storbyene i
 16 Norge med et betydelig større passasjergrunnlag enn tidligere antatt. Det gjør at lyntog i
 17 Norge vil være bedriftsøkonomisk lønnsomt, noe som for eksempel ikke er tilfellet med
 18 NSBs linjer i dag.

20 Deutsche Bahns utredning for Norsk Bane viser en positiv samfunnsøkonomisk nyttegevinst
 21 dersom høyhastighetsbaner ses som en del av et flerbrukskonsept for langdistanse-,
 22 regional/InterCity- og godstrafikk. Deres beregninger viser at overskudd på driften kan betale
 23 ned investeringene i løpet av 30 år. Dette flerbrukskonseptet gir også store reduksjoner i
 24 CO2-utslipp, med f.eks 688.000 tonn per år for banen Oslo-Trondheim/Ålesund via både
 25 Hamar og Gjøvik.

27 Høyhastighetsbaner vil forkorte reisetida mellom storbyene i betydelig grad. I tillegg vil de
 28 betjene befolkningen mellom de store byene. Kombinert med IC-tog vil høyhastighetstog gi
 29 distriktene et betydelig bedre reisetilbud. Det er viktig for at det i framtida skal være mulig å
 30 sikre spredt bebyggelse i Norge og samtidig et dynamisk næringsliv i distriktene.

32 Næringsutvikling i Europa forutsetter i stadig større grad korte reiseavstander og hyppig
 33 interaksjon mellom mennesker i storbyene. Urbanets rapport i 2010 viser til at et moderne
 34 jernbanenett mellom Oslo og København vil medføre en økt verdiskapning på over 22
 35 milliarder kr. En ensidig satsning i dette området vil føre til at konkurranseevnen i andre
 36 deler av landet vil settes vesentlig tilbake. Høyhastighetstog vil derfor kunne utgjøre en
 37 naturlig og viktig del av Norges framtidige distriktspolitikk.

39 Med endrede forutsetninger mener Venstre at det ikke lenger er tvil om at det mest
 40 framtidsrettede og hensiktsmessige for landet er full utbygging av høyhastighetstog i Norge,
 41 med hovedtraseer til Bergen Stavanger og Trondheim, med forgreining til Ålesund. I dette
 42 bør InterCity-nettet rundt Oslo inngå som en integrert del. På sikt vil en dobbeltspors
 43 høyhastighetsbane mellom Trondheim og København over Lillehammer og Gjøvik kunne
 44 utgjøre hovedpulsåra for kollektivtransport på Sør-Norge. Som del av et flerbrukskonsept vil
 45 høyhastighetsutbygging med to spor gjennom Gudbrandsdalen kunne ta en stor del av
 46 godstrafikken, og redusere behovet for videre utbygging av E6.

48 Høyhastighetsnettet i Norge kan bygges ut over tid, med forutsigbare og økte investeringer.
 49 Men det er viktig at dette arbeidet settes i gang raskt, på grunn av den gunstige situasjonen
 50 vi har i dag for denne typen investeringer.

52 Venstre kommer til å arbeide for konkrete traséløsninger og en plan for finansiering i sin
 53 alternative transportplan, som vil være klar i 2013.

1 *Forslag 20 fra Østfold Venstre*

3 **Norge som Europas grønne batteri**

5 **Etterspørselen etter energi øker sterkt over hele verden. OECD og IEA forventer en**
 6 **betydelig økning og megatrenden er et enormt kull og oljeforbruk og dermed store**
 7 **CO2 utslipp som gir betydelige utfordringer med og nå et to graders mål.**

9 Allerede ved en 2 graders stigning ventes vannmangel, redusert matproduksjon, flere
 10 ekstreme nedbørsepisoder i vår del av verden og hyppigere tørkeepisoder i tørre strøk.
 11 Havet blir surere og vil stige mellom 1 og to meter i dette århundret. Klimaendringene er den
 12 alvorligste trusselen menneskeheten står overfor – vi må både tilpasse oss et nytt og mer
 13 utfordrende klima samtidig som vi begrenser utslippene for å unngå ukontrollert
 14 temperaturstigning.

16 Foreløpig har reduksjonen i utslipp av CO2 gått dårlig. Fra år 2000 og fram til 2010 har CO2-
 17 utslippene globalt økt fra ca. 25 000 mill. tonn per år til ca. 31 000 mill. tonn per år og med
 18 en prognose om utslipp på 36 000 mill. tonn i 2015. En global avtale om reduksjoner er ikke
 19 ventet før i 2015 og vil heller ikke bli satt ut i livet før i 2020 .

21 FNs Klimapanel, IPCC, konkluderte i 2011 at fornybar energi er det mest effektive tiltaket
 22 for en tilstrekkelig reduksjon av klimagassutslippene. I sin rapport om fornybar energi sier
 23 IPCC at det er mulig å bli nær 80% fornybar innen 2050 – hvis vi vil og tar de rette politiske
 24 beslutningene. 80 prosent fornybarhet lar oss nå to-graders målet.

26 Dette vil Venstre stille seg bak. Vi må legge til rette for fornybare energiformer og –
 27 teknologier. Hovedutfordringen er vår intense bruk av fossile energikilder som kull og olje.
 28 Løsningen er storskala innfasing av fornybare, rene kilder og overgang til rene energibærere
 29 som elektrisitet og på sikt hydrogen.

31 Norge har store inntekter som en av verdens største eksportører av olje. I tillegg gir
 32 oljeinntektene oss en mulighet til å finansiere djerpe tiltak. Norge har også en sterk
 33 energisektor basert på fornybar energi - vannkraft. Norge har både etiske krav på seg til å
 34 bidra til å løse utfordringene, vi har muligheter i relativt store økonomiske muskler og vi har
 35 en industri vi kan bygge på.

37 Venstre sier ja til en massiv innfasing av fornybar energi - dette er det viktigste enkelttiltaket
 38 for å stanse den globale oppvarmingen på 2 grader - Dette kan bety flere vindparker,
 39 videreutvikling av norsk vannkraft og integrering av norsk fornybarproduksjon i det
 40 Europeiske energisystemet. Men, storskala utbygging av fornybar energi er utfordrende. Ja
 41 til storskala fornybar utbygging betyr for oss samtidig strenge krav til gode miljøløsninger. Vi
 42 vil redde klimaet uten å ofre natursystemene.

44 Klimagassene kjenner ingen landegrenser, klimaendringene er globale. Det diskuteres å
 45 etablere Norge som «et batteri» for Europas kraftforsyning. Variable kilder som vind og
 46 solkraft må ha støtte og regulering av stabile kilder. Magasin vannkraft og pumpekraft kan
 47 gjøre denne jobben. Pumpekraft er i tillegg et energilagring for de variable kildene.
 48 Produksjonen fra tyske og franske solcelle- og vindkraftverk kan sendes til Norge, når
 49 behovet er lavt i Europa. Energien lagres ved å pumpe vann opp i store magasiner, for å
 50 hentes tilbake som vannkraft når solen ikke skinner eller vinden ikke blåser. Norge har
 51 halvparten av Europas magasinkapasitet. Vår vannkraft kan bidra til et høyt innslag av vind
 52 og solkraft i Europa. Dette er både en del av klimaløsningen, det skapes arbeidsplasser og
 53 verdier i Norge og forsyningssikkerheten øker. For å bli et "batteri" må imidlertid
 54 overføringskapasiteten i strømmettet mellom Norge og resten av Europa forsterkes massivt.

1
2 En forutsetning er at overføringsnettene mellom Norge og Europa styrkes kraftig. Statnetts
3 planer om nye linjer på 1-2 000 MW er alt for lite. Venstre går inn for at det prosjekteres og
4 tilrettelegges for 10 nye kabler (ca 14000 MW) mellom Norge og Europa. Norsk vannkraft
5 kan på denne måten sikre en høy fornybarandel i Europa og kan – sammen med norsk gass
6 – bidra til betydelige reduksjoner i klimagassutslippene – vår tids største utfordring. Venstre
7 ønsker batteriet velkommen.
8
9

1 *Forslag 21 frå Akershus Venstre*
2

3 **Panting uten grenser** 4

5 **Hvert år kaster vi flasker og bokser for millioner av kroner i Norge. Er de kjøpt i**
6 **utlandet, kan de ikke pantes i Norge, dette fører til at millioner av flasker ikke blir**
7 **resirkulert. Derfor vil Venstre åpne for panting av internasjonale flasker og bokser.**
8

9 Siden den første panteordningen ble opprettet i Norge i 1902 har panteordningen
10 gjennomgått en kontinuerlig utvikling. Senest i 1999 ble det opprettet pant på
11 drikkevarebokser og siden den gang har vi sett en positiv utvikling. I 2011 ble det pantet 362
12 millioner bokser og 110 millioner flasker i Norge. Dette tilsvarer 92 prosent av flaskene og
13 boksene som ble kjøpt i 2011.
14

15 Å produsere 1 kilo plast krever 2 liter olje og ved gjenvinning av bokser spares 95 prosent av
16 energien som kreves for å produsere aluminium tilsvarende en ny boks. Dessverre er det
17 ingen pant på bokser og flasker kjøpt i utlandet. Det er en mangel på incentiv til å resirkulere
18 disse.
19

20 Bare 11 millioner utenlandske flasker og bokser ble resirkulert i 2008. Det er uvisst hvor
21 mange flasker og bokser som blir importert til Norge hvert år, men vi vet at over 1 milliard
22 flasker og bokser sirkulerer utenfor pantesystemene i Norden, dette til tross for at alle de
23 nordiske landene har velutviklede pantesystem. Boksene som er utenfor pantesystemet i
24 Norden utgjør i seg selv over 10 000 tonn aluminium. Noen av disse blir resirkulert, noen blir
25 kastet som restavfall og noen ender opp i naturen.
26

27 Vi mener det er en unødvendig belastning på kloden at så store mengder olje og aluminium
28 blir brukt til å produsere nye flasker og bokser som enkelt og effektivt kan resirkuleres.
29

30 Derfor vil Venstre:

- 31 • At det skal legges press på Nordisk råd for å få opprettet en panteordning på tvers av
- 32 landegrensene i Norden
- 33 • Åpne for panting av internasjonale flasker og bokser i Norge
- 34 • At det på sikt skal utvikles et pantesystem som innebefatter hele Europa
35
36

1 Forslag 22 frå Oslo Venstre

2

3 Intercity-planene må realiseres

4

5 **Venstre mener at et styrket Intercity-togtilbud mellom byene på Østlandet er det**
 6 **viktigste grepet for å møte trafikkveksten regionen opplever. Venstre krever at staten**
 7 **bidrar til å finansiere dette kollektivløftet.**

8

9 Tog er det mest arealeffektive og klimavennlige transporttilbudet på lange strekninger. For at
 10 flere skal velge å bruke tog, er det nødvendig med flere avganger, kortere reisetid og lavere
 11 priser. Det må dessuten være muligheter for parkering i nærheten av stasjoner (såkalt park-
 12 and-ride), og fortetting i boligmassen i og rundt byene må i hovedsak skje i nærhet til
 13 kollektivknutepunkter.

14

15 Jernbaneverkets utredning viser at det for Intercitystrekningene Oslo-Halden, Oslo-
 16 Lillehammer og Oslo-Skien, er mulig å redusere reisetiden med rundt 30% i løpet av 10-13
 17 år, samtidig som man dobler avgangsfrekvensen. En slik utbygging kan doble
 18 passasjertallet, og være i miljøbalanse i løpet av fem år. Det krever imidlertid politisk vilje for
 19 å få gjennomført disse planene. Venstre vil prioritere utbygging av dobbeltsporede
 20 Intercitylinjer i østlandsregionen slik jernbaneverket foreslår, og utvide satsningen ved å ta
 21 med linjene til Ringerike og Kongsvinger. Vi vil ha en prosjektorganisering som gir mulighet
 22 for å ta opp lån fra private mot statsgaranterte obligasjoner. På den måten vil man sikre
 23 fullfinansiering fra oppstart, uten å risikere at den nasjonale økonomien overopphetes.

24

25 Når kapasiteten gjennom Oslo nærmer seg bristepunktet, får det ringvirkninger over hele
 26 landet. Derfor mener Venstre at staten må bidra til å finansiere en ny tunnel gjennom Oslo
 27 sentrum, for å gjøre det mulig å kjøre flere og raskere avganger på de viktigste
 28 jernbanestrekningene. Dette vil også være et viktig virkemiddel for å styrke byens egen
 29 kollektivtrafikk, og en forutsetning for god logistikk på hele østlandsområdet.

30

31 Venstre vil:

- 32 • Bygge dobbeltspor på Intercitystrekningene Oslo-Halden, Oslo-Lillehammer, Oslo-Skien,
- 33 Oslo-Kongsvinger og Oslo-Ringerike. Dette forutsetter en ny jernbanetunnel under Oslo.
- 34 • Binde Østlandsregionen tettere sammen ved å styrke togtilbudet, fortette ved
- 35 kollektivknutepunkter, og satse på «park and ride»-løsninger ved de sentrale stasjonene.

36

37

1 *Forslag 23 frå Oslo Venstre*
2

3 **Kollektivtilbudet i storbyene må styrkes** 4

5 **De store byene i Norge opplever en kraftig befolkningsvekst, og dermed økt behov for**
6 **transport. Trafikkveksten må skje kollektivt, både av hensyn til Norges klimamål, og**
7 **for å sikre en effektiv drift av byene.**
8

9 Erfaringer fra Oslo viser at folk er svært villige til å la bilen stå, dersom kollektivtilbudet
10 oppfattes å være et godt og ikke minst praktisk alternativ. Det trengs en ambisiøs satsning
11 fra statens side for å få kollektivtilbudet opp på et høyt nok nivå til at det fremstår som et
12 reelt alternativ til bil for langt flere enn i dag.
13

14 De store byene i Norge har ikke selv økonomi til å gjennomføre så store investeringer i
15 kollektivinfrastruktur som befolkningsveksten krever. Derfor er det avgjørende at staten
16 bidrar, gjennom prosjektfinansiering, økte tilskuddsordninger eller tilsvarende. Oslo, Bergen,
17 Trondheim og Stavanger betjener et stadig økende antall mennesker, som er avhengige av
18 å kunne reise effektivt innenfor bygrensene. Satsning på kollektivtransport i disse byene vil
19 være det tiltaket som har størst effekt samfunnsøkonomisk, og i tillegg bidrar mest til å nå
20 klimamålene.
21

22 Vi ser i dag at køene ofte står gjennom byene i rushtiden. Årsaken er ikke et stort antall biler,
23 men at det trengs flere busser enn gatene har plass til for å betjene den stadig økende
24 etterspørselen. Økt satsning på metro/T-bane vil lette presset på veiene, og samtidig gi
25 plass til andre transportmidler som trikk og sykkel.
26

- 27 • At staten bidrar kraftig til å finansiere satsning på kollektivtransport i storbyene
- 28 • Ha en ny metro-tunnel under Oslo sentrum for å muliggjøre høyere avgangsfrekvens og
- 29 kapasitet på T-banen
- 30 • Byene sikres finansiering av kollektivinvesteringer som muliggjør satsing på
- 31 baneløsninger
32
33

1 *Forslag 24 frå Vestfold Venstre*
2

3 **Gods fra trailer til bane og sjø** 4

5 **Godstransporten øker år for år, spesielt på vei. Dette fører til belastning på veiene, økt**
6 **ulykkesrisiko, køer og sen fremføring av gods. Bane og sjø egner seg godt for lange**
7 **transporter og vil ved større bruk kunne avhjelpe situasjonen. Det dreier seg om å**
8 **gjøre godstransport på bane og sjø konkurransedyktig med trailertransport.**
9

10 Et nødvendig tiltaksområde i denne sammenheng er også å rydde opp i en svært gammel
11 og fastgrodd avgifts- og gebyrstruktur som ikke er laget for et slikt formål. Venstre ønsker et
12 grønt grep på dette.
13

14 Det er en selvfølge at sikkerhet og miljø ivaretas ved at transportmidlene, tog og skip, og
15 sikkerhetssystemene benytter tilgjengelig og relevant teknologi samt at førernes
16 kompetanse og sertifikater er i orden.
17

18 Venstre ønsker derfor en helhetlig systemtenkning der investeringer i jernbane, havner,
19 godsterminaler og egnede tilførselsveier sees i sammenheng slik at man reduserer
20 omfanget av godstrafikk på vei
21
22

1 *Forslag 25 frå Vestfold Venstre*
2

3 **Kollektivtrafikkens betydning må løftes** 4

5 **Alle befolkningsprognoser viser en sterk vekst i Vestfold. Antall innbyggere vil øke fra**
6 **200.000 til 300.000, og minst 85 % av disse vil bo øst for E-18, i en tilnærmet**
7 **sammenhengende by- og tettstedstruktur.**
8

9 Når man på toppen av dette ser at også trafikken gjennom fylket vårt øker, gir det oss et
10 fremtidig trafikalt og miljømessig problem vi ikke kan forholde oss likegyldige til.

11 Vi kan ikke bygge oss ut av de utfordringene vi står overfor. Det må være en forutsetning at
12 jernbanen og øvrig kollektivtransport tar det meste av trafikkveksten.

13 For at dette skal kunne la seg gjennomføre, må man konstruere et tilbud som også reelt sett
14 kan erstatte bruken av personbil. De ulike kollektivtilbudene må konstrueres med hensyn til
15 hverandre, slik at dør-til-dør-transporten oppleves som helhetlig og effektiv, og at tilbudet
16 bygger opp under de reisemønstre folk faktisk har. Vestfold Venstre vil at
17 transportplanlegging i langt høyere grad koordineres mellom lokalt, regionalt og nasjonalt
18 nivå. En helhetlig og samordnet satsing på kollektivtrafikk vil øke fleksibiliteten både internt i
19 kommunene, i den enkelte region, og regionene imellom.
20

21 Derfor må midlene innenfor samferdselssektoren økes med fokus på investeringer,
22 vedlikehold og drift av velfungerende og attraktive kollektivløsninger. Det må på plass en
23 helt annen finansiering av kollektivtransporten for å kunne lykkes.
24

25 Et ledd i denne finansieringen bør være en form for resultatbasert belønning. I Vestfold vil
26 det pågående arbeidet knyttet til regional plan for bærekraftig arealpolitikk være viktig. En
27 konkret oppfølging av planen med aktiv bruk av virkemidler for å begrense bilbruken, bør bli
28 belønnet med økte overføringer fra staten til kollektivsatsingen. Det nytter ikke å basere seg
29 på å straffe privatbilismen alene, når tilgjengelighet til kollektive løsninger ikke er god nok.
30

31 Langsiktig og forutsigbar finansiering vil være hovedutfordringen, men også nøkkelen til en
32 god løsning.
33
34

1 *Forslag 26 frå Vestfold Venstre*
2

3 **Sats videre på sporet** 4

5 **Det bygges nå jernbane i Vestfold på et nivå som ikke har funnet sted siden 1882. Det**
6 **gjelder å få en rask fullføring av en moderne dobbeltsporet bane gjennom fylket,**
7 **koblet på en ny framtidig Sørvestbane i Porsgrunn.**
8

9 Sørvestbanen må bygges som en kombinasjon av InterCity- og høyhastighetsbane.
10 Sørvestbanen skal bli Norges første høyhastighetsbane.
11

12 For å holde tempoet på et høyt nivå, mener Vestfold Venstre at det må gis forutsigbarhet for
13 jernbanesatsingen på en helt annen måte enn tilfellet er i dag.
14

15 Derfor vil Vestfold Venstre at prosjektene finansieres utenom statsbudsjettets årlige rammer,
16 og foreslår bruk av obligasjonslån som en alternativ metode for prosjektfinansiering.
17

18 På plansiden mener Vestfold Venstre at det må gjøres bruk av statlige reguleringsplaner slik
19 plan- og bygningsloven åpner for. Dette vil kutte planleggingstiden med mange år i tillegg til
20 mulig knapphet på personressurser.

21 Vestfold Venstre mener investeringstrykket må holdes oppe på et høyt nivå for å få på plass
22 moderne kollektivløsninger; Det er nå toget går!
23
24

1 *Forslag 27 frå Telemark Venstre*
 2

3 **Bygg landet med lyntog i flerbrukskonsept for langdistanse-,** 4 **regional-/InterCity- og godstrafikk.** 5

6 **Venstre ønsker en moderne og fremtidsrettet samferdselssatsing som binder Norge**
 7 **bedre sammen, korter effektivt ned reisetidene, reduserer avstandsulemper, styrker**
 8 **næringslivets konkurransekraft, øker tilgjengeligheten for alle, bygger landet, bedrer**
 9 **miljøet og reduserer klimautslipp.**
 10

11 Venstre ønsker derfor å satse på en bred utbygging av høyhastighetsbaner i
 12 flerbrukskonsept for langdistanse-, regional-/InterCity- og godstrafikk, jfr. planene som er
 13 lagt frem av Deutsche Bahn International og Norsk Bane, og slik Stortinget ba om i Nasjonal
 14 Transportplan 2010 – 2019.
 15

16 I tillegg til å dekke behovene for sterkt redusert reisetid, økt kapasitet og antall avganger
 17 innen dagens IC-område på Østlandet, vil et høyhastighetsnett i flerbrukskonsept kunne
 18 skape et nytt og utvidet InterCity-nett for mesteparten av landet fra Trøndelag og sørover
 19 med reisetid på ca. 2 ½ time eller bedre til/fra Oslo. Det vil kunne binde sammen så mange
 20 byer tettsteder at ca. 80 % av Norges befolkning kan få tilgang til nærmeste stasjon innen
 21 ca. 1 times reisetid eller bedre. Samtidig som det løser trafikutfordringene på Østlandet, vil
 22 det bidra til en mer balansert utvikling over hele landet som kan motvirke tendensen til
 23 ytterligere sentralisering og redusere det utbyggingspresset dette medfører i og rundt Oslo.
 24

25 Gjennom et slikt høyhastighetsnett i flerbrukskonsept ønsker Venstre også å legge til rette
 26 for å oppfylle de viktige målsettingene om overført godstrafikk fra vei til bane ved å gi denne
 27 et helt nytt og bedre nivå mht. bedring kapasitet, kvalitet og regularitet. Det er viktig slik å
 28 snu dagens trend i motsatt retning, med flere meldinger om transportører som flykter fra
 29 dagens bane over til vei.
 30

31 Gjennom overført fly-, bil- og godstrafikk vil et slikt nett bidra til en elektrifisering av norsk
 32 samferdsel som også vil gi store reduksjoner i klimautslipp. Det vil også gi en bedring av
 33 trafiksikkerheten og føre til en viktig reduksjon av antall drepte og skadde i trafikken.
 34

35 De banene som er ferdig utredet av Deutsche Bahn viser svært positiv samfunnsøkonomisk
 36 resultat og et driftsøkonomisk overskudd for flerbrukskonseptet som kan betale ned
 37 investeringene i løpet av 30 år. Det kan i så fall gi interessante nye muligheter for
 38 finansiering og raskere utbygging av baner.
 39

40 Venstre vil jobbe for en bærekraftig samfunnsutvikling og samferdselspolitikk. EU ønsker å
 41 tredoble sitt lyntognett innen 2030. Venstre ønsker at Norge skal komme i gang snarest.
 42 Venstre ber derfor om at høyhastighetsbaner i flerbrukskonsept, jfr. Norsk Banes utredning
 43 med Deutsche Bahn, prioriteres i det videre arbeidet med Nasjonal Transportplan 2014 –
 44 2023. Venstre ønsker en snarlig utbygging og ferdigstilling av første linjer, inklusive
 45 InterCity-området, innen 2025.
 46
 47

1 *Forslag 28 fra Agder Venstre*

3 **Venstre skal få Norge på skinner!**

5 **Fremtidens mest bærekraftige transportmiddel er skinnegående. Ingen andre former**
6 **for transport kan konkurrere med jernbanen på hastighet, miljøvennlighet og**
7 **kapasitet. Befolkningsveksten de neste 20 årene vil medføre betydelig økt behov for**
8 **persontransport og godstransport i de mest folkerike delene av landet.**

10 Derfor vil Venstre ta et nasjonalt krafttak for utbygging av fremtidens jernbane.

12 Venstre mener at tiden nå er inne for å fastsette et endelig mål for ferdigstilling av intercity-
13 triangelet mellom Oslo, Lillehammer, Halden og Porsgrunn med dobbeltspor og kapasitet for
14 høyhastighetstog med fartsgrense på 250 km/t. Beregninger har vist at den mest
15 kostnadsoptimale fremdriftsplanen innebærer en fullstendig ferdigstilling av denne
16 infrastrukturen i løpet av 13 år. Venstre vil derfor at intercity-triangelet skal være ferdig
17 utbygd i 2026.

19 Samtidig vil Venstre umiddelbart starte planlegging av utbygging av Ringeriksbanen og en
20 helt ny høyhastighetsbane langs kysten mellom Porsgrunn og Stavanger med sikte på
21 ferdigstilling innen 10 år etter at intercity-triangelet er utbygd. Første steg i denne
22 utbyggingen bør være sammenkobling av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen, slik at de
23 folkerike befolkningssentraene i Agder og Rogaland kan nyte godt av kapasitetsøkningen på
24 Vestfoldbanen. Høyhastighetskorridoren mellom Oslo – Drammen – Vestfoldbyene –
25 Telemarksbyene – Sørlandsbyene og Rogalandsbyene betjener halvparten av Norges
26 befolkning. Høyhastighetsutredningen har dokumentert at denne korridoren har markert
27 størst passasjergrunnlag av de foreliggende alternativ. Ved å bygge denne strekningen først
28 vil man derved vise at utbygging av høyhastighetstog er bærekraftig, noe som vil komme de
29 øvrige strekningene til gode. Denne satsingen vil sammen med samtidig utbygging av ny
30 Ringeriksbane også være et viktig bidrag til en betydelig mer moderne Bergensbane hvor
31 store deler av strekningen vil få høyhastighetskapasitet.

33 Venstres offensive satsing på jernbaneutbygging krever en ny finansieringsordning. Venstre
34 vil ta i bruk statlig garanterte obligasjoner som finansieringsmodell for jernbaneutbygging.
35 Venstre vil også foreslå endringer i handlingsregelen. Venstre mener at det kan forsvares at
36 midler som er oppspart som følge av produksjon av fossilt brensel kan anvendes til
37 investeringer i fremtidens transportsystemer i Norge som på sikt har et positivt
38 klimaregnskap.

40 Da er en offensiv jernbanesatsing eneste alternativ.

1 *Forslag 29 frå Møre og Romsdal Venstre*

2

3 **Et nasjonalt samferdselsløft for verdiskaping, bosetting og** 4 **konkurranseskraft**

5

6 **Den rødgrønne regjeringen har over lang tid ikke prioritert utbygging og vedlikehold**
7 **av veinettet vårt godt nok. Det holdes igjen i forhold til behovene befolkningen og**
8 **næringsliv har for utbygging og vedlikehold av riks- og fylkesvegene. Venstre mener**
9 **gode veier er avgjørende for næringslivet.**

10

11 Riksvegene vil binde landsdelene sammen, og gi langt bedre rammevilkår og
12 trafiksikkerhet.

13

14 Venstre vil derfor ha realisert Fergefri E39/Kyststamvegen på Vestlandet som et nasjonalt
15 verdiskapingsprosjekt. Investeringer i vegsektoren i de tunge eksportregionene våre er
16 avgjørende for å sikre velstandsutviklinga på sikt. Derfor er det viktig å utnytte vår unike
17 posisjon i et kriserammet Europa, med et finanspolitisk handlingsrom som andre land bare
18 kan drømme om.

19

20 Dagens finansieringsordning med årlige tilskuddsbeløp over statsbudsjettet er svært lite
21 tilpasset realisering av slike gigantprosjekter.

22

23 Venstre mener det må tas nødvendige finansielle grep slik at denne fergefrie kystaksen kan
24 realiseres med utradisjonell/ekstraordinær finansiering, som ett prosjekt m/samla
25 finansiering eller en pakke m/rentefritt fond el., med bevilgninger sikret over lengre tid. Dette
26 vil sikre en realistisk finansiering samtidig som en oppnår rasjonell, effektiv og forutsigbar
27 framdrift for slike store prosjekt.

28

29 En fergefri kyststamveg er en investering i nasjonal verdiskaping som vil gi internasjonal
30 konkurranseskraft.

31

32 Manglende satsing på vegvedlikehold over lengre tid har ført til et formidabelt etterslep/forfall
33 både på riksveg- og fylkesvegnettet.

34

35 Forvaltningsreformen overførte fra 2010 det meste av riksvegnettet – hele 17000 km – fra
36 staten til fylkeskommunene.

37

38 Vedlikeholdsetterslepet på denne “gaven” fra staten er beregnet til minst 20 – 25 mrd., der
39 svært mange fylker på Vestlandet og i Nord-Norge har etterslep på milliardbeløp.

40

41 Venstre konstaterer at disse ekstrakostnadene på fylkesvegnettet er sterkt undervurdert, og
42 krever økonomisk kompensasjon til fylkeskommunene gjennom et eget program for
43 rehabilitering.

44

45

1 *Forslag 30 frå Møre og Romsdal Venstre*
2

3 **Kommunene skal ha inntekter fra oppdrett og vindkraftsvirksomhet** 4

5 **Møre og Romsdal Venstre vil at vertskommunene skal ha en andel av verdiskapingen**
6 **fra oppdrettsvirksomhet, vindkraftutbygging og annen fornybar energi.**
7

8 Norge har gjennom vannkraftforvaltninga lang tradisjon for å sikre vertskommunene
9 økonomisk kompensasjon og deler av verdiskapinga. Likevel er situasjonen i dag at absolutt
10 ingen av laksenæringens mange gebyrer og avgifter tilfaller verts-/produksjonskommunene.
11

12 På samme måte har vi ingen lov-/rettighetsbaserte ordninger som sikrer
13 vindkraftkommunene noen andel av den lokale verdiskapinga eller kompensasjon for bruk
14 av lokale naturressurser til kraftproduksjon for storsamfunnet.
15

16 Lokalsamfunnets naturressurser stilles altså til disposisjon for kraftprodusent og
17 oppdrettsselskap, og det er da urimelig at vertskommunene ikke skal få en del av verdiene
18 denne aktiviteten skaper.
19

20 De strukturelle endringene i oppdrettsnæringen med større og færre selskaper og slakterier,
21 har medført at næringens lokale forankring er svekket i mange kommuner. Når de positive
22 ringvirkningene av oppdrett blir stadig mer ujevnt fordelt, blir dette problematisk for et
23 økende antall rene produksjonskommuner (uten slakting/videreforedling).
24

25 Som lokalt incitament for å tilrettelegge for utnyttelse av de beste oppdrettslokalitetene og
26 vindkraftområdene, bør det innføres en areal-/produksjonsavgift til vertskommunene for
27 oppdrettsanlegg (Skottland har 17 øre/kg). Dessuten er tiden overmoden for å få på plass et
28 egnet og lønnsomhetsbasert skatteregime for vindkraft og annen fornybar kraft– bestående
29 av naturressursskatt (ingen merutgift for utbyggeren) og en lønnsomhetsbasert
30 konsesjonsavgift (utløses først ved lønnsomhet).
31
32

1 *Forslag 31 frå Nordland Venstre*

2

3 **Oljeselskapene må betale for beredskapen**

4

5 **Beredskapsdiskusjonen blusser opp hver gang vi får en ulykke som medfører utslipp**
6 **av olje. Men like raskt som beredskapsdiskusjonen blir satt på agendaen, får vi høre**
7 **at vi har ”tilfredsstillende beredskap over hele kysten”.**

8

9 Oljeaktiviteten i de nordlige farvann setter beredskapen på prøve, både med tanke på uhell,
10 ukontrollert utblåsning og bøyelasting av oljetankskip. Med vedtaket om å tillate utvinning
11 på Goliat feltet, beveger vi oss nærmere sårbare landområdene med oljeaktiviteten vår.
12 Dette vil stille større krav til oljevernberedskapen, og ikke minst vilje til politisk å endre fokus
13 i oljevernpolitikken. I stedet for å finne ut hvor liten beredskap det går an å klare seg med,
14 bør vi heller fokusere på hvor god beredskap vi ønsker å ha!

15

16 Oljevernberedskapen i Norge trenger utvilsomt mer penger. De kan hentes fra
17 operatørselskapene med tildeling av konsesjoner. Men penger til å kjøpe utstyr er ikke alt.
18 Forskere og forskningsmiljøer sitter allerede med gode ideer, men mangler penger til å
19 videreutvikle, teste og realisere dem. Oljevernutstyret kan aldri bli bra nok, derfor må vi
20 sørge for et større politisk engasjement på forskning innen utstyr til oljevernberedskap. Ikke
21 minst må vi nå også sørge for at det fokuseres og settes av ressurser til utvikling av utstyr til
22 og metoder til oljevernberedskap for kystnære utslipp.

23

24

1 *Forslag 32 frå Nordland Venstre*
2

3 **Staten må ta eieransvar i Sulitjelma!** 4

5 **Det er eiers ansvar å sikre naturmiljøet mot skadelig forurensning fra**
6 **industrivirksomhet. Nordland Venstre mener at det ikke er noen grunn til at Staten**
7 **som eier ikke skal pålegges og påta seg de samme krav til opprydding som en hvilken**
8 **som helst annen virksomhet normalt ville bli pålagt.**
9

10 I 1991 ble gravene i Sulitjelma stengt etter 104 års drift. Det forurensningsbegrensende tiltak
11 som er gjennomført er oppfylling av vann i store deler av gruvesystemet i Nordgruva med
12 samlet overløp på Grunnstollen. Tiltakene her ble avsluttet i 2004. Fra 2005 har sterkt
13 forurenset vann strømmet ut fra gravene og videre ned i vassdraget.
14

15 I perioden 2010 til 2011 rant det 17,9 tonn kobber og 21,3 tonn sink ut i Langvannet og
16 samlet for de fire år målingene har foregått er det beregnet at 69,6 tonn kopper og 86,1 tonn
17 sink har rent ut ved utløpet av Hellarmo. Dette er en betydelig mengde og helt uakseptabelt
18 for vassdraget fra Sulitjelma og ned mot Skjerstadvfjorden.
19

20 Det er Staten som eier gravene og er ansvarlig for forurensningen. Denne forurensningen
21 som pågår kontinuerlig må stoppes, og det kan gjøres ved å rense gruvevannet før de
22 renner ut i vassdraget.
23

24 Nordland Venstre krever derfor at Næringsdepartementet i samarbeid med KLIF og
25 Direktoratet for mineralutvikling snarest pålegges å finne en framtidsrettet og permanent
26 løsning som medfører en betydelig reduksjon av kobber- og sinkforurensningen i
27 Sulitjelmavassdraget.
28
29

1 *Forslag 33 frå Trondheim Venstre*

3 **Venstre vil ha et kraftig kollektivt samferdselsløft**

5 **Norge har store samferdselsutfordringer. Det er anslått at vi har et etterslep på**
 6 **jernbanevedlikehold på 200 milliarder kroner og på veivedlikehold på rundt 100**
 7 **milliarder kroner. I alle de store byene er det betydelige utfordringer i forhold til nye**
 8 **investeringer i jernbane, annen kollektivtrafikk, sykkelveier og til noe nødvendig**
 9 **veiutbygging. Det er også mye ugjort mellom storbyene, på stamveier i distriktene og**
 10 **på sjøtransport. I tillegg vil en full utbygging av lyntog ligge på rundt 1000 milliarder**
 11 **kroner.**

13 Venstre mener at vi må våge å tenke helt nye tanker rundt finansiering, planprosesser og
 14 organisering. Det er helt avgjørende at vi får mest mulig samferdsel ut av hver krone. Da kan
 15 ikke pengene gå til flere byråkrater slik den rødgrønne regjeringen gjør. Siden 2007 til og
 16 med 2011 har antall ansatte i Statens Vegvesen økt med 1473. Det betyr nesten en ny
 17 ansatt hver dag uten at det er blitt mer veibygging. Det er også behov for økt konkurranse,
 18 nye planprosesser og langsiktige og forutsigbare finansieringsmodeller. Man må lyse ut
 19 større deler eller hele prosjekter når man legger de ut på anbud. Når man som dagens
 20 regjering kun får lyst ut noen hundre meter eller noen få kilometer om gangen får man få
 21 interesserte entreprenører og høye kostnader. Med Venstres modell vil man få tilbud fra
 22 flere, og utenlandske entreprenører vil også kunne fatte interesse. Dette vil bety mer
 23 samferdsel for pengene.

25 Venstre foreslo i 2010 bruk av statlig garanterte obligasjoner som finansieringsmodell for
 26 utbygging av Intercitytriangellet på Østlandet. Venstre mener en slik finansieringsmodell med
 27 fordel også kan brukes på flere store samferdselsprosjekter, i tillegg til tradisjonelle OPS-
 28 prosjekter og andre stabile finansieringskilder. Man må også våge å tenke nytt i forhold til
 29 handlingsregelen. Regjeringen bruker allerede i dag store summer på investeringer utenfor
 30 handlingsregelen. Statens oljeselskap investerer årlig 20-25 milliarder, regjeringen har de
 31 siste årene gitt Statkraft 14 milliarder og kjøpt aksjer i Statoil for 19 milliarder. NOx-fondet er
 32 også blitt tilført milliarder. Alle disse investeringene har skjedd på utsiden av statsbudsjettet
 33 og utenom handlingsregelen. Man vil kunne gjøre det samme i forhold til
 34 samferdselsinvesteringer. Den beste løsning er å lage et samferdselsfond der man starter
 35 med en engangsinnbetaling som skal gå til større samferdselsinvesteringer. I etterkant av
 36 opprettelsen av fondet skal pengeoverføringer til det skje innenfor handlingsregelen. Dette
 37 er mulig da Oljefondets størrelse øker mye framover og Venstre i regjering vil sørge for
 38 frigjøring av midler ved omprioritering og avbyråkratisering.

40 Norge trenger et kraftig samferdselsløft. Vi har råd og mulighet til det om man følger Venstre
 41 sin modell. I Europa er det stor arbeidsledighet, en storstilt satsing på samferdsel i Norge
 42 med mye europeisk arbeidskraft vil kunne hjelpe Europa i en vanskelig tid, samtidig som
 43 man unngår press i norsk økonomi. Det vil også gjøre at man fjerner flaskehalser i
 44 kollektivtrafikk, jernbane, for syklende og på vei, og mer gods kan fraktes via jernbane. Dette
 45 vil være svært positivt for befolkningen, miljøet og næringslivet.

1 *Forslag 34 frå Geir Helge Sandmark (Halden)*

3 **Fra rød til grønn økonomi**

5 **Venstre mener at Norge må forberede seg på et grønt næringsliv i en grønn økonomi.**
6 **I flere av våre naboland ser vi allerede en utvikling i retning av mer klimavennlige**
7 **energiløsninger.**

9 Vår økonomi er sterkt petroleumsavhengig. Samtidig er vesentlige andeler av vår kapital og
10 samlede kompetanse bundet mot petroleumsnæringen. Uten at vi selv tar aktive grep, kan
11 Norge kan bli hengende etter utviklingen av bærekraftige næringer i et mer miljøbevisst
12 verdenssamfunn.

14 Derfor ønsker Venstre bevisst bruk av skattepolitikken og begrensninger i petroleumsrelatert
15 aktivitet. Disse grepene vil bidra til et markedstilpasset dreining av økonomien og
16 næringslivet i en mer bærekraftig retning. Ved å ta slike grep tidlig vil Norge kunne møte den
17 nødvendige overgangen til et mer miljøvennlig og rettferdig verdenssamfunn med positive
18 heller enn negative ringvirkninger for norsk økonomi og dermed også vår felles modell for
19 velferd.

21 Et grønnere næringsliv trenger kompetanse og dyktige, engasjerte mennesker. Disse må
22 frigis fra petroleumsbasert aktivitet ved å begrense arbeidsinnsatsen i framtidig utbygging
23 og leting til maksimalt 75 % av dagens nivå i neste stortingsperiode. Samtidig vil Venstre
24 stimulere til slik satsing ved grønne skattetiltak som redusert arbeidsgiveravgift i
25 oppstartbedriften, redusert formueskatt og forbedret skatte-FUNN. Inntektene blir
26 kompensert ved avgifter på miljøskadelig adferd. Vi vil ikke bare belønne mindre bruk av
27 fossil energi, men også favorisere miljøvennlig produksjon og produkter gjennom
28 avgiftssystemet.

30 Ved å ta moderate men likevel betydelige grep nå, stimuleres markedet til omlegging i
31 bærekraftig retning. Derfor vil Venstre:

- 32 • Frigjøre arbeidskraft og kompetanse fra petroleumsnæringen for å gjøre bærekraftig
- 33 omlegging av økonomien mulig
- 34 • Stimulere til langsiktig innovasjon og grønt næringsliv gjennom skattetiltak
- 35 • Avgiftsbelegge miljøskadelig næringsvirksomhet

1 *Forslag 35 frå Ketil Jørstad (Bærum)*

2

3 **Venstre krever Oljefondet ut av Monsanto**

4

5 **Monsanto er den største produsenten og eieren av genmodifiserte frø og planter.**

6 **Videre står Monsanto bak spøytemiddelet Round-up.**

7

8 Den norske genteknologiloven stiller krav til samfunnsmessig nytteverdi, bærekraftig
9 utvikling og at eventuell fremstilling og bruk av genmodifiserte organismer skal skje på en
10 etisk forsvarlig måte. Til nå har svært få genmodifiserte organismer blitt tillatt i Norge fordi
11 kravene vanskelig lar seg oppfylle. Venstre mener at genteknologiloven bør ligge til grunn
12 også for oljefondets investeringer.

13

14 I tillegg mener Venstre at det er flere etiske problemer med Monsanto's virksomhet da den
15 kan ha både miljømessige og sosiale konsekvenser. Våre pensjonspenger skal ikke
16 investeres på bekostning av mennesker og miljø i andre land. Venstre mener at at
17 Monsanto's forretningsmodell går på bekostning av bønder's grunnleggende rett til mat, vann,
18 såfrø og jord. Venstre krever derfor at oljefondet selger seg ut av Monsanto.

19

20

1 *Forslag 36 frå Boye Bjerkholt (Skedsmo)*

3 **Investeringene må følge veksten**

5 **Folketallet i Norge passerte nylig fem millioner, og vil vokse sterkt i årene fremover. Sterkest vil veksten være i og rundt de store byene. For å håndtere veksten på en bærekraftig måte, må den møtes med en helhetlig areal-og transportpolitikk som innebærer offensiv fortetting og en storstilt satsing på utbygging av skinnegående infrastruktur.**

11 Venstres målsetting er at all trafikkvekst skal tas kollektivt. For at det målet skal nås, kreves det et stort investeringsløft i de største vekstregionene. Dette er et løft som kommunene og fylkeskommunene ikke er i stand til å ta på egen hånd. For at Norge skal kunne håndtere befolkningsveksten på en bærekraftig måte, der vi tar hensyn til nasjonale klimamål og legger til rette for god bokvalitet, lave transportutslipp og et godt lokalmiljø, må staten bidra med betydelige investeringsmidler til utvikling av skinnegående infrastruktur i de store vekstregionene.

19 Samtidig må kommunene i storbyregionene forplikte seg til å følge opp statlige infrastrukturinvesteringer med fortettingsplaner langs skinnegående kollektivakser. Staten må prioritere investeringer til de områdene som tilrettelegger for størst befolkningsvekst.

23 Venstre mener at jernbanen må være hovedpulsåren i det skinnegående transportnett i Norge. Dette er et åpenbart statlig ansvar. Samtidig er det viktig at jernbaneinfrastrukturen komplementeres med t-bane og bybaneløsninger i de mest befolkningstette områdene, og at disse lokale skinnegående transportnettene utvides. Et finmasket skinnegående kollektivnett der jernbanen frakter passasjerer over mellomlange og lange avstander må suppleres med et større og bedre lokalt banenett som frakter passasjerer over kortere avstander inn mot flere jernbanebaserte knutepunkter enn i dag.

31 Venstre vil

- 32 • at staten går inn med betydelige midler til en offensiv satsing på skinnegående infrastruktur for kollektivtrafikk i storbyregionene, både til tog og bane.
- 34 • at infrastrukturinvesteringer må prioriteres til de områdene som har størst befolkningsvekst.
- 36 • at det bygges ny metrotunnel under Oslo sentrum og at t-banenettet utvides til de mest folketette områdene i Akershus, herunder utvidelse til Ahus og knutepunktet Lillestrøm.

1 *Forslag 37 frå Torkild Strandvik (St. Hanshaugen)*
2

3 **Gjenoppsett belønningsordningen for kollektivtrafikk** 4

5 **Dagens regjering har rasert belønningsordningen for kollektivtrafikk gjennom å**
6 **speilvende intensjonene i ordningen. Nå bruke belønningsordningen som**
7 **subsidiert av kollektivtrafikken i de større byene som ikke selv har tatt initiativ til å**
8 **satse på kollektivtrafikk.**
9

10 Venstre ber regjeringen om å gjenopprette belønningsordningen for kollektivtrafikk til de
11 opprinnelige intensjonene til Bondevik II – regjeringen og samferdselsminister Torild
12 Skogsholm.

13
14 En belønningsordning skal prinsipielt være en belønningsordning for at man tar initiativ, ikke
15 det motsatte.
16

17 En av de virkelig store utfordringene verdenssamfunnet står overfor er klimagassutslippene
18 og vi vet at satsing på kollektivtrafikk i områder med høy befolkningstetthet er en stor
19 bidragsyter til å redusere klimagassutslipp.
20

21 Det vil være feil å sende ut signaler om at dersom man ikke handler lokalt så vil staten
22 komme og subsidiere en kollektivutbygging for deg. Det er mye viktigere å rendyrke
23 incentivordningen for de som viser vilje og resultater lokalt.
24
25

1 *Forslag 38 fra Oslo Venstre*
2

3 **Slipp småbedriftene løs** 4

5 **Norge er et land av småbedrifter, der 99,5 prosent av foretakene har under 100**
6 **ansatte. Alt for få av disse er leverandører av tjenester til det offentlige.**
7

8 Offentlige anbudsregler er til hinder for norske småbedrifter, fordi de ofte er utformet slik at
9 kun store leverandører med et bredt produktspekter kan delta i anbudsprosessen, eller det
10 kreves et volum på tjenesteproduksjonen som er større enn det man kan tilby. Offentlige
11 tilbud gis også ofte med korte tidsfrister og har så strenge krav til dokumentasjon at de små
12 ikke har en sjanse.
13

14 Venstre ønsker at det offentlige spesialiserer seg på å bli gode bestillere, samtidig som det
15 legges til rette for at små bedrifter som leverer spesialiserte tjenester kan få kontrakter på
16 leveranser. Det vil bety at også sosiale entreprenører, som i dag har vansker med å komme
17 inn på markedet, kan være tjenesteleverandører innen barnevern, eldreomsorg,
18 rehabilitering og andre områder der det rett og slett er god økonomi for det offentlige å ha
19 skreddersydde tjenester til ulike grupper og behov. Venstre mener det er avgjørende at små
20 innovasjonsbedrifter slipper til, med det som er fremtidas løsninger på offentlig
21 tjenesteproduksjon.
22

23 En profesjonalisering av både offentlig bestillerkompetanse og små tjenesteleverandører vil
24 være en effektiv utnyttelse av offentlige midler, samtidig som det utvikler et mangfold av
25 tjenesteleverandører.
26
27

1 *Forslag 39 frå Sogn og Fjordane Venstre*
2

3 **Stopp Trond Giskes IKT-sentralisering!** 4

5 **Venstre krev at Næringsminister Trond Giske og den raudgrøne regjeringa ikkje legg**
6 **nye store statlege datasatsingar til Oslo-området, men gjennom statlege IT-behov og**
7 **statleg kapital bidreg til at IKT-industri blir ei framtidsnæring i distrikta og andre**
8 **regionar.**
9

10 IKT-industri og grøn datalagring er blant dei store vekstnæringane internasjonalt, og alle
11 våre nordiske naboland er i ferd med å bygge ut store datasenter som gir
12 milliardinvesteringar og mange nye arbeidsplassar.
13

14 Vestlandet har blant verdas beste naturgitte føresetnader for å gjere IKT og grøn datalagring
15 til ei stor framtidsnæring. Vi har rikeleg tilgang til rein og kortreist kraft, kompetente IT-miljø,
16 billig og miljøvenleg kjøling og rikeleg tilgang til trygge og godt eigna areal, mellom anna i
17 gruver og fjellrom. Prosjektet Lefdal Gruve i Nordfjord, med IBM på laget saman med
18 mellom anna SFE og lokale investorar, er eit døme på at mulighetene Sogn og Fjordane
19 fylke gir kan vere globalt konkurransedyktige.
20

21 Det er difor urovekkande å sjå den passive haldninga den raudgrøne regjeringa har synt så
22 langt til å gjere grøn IKT og datalagring til ei distriktsnæring.
23

24 Nyleg vart det kjent at det heileigde statlege investeringssselskapet Entra, med Arbeidarparti-
25 politiskar Trond Giske som generalforsamling, ønskjer å bygge eit gigantisk datasenter med
26 statleg kapital og statlege kundar rett utanfor Oslo. Datasenteret vil krevje store mengder
27 energi som ikkje finst tilgjengeleg i Oslo-området i dag, og difor må fraktast inn frå t. d.
28 Vestlandet gjennom ny utbygging av linjenett frå Vestlandet til Austlandet.
29

30 Venstre meiner denne type oppbygging av ny kraftkrevjande industri i Oslo-gryta er
31 fullstendig feilslått nærings- og miljøpolitikk, og eit nytt døme på at Arbeiderpartiet er
32 sentraliseringsparti nr 1 i Noreg. Venstre vil ha ei regjering som er tydelege på at statlege
33 IKT-behov og statleg kapital ikkje blir brukt til å sentralisere framtidas grønne IT-industri, men
34 derimot til å realisere ny IKT-industri i distrikta.
35
36

1 *Forslag 40 frå Finnmark Venstre*

3 **Gi kysten fisken tilbake**

5 **Finnmark var en gang for ikke så veldig lenge siden, et av landets største fiskerifylker.**
 6 **Med en statlig ført fiskeripolitikk, som ikke har vært til det beste for Finnmark og**
 7 **mange andre kystkommuner i Nord-Norge, så er det ikke slik lenger.**

9 I årene etter 2. verdenskrig ble det tildelt over 100 trålkonsesjoner, med
 10 leveringsforpliktelser. Betingelsene gikk ut på at det skulle leveres ferskt råstoff til
 11 filetindustrien i Nord-Norge. Store omveltninger i Fiskerinæringen på 80 og 90 tallet førte til
 12 at leveringsplikten kom under press. Siden 2003 har det handlet mer om tilbudsplikt enn
 13 leveringsplikt. I 2007 ble denne plikten innskjerpet med krav om driftsplaner og innsyn.
 14 Kravet til bedriftene ble at leveringspliktig råstoff skulle foredles og skape sysselsetting.

16 I dag er mesteparten av den norske trålerflåten eid av få rederier, med makt, økonomisk
 17 makt. Hverken leveringsplikt eller tilbudsplikt etterleves. De fleste fryser fangsten om bord,
 18 hvor den etterpå blir sendt til Kina for foredling. I 2011 ble 87,9 % av trålerne sitt oppfiskede
 19 kvantum torsk frosset ombord.

21 Denne utviklingen har i hovedsak skjedd, samtidig med avfolking av fiskeriavhengige
 22 kystkommuner, og mens den rødgrønne regjeringen har sittet med makta.

24 De aller fleste kystkommuner i Nord-Norge, har lidd under denne statlige sentraliseringen av
 25 fiskerettigheter.

27 Venstre mener det er på tide å gi kysten fisken tilbake, slik at det er mulig å opprettholde en
 28 tilfredsstillende livsdyktighet, og bosetting. Derfor kreves det følgende fiskeripolitiske tiltak:

- 30 • Forskriftsendring, med plikt om at trålfanget fisk leveres fersk i fiskeriavhengige
- 31 kystkommuner.
- 32 • Forbud mot trålfiske innenfor 12 nautiske mil.
- 33 • Kvoter som brukes til ren økonomisk spekulasjon, inndras til fordel for et bedre
- 34 livsgrunnlag for kystbefolkningen.
- 35 • Fritt fiske med juksa, for fartøy under 11 meter.
- 36 • Dersom det er grunnlag for økte kvoter, skal det kun gis økning i grunnkvoten for hvert
- 37 enkelt fartøy. Strukturerte kvoter holdes utenfor.
- 38 • Forbud mot bruk av aktive redskaper som snurrevad og not innenfor grunnlinjen, for
- 39 fartøy over 15 meter.

1 *Forslag 41 frå Hadsel Venstre*

3 **Fiskeri og havbruk**

5 **Norge er i dag en av verdens største eksportører av sjømat, og i tillegg er**
 6 **sjømatnæringen den nest største eksportnæringen i Norge, etter olje og gass. En**
 7 **stadig økende verdensbefolkning gjør at behovet for sunn og bærekraftig mat blir**
 8 **større og større, og det må tilrettelegges for å ivareta dette på en ansvarlig måte, også**
 9 **i fremtiden.**

11 I små og store lokalsamfunn langs Norges kyst er både fiskeri- og havbruksnæringen en av
 12 de viktigste bærebjelkene i forhold til sysselsetning, verdiskapning og kompetanse. Den
 13 tradisjonelle fiskeindustrien har slitt i mange år med lønnsomheten, men flere steder ser vi
 14 oppsving grunnet nytenkning og gründerviksomhet. Det blir derfor viktig å støtte opp rundt
 15 rundt nye etableringer i næringen, og da særlig lokale initiativ.

17 Sjømatnæringen er en av de mest miljøvennlige i forhold til utslipp av skadelige klimagasser.
 18 Sunne matprodukter, sysselsetting og bosetting langs kysten vår, tilsier at næringen må få
 19 økt oppmerksomhet, og et positivt og fremtidsrettet fokus.

21 I havbruksnæringen er det fremdeles problemer i forhold til lakselus og rømming av fisk.
 22 Forskning og nytenkning på dette området er viktig for å få dette under kontroll, slik at den
 23 negative påvirkningen blir redusert så nært null som overhodet mulig. En økning i
 24 produksjon må sees i sammenheng med utviklingen på dette området. Imidlertid er det også
 25 slik at dagens lovgivning gjør at flere aktører i havbruksnæringen sliter med å opprettholde
 26 en stabil drift og sysselsetting. Dette igjen gjør det vanskelig for næringen både å beholde
 27 nøkkelpersonell, samt å fylle ledige stillinger med tilstrekkelig kompetanse.

29 Derfor ønsker Venstre

- 30 • et stort fokus på bærekraft og miljø.
- 31 • å stimulere til lokalt eierskap innen fiskeri- og havbruksnæringen, for å sikre
- 32 arbeidsplasser og skape større lokale ringvirkninger.
- 33 • å fremme et positivt fokus på næringen, og tilrettelegge for en bærekraftig og
- 34 miljøvennlig utvikling i fremtiden.
- 35 • å se nærmere på utviklingen med at enkelte aktører innen fiskerinæringen får disponere
- 36 for store deler av ressursene.
- 37 • beholde føringsstøtten slik at små mottaksstasjoner har mulighet for å ta mot fisk fra
- 38 lokale båter.
- 39 • se nærmere på mulighetene store fiskefartøy med aktive redskap har til fiske innenfor
- 40 grunnlinjen.
- 41 • å tilpasse dagens lovgivning for havbruksnæringen slik at aktørene kan sikre helårlig drift
- 42 og sysselsetting.
- 43 • en forenkling av byråkratiet og lovgivningen for havbruksnæringen.
- 44 • å oppmuntre til nye og fremtidsrettede etableringer.
- 45 • øke innsatsen på forskning og utvikling.
- 46 • tilpasse lovgivningen for fiskeri- og havbruksnæringen slik at den hensyntar de lokale og
- 47 geografiske forholdene langs kysten vår.

1 *Forslag 42 frå Noregs Unge Venstre*

3 **Pensjonsreform for fremtiden**

5 **Pensjonsutgiftene vokser og vil fortsette å gjøre det. Likevel er regjerings politikk på**
 6 **området mangelfull og preget kortsiktig planlegging. Venstre mener det er på tide å**
 7 **gjøre strategiske grep og gjøre den enkelte borger mer ansvarlig for sin egen**
 8 **alderdom.**

10 Det blir og vil bli stadig færre arbeidstagere bak hver alderspensjonist. Endringer i
 11 pensjonssystemet vil måtte finne sted, Venstre mener at de bør komme før, heller enn siden.
 12 Med dagens system blir byrden på arbeidstagerne og de unge uforholdsmessig stor. Økt
 13 velstand og færre arbeidstagere i manuelle yrker har vært med på å gi økt levealder. En
 14 naturlig konsekvens av dette er å heve pensjonsalderen. Venstre ønsker å heve
 15 pensjonsalderen med tre år.

17 Mange eldre ønsker å arbeide litt, men har ikke mulighet til å jobbe fulltid. Venstre vil gjøre
 18 det lettere å kombinere deltidsarbeid med pensjon. Meningsfullt arbeid gir muligheten til å ha
 19 et godt sosialt nettverk og kan gi økt livskvalitet. Med et mer inkluderende og fleksibelt
 20 arbeidsliv kan flere eldre jobbe lenger. Dette er positivt for den enkelte og positivt fordi man
 21 bedre tar vare på kompetansen i samfunnet.

23 Venstre vil styrke de skattemessige fordelene ved privat pensjonssparing og vil derfor
 24 gjeninnføre livrenteordningen. Ordningen går ut på at man selv sparer en viss sum i året
 25 som gir skattefradrag. Dette har tidligere vist seg å være et effektivt virkemiddel for å sørge
 26 for økt ansvarliggjøring av den enkelte borger. Ordningen ble fjernet av den rødgrønne
 27 regjeringen fordi man anså det som skattelette for de rike, dette til tross for at de absolutt
 28 færreste som benyttet seg av ordningen betalte toppskatt trinn 2.

30 Det er viktig å bevare verdighet og mulighet til en god alderdom. Unge Venstre vil derfor
 31 opprettholde en minstepensjon som sikrer at eldre som av ulike årsaker ikke har klart å
 32 opptjene pensjonspoeng ikke blir fattige som konsekvens.

34 I dag har vi en tidligpensjonsordning med avtalefestet pensjon (AFP) for fagorganiserte
 35 personer som har fylt 62 år og for arbeidstakere innenfor områder der det er tariffavtaler og
 36 hvor AFP inngår i denne. Dette er en svært dyr ordning som dekker ca 60 prosent av
 37 arbeidstakerne, men som likevel delfinansieres av alle arbeidstakere over statsbudsjettet.
 38 En slik ordning er ikke særlig fremtidsorientert når vi vet at nesten 25 prosent av
 39 innbyggerne i Norge i 2050 vil være 65 år eller eldre. Vi trenger flere, ikke færre, hender i
 40 arbeid. Venstre mener derfor at ordningen med offentlig finansiering av AFP må avvikles og
 41 erstattes av løsninger med fleksible arbeidstid og gode seniortiltak, også i det offentlige.

43 Venstre vil:

- 44 • Heve pensjonsalderen til 70 år
- 45 • Gjøre det enklere å kombinere arbeid og pensjon
- 46 • Styrke de skattemessige fordelene ved privat pensjonssparing
- 47 • Bevare en minstepensjon som sørger for at eldre kan leve, ikke bare overleve
- 48 • Fjerne all offentlig finansiering av AFP
- 49 • Fjerne særaldersgrensen

1 *Forslag 43 frå Noregs Venstrekvinnelag*
2

3 **Studenter må få bedre reproduktive rettigheter**

4
5 **Norge er et av verdens beste velferdsstater, men noen grupper faller igjennom. Dette**
6 **gjelder særlig studenter som velger å få barn, som ikke får ta del i den samme**
7 **velferdsfesten som mange av oss andre. Biologisk sett er det gunstig å få barn i 20**
8 **årene, men de fleste utsetter barnfødsler til 30 årene. Årsakene til dette kan være**
9 **flere, men forskning om abort-tall og årsaker til at personer velger provosert abort**
10 **viser at økonomiske faktorer har svært mye å si.**

11
12 Studenter som får barn får maks utbetalt kr 110 670 fra lånekassen. Dersom det er mindre
13 enn 6 mnd siden man startet på studiene eller men nettopp er ferdig med studiene kan man
14 risikere å ende opp med kr 35 263(engangsstøtte fra NAV). Arbeidstakere har en helt
15 annen trygghet, de kan få utbetalt opptil kr 429 594 i svangerskapspengene. Tallenes tale er
16 klar, vårt samfunn ønsker ikke at studenter skal få barn, men vente til de er kommet i arbeid.
17

18 Resultatet er at mange venter med å få barn til de er i gang i arbeidslivet. Det er imidlertid
19 krevende å både få barn og bygge opp en karriere i løpet av de hektiske årene mellom 30
20 og 40. Mange kvinner opplever karrieremessige tilbakeslag på grunn av et fravær på 2-3 år
21 fra arbeidslivet i denne perioden, og de opplever at menn av den grunn drar i fra
22 lønnsmessig. Dagens system har også helsemessige konsekvenser; utsatte barnefødsler
23 kan være en årsak til at stadig flere opplever ufrivillig barnløshet i vårt samfunn.
24

25 Norges Venstrekvinnelag mener at det å velge når man får barn i løpet av livet er et privat
26 og individuelt valg, og at velferdssamfunnet vårt må gi rom for ulike livsvalg. Norges
27 Venstrekvinnelag ønsker derfor at:

- 28
- 29 • Det må gjøres en gjennomgang av regelverket for studenter som får barn, der man
 - 30 vurderer å fjerne 6 mnd grensen for opptjeningstid, samt bedre situasjonen fordi som
 - 31 nettopp har avsluttet studier.
 - 32 • Svangerskapspengene for studenter må opp på et høyere nivå. En måte å finansiere
 - 33 dette på kan være å senke maxgrensen for arbeidstakere til 5, 5 G, og bruke dette
 - 34 beløpet til å styrke de økonomiske rettighetene til studenter som får barn.
 - 35 • Det må forskes mer på årsaksfaktorer bak reproduktive valg i vårt samfunn, slik at vi får
 - 36 mer kunnskap og forståelse for hvordan vårt velferdssamfunn fungerer i forhold til ulike
 - 37 grupper gravide, slik at regelverket kan bli best mulig.
 - 38
 - 39

1 *Forslag 44 fra Østfold Venstre*
2

3 **Norge trenger en boligskattereform** 4

5 **Venstre mener det er på tide å reformere boligskatten i Norge. Dagens skattesystem**
6 **bidrar i for stor grad til overinvestering i eiendom, og gjør det stadig vanskeligere for**
7 **nye generasjoner å komme inn på boligmarkedet.**
8

9 Mange økonomer har de siste årene advart mot at dagens boligskattesystem bidrar til
10 bobletendenser i eiendomsmarkedet, og en vridning av investeringer bort fra det øvrige
11 næringslivet. Dette inkluderer det regjeringsoppnevnte finanskriseutvalget som var klar på
12 at den skattemessige favoriseringen av investering i boliger burde reduseres. Tidligere
13 sentralbanksjef Svein Gjedrem har også ved flere anledninger tatt til orde for en omfattende
14 skattereform.
15

16 Dagens system har flere uheldige sider. Rentefradraget er politisk og ikke faglig begrunnet,
17 og bidrar sterkt til at norske husholdninger tar opp stadig mer lån, og dermed også til at
18 boligprisene øker mer enn nødvendig. Formuesskatten, som innebærer at
19 eiendomsinvesteringer verdsettes lavere enn andre investeringer, gjør at investeringene i
20 bolig blir høyere enn de ellers ville blitt.
21

22 En reform av skattleggingen av formue og eiendom vil kunne gi økt velstand og
23 sysselsetting og en mer robust økonomi. En redusert favorisering av eiendom i
24 skattesystemet vil også redusere den skattemotiverte investeringen i eiendom, og over tid
25 lette adgangen til boligmarkedet for personer som i dag ikke eier egen bolig.
26

27 Venstre mener det er på tide å ta disse faglige advarslene på alvor, og ønsker å nedsette en
28 skattekommisjon som undersøker de problematiske sidene ved dagens system, og kommer
29 med forslag til et nytt boligskattesystem.
30
31

1 *Forslag 45 frå Akershus Venstre*
2

3 **Endret sykehistilørighet mangler demokratisk forankring.**

4

5 **Venstre er sterkt bekymret for hvordan sykehusene i dag organiseres. En omfattende**
6 **omorganisering av sykehusstrukturen er iverksatt. Store befolkningsgrupper har fått**
7 **endret sykehistilørighet utfra bostedsadresse. Dette ville vært uproblematisk om**
8 **det hadde vært et reelt fritt sykehusvalg. Det foreligger ikke.**
9

10 Endringene er ikke demokratisk forankret i befolkningene som får ny sykehistilørighet.
11 Dette er underlig når en ønsker større grad av samhandling mellom kommuner og
12 helseforetak. I tillegg skaper en manglende finansiering av selve omleggingen og
13 manglende samhandling med de ansatte stor frustrasjon for både ansatte og pasienter.
14

15 En ser at personell og ressurser fordeles til andre sykehus med begrunnelsen at
16 pasientgrunnet er endret. Sykehusene pasientene ønsker seg til har ikke ressurser til å
17 innvilge dem behandling siden personellet er flyttet. Pasienter med langvarig
18 behandlingsrelasjon til ett sykehus må mot sin vilje bytte sykehus.
19

20 Venstre mener en endring av befolkningens sykehistilørighet må være faglig og
21 demokratisk forankret. Venstre vil be regjeringen klargjøre det faglige og demokratiske
22 grunnlaget for disse endringene sett i lys av intensjonene i samhandlingsreformen.
23
24

1 *Forslag 46 frå Akershus Venstre*
2

3 **Tilgangen på sukker og transfett må reduseres for å bedre** 4 **folkehelsen**

5
6 **Det er faglig enighet om at tilsatt sukker i mat og leskedrikker er helseskadelig.**
7 **Anbefalinger om reduksjon har ikke virket. Venstre vil derfor foreslå at avgifter på**
8 **tilsatt sukker økes betydelig. I tillegg vil vi foreslå at tilgjengeligheten reduseres, blant**
9 **annet ved at slike varer ikke skal være synlige nær betalingssteder i butikkene.**

10

11 Transfett i matvarer er sannsynligvis en viktig årsak til hjerte- og karsykdom. Transfett er nå
12 blitt redusert, men forekommer i en del importerte matvarer. Dette er dessverre ikke synlig
13 for kjøper. Danmark innførte strenge restriksjoner på tillatt innhold av transfett i 2002 og
14 eksperter mener at reduksjonen i forekomst av hjerte og karsykdommer i Danmark har
15 sammenheng med restriksjonene. Basert på erfaringene fra Danmark vil Venstre foreslå at
16 Norge innfører tilsvarende restriksjoner på transfettinnhold i maten.

17

18

1 *Forslag 47 frå Akershus Venstre*
2

3 **Økonomisk støtte ved sykdom må være en del av folketrygdloven,** 4 **ikke arbeidsmarkedsloven**

5
6 **Stortinget har flyttet økonomisk støtte til syke fra folketrygdloven til**
7 **arbeidsmarkedsloven i 2008 med virkning fra mars 2010. Bakgrunnen for å flytte**
8 **ordningene til en annen lov var mistanke om misbruk.**
9

10 Vi ser etter hvert at endringen har gitt uheldige utslag som reduserer de sykes trygghet og
11 forutsigbarhet og ofte resulterer i økt psykisk belastning under sykdom. Dette kan bidra til
12 forlengelse av sykdomsperioden. Vi ser også at det er blitt en økning av unge uføre, noe
13 som kan ha sammenheng med at det er blitt vanskeligere å få hjelp til utdanning for unge
14 med kronisk sykdom.
15

16 Venstre mener at de uheldige virkningene vi her ser skyldes flyttingen av den økonomiske
17 støtten til syke fra folketrygdloven til arbeidsmarkedsloven. Forskrifter knyttet til loven blir
18 annerledes når lovens formål endrer karakter. I arbeidsmarkedsloven heter det: «Lovens
19 formål er å bidra til å oppnå et inkluderende arbeidsliv gjennom et velfungerende
20 arbeidsmarked med høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet». For folketrygdloven heter
21 det: «Folketrygdens formål er å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for
22 særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og
23 skade, uførhet, alderdom og dødsfall. Folketrygden skal bidra til utjevning av inntekt og
24 levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygden skal bidra til
25 hjelp til selvhjelp med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv
26 best mulig til daglig.»
27

28 Venstre mener at det bør vurderes å tilbakeføre økonomisk støtte til folketrygdloven eller på
29 annen måte sikre at syke ivaretas på en best mulig måte til gode for de syke og til nytte for
30 samfunnet.
31
32

1 *Forslag 48 frå Hordaland Venstre*
2

3 **Sprøyteromsforskriften må endres** 4

5 **Venstre mener at lovverket rundt sprøyterom må endres slik at sprøyterommet i Oslo**
6 **og forhåpentligvis fremtidige slike rom andre steder i landet kan fungere optimalt. I**
7 **dag er lovgivning rundt sprøyterom regulert i Forskrift om ordning med lokaler for**
8 **injeksjon av narkotika, også kjent som Sprøyteromsforskriften av 2004.**
9

10 Denne forskriften er svært streng sammenlignet med andre land. Det eneste stoffet som er
11 tillatt er heroin. En av utfordringene med sprøyterom er å få rusavhengige til å bruke disse
12 helserommene, fremfor en park, bakgate eller toalett. Mange rusavhengige bruker
13 forskjellige stoffer, og velger derfor å ikke bruke sprøyterom fordi kun heroin er omfattet i
14 den såkalte straffriheten i i paragraf 4 Type og mengde narkotisk stoff i forskriften. Denne
15 praksisen har i verste fall ført til flere overdosedødsfall som kunne vært unngått dersom flere
16 stoffer enn heroin hadde vært tillatt i et rom med helsepersonell tilstede. Venstre mener
17 derfor at det også bør tillates bruk av blant annet kokain, amfetaminer og medikamenter.
18

19 Videre er det i dag kun åpnet for at brukerdosene kan injiseres. Forskning viser at det er
20 mindre farlig å røyke heroinen, fremfor å injisere den. Norge er av de landene i verden med
21 høyest andel injiserende rusavhengige. Takket være frivillige ildsjeler som deler ut
22 heroinrøykepapir begynner flere rusavhengige nå å røyke heroinen. Sprøyteromsforskriften
23 har ikke fanget opp dette elementet, og det bør således inkluderes i lovgivningen. Også
24 sniffing og andre inntakelsesmåter må tillates.
25

26 Forskriften bør også endre navn fra Sprøyteromsforskriften til Brukeromsforskriften fordi
27 dagens navn vil være misledende hvis man også åpner for å røyke heroin.
28

29 Det er ingen tvil om at skadereduserende tiltak som sprøyterom trengs i flere kommuner enn
30 Oslo. I 2010 lå Bergen på topp i antall overdosedødsfall per innbygger i Europa. Det er en
31 rekke andre steder enn i storbyene hvor rusavhengige må møtes med forståelse og
32 verdighet, ikke moralisme og gammeldagse løsninger. Derfor haster det å få på plass en ny
33 forskrift som kan ligge til grunn for en ny morgen i norsk ruspolitikk.
34
35

1 *Forslag 49 frå Hordaland Venstre og Trondheim Venstre*

3 **Venstre ønsker en human narkotikapolitikk**

5 **I mer enn 40 år har vi ført en krig mot narkotika. Det som startet med gode intensjoner om å beskytte folk har endt opp i en menneskelig katastrofe. Venstre ønsker i stedet en ny narkotikapolitikk basert på forskning og kunnskap som har klare mål om en mer human behandling av rusavhengige, noe som vil begrense kriminaliteten og være med på å redusere de negative globale aspektene ved illegal narkotikahandel.**

11 Global Commission on Drug Policy, et panel bestående av blant andre Kofi Annan, George Schultz, Thorvald Stoltenberg og en rekke tidligere statsledere fra land med stor produksjon av narkotiske stoffer, kom i 2011 med en veldokumentert rapport om krigen mot narkotika. De konkluderer med at forbudslinjen ikke har vist seg å redusere narkotikabruken. Den har også ført til andre utilsiktede konsekvenser som blant annet en enorm verdensomspennende organisert kriminalitet med hundretusener av dødsfall og millioner av mennesker i fengsel. Den samme rapporten anbefaler sterkt å gi rusavhengige behandling fremfor straff og oppfordrer til forsøksordninger for regulert salg av lettere rusmidler.

20 Norge fortsetter dessverre å ligge på overdosetoppen i Europa. I dag har vi gode erfaringer fra flere land rundt om i verden som har prøvd ut en mer liberal og human narkotikapolitikk. Noen eksempler på dette er Portugal og Sveits, og resultatene er svært oppløftende. Utviklingen av overdosedødsfall i Norge de siste 20 årene står i sterk kontrast til utviklingen man har sett i Sveits. Fra 1991 til 2001 halverte Sveits sine overdosedødsfall, i samme periode så vi nesten en femdobling i Norge. Selv om vi fikk en nedgang i overdosedødsfall etter at LAR-behandling ble innført har Norge fortsatt nesten tre ganger så mange overdosedødsfall som Sveits når man tar med befolkningens størrelse i sammenlikningen. LAR-behandling virker, men tilbudet må utvides så flere kan få behandling og slik at man får en mer helhetlig tilnærming. I Sveits har man også sett redusert rekruttering til narkotikamiljøet, og en studie viste at et substitusjonsalternativ for de tyngste brukerne resulterte i en nedgang på kriminell virksomhet som innbrudd, overfall og tyveri opp mot hele 90% blant de som mottok tilbudet. I Portugal har man sett tilsvarende resultater etter avkriminaliseringen i 2001, der man i tillegg også ser at færre blir HIV-smittet.

35 Det må tenkes nytt også angående lettere stoffer. I dag er det alt for lett å få tak i rusmidler, og for mange mindreårige er det lettere å få tak i cannabis/hasj enn å få tak i alkohol. De unge som får problemer med rusmidler har også svært få muligheter til å oppsøke hjelp. Der de burde bli møtt med hjelpetilbud blir de i stedet møtt med straff og represalier. Dagens forbudslinje har ført til at den organiserte kriminaliteten styrer narkotikamarkedet helt og holdent. Pris, utsalgssteder og aldersgrenser er fullstendig ute av politikernes kontroll, og vi bør derfor se på modeller for en offentlig regulert omsetning av lettere rusmidler. En slik ordning vil kunne gi staten kontroll over markedet. Politiets egen forskning viser at politiets inngripen mot omsetning og produksjon mest sannsynlig ikke har hatt noen effekt på markedet.

46 Alternativet til dagens forbudspolitik er ikke å erkjenne nederlag, men heller bruke de verktøyene vi har tilgjengelig for å begrense organisert kriminalitet samtidig som vi beskytter menneskene. Følgende tiltak bør gjennomføres for å stoppe narkotikaomsetningens ødeleggende effekt på mennesker og samfunn:

- 51 • Avkriminalisere bruk og besittelse av små mengder av narkotika
- 52 • Tilby behandling fremfor straff etter Portugal-modellen
- 53 • Innføre heroinassistert rehabilitering som et av flere alternativ for de tyngste rusavhengige

- 1 • Bruke flere ressurser, spesielt rettet mot unge, på å spre kunnskap om helseproblem
- 2 knyttet til rusmiddelbruk
- 3 • Innføre en forsøksordning med statlig regulert omsetning av lettere rusmidler via noen
- 4 vinmonopol eller egne utsalgssteder med regulerte åpningstider, aldersgrense, faglært
- 5 personale samt ha styrke og advarsel på pakningen
- 6
- 7

1 *Forslag 50 frå Bergen Venstre*

3 **Krigen mot narkotika har feilet**

5 **“Krigen mot narkotika har feilet med forferdelige konsekvenser for individer og**
6 **samfunn over hele verden” er konklusjonen til det FN-nedsatte The Global**
7 **Commission on Drugs.**

9 Krigen mot narkotika har feilet med forferdelige konsekvenser for individer og samfunn over
10 hele verden” er den slående konklusjonen til det FN-nedsatte The Global Commission on
11 Drugs. Den globale narkotikaproblematikken har sine ofre i norske byer og tusener av andre
12 byer rundt omkring i verden. Venstre mener det må gjennomføres grunnleggende endringer i
13 norsk narkotikapolitikk, og at tiden er inne for å stikke fingeren i jorden og innse at narkotika
14 bør reguleres, ikke kriminaliseres.

16 FN anslår at den illegale narkotikækonomien utgjør 200 milliarder kroner i året.
17 Seniorforsker ved Frischsenteret Ole Røgeberg påpeker at kampen mot narkotika ikke kan
18 vinnes. Kriminelle erstattes av andre kriminelle, og smuglernetverk og bakmenn tilpasser
19 seg endrede politistategier. Internasjonalt blomstrer kriminalitet i land som Mexico,
20 Colombia og Afghanistan på grunn av et enkelt forhold: Hvis det er et marked for noe som er
21 forbudt, er det attraktivt å produsere og selge det. I Mexico anslås det at 35 000 mennesker
22 har mistet livet fra 2006 i narkotikakrigen

24 Tilhengerne av forbudslinjen mener forbud har en preventiv effekt. Allikevel viser en studie
25 fra New Zealand at 95 prosent fortsatte å bruke cannabis etter domfellelse. Den største
26 illegale narkotikækonomien er den tilknyttet cannabis, og man må måle den eventuelt
27 minimale preventive effekten av et forbud opp mot den enorme organiserte kriminaliteten
28 som har oppstått.

30 Videre blir omfattende politiressurser i dag brukt for å opprettholde forbudslinjen. En
31 tredjedel av de som var inne til soning i Norge 2009 hadde narkotikaforbrytelser som
32 hovedinntekt. I 2010 ble 45 000 narkotikalovbrudd anmeldt til politiet. Av disse er det 100
33 som karakteriseres av Politidirektoratet som alvorlige. Samfunnet bruker enorme ressurser
34 på å bekjempe narkotikakriminalitet, ressurser som heller kunne blitt brukt på å hjelpe dem
35 som sliter med rusproblemer.

37 En regulering alene vil ikke hjelpe rusavhengige ut av avhengighet. Derfor er det avgjørende
38 at Norge og alle andre land satser tungt på behandling gjennom behandlingsplasser når
39 man er motivert, gode LAR tilbud og ikke minst gode ettervernstiltak som egnet bolig med
40 oppfølging.

42 Det er ingen enkel løsning på denne problematikken. Narkotika er farlig, det skaper
43 avhengighet og lidelse. Men forbudslinjen og krigen mot narkotika har gjort vondt verre.
44 Derfor mener Venstre det er på tide å regulere narkotika, ikke kriminalisere det, gjennom et
45 strengt statlig monopol. Reguleringsregimet for ulike typer narkotiske stoffer må utredes
46 nøye, og illegalt salg etter en regulering må slås hardt ned på. Gjennom en regulering vil
47 kundegrunnet til organisert kriminalitet bortfalle, og samfunnet kan endelig bruke alle sine
48 ressurser på det aller viktigste, nemlig forebygging, behandling og ettervern.

1 *Forslag 51 frå Per-Olaf Skoglund Røed (Larvik) og Trygve Storrønningen (Larvik)*
2

3 **Fosterforeldre – frilansere uten rettigheter!** 4

5 **Når det offentlige tar over ansvaret for barn, må de som får det daglige ansvaret**
6 **settes i best mulig stilling til å ta vare på barna og legge til rette for en god oppvekst**
7 **og utvikling. Vi mener derfor fosterforeldrene må engasjeres på en vesentlig sikrere**
8 **måte slik at de får samme rettigheter som om de var ansatt, i motsetning til dagens**
9 **løse ordning hvor de er frilansere/oppdragstakere.**

10
11 Av alle barn som plasseres i fosterhjem i Norge er nemlig nærmere 90 % plassert i
12 kommunale fosterhjem, som har helt andre ordninger enn statlige. Fosterforeldre som er
13 engasjert av kommunene er ikke arbeidstakere, men oppdragstakere/frilansere, og de faller
14 dermed mellom flere stoler. Oppdragsgivere har heller ingen rettigheter ved oppsigelse –
15 oppsigelsen må heller ikke begrunnes.
16

17 Fosterforeldre må nå få samme rettigheter til sykepenger, opptjening av trygdepoeng og
18 rettigheter til dagpenger som det arbeidstakere har. I dag har 90 % av fosterhjemmene ikke
19 slike rettigheter, de er frilansere uten rettigheter.
20

21 Generelt er de økonomiske rammene også lave. Kommunale fosterforeldre betales etter
22 veiledende KS satser som utgjør litt over Grunnstønad, dette betyr at de blir
23 minstepensjonister. De får ingen tilleggspensjon. Blir de arbeidsløse eller uføre kommer en
24 allerede lav fosterhjemsgodtgjøring til fratrukk i trygdeytelsen, og deres avtale kan sies opp
25 på 3 måneders varsel.
26

27 Det blir ikke bedre av at de løpende økonomiske godtgjørelsene er lave. En
28 fosterhjemsgodtgjøring deles i en arbeidsgodtgjøring og en utgiftsdekning. Utgiftsdekningen
29 dekker ikke de reelle utgifter fosterhjemmet har. At fosterforeldre får dårlig råd går direkte
30 utover fosterbarnet.
31

32 I Venstres eksisterende Stortingsprogram heter det at Venstre vil «- Sikre fosterforeldre som
33 er ute av ordinært arbeid rett til sykepenger og pensjonspoeng». For de statlige
34 fosterhjemmene er mye løst, nå gjenstår de kommunale 90 %.
35

36 Alle fosterforeldre må få likestilte rettigheter som arbeidstakere i Norge. Det tjener barna på,
37 og det tjener samfunnet. Vi må behandle fosterforeldrene skikkelig, vi engasjerer de tross
38 alt til å ta vare på våre minste.
39
40

1 *Forslag 52 frå Torkild Strandvik (St. Hanshaugen)*
2

3 **Til kamp mot svart økonomi** 4

5 **I Sverige har de innført et system med skattefradrag for husholdsnære tjenester med**
6 **stor suksess. Venstre vil foreslå at samme modellen også innføres i Norge.**
7

8 Venstre ser med bekymring på den svarte økonomien i Norge. Store summer blir unndratt
9 beskatning gjennom at håndverkere, hushjelpere og andre får svart betalt for utførte
10 tjenester.
11

12 Gjennom en ordning med skattefradrag for husholdsnære tjenester så vil incentivene for å
13 betale svart for tjenester forsvinne og useriøse aktører innenfor håndverkerbransjen vil bli
14 skviset ut.
15

16 På denne måten vil statens inntekter øke samtidig som håndverksbransjen blir mer seriøs
17 og ryddig, uten at borgerne må plukke opp regningen.
18
19

1 *Forslag 53 frå Sjur Skjævesland (Hamar)*

2

3 **Legers reservasjonsrett**

4

5 **Leger og annet helsepersonell har en lovfestet og anerkjent rett til å reservere seg**
6 **mot å delta under abortinngrep når de av samvittighetsgrunner finner at de ikke kan**
7 **delta. Denne reservasjonsretten står fast. Tilsvarende reservasjonsrett er ikke**
8 **lovfestet når det gjelder andre forhold helsepersonell kan bli involvert i.**

9

10 I dette ligger det en anerkjennelse fra samfunnet om at abortinngrep er et forhold som i
11 særlig grad kan komme i konflikt med samvittigheten til leger og annet helsepersonell.
12 Venstre vil – innenfor de bestemmelser som gjelder i dag - forsvare den gravides rett til selv
13 å ta den endelige avgjørelsen i spørsmålet om abort. Den som søker henvisning til abort må
14 derfor være sikker på at hun kan få dette ved henvendelse til fastlegen.

15

16 Likevel mener Venstre at en lege som finner at det strider mot samvittigheten å henvise til
17 abort, må kunne slippe å gjennomføre også denne delen av prosessen hvis legen sørger for
18 at den gravide kvinnen i stedet får gjennomført samtale og eventuelt kan henvises av andre.
19 Samfunnet er ikke tjent med at det i praksis innføres et yrkesforbud for fastleger som av
20 samvittighetsgrunner ikke finner å kunne medvirke til at abortinngrep utføres. Samfunnet og
21 den gravide er antakelig heller ikke tjent med at leger som er motstandere av abort skal
22 gjennomføre en forberedende samtale om et inngrep de av samvittighetsgrunner er
23 motstandere av.

24

25 Denne utvidede reservasjonsretten var tidligere akseptert av helsedepartementet, men
26 helseministeren endret standpunkt i departementets rundskriv fra oktober 2011.

27

28 Med den kulturelle og religiøse bakgrunn mange av våre nye landsmenn har, er det grunn til
29 å tro at antallet leger som i framtiden vil ha samvittighetskonflikt knyttet til abortspørsmålet
30 snarere vil øke enn avta når disse selv er blitt ferdig utdannet.

31

32 Venstre forutsetter at det i et liberalt samfunn lar seg gjøre å finne fram til kjøreregler som
33 tar hensyn til en leges alvorlige samvittighetsgrunner samtidig som den gravide sikres sine
34 lovbestemte rettigheter.

35

36

1 *Forslag 54 frå Noregs Unge Venstre*
2

3 **Mer demokrati nå**

4
5 **Etter 22. juli var budskapet mer frihet og mer demokrati. Ideene bak den liberale**
6 **demokratiske staten var at folket velger en forsamling som skal forvalte folkets**
7 **interesser etter beste evne. For at dette skal fungere optimalt er det viktig at makta er**
8 **forankret hos borgerne og at borgerne føler eierskap til de representantene en velger.**
9 **Venstre ønsker mer demokrati og mer åpenhet ved å gi flere stemmerett, ha åpnere**
10 **nominasjonsprosesser og gå inn for nasjonale lister for utjevningsmandater.**

11
12 En utvidelse av demokratibegrepet medfører at flere må få stemmerett. Venstre har lang
13 tradisjon for å støtte utvidelser av stemmeretten, inkludert stemmerett fra 16 år. Ved høstens
14 valg deltok 20 kommuner i en prøveordning med stemmerett fra 16 år. Dette har vært
15 utelukkende positivt. Venstre tar ungdom og demokrati på alvor og vil derfor at
16 stemmerettsalderen senkes til 16 år ved alle valg.

17
18 Nominasjonsprosesser bør være åpne og inkluderende. En forsvinnende liten del av
19 befolkningen er medlemmer av politiske partier. Et mindretall av disse igjen er aktivt involvert
20 i å velge partienes listekandidater. Partiene i Norge må bidra til nye, mer åpne
21 nominasjonsprosesser.

22
23 I dag er utjevningsmandatene lite forutsigbare for både velgerne og partiene. Derfor vil
24 Venstre at partiene skal stille med nasjonale lister for utjevningsmandater. Dette vil medføre
25 at en får en mer forutsigbar valgkamp og velgerne i større grad vet hvem som blir valgt. Det
26 er også viktig at partiene streber etter en mer åpen nominasjonsprosess i forkant av
27 valgene. En konsekvens av dette vil gjøre at borgerne har større kjennskap til personene
28 som stiller til valg.

29
30 På grunn av det såkalte styringstillegget i valgordningen, får de største partiene flere
31 stortingsmandater enn deres stemmetall skulle tilsi. Venstre mener dette er udemokratisk,
32 og vil derfor endre første delingstall ved valgoppgjøret fra 1,4 til 1.

33
34 I et demokrati er det et grunnleggende prinsipp at alle borgere har like mye makt gjennom
35 stemmeseddelen. Dagens valgordning gjør at stemmen til velgere i fylger med stort areal
36 teller mer enn stemmen til velgere i fylker med lite areal. Ordningen må endres slik at hver
37 stemme teller tilnærmet like mye, mens de regionale valgkretsene bør bestå som i dag.

38
39 Offentlighet er viktig for demokratiet, fordi det er med på å skre åpenhet og innsyn i hvordan
40 makt blir utøvd. De samme reglene om offentlighet og innsyn som gjelder for forvaltningen
41 skal også gjelde for Stortinget og partigruppene. Unge Venstre vil derfor innføre en egen
42 registreringsordning for betalte lobbyister som jobber overfor Stortinget.

43
44 I dag er det ikke umulig å stryke listekandidater ved valg. Dette gjør det vanskelig å påvirke
45 hvilke kandidater som velges for å representere velgerne. Venstre vil tillate stryking i tillegg
46 til kummulering ved alle valg og gjøre det lettere å kumulere opp kandidater ved fylkesting-
47 og stortingsvalg. Muligheten for partiene til å forhåndskumulere kandidater bør dessuten
48 begrenses.

49 Venstre vil:

- 50 • senke stemmerettsalderen til 16 år for alle valg
- 51 • at partiene skal gå inn for mer åpne nominasjonsprosesser
- 52 • ha nasjonale lister for utjevningsmandater

1 Forslag 55 frå Noregs Unge Venstre

3 Muligheter for transpersoner

5 **Rikshospitalet har i dag monopol i Norge på behandling av transpersoner, men**
 6 **behandler få personer sammenlignet med andre land. Full behandling medfører**
 7 **sterilitet, og er et krav for å skifte juridisk kjønn. For transpersoner er det ikke**
 8 **nødvendigvis samsvar mellom biologisk kjønn og de kjønnene man identifiserer seg**
 9 **med og ønsker å uttrykke seg som. Venstre mener individene må bli respektert og få**
 10 **velge selv, og vil derfor forenkle regelverket.**

12 Liberalere har en lang tradisjon med å anerkjenne at mennesker er ulike, og Venstre har
 13 alltid vært et parti som har hjulpet de som trenger det mest og gått i bresjen for stigmatiserte
 14 og oversette grupper i samfunnet. Venstre mener at det ikke er individene som skal tilpasse
 15 seg systemet, men systemet som skal tilpasse seg individet. Transpersoner er en sterkt
 16 stigmatisert gruppe som fortjener at samfunnet tillater dem friheten til å være seg selv.

18 Dersom kjønnsuttrykk ikke samsvarer med identifikasjonspapirer, kan man få problemer når
 19 man reiser, skal opprette bankkonto, ta ut penger, hente en pakke, er i kontakt med politiet
 20 osv. Mange transpersoner ønsker bare et samsvar mellom utseende og
 21 identifikasjonspapirer, men får ikke lov til å endre juridisk kjønn. Som liberalere ønsker Unge
 22 Venstre å gi enkeltmenneskene større mulighet til selv å definere sitt kjønn.

24 For å endre personnummer til et annet kjønn kreves det i dag et kirurgisk inngrep som
 25 medfører sterilitet. Sterilisering er også et av vilkårene for å få kjønnsbekreftende
 26 behandling, som hormonbehandling og brystreduksjon. Det er ikke lov å gjennomgå en
 27 hormonbehandling som gjør at man får et annet kjønnsuttrykk uten sterilisering. Venstre
 28 mener det skal være lov å skifte kjønn uten å måtte ofre sin seksualitet.

30 Kvaliteten på de medisinske vurderingene til Seksjon for transseksualisme er omstridte, da
 31 seksjonen velger å ikke følge International Standards of Care på vesentlige punkter. I Norge
 32 må man ha diagnosen «transseksualitet» for å kunne få behandling, mens andre land åpner
 33 for at for eksempel spesifiserte og uspesifiserte kjønnsidentitetsforstyrrelser gir rett til
 34 behandling.

36 Som en konsekvens av dette presses mange mennesker til å godta sterilisering i bytte mot
 37 medisinsk behandling og endret juridisk kjønn. Behandling til dette kan kun vurderes av
 38 Seksjon for transseksualisme, og man har ikke mulighet til å få en ny vurdering av andre
 39 fagfolk fordi seksjonen har monopol. Venstre mener at transpersoner skal ha lik mulighet til
 40 uavhengig vurdering som andre pasientgrupper i Norge.

42 Behandlingstilbudet for transpersoner er for tiden under utredning av Helsedirektoratet.
 43 Venstre forventer at Helsedirektoratet rydder opp i denne praksisen og åpner for at flere kan
 44 få behandling uten å måtte bli sterile. Venstre mener at Norge ikke lenger skal kreve en
 45 steriliserende behandling for å få et offisielt kjønn som passer med sin kjønnsidentitet.

47 Venstre vil derfor:

- 48 • tillate å få endret juridisk kjønn uten krav om full behandling
- 49 • oppheve monopolet på vurdering og behandling av transpersoner

1 *Forslag 56 fra Akershus Venstre*
2

3 **En sterkere rettsstat, et sterkere demokrati** 4

5 **Et levende demokratisk samfunn består av mer enn retten til å stemme. Det omfatter**
6 **blant annet maktfordeling, åpenhet om maktutøvelse, og borgernes rett til å ytre seg,**
7 **samles, og beskyttes mot utilbørlig inngripen fra myndigheter gjennom rettssikkerhet.**
8 **Borgernes tillit til rettsstaten er en forutsetning for et levende demokrati, og både**
9 **demokrati og rettsstat er avhengige av at borgernes rettigheter og friheter ivaretas.**

10
11 Dessverre har vi i Norge de siste årene sett en forvitring av viktige rettsstatlige prinsipper
12 samt et økende press på individets frihet, en innsnevring av den enkeltes private rom og
13 flytting av makt fra borger mot stat. Venstre er dessuten svært bekymret over at det
14 internasjonalt, og da spesielt i land vi regner som våre allierte, har oppstått en politisk aksept
15 for å tilsidesette individets rettssikkerhet, så som retten til en rettferdig rettsak, prinsippet om
16 at man er uskyldig til det motsatte er bevist, og retten til ikke å bli utsatt for tortur.

17
18 Vi støtter derfor Menneskerettighetsutvalgets innstilling om at de sentrale
19 menneskerettighetene som gjelder personlig frihet og integritet, personvern og
20 personopplysningsvern, forenings- og forsamlingsfrihet, og rett til rettferdig rettergang bør
21 innlemmes i Grunnloven. Dette vil hindre at et alminnelig stortingsflertall kan redusere eller
22 fjerne borgernes rettigheter i løpet av en stortingsperiode.

23
24 I tillegg mener Venstre at det er behov for en gjennomgang av alle former for overvåkning og
25 registrering som myndigheter og det offentlige gjør av borgerne; en evaluering av om disse
26 tiltakene oppfyller formålet de ble innført for og om dette formålet kan sies å stå i forhold til
27 den inngripen dette medfører i personvernet; og en reversering av de tiltakene som bryter
28 med borgernes rettigheter.

29
30

1 *Forslag 57 frå Vestfold Venstre*
2

3 **Fordeling av statens rammetilskudd til kommunene**

4

5 **Vestfold Venstre ønsker å jobbe for en bedre fordeling av rammetilskuddene mellom**
6 **kommunene i Norge slik at denne blir rettferdig og balansert i forhold faktiske**
7 **kostnader og utfordringer.**
8

9 Statens rammetilskudd til kommunene for å drive tjenesteproduksjon er basert på en rekke
10 ulike kriterier som demografi, geografi etc. I tillegg gis det storbytillegg og distriktstillegg.
11

12 Resultatet av dette er at mellomstore byer relativt nær Oslo får en uforholdsmessig lavere
13 andel tilskuddene. Det gir store økonomiske utfordringer som igjen går ut over
14 tjenestetilbudet i kommunen. Oslofjordregionen i sterk vekst. Hovedstaden alene kan ikke
15 klare å ta unna denne. Det er viktig at kommunene i regionen settes i stand til å kunne
16 bygge den infrastruktur som er nødvendig for å stå forberedt.
17
18

1 *Forslag 58 frå Vestfold Venstre*
2

3 **Nei til overvåkingssamfunnet** 4

5 **Det at borgere skal ha krav på å kunne ferdes anonymt, er helt sentralt i forhold til**
6 **Venstres frihetsbegrep. Denne retten er under sterkt angrep, og det er allerede svært**
7 **vanskelig å forflytte seg både fysisk og virtuelt uten at det registreres hvor du er, til**
8 **hvilket tidspunkt.**
9

10 Vi ser stadige forsøk på å utvide både offentlige og private aktørers mulighet til å lagre og
11 bruke informasjon om borgeres bevegelsesmønstre. Det er sogar et tungt politisk trykk på å
12 pålegge aktører å registrere, lagre og bruke denne typen informasjon i langt større
13 utstrekning enn det man har lovhjemmel for i dag.
14

15 Det står for Vestfold Venstre helt sentralt å kjempe imot denne utviklingen. Dette er en klar
16 og invaderende inngripen i individets frihet, det er i praksis irreversibelt, og det er stor risiko
17 for misbruk både nå og i fremtiden.
18

19 Derfor vil vi kjempe imot Datalagringsdirektivet, vi vil hindre unødvendig bruk av
20 videoovervåking i det offentlige rom, og vi vil motsette oss andre invaderende tiltak.
21
22

1 Forslag 59 frå Hordaland Venstre

2

3 Demokrati krever mangfoldig medieeierskap

4

5 **A-pressens oppkjøp av Edda Media og salg av TV2 har sparket i gang en diskusjon**
 6 **om medieeierskapsloven og norsk eierskap av mediene. En uavhengig og mangfoldig**
 7 **presse er en av grunnpilarene i et demokratisk samfunn, og Venstre mener at det er**
 8 **en kjerneoppgave for staten å sikre nettopp dette.**

9

10 For å sikre en fri og uavhengig presse, er det viktig å unngå eierskapskonsentrasjon i både
 11 nasjonale, regionale og lokale medier. Medieeierskapsloven bør moderniseres til å likestille
 12 alle former for media, enten det er digitalt eller trykket på papir. I dagens, og ikke minst
 13 fremtidens, pressehverdag hviskes dette skillet ut.

14

15 Loven skiller mellom regionalt eierskap og nasjonalt. Venstre støtter forbudet mot eierandel
 16 på mer enn 1/3 av nasjonale medier. De regionale eierskapsbegrensningene er delt opp i
 17 ulike medieregioner. Venstre støtter taket på 60 % eierandel, men mener
 18 medieregionskartet bør tegnes på nytt for å ikke slå uheldig ut. For eksempel er eierskap i
 19 Avisa Nordland til hinder for oppkjøp av Helgelands Blad, fra Sandnessjøen 35 mil lenger
 20 sør. I slike tilfeller kan loven være til hinder for en levedyktig og fri presse.

21

22 A-pressens oppkjøp av Edda Media skaper kraftig konsentrasjon av eiere av lokallaviser, og
 23 i mange regioner går det på tvers av medieeierskapsloven. Pressestøtten må i lys av dette
 24 revurderes. Det er viktig at et ønske om norsk eierskap ikke går på tvers av ønsket om
 25 mangfold blant medieiere. Venstre er uenig med Trond Giske når det gjelder at norske
 26 medier må ha norske eiere. Det viktigste er hvordan mediebedriften styres, ikke hvilket land
 27 eieren kommer fra.

28

29 For å sikre en uavhengig presse, bør statlig eierskap i mediene begrenses til NRK. Den
 30 norske stat eier i dag over femti prosent av aksjene i Telenor, som igjen har 48,2 % av
 31 aksjene i A-pressen. At staten gjennom Telenor eier en betydelig del av norsk presse, kan
 32 føre til mange interessekonflikter, som man så da A-pressen solgte TV2 ut av landet.
 33 Venstre ønsker å selge staten ut av Telenor.

34

35 Venstre vil bevare NRK som en sterk, reklamefri allmennkringkaster. Dette forutsetter at
 36 finansieringen av NRK er tilfredsstillende. Dagens lisensfinansiering er foreldet. Venstre vil
 37 derfor utrede alternative finansieringsmåter av NRK og se på hvordan NRK i fremtiden skal
 38 ivareta sin rolle som allmennkringkaster, også i nye medier.

39

40 I tillegg ønsker Venstre å gjøre det enklere å få lokalradiokonsesjon. Regelverket rundt
 41 etablering av lokalradio er i dag altfor rigid. Lokalradiostasjoner kan utgjøre et viktig
 42 supplement og motvekt til lokalaviser. Det bør derfor stilles færre allmennyttekrav til
 43 lokalradiostasjoner for å gjøre det enklere å få konsesjon.

44

45 Venstre vil:

- A) Medieeierskapsloven skal likestille digitale og trykkete aviser
- Revidere medieregionene
- Motvirke eierskapskonsentrasjon blant lokalaviser
- Selge staten ut av Telenor
- Utrede alternative finansieringsmåter av NRK
- Gjøre det enklere å få lokalradiokonsesjon

52

53

1 *Forslag 60 frå Sør-Trøndelag Venstre og Trondheim Venstre*
2

3 **Penger bør ikke ha stemmerett** 4

5 **LO og sine fagforbund ga minst 25 millioner kroner på landsbasis til de rødgrønne i**
6 **valgkampen i 2011. Pengene gikk hovedsakelig til Arbeiderpartiet. Ingen av de andre**
7 **partiene er i nærheten av å få slike summer i valgkampstøtte fra organisasjoner,**
8 **bedrifter eller enkeltpersoner.**
9

10 Med sin enorme pengestøtte har AP og de rødgrønne en stor fordel i valgkamper gjennom
11 massiv annonsering og annen velgerpåvirkning. LO og deres forbund får i bytte nærmest
12 vetorett hos AP både sentralt og lokalt. LO har også i motsetning til andre fagforeninger fått
13 direkte telefonlinje til statsminister Stoltenberg, noe man så ved salget av TV2. A-pressen
14 forventer tydeligvis også å få endret Eierskapsloven for medieselskaper i etterkant av sitt
15 kjøp av Edda Media.
16

17 Med dagens lovverk er det ingen grenser på hvor mye valgkamp- eller partistøtte
18 enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner kan gi. Dette har gjort at vårt demokrati er i ferd
19 med å utvikle seg til et pengokrati, der det er de med mest penger som vinner valgene. I
20 bytte får givene store fordeler i etterkant. Dette er uakseptabelt og ligner på amerikanske
21 tilstander. Venstre foreslår at det før neste valg i 2013 kommer lovgivning som setter en
22 maksimal grense på 10 000 kr i årlig valgkamp- og partistøtte per organisasjon, bedrift og
23 enkeltperson til et parti. Dette vil gi mer demokrati og et mer rettferdig Norge, der det er de
24 beste partier med de beste ideer, meninger og kandidater som vinner valgene, og ikke de
25 partier som har mest penger fra givere som LO og sine mange fagforbund.
26
27

1 *Forslag 61 frå Nord-Trøndelag Venstre*
 2

3 **Ja til folkestyre - nei til byråkratistyre og embetsvelde**

4
 5 **Et av Venstres grunnsyn ved stiftingen var mer makt til folkevalgte og mindre makt til**
 6 **embetsmenn. Vi har i de siste åra sett en stadig overføring av makt fra folkevalgte til**
 7 **byråkrati og embetsmenn. Direktoratene vokser seg større og får mer makt.**
 8

9 Forskrifter og regelverk blir stadig mer detaljert. Dette skal følges opp og kontrolleres.
 10 Direktorat og fylkesmenn bygger opp en stab med kontrollører som skal føre tilsyn. Den som
 11 ikke finner nåde hos tilsynet er da pr. definisjon en lovbrøyer. Det er kostbart, tidkrevende og
 12 i utgangspunktet mangel på tillit. Det blir viktigere og ha korrekt dokumentasjon tilgjengelig
 13 enn å dokumentere hva som faktisk har skjedd.
 14

15 Enkeltindivid innen ulike direktorat som Direktoratet for Naturforvaltning, Fiskeridirektoratet,
 16 Statens landbruksforvaltning, Utlendingsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet eller
 17 Helsedirektoratet; kan fatte vedtak med vidtrekkende konsekvenser uten at folkevalgte kan
 18 overprøve dette (I prinsippet kan statsråden gripe inn, men det er sjelden kost). Det samme
 19 skjer innen fylkesmannens ulike avdelinger.
 20

21 Mange saksbehandler fatter i dag vedtak som er omstridte; og som avgjør enkeltpersoners
 22 skjebne, bedrifters være eller ikke være og om lokalsamfunn skal vokse eller avfolkes.
 23 Venstre ønsker å ta klar og tydelig avstand fra den utviklingen mot et embetsmannsstyre vi
 24 har sett de siste åra.
 25

26 Venstre krever:

- 27 • Fylkesmannens oppbygging av tilsynsapparat må reverseres.
- 28 • Det må bli lettere å få omstridte vedtak, fattet av saksbehandler, til politisk behandling.
- 29 • Alle brudd på forskrifter må ikke nødvendigvis defineres som lovbrudd. (jfr Trondheim
 30 kommune = 26.000 lovbrudd!)
- 31 • Saksbehandlere skal ha plikt til innhente alternativ uttalelse, (F.eks K-styrets syn eller
 32 alternativ ekspertise) før de fatter endelig vedtak i saker med vidtrekkende konsekvenser
 33 for utvikling.
- 34 • Mer åpenhet i forvaltning.
- 35 • Reduksjon i antall direktorat.
 36

37 Den utviklingen vi ser i dag er ikke bærekraftig. Byråkratiseringen legger for stort beslag på
 38 både menneskelige og økonomiske ressurser. Et samfunn bygd på forskrifter og tilsyn er
 39 nedverdiggende, sentraliserende og en trussel mot demokratiet
 40
 41
 42

1 *Forslag 62 frå Nordland Venstre*
2

3 **Politidistriktene taper lokal forankring**

4

5 **En arbeidsgruppe i Politidirektoratet har lagt fram en rapport om sammenslåing av**
6 **politidistrikter i Norge. I rapporten fremmes tre alternativer til organisering med**
7 **henholdsvis 23, 18 og 15 politidistrikt. Den slår videre fast at en større sammenslåing**
8 **av politidistrikt gir et større ressursmessig gevinstpotensial.**
9

10 Helgeland politidistrikt vil bestå i ett av alternativene, men slås sammen med Salten
11 politidistrikt i de to andre. Til høsten vil Justisdepartementet komme med en
12 Stortingsmelding hvor distriktsstruktur og sammenslåing av politidistrikt er et av temaene
13 som behandles i meldingen.
14

15 Norsk politi har alltid spilt en aktiv rolle i lokalmiljøet. Det er viktig for å kunne bekjempe vold
16 og vinningskriminalitet, og for å kunne arbeide forebyggende. Med de lange avstandene
17 innad i fylket, vil det by på store utfordringer å bevare den lokale forankringer politiet i dag
18 kjennetegnes av. Politiet i Nordland skal kjennetegnes ved en sterk lokal forankring, og
19 Nordland Venstre vil jobbe for en hensiktsmessig organisering av politidistrikt, med
20 målsettingen "trygghet, lov og orden for publikum»!"
21
22

1 *Forslag 63 fra Bergen Venstre*

2

3 **Norge må ratifisere FNs klageordning for brudd på** 4 **Barnekonvensjonen**

5

6 **I desember 2011 vedtok FNs Generalforsamling en ordning som gjør det mulig å klage**
7 **på brudd på Barnekonvensjonen.**

8

9 Vedtaket i FNs generalforsamling betyr at Barnekonvensjonen, som den siste av de viktige
10 menneskerettighetskonvensjonene, får en klagemekanisme som gjør det mulig å følge opp
11 brudd på barns rettigheter etter konvensjonen. Dette kan for eksempel gjelde barns rett til
12 tilstrekkelig mat og vann, skolegang, og beskyttelse mot vold og overgrep.

13

14 Det har imidlertid vakt oppsikt at Norge ikke har vært aktiv i forhandlingene om å få på plass
15 klagemekanismen og inntok en skeptisk holdning med hensyn til å forplikte Norge til en slik
16 ordning.

17

18 FNs Menneskerettighetsråd vedtok et forslag til tilleggsprotokoll om klagerett til
19 Barnekonvensjonen 17. juni 2011. Etter vedtaket i FNs Generalforsamling vil
20 tilleggsprotokollen åpnes for signering og ratifikasjon av medlemslandene i 2012.03.23

21

22 Venstre krever:

- 23 • At Norge ratifiserer FNs klageordning for brudd på Barnekonvensjonen

24

25

1 *Forslag 64 frå Bergen Venstre*

3 **Stortinget må granske torturfrakt gjennom norsk territorium**

5 **Venstre mener Stortinget må gjøre som Litauens parlament og granske CIAs mulige**
 6 **torturfly i Norge. Luftfartstilsynet og Avinor har bekreftet at minst tre fly fra den**
 7 **amerikanske etterretningstjenesten CIA har landet på norsk jord. De antas å ha fraktet**
 8 **fanger til CIAs torturfengsel i Litauen.**

10 På Gardermoen stod ett av flyene i et helt døgn, mens de to andre flyene stod henholdsvis
 11 52 minutter på Sola og 46 minutter på Flesland. Flyene er identifisert av både en
 12 parlamentarisk granskning i Litauen og ulike menneskerettighetsgrupper.

14 Litauens parlament gransket saken etter at det ble avslørt at det fantes hemmelige CIA-
 15 fengsler i landet. I disse fengslene skal det ha blitt brukt avhørsteknikker som bryter med
 16 FNs forbud mot bruk av tortur, deriblant vanntortur – såkalt waterboarding. Den litauiske
 17 granskningskommisjonen slår i sin rapport fast at bl.a. flyet som landet på Gardermoen 6.
 18 oktober 2005, er knyttet til CIAs transport av fanger.

20 Parlamentskommisjonen slo også fast at tollinspektørene ble nektet adgang til flyet av
 21 representanter fra de hemmelige tjenester i Litauen – SSD (State Security Department). Det
 22 er derimot usikkert om flyet ble kontrollert under oppholdet i Norge.

24 Avinor opplyser at regningen for oppholdet på Gardermoen er betalt av et selskap fra USA:
 25 Victory Aviation som holder til i Fort Lauderdale, Florida. Dette selskapet har blant annet
 26 Amnesty International knyttet til CIA og byråets fangetransporter. Like før jul gikk en av
 27 fangene som skal ha blitt utsatt for tortur, Abu Zubaydah, til sak mot Litauen ved den
 28 europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg.

30 Utenriksminister Jonas Gahr Støre har besvart spørsmålet om torturfrakt med at ministeren
 31 har kontaktet den amerikanske ambassaden og fått opplyst av ambassaden at disse flyene
 32 ikke inneholdt fanger. Støre har slått seg til ro med svaret, det gjør ikke Venstre.

34 Venstre mener det er sjokkerende at norske myndigheter og at det norske Storting ikke har
 35 gransket disse flytransportene.

37 Venstre minner om at Grunnloven, Straffeloven og den europeiske
 38 menneskerettighetskonvensjon klart forbyr tortur, enhver medvirkning til tortur eller
 39 utenomrettslig straffeprosess fra offentlige tjenestemenn, og minner om at det er Stortingets
 40 oppgave å føre kontroll med regjeringen og de ansvarlige statsråder.

42 Venstre ønsker derfor:

- 43 • At Stortinget setter ned en granskningskommisjon etter modell fra det litauiske
- 44 parlamentet.
- 45 • Om det avdekkes av kommisjonen at statsråder ved forsett eller uaktsomhet har bidratt
- 46 til tortur vil Venstre gå i bresjen for at det reises riksrettsak mot ansvarlige statsråder.

1 *Forslag 65 frå Bergen Venstre*
2

3 **Opprett valgtilsyn i Bergen** 4

5 **Venstre mener gjennomføringen av valg i Norge trenger et uavhengig tilsyn. Det er**
6 **uheldig at kommunal og regionaldepartementet, som er ansvarlig for**
7 **gjennomføringen av valg, ikke har en vaktbikkje som kan påpeke eventuelle**
8 **problemer som oppstår i de demokratiske prosessene. Derfor bør det opprettes et**
9 **valgtilsyn som kan påta seg denne uavhengige oppgaven og både kontrollere både**
10 **departementet og gjennomføringen av valgene kommunalt og fylkeskommunalt.**
11

12 I en ny tidsalder der elektroniske valg har gjort seg gjeldende og skaper nye demokratiske
13 problemstillinger er det også viktig med et tilsyn som kan kontrollere prosjekter iverksatt av
14 departementet.
15

16 Et slikt tilsyn bør opprettes i Bergen. Å desentralisere statlige tilsyn og direktorat, slik
17 Bondevik II regjeringen gjorde, er ikke bare viktig for å skape arbeidsplasser utenfor
18 hovedstaden. Det er også avgjørende for å øke maktspredningen i enhetsstaten Norge.
19 Videre er Bergen er en ideell plassering på grunn av det sterke fagmiljøet innenfor valg og
20 demokrati som eksisterer på Universitetet i Bergen.
21

22 Venstre vil:

- 23 • Opprette et valgtilsyn i Norge
 - 24 • Plassere dette i Bergen
- 25
26

1 *Forslag 66 frå Sjur Skjævesland (Hamar)*

2

3 **Skill stat og kirke**

4

5 **I et liberalt samfunn er den enkeltes livssyn et personlig anliggende, og Venstre har**
6 **derfor programfestet et skille mellom stat og kirke.**

7

8 Programmet fulgt opp gjennom Venstres tilslutning til et bredt kirkeforlik i Stortinget. I tråd
9 med forliket vil et skille mellom stat og kirke langt på vei kunne være en realitet i løpet av
10 inneværende stortingsperiode.

11

12 Imidlertid vil kongen fremdeles skal være grunnlovsforpliktet til å bekjenne den evangelisk-
13 lutherske religion, og har personlig gitt uttrykk for at han ønsker videreføring av denne
14 ordningen. Venstre har forståelse og respekt for et slikt syn, men mener at det prinsipielt
15 ikke lar seg forsvare.

16

17 Når valg av livssyn skal være et personlig anliggende må dette også gjelde landets
18 statsoverhode.

19

20 Venstre vil derfor arbeide for de nødvendige grunnlovsendringer som innebærer at skillet
21 mellom stat og kirke gjennomføres fullt ut.

22

23

1 *Forslag 67 frå Stein Inge Dahn (Mandal)*
2

3 **Styrk antikorrupsjonsarbeidet i Norge**

4
5 **Korrupsjonsindeksen som utgis årlig av Transparency International, avslører at Norge**
6 **ikke har en god nok antikorrupsjonspolitik. Riktignok ligger Norge godt an på denne**
7 **statistikken når man sammenligner landet vårt med land som for eksempel Kina,**
8 **Russland, Indonesia, Afghanistan og Burma. Men en sammenligning med våre**
9 **nordiske naboland, og med land som New Zealand, Singapore og Canada, viser at vi**
10 **henger etter.**

11
12 Aktuelle saker som har vært omtalt i det norske mediebildet de siste årene viser også at
13 Norge bør styrke sin korrupsjonsforebyggende innsats.

- 14
15 • I 2010 ble det avdekket at et av de rødgrønne regjeringspartiene har mottatt ulovlig
16 partistøtte fra to kraftselskap. Pengene er betalt tilbake etter massiv kritikk. Bl.a. har
17 generalsekretæren i Transparency International Norge har uttalt at forholdet "ligner på
18 korrupsjon".
- 19
20 • Forskerforbundet offentliggjorde i 2010 en rapport som viste at 11 av 26
21 forskningsinstitutter er forsøkt styrt av sine offentlige oppdragsgivere. Samtidig har
22 Aftenposten gjennom en artikkelserie avslørt en rekke tilfeller hvor embetsverket har
23 bestilt presumptivt uavhengige rapporter fra norske forskningsinstitutt, og hvor
24 oppdragsgivere i departement og direktorat som gjenytelse har stilt utilbørlige krav om at
25 konklusjonene i rapportene skal endres slik at de blir i samsvar med oppdragsgivers
26 politiske oppfatning. Dette svekker tilliten til forvaltningens upartiskhet og integritet. En
27 slik tillit er en forutsetning for et stabilt demokrati.
- 28
29 • I oktober 2011 ble tidligere direktør for det statlige selskapet Store Norske Spitsbergen
30 Kulkompani dømt til to års fengsel for korrupsjon, etter å ha mottatt betydelige private
31 overføringer i millionklassen fra et rederi som han hadde forhandlet frem skipningsavtale
32 med.
- 33
34 • I mars 2012 måtte statsråden i Barne- og familiedepartementet gå av etter avsløringer av
35 pengestøtte som han hadde gitt til organisasjoner som han selv hadde sterk tilknytning
36 til.

37
38 En anerkjent definisjon på korrupsjon er den som anvendes av NHO: "Korrupsjon skjer når
39 en person i en betrodd stilling eller verv, privat eller offentlig, setter ansvaret og
40 forpliktelsene som er knyttet til stillingen eller vervet til side og misbruker makten som ligger i
41 stillingen eller vervet, og ved dette oppnår enten en privat fordel eller belønning, eller
42 urettmessig tilstreber en fordel til egen organisasjon eller firma."

43
44 Den norske straffeloven slår fast at: "For korrupsjon straffes den som for seg eller andre
45 krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv
46 eller oppdrag."

47
48 I 2003 vedtok FNs generalforsamling en konvensjon mot korrupsjon. Her pålegges
49 signaturstatene å iverksette antikorrupsjonsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Bl.a. er Norge
50 etter denne konvensjonen forpliktet til å etablere ett eller flere uavhengige organ som skal ha
51 ansvar for å forebygge korrupsjon og for å føre tilsyn med at FNs vedtatte politikk mot
52 korrupsjon blir gjennomført på nasjonalt nivå.

53
54 Da Stortinget i 2005 sluttet seg til Norges ratifisering av FNs konvensjon mot korrupsjon,

1 synes det som om regjeringen og de stortingskomiteene som behandlet saken
2 (justiskomiteen og utenrikskomiteen) først og fremst var opptatt av konvensjonens betydning
3 for internasjonalt antikorrupsjonsarbeid – og ikke så mye av behovet for å gjennomføre
4 korrupsjonsforebyggende tiltak i vårt eget land.
5

6 I ot.prp nr 53 (2005-2006) uttalte departementet at: "I Norge er det flere organer som helt
7 eller delvis har anti-korrupsjonsarbeid som sitt ansvar." Departementet viste i den
8 sammenheng til følgende organ:

- 9 • ØKOKRIM
- 10 • Tollvesenet
- 11 • Valutaregisteret
- 12 • Kredittilsynet
- 13 • Konkurransetilsynet
- 14 • Klagenemnda for offentlige anskaffelser
- 15 • Stortingets ombudsmann for forvaltningen.

16
17 Venstre mener at utviklingen i Norge etter at Stortinget ratifiserte FNs konvensjon mot
18 korrupsjon har vist at ansvaret for antikorrupsjonsarbeid ikke blir tilstrekkelig ivaretatt av
19 disse organene. Bl.a. mangler det et tilsyn som har konkret ansvar for forebyggende
20 korrupsjonsarbeid og for opplysning og opplæring om korrupsjonsforhold.
21

22 Venstre vil derfor foreslå at et eget, uavhengig organ blir gitt ansvaret for norsk
23 antikorrupsjonsarbeid og tilsyn med at FN's korrupsjonsforebyggende politikk blir
24 gjennomført i Norge. Vi mener at det er mest hensiktsmessig å legge dette ansvaret inn
25 under Konkurransetilsynet, og vil foreslå at navnet på dette tilsynet endres til Konkurrans-
26 og antikorrupsjonstilsynet. Tilsynet bør tilføres større ressurser for å kunne ivareta sitt
27 utvidede ansvarsområde, og dets uavhengighet overfor den øvrige statsforvaltning må
28 understrekes.
29
30

1 *Forslag 68 frå Internasjonalt utval*
 2

3 **En åpen, verdibasert og konsekvent utenrikspolitikk**

4
 5 **Venstre ønsker en tydelig, verdibasert, konsekvent utenrikspolitikk som aktivt**
 6 **kjemper for grunnleggende menneskerettigheter overalt. Samtidig skal**
 7 **utenrikspolitikken fremme norske egeninteresser. Dette innebærer stadige dilemmaer,**
 8 **som må drøftes offentlig for å kunne balansere ulike interesser best mulig. Venstre**
 9 **ønsker en åpen og informert utenrikspolitikk.**

10
 11 Med begrepet «engasjementspolitikk» gir regjeringen inntrykk av at både humanitære
 12 idealer og norske egeninteresser passer sammen i de samme strategiske veivalg, framfor å
 13 innrømme at de ofte er motstridende og at den norske utenrikspolitikken er inkonsekvent.
 14 Norge snakker høyt om verdier overfor de fleste andre land, men tier når økonomiske eller
 15 diplomatiske interesser står på spill. Dette er ikke «engasjementspolitikk», men
 16 dobbeltmoral. I land som mottar bistand opptre Norge formynderisk i forsøket på å «oppdra»
 17 landet til bedre styresett etter vestlig modell, og truer gjerne med å stanse norsk støtte. I
 18 land der Norge har sterke oljeinteresser, trår ambassaden ytterst forsiktig når det gjelder
 19 rettigheter, demokrati og likestilling, selv om dette ofte er dårligere enn hos de fleste
 20 bistandsmottakere. I praksis stiller Norge høyere krav til menneskerettigheter og
 21 korrupsjonssikring for å støtte fattigdomsbekjempelse, enn for å pumpe oljepenger inn i
 22 statskassen til et annet land. Overfor Russland opptre Norge tannløst framfor å ta opp de
 23 store utfordringene knyttet til styresett og menneskerettigheter.

24
 25 Ulike land krever ulik tilnærming og norsk politikk vil ikke ha de samme praktiske utslag i alle
 26 land. I de fleste tilfeller er det fornuftig med økonomisk engasjement også i land som viser
 27 dårlig styresett. Men dette skal ikke gå på bekostning av engasjementet for
 28 menneskerettigheter i de samme landene. For at utenrikspolitikken skal være effektiv overfor
 29 flere mål på en gang, kreves mot og god balansegang – og kritisk debatt.

30 Venstres landsmøte mener at:

- 31 • norsk samarbeid med andre land må være basert på de samme verdiene som skal
- 32 vektlegges like mye i alle land. Hensynet til demokrati og menneskerettigheter skal veie
- 33 minst like tungt i samarbeidet med land med tungt norsk næringsengasjement som
- 34 overfor bistandspartnere. Det betyr ikke at de skal ha de samme praktiske utslagene.
- 35 • Regjeringen må utvikle strategier for arbeid med menneskerettigheter i alle land der
- 36 Norge har et sterkt engasjement, også når det gjelder olje eller annet
- 37 næringsengasjement. Strategiene skal forelegges Stortinget og gjøres offentlig
- 38 tilgjengelig.
- 39 • Regjeringen bør initiere til debatt om faktiske, konkrete dilemmaer mellom ulike
- 40 utenrikspolitiske interesser, framfor å forsøke å dekke over dem.

41
 42
 43

1 *Forslag 69 fra Østfold Venstre*

3 **Fra bistand til utvikling**

5 **For Venstre handler ikke utviklingspolitikk om veldedighet. For Venstre handler utviklingspolitikk handler om rettferdighet. Derfor vil Venstre dreie utviklingspolitikken til arbeid for menneskerettigheter, oppbygging av kunnskapsinstitusjoner og sletting av u-landsgjeld til demokratiske regimer.**

10 Siden Erik Solheim og den rødgrønne regjeringen tok over makten i 2005 har norsk utviklingspolitikk blitt dreid fra støtte til demokrati- og kunnskapsbygging gjennom frivillige organisasjoner til statsstøtte til latinamerikanske regimer. Venstre vil snu denne utviklingen.

14 Utenrikspolitik er aldri verdinøytral. For Venstre, som et liberalt parti, er det viktig å knytte utenrikspolitikken til krav om menneskerettigheter og demokratiutvikling. Ønsket om menneskets frihet kjenner ikke landegrensener og skal ikke stanses av norske næringsinteresser i utviklingsland.

19 Kunnskap er makt. Makt skal spres til flest mulig. Derfor vil Venstre prioritere oppbygging av velfungerende utdanningssystemer fra barnehager til høyere utdanning og forskningsinstitusjoner via biblioteker og grunnskoler. Bare på den måten utvikler man individene, ikke bare regimene i utviklingslandene.

24 Venstre mener NGOene må få en økt rolle i norsk utviklingspolitikk. Fordelene til NGOene er at de ikke er knyttet til bestemte land og ulike rikers utenrikspolitik. De har også større forutsetninger for å fremme bistand i land der staten er lite fungerende eller ikke fungerer.

28 Norge har siden Venstre var med i Bondevik I-regjeringen vært i front for å slette illegetim statsgjeld. Venstre vil trappe opp dette arbeidet for å sikre utviklingsvilkår i de mest gjeldstyngede utviklingslandene. Det er viktig at slettingen av denne gjelden kommer i tillegg til ordinær bistand, ikke i stedet for.

33 Venstre vil

- 34 • i større grad bevilge utviklingshjelp gjennom NGOer og i mindre grad direkte statsstøtte
- 35 • stille krav om menneskerettigheter og demokratiutvikling for å motta norsk bistand
- 36 • prioritere støtte til arbeid for å bygge opp barnehage, grunnskole, høyere utdanning, forskningsinstitusjoner og biblioteker i land med manglende kunnskapsinfrastruktur
- 38 • videreføre Norges gjeldsslettepolitikk overfor utviklingsland og øke våre bidrag til de internasjonale gjeldsletteordningene.

1 *Forslag 70 frå Hordaland Venstre*
2

3 **Norge må gå i front for internasjonalt helsefond**

4
5 **Venstre krever at Norge tar initiativ til et internasjonalt helseinnvirkningsfond (HIF)**
6 **som gir farmasiselskaper insentiv til å utvikle medisiner som hjelper dem som trenger**
7 **det mest.**
8

9 Vi erkjenner at nyskaping har bedre kår når den blir belønnet. Venstre er positive til dagens
10 patentordning, som skaper incentiver for bedrifter og enkeltmennesker til å drive samfunnet
11 videre. Videre erkjenner vi at patentordningen har sine begrensninger. For å løse en del
12 samfunnsproblem må det utvikles nye, supplerende belønningsordninger.
13

14 Den vanligste måten å finansiere tekniske nyvinninger på i dag er ved et tidsbegrenset
15 monopol. Slik kan man hindre andre i å gjøre kommersiell bruk av en oppfinnelse, og man
16 får et utgangspunkt for å inngå salgs- og lisensavtaler. Denne modellen får uheldige
17 helsemessige konsekvenser.
18

19 Prisen på patentert medisin er 60-100 ganger så høy som marginalkostnaden for å
20 produsere medisinen. Dette er ofte et resultat av at kostnadene ved feilslåtte prosjekter og
21 dyre kliniske eksperimenter må prises inn i salgsprisen. Det har utilsiktede konsekvenser. I
22 dag anslår Verdens helseorganisasjon at 10 % av alle legemidler som omsettes er
23 forfalsket. I utviklingsland er dette tallet 25 %.
24

25 En annen konsekvens av dagens system er at farmasisselskapene i hovedsak utvikler
26 medisiner rettet mot pasientgrupper med stor kjøpekraft, som ikke nødvendigvis er de som
27 trenger det mest. Pengene og behovet for medisiner er ikke hos samme gruppe, slik at det
28 for eksempel brukes mer penger på forskning for å motvirke skallethet enn det brukes på
29 medisiner som hjelper mot malaria.
30

31 Venstre tror at det å opprette et internasjonalt helsefond vil løse flere av disse problemene.
32 Et HIF (Health Impact Fund) er et internasjonalt organ finansiert av nasjonale regjeringer.
33 Formålet er at farmasiselskaper kan registrere sine medisiner og binde seg til at disse de ti
34 neste årene skal være tilgjengelige og tilbys til lavest mulig pris. Som motytelse vil de få
35 utbetalt en prosentandel av fondet avhengig av hvor mange kvalitetsjusterte leveår
36 medisinene redder.
37

38 Ved å belønne de selskapene som utvikler medisiner med størst mulig helseeffekt, får både
39 pasienter og legemiddelselskaper felles interesser. Utviklingskostnadene vil bli dekket på
40 bakgrunn av hvor stor helseeffekt man oppnår, og ikke på bakgrunn av antall solgte enheter.
41 Det vil derfor være i farmasiselskapenes egeninteresse å nå ut til flest mulig mennesker.
42 Dette kan føre til at problemet med høye priser og "pirat-medisiner" reduseres.
43 Farmasiselskapenes fokus vil også skiftes fra ressurssterke grupper, til de gruppene der
44 helsegevinsten er størst. Et viktig poeng å fremheve er at det vil være frivillig å bruke HIF.
45 Den vil fungere som et tillegg til patentordningen, og farmasiselskapene vil følgelig bare bli
46 med hvis de ser seg selv tjent med det.
47

48 Venstre vil at Norge skal:

- 49 • arbeide for opprettelse av et HIF i og gjennom internasjonale fora
- 50 • garantere at Norge vil bidra med inntil én milliard kroner til fondet når man har fått
- 51 garantier om at tilstrekkelig mange andre land er med
- 52 • gå i dialog med farmasiselskapene i Norge om utformingen av HIF

1 *Forslag 71 frå Stord Venstre*

3 **Det Norske Mikrofinansinitiativ**

5 **Det er eit faktum i dag at fattige mennesker i den tredje verden ikkje får tilgong til å ta**
 6 **del i den globale kapitalismen og verdsmarknaden. Dette er eit stort problem, då**
 7 **marknadskrefter og startkapital/finansiering til knopskyting er med på å løfte**
 8 **mennesker ut av fattigdom.**

10 Noreg er flinke på bistand, men det er ei form for bistandsarbeid me kan driva meir med.
 11 Det er mikrofinans. I Noreg er det statseigde fondet «Norfund» den største aktøren innen
 12 mikrofinans. Saman med Ferd, Storebrand, DnB NOR/Vital og KLP har Norfund investert
 13 600millionar kroner i Det norske Mikrofinansinitiativet (NMI), eit unikt offentleg-privat
 14 samarbeide (OPS) for fattigdomsmotverknad i utviklingsland.

16 Mikrofinans er ei samlebetegning på tilbod på finansielle tenestar til fattige mennesker -
 17 særskild i utviklingsland - som elles er utestengd. Tradisjonelt har mikrofinans vore avgrensa
 18 til institusjonar som tek imot «mikroinnskudd» eller «mikrokreditt» - ei nemning brukt om små
 19 lån til mennesker som ikkje vert regna som kredittverdige av vanlege bankar. Då desse
 20 ordningane har vorte så vellykka så har ein utvida det med mellom anna «mikroforsikring».

22 Muhammed Yunus og Grameen Bank i Bangladesh vann i 2006 Nobels fredspris for sitt
 23 arbeid med mikrofinans. Det var der det heila tok fart, seinare driv mange private og
 24 offentlege med mikrofinans. I Noreg finn ein mellom anna Care Norge, Strømmestiftelsen og
 25 Misjonsalliansen.

27 Mikrofinans kan seiast å snu tradisjonell bankverksemd på hovudet; medan vanlege bankar
 28 typisk lånar ut pengar til rike menn, er det særskild fattige kvinner som får lån gjennom
 29 mikrofinans. Og medan vanlege bankar forlanger tryggleik i til dømes fast eigedom, baserar
 30 mikrofinans seg på tillit. Lån i ordinære bankar krev mykje meir papirarbeid, mikrofinans er
 31 tilgjengeleg også for analfabetar.

33 Kvinnene er oftest i fleirtal blandt fattige befolkningsgrupper, allikevel vert kvinner både sosialt
 34 og økonomisk undertrykka. Det viser det seg at kvinnene forvaltar inntekta på ein betre måte
 35 for familien som eining, enn menn. Av di er dei fleste mikrofinansprosjektter retta mot
 36 kvinner.

38 Venstre meiner ikkje at ei slik kjønnsdeling skal vera avgjerande, men ser svært positivt på
 39 den utviklingskrafta mikrofinans har hatt og vil ha framover.

41 Det er ofte slik at mikrofinans vert kritisert for å vera ein måte å «tena pengar på» dei fattige.
 42 Dette er ein svært dårleg framsyning. Mikrofinans gir mennesker som elles ikkje ville fått
 43 moglegheita ein sjangse til å ta del, skapa noko nytt, ta utdanning eller oppretta verksemd.
 44 Tilbakebetalingsprosenten er svært høg, og menneska betalar tilbake når dei tenar så godt
 45 at dette er mogeleg. Når kapitalen vert tilbakebetalt så går attende inn i fondet, der det
 46 lånast ut på ny. Systemet fungerer kummulerande, der staten kan gå inn med eit innskot
 47 som over tid vil veksa seg større.

49 Venstre vil:

- 50 • Utvide Det norske Mikrofinansinitiativ til å gå inn i fleire land.
- 51 • Sikre løpende tilskot til Norfunds fond.
- 52 • Vurdere alle måter å videreutvikle Det norske Mikrofinansinitiativ til å bli eit at Noregs
 53 hovudaktørar innan bistand.

- 1 **Innkomne saker**
- 2
- 3
- 4 Ingen saker meldt innan fristen.
- 5

1 Tema for LM 2013

2
3
4 Etter vedtektene § 9 skal Landsmøtet fastsetja hovudsak for det påfølgjande landsmøtet og
5 legga rammer for å førebu saka.

6
7 Tidlegare landsmøtetema i år utan handsaming av stortingsvalprogram har vore:

8 2004: "En global politikk i en global økonomi"

9 2006: Prinsippprogram

10 2007: Prinsippprogram og skolepolitisk manifest

11 2008: "Det sosiale og liberale kunnskapssamfunnet 2010"

12 2010: "Det fleirkulturelle Noreg – moglegheiter og utfordringar"

13 2011: "Verdiskaping for framtidig velferd"

14 2012: "Velferd når du treng det"

15
16
17 *Landsstyrets innstilling:*

18
19
20 Hovudsak for Landsmøtet 2013 vert Stortingsvalprogram for Venstre.

21

Valg av sentral- og landsstyremedlemmer og redaksjonsnemnd

Valgkomiteens innstilling:

Ledelse:

Leder:	Trine Skei Grande	(Oslo)
1. Nestleder:	Ola Elvestuen	(Oslo)
2. Nestleder:	Terje Breivik	(Hordaland)

Sentralstyremedlemmer:

Guri Melby	(Sør-Trøndelag)
Mona Haugland Hellesnes	(Hordaland)
Hans Antonsen	(Aust-Agder)
Arne Ivar Mikalsen	(Nordland)

Direktevalgte landsstyremedlemmer; varamedlemmer til sentralstyret:

1.vara Abid Q. Raja	(Akershus)
2.vara: Rebekka Borsch	(Buskerud)
3.vara: Alfred Bjørlo	(Sogn og Fjordane)
4.vara: Trine Noodt	(Finnmark)

Direktevalgte landsstyremedlemmer:

Britt Giske Andersen	(Møre og Romsdal)
Per Magnus Finnanger Sandmark	(Østfold)
Eva Kvelland	(Vest-Agder)
Odd Einar Dørum	(Oslo)

Direktevalgte varalandsstyremedlemmer:

1. vara: Inger Noer	(Hedmark)
2. vara: Jonas Stein Eilertsen	(Troms)
3. vara: Andre N. Skjelstad	(Nord-Trøndelag)
4. vara: Eivind Brenna	(Oppland)
5. vara: Julie Andersland	(Hordaland)
6. vara: Torgeir Fossli	(Telemark)
7. vara: Ina Roll Spinnangr	(Sør-Trøndelag)
8. vara: Kåre Pettersen	(Vestfold)
9. vara: Ragnhild Helseth	(Møre og Romsdal)
10. vara: Vigdis Tønning	(Sogn og Fjordane)
11. vara: Naomi Ichihara Røkkum	(Oslo)
12. vara: Kjell M. Veivåg	(Oslo)

1 *Sekretariatets innstilling:*

2

3

4 Redaksjonsnemnd for LM 2013:

5

6 Ola Elvestuen (leder)

(Oslo)

7 Trond Åm

(Sør-Trøndelag)

8 Hanne Nora Nilssen

(Nordland)

9 Julie Andersland

(Hordaland)

10 Olav Kasland

(Telemark)

11 Ellen Bjørge

(Møre og Romsdal)

12 + én representant fra NUV

13

14 1. vara: Per Elling Braseth-Ellingsen

(Østfold)

15 2. vara: Irene Dahl

(Troms)

16

1 **Avslutning**

2

3

4 *Møtet vert heva av leiar.*

5